

## *C. Kategorizace sídel*

## C.1 Úvod

Kategorizace sídel představuje vedle standardní dvouúrovňové diferenciaci území další úroveň ochrany krajinného rázu. V rámci aktualizace preventivního hodnocení krajinného rázu CHKO Slavkovský les tvoří tento úkol jeho zásadní část.

Potřeba diferenciaci sídel z hlediska jejich kvality (struktury a charakteru zástavby, projevu v krajinné scéně) a na základě těchto kritérií definice limitů jejich rozvoje má nesporné opodstatnění. Většina investiční záměrů je realizována přímo v zastavěném území či ve vazbě na něj. Ve velkoplošně chráněných územích (národní parky, CHKO) není z hlediska legislativy i samotné podstaty jejich existence v současné době předpoklad hojnější investiční aktivity mimo zastavěné území sídel – např. těžebních záměrů, staveb technické infrastruktury či jiné výstavby.

Stanovení podmínek ochrany krajinného rázu na úrovni vyšších jednotek – vymezených oblastí krajinného rázu či míst krajinného rázu nemůže adekvátně postihnout požadavky této ochrany ve vztahu k sídelním útvarům. Požadavky ochrany krajinného rázu vyžadují v případě sídel mnohem více individuální přístup.

Oproti prostorové diferenciaci území (část B) vymezení sídel nevyžaduje analytický vklad, jemuž předchází studium celé řady jevů přítomných v území. Vlastní vymezení sledovaných jednotek – sídel vychází z aktuálních mapových podkladů se znázorněním plošného rozsahu zástavby. Zjištění charakteristik, na jejichž základě jsou definovány limity rozvoje sídla, je však nutno oproti prostorové diferenciaci území provést s větší důkladností a ve větším detailu.

Jako sídlo je v této studii uvažováno zastavěné území čítající větší počet obývaných staveb. Sídlem pro účely této studie není izolovaná účelová zástavba (typicky zemědělská, samota (hájovna, rekreační objekt či účelový objekt) či osamocený nevyužívaný relikv dřívější zástavby (např. ruiny bývalých hospodářských usedlostí). Za kategorizaci sídel jsou také vyloučeny chatové osady. Pro tyto lokality se zástavbou nelze stanovit regulativy či limity ochrany krajinného rázu, které by byly kompatibilní s regulativy či limity v případě typického obývaného sídla. Přehled nejvýraznějších izolovaných objektů či jejich skupin je uveden se stručným popisem v závěru této kapitoly. Většina sídel v této studii reprezentuje zřetelně vůči okolí vymezenou krajinnou enklávu se zástavbou – obec či její část. V několika případech došlo k agregaci více jednotek – v situaci, kdy sídelní enklávy jsou v blízké prostorové vazbě, resp. jejich vizuální uplatnění v širším krajinném rámci (dálkových výhledech) je společné, výjimečně také z titulu administrativního dělení území (obec či její část tvořená více sídelními enklávami). Kategorizována byla všechna sídla, jejichž zástavba alespoň částí zasahuje do vyhlášené CHKO Slavkovský les. Do kategorizace nebyly zařazeny větší sídelní útvary – města (viz kapitola C.2)

Z výše uvedeného vyplývá, že pro studovanou jednotku je v této studii používán termín sídlo, byť z metodického hlediska by zřejmě lépe vyhovovala kategorie „lokalita se zástavbou“ (viz Atelier V, Preventivní hodnocení území CHKO Broumovsko z hlediska krajinného rázu, 2010). Kategorie „lokalita se zástavbou“ by však díky výskytu výše uvedených specifických míst s výskytem zástavby s obtížně stanovitelnými limity jejich rozvoje mohla být v zájmovém území zavádějí.

## C.2 Kategorizace sídel

Sídla v CHKO Slavkovský les, pro která jsou dále v textu stanoveny regulativy a doporučení z hlediska ochrany krajinného rázu, jsou zařazena do 4 kategorií. Tato kategorizace se opírá o dvě základní kritéria, kterými jsou:

- Působení sídla v širším krajinném rámci (místu krajinného rázu, popř. i v širším územním rozsahu) dané především jeho pozicí, determinující jeho vizuální uplatnění, celistvostí, přítomností dominant (pozitivních i negativních) a začleněním do svého okolí (přechodem do volné krajiny)
- Dochovanost urbanistické struktury sídla, přítomností hodnotné architektury (dochovaná historická zástavba), jednoty zástavby z hlediska architektonického vzhladu (měřítko, tvar, popř. i funkčního)

Sídla zařazená do **I. kategorie** jsou charakteristická harmonickým projevem a příznivým estetickým působením danými souladem především s přírodními dispozicemi – reliéfem a vegetací, plynulostí přechodu do nezastavěného území, organickým usazením v krajinném rámci, čímž spoluvytvářejí typický charakter území. Tato sídla se vyznačují dochovaností struktury typické pro historickou etapu osídlování území, způsobu života v území, dále vnitřní jednotou forem – měřítko a výrazu zástavby, přítomností architektonických hodnot nebo dominant, jež významně překračují měřítko sídla a spoluformují charakter krajiny dalece za jeho hranice.

Sídla zařazená do **II. kategorie** se vyznačují rovněž výraznou krajinnotvornou hodnotou, vystupují jako významný spolutvůrčí krajinný prvek s příznivým projevem v kontextu širšího krajinného rámce. Sídla zařazená v této kategorii nemusí vynikat přítomností zásadních architektonických hodnot či chráněných památek. Zástavba v sídle odráží jeho dřívější status bez výraznějších prvků vybočujících mimo kontinuum historického vývoje – jak ve smyslu měřítko tak také funkce.

Sídla zařazená do **III. kategorie** dosahují běžného působení v širším krajinném rámci bez zásadnějších pozitivních či negativních projevů. Zástavba sídla se nevyznačuje přítomností architektonických či památkových hodnot ani dochovaností původní struktury zástavby. Charakter zástavby v sídle je různorodý, v měřítku či vzhladu nejednotný. Typická je absence tradiční dominanty, zřetelný kontakt (promíšenost) starší a novodobé zástavby, hojnost rekonstrukcí starších objektů s realizací přístaveb, výskyt opuštěných či zchátralých objektů, celková nevyváženost stavebního fondu.

Sídla zařazená do **IV. kategorie** reprezentují sídla s negativním či rušivým, popř. velmi kontrastním působením v širším krajinném rámci. Charakteristické pro sídla zařazená do této kategorie je výskyt netradičních, cizorodých či viditelně rušivých prvků v zástavbě, které vybočují z běžného měřítko, abstrahují od architektonických zvyklostí či narušují původní historickou strukturu sídla. Absentují zde cenné architektonické či památkově chráněné objekty.

Vedle menších sídel – obcí a jejich částí se na území CHKO Slavkovský les či na jeho okrajích nacházejí sídelní útvary většího měřítko – města, která jsou charakteristická rozvinutou územní strukturou zahrnující historické jádro, přechodovou a okrajovou zástavbu včetně sídlišť a účelovou zástavbu – výrobní provozy, dopravní stavby aj. Zcela specifická situace nastává v případě lázeňských center (Karlovy Vary či Mariánské Lázně). V souladu s přístupem autorů metodických pokynů v oblasti ochrany krajinného rázu (Vorel a kol.) a inspirací na případové studii byla tato sídla zařazena do zvláštní kategorie – segment urbanizované krajiny (SUK).

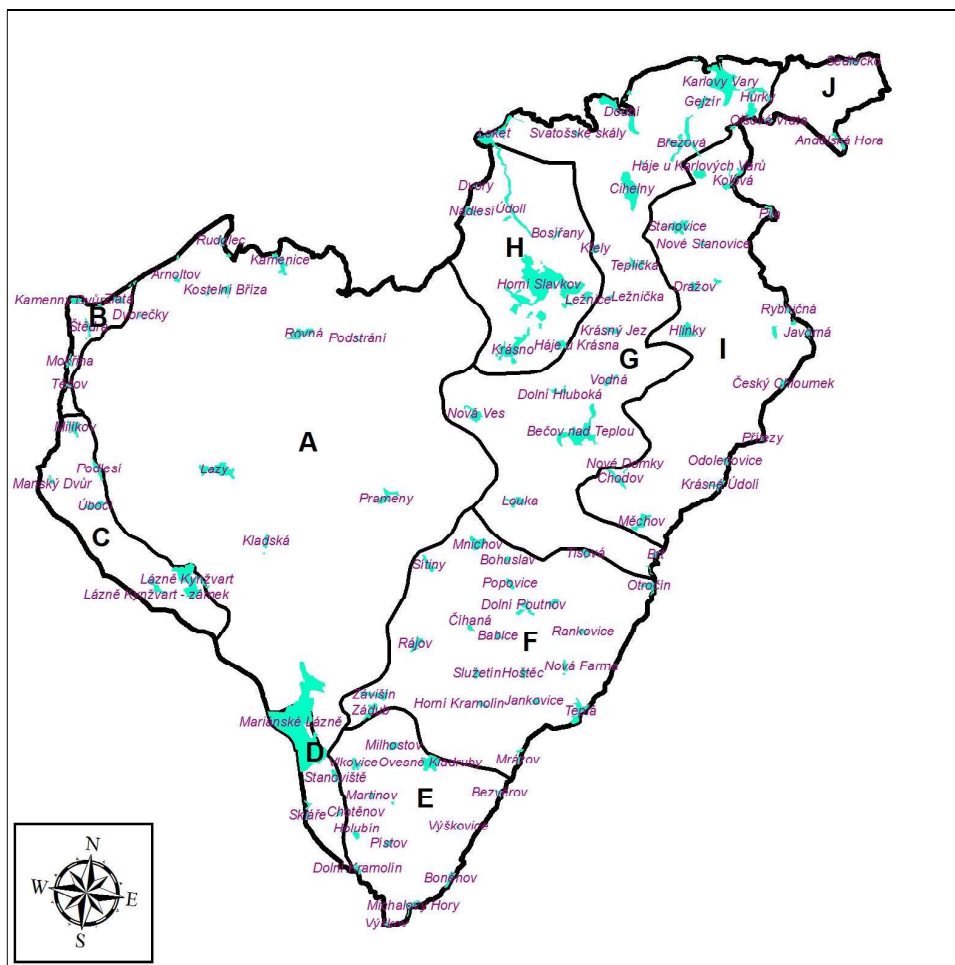
Pro tato sídla nebyly individuálně definovány regulativy a doporučení. Ochranu krajinného rázu v těchto sídlech je třeba uplatňovat (viz Atelier V, Preventivní hodnocení území CHKO Broumovsko z hlediska krajinného rázu, 2010) na základní úrovni (nikoliv zvýšené), specifickým způsobem s ohledem na dané krajinné podmínky a na specifický charakter zástavby. V segmentech urbanizované krajiny (SUK) je třeba zejména:

- věnovat pozornost negativním dopadům výstavby na krajinná panoramata a na změny v siluetě měst
- podporovat opatření odstraňující nebo minimalizující existující negativní projevy zástavby a využití území v krajinné scéně (negativní dominanty a negativní dominantní rysy krajiny).

Na území CHKO Slavkovský les byly vymezeny celkem 4 segmenty urbanizované krajiny – Horní Slavkov, Karlovy Vary, Loket a Mariánské Lázně.

Dále v textu je pro každé sídlo v CHKO zpracován strukturovaný dokument popisující jeho základní charakteristiku – přítomnost památkové ochrany, pozici sídla v širším krajinném rámci, základní historické souvislosti a vizuální projev zástavby. Ke každému sídlu je rovněž hned v úvodu přiřazena faktografická část obsahující jeho zařazení podle v kapitole B provedené prostorové diferenciaci území (OKR a MKR) a také demografické statistiky převzaté z Lexikonu obcí České republiky (ČSÚ). Plošný rozsah sídla dokladuje aktuální snímek (výřez) ortofotomapy, který je konfrontován s rozsahem zástavby z cca třetí čtvrtiny 19. století zachycený v rámci III. vojenského mapování. Snímky III. vojenského mapování byly poskytnuty Laboratoří geoinformatiky Univerzita J. E. Purkyně z Ústí nad Labem (©).

obr. č. C. 1: Sídla v CHKO Slavkovský les na podkladu vymezených oblastí krajinného rázu



tab. č. C.1: Přehled sídel, jejich kategorizace a zařazení podle prostorové diferenciaci

| OKR A – Centrální část      |                           |                           | Kategorie |     |      |     |
|-----------------------------|---------------------------|---------------------------|-----------|-----|------|-----|
| OKR                         | MKR                       | Sídlo                     | I.        | II. | III. | IV. |
| A.1                         | Arnoltov                  | Arnoltov                  | I.        | II. | III. | IV. |
|                             |                           | Dvorečky                  | I.        | II. | III. | IV. |
| A.2                         | Kostelní Bříza            | Kostelní Bříza            | I.        | II. | III. | IV. |
|                             |                           | Rudolec                   | I.        | II. | III. | IV. |
| A.3                         | Kamenice                  | Kamenice                  | I.        | II. | III. | IV. |
| A.4                         | Vranov-Lobzy              |                           | I.        | II. | III. | IV. |
| A.5                         | Rozhledy                  |                           | I.        | II. | III. | IV. |
| A.6                         | Čistá                     | Podstrání                 | I.        | II. | III. | IV. |
| A.7                         | Těšovská hájenka          |                           | I.        | II. | III. | IV. |
| A.8                         | Studánka                  |                           | I.        | II. | III. | IV. |
| A.9                         | Zadní Domky               |                           | I.        | II. | III. | IV. |
| A.10                        | Rovná                     | Rovná                     | I.        | II. | III. | IV. |
| A.11                        | Ostrov                    |                           | I.        | II. | III. | IV. |
| A.12                        | Půlnoční louka            |                           | I.        | II. | III. | IV. |
| A.13                        | Smrkovec                  |                           | I.        | II. | III. | IV. |
| A.14                        | Lažy                      | Lažy                      | I.        | II. | III. | IV. |
| A.15                        | Lesný                     |                           | I.        | II. | III. | IV. |
| A.16                        | Lysina                    |                           | I.        | II. | III. | IV. |
| A.17                        | Kladské rašeliny          | Kladská                   | I.        | II. | III. | IV. |
| A.18                        | Prameny                   | Prameny                   | I.        | II. | III. | IV. |
| A.19                        | Obora                     |                           | I.        | II. | III. | IV. |
| A.20                        | Mariánské Lázně – okolí   |                           | I.        | II. | III. | IV. |
| A.21                        | Polom                     |                           | I.        | II. | III. | IV. |
| A.22                        | Mariánské Lázně – centrum | Mariánské Lázně (centrum) | SUK       |     |      |     |
| OKR B – Západní svahy       |                           |                           | Kategorie |     |      |     |
| OKR                         | MKR                       | Sídlo                     | I.        | II. | III. | IV. |
| B.1                         | Zlatá                     | Kamenný Dvůr (Podlesí)    | I.        | II. | III. | IV. |
|                             |                           | Zlatá                     | I.        | II. | III. | IV. |
| B.2                         | Štědrá                    | Kamenný Dvůr              | I.        | II. | III. | IV. |
|                             |                           | Štědrá                    | I.        | II. | III. | IV. |
| B.3                         | Mokřina                   | Mokřina                   | I.        | II. | III. | IV. |
|                             |                           | Těšov                     | I.        | II. | III. | IV. |
| OKR C – Jihozápadní svahy   |                           |                           | Kategorie |     |      |     |
| OKR                         | MKR                       | Sídlo                     | I.        | II. | III. | IV. |
| C.1                         | Milíkov                   | Manský Dvůr               | I.        | II. | III. | IV. |
|                             |                           | Milíkov                   | I.        | II. | III. | IV. |
|                             |                           | Podlesí                   | I.        | II. | III. | IV. |
| C.2                         | Úbočí                     | Úbočí                     | I.        | II. | III. | IV. |
| C.3                         | Kynžvart – zámek          |                           | I.        | II. | III. | IV. |
| C.4                         | Kynžvart – lázně          |                           | I.        | II. | III. | IV. |
| OKR D – Údolí Kosího potoka |                           |                           | Kategorie |     |      |     |
| OKR                         | MKR                       | Sídlo                     | I.        | II. | III. | IV. |
| D.1                         | Mariánské Lázně – město   |                           | SUK       |     |      |     |
|                             |                           | Chotěnov-Skláře           | I.        | II. | III. | IV. |
| D.2                         | Chotěnov-Skláře           | Chotěnov-Skláře           | I.        | II. | III. | IV. |
|                             |                           | Stanoviště                | I.        | II. | III. | IV. |

| OKR E – Údolí Kosího a Jilmového potoka        |                                    |                  | Kategorie |     |      |     |
|--|------------------------------------|------------------|-----------|-----|------|-----|
| MKR  |                                    | Sídlo            |           |     |      |     |
| E.1  | Soutok Kosího a Jilmového potoka   | Boněnov          | I.        | II. | III. | IV. |
|  |                                    | Dolní Kramolín   | I.        | II. | III. | IV. |
|  |                                    | Holubín          | I.        | II. | III. | IV. |
|  |                                    | Michalovy Hory   | I.        | II. | III. | IV. |
|  |                                    | Pístov           | I.        | II. | III. | IV. |
|  |                                    | Výškov           | I.        | II. | III. | IV. |
| E.2  | Výškovice                          | Výškovice        | I.        | II. | III. | IV. |
| E.3  | Ovesné Kladruby                    | Bezvěrov         | I.        | II. | III. | IV. |
|  |                                    | Ovesné Kladruby  | I.        | II. | III. | IV. |
| E.4  | Vlkovice                           | Martinov         | I.        | II. | III. | IV. |
|  |                                    | Milhostov        | I.        | II. | III. | IV. |
|  |                                    | Vlkovice         | I.        | II. | III. | IV. |
| OKR F – Tepelsko                               |                                    |                  | Kategorie |     |      |     |
| MKR  |                                    | Sídlo            |           |     |      |     |
| F.1  | Rájov                              | Rájov            | I.        | II. | III. | IV. |
|  |                                    | Zádub-Závišín    | I.        | II. | III. | IV. |
| F.2  | Podhora                            | Horní Kramolín   | I.        | II. | III. | IV. |
|  |                                    | Mrázov           | I.        | II. | III. | IV. |
|  |                                    | Služetín         | I.        | II. | III. | IV. |
| F.3  | Sítiny                             | Číhaná           | I.        | II. | III. | IV. |
|  |                                    | Sítiny           | I.        | II. | III. | IV. |
| F.4  | Teplá                              | Babíce           | I.        | II. | III. | IV. |
|  |                                    | Hoštěc           | I.        | II. | III. | IV. |
|  |                                    | Jankovice        | I.        | II. | III. | IV. |
|  |                                    | Nová Farma       | I.        | II. | III. | IV. |
|  |                                    | Popovice         | I.        | II. | III. | IV. |
|  |                                    | Poutnov          | I.        | II. | III. | IV. |
|  |                                    | Rankovice        | I.        | II. | III. | IV. |
|  |                                    | Teplá            | I.        | II. | III. | IV. |
| F.5  | Mnichov                            | Bohuslav         | I.        | II. | III. | IV. |
|  |                                    | Mnichov          | I.        | II. | III. | IV. |
| F.6  | Tisovský vrch                      | Otročín          | I.        | II. | III. | IV. |
|  |                                    | Tisová           | I.        | II. | III. | IV. |
| OKR G – Střední a dolní tok Teplé + Údolí Ohře |                                    |                  | Kategorie |     |      |     |
| MKR  |                                    | Sídlo            |           |     |      |     |
| G.1  | Pramenský potok                    |                  | I.        | II. | III. | IV. |
| G.2  | Louka                              | Louka            | I.        | II. | III. | IV. |
| G.3  | Soutok Teplé a Otročinského potoka |                  | I.        | II. | III. | IV. |
| G.4  | Údolí Otročinského potoka          | Brť              | I.        | II. | III. | IV. |
| G.5  | Nová Ves                           | Nová Ves         | I.        | II. | III. | IV. |
| G.6  | Údolí Sádky                        | Dolní Hluboká    | I.        | II. | III. | IV. |
| G.7  | Bečov nad Teplou                   | Bečov nad Teplou | I.        | II. | III. | IV. |
|  |                                    | Vodná            | I.        | II. | III. | IV. |
| G.8  | Teplička                           | Kfely            | I.        | II. | III. | IV. |

|                         |                        | Krásný Jez            | I.        | II. | III. | IV. |
|-------------------------|------------------------|-----------------------|-----------|-----|------|-----|
|                         |                        | Ležníčka              | I.        | II. | III. | IV. |
|                         |                        | Teplička              | I.        | II. | III. | IV. |
| G.9                     | Cihelny                | Cihelny               | I.        | II. | III. | IV. |
|                         |                        | Doubí (jih)           | I.        | II. | III. | IV. |
| G.10                    | Březová                | Březová               | I.        | II. | III. | IV. |
| G.11                    | Údolí Ohře             | Loket                 | SUK       |     |      |     |
|                         |                        | Svatošské skály       | I.        | II. | III. | IV. |
| G.12                    | Karlovy Vary – okolí   | Gejzír park           | I.        | II. | III. | IV. |
|                         |                        | Hůrky                 | I.        | II. | III. | IV. |
| G.13                    | Doubí                  | Doubí (sever)         | I.        | II. | III. | IV. |
| G.14                    | Karlovy Vary – centrum |                       | SUK       |     |      |     |
| OKR H – Hornoslavkovsko |                        |                       | Kategorie |     |      |     |
| MKR                     |                        | Sídlo                 |           |     |      |     |
| H.1                     | Kozí hřbety            | Údolí                 | I.        | II. | III. | IV. |
| H.2                     | Nadlesí                | Dvory                 | I.        | II. | III. | IV. |
|                         |                        | Nadlesí               | I.        | II. | III. | IV. |
| H.3                     | Horní Slavkov          | Bosířany              | I.        | II. | III. | IV. |
|                         |                        | Háje u Krásna         | I.        | II. | III. | IV. |
| H.3                     | Horní Slavkov          | Horní Slavkov         | SUK       |     |      |     |
| H.4                     | Horní Slavkov - okolí  |                       | SUK       |     |      |     |
|                         |                        | Ležnice               | I.        | II. | III. | IV. |
| H.5                     | Krásno                 | Krásno                | I.        | II. | III. | IV. |
| OKR I – Východ          |                        |                       | Kategorie |     |      |     |
| MKR                     |                        | Sídlo                 |           |     |      |     |
| I.1                     | Měchov                 | Chodov                | I.        | II. | III. | IV. |
|                         |                        | Měchov                | I.        | II. | III. | IV. |
| I.2                     | Krásné Údolí           | Krásné Údolí          | I.        | II. | III. | IV. |
|                         |                        | Odolenovice           | I.        | II. | III. | IV. |
|                         |                        | Přílezy               | I.        | II. | III. | IV. |
| I.3                     | Hůrka                  | Český Chloumek        | I.        | II. | III. | IV. |
| I.4                     | Hlinky                 | Dražov                | I.        | II. | III. | IV. |
|                         |                        | Hlinky                | I.        | II. | III. | IV. |
|                         |                        | Javorná               | I.        | II. | III. | IV. |
|                         |                        | Nové Kounice          | I.        | II. | III. | IV. |
|                         |                        | Rybničná              | I.        | II. | III. | IV. |
| I.5                     | Stanovice              | Nové Stanovice        | I.        | II. | III. | IV. |
|                         |                        | Píla                  | I.        | II. | III. | IV. |
|                         |                        | Stanovice             | I.        | II. | III. | IV. |
| I.6                     | Kolová                 | Háje u Karlových Varů | I.        | II. | III. | IV. |
|                         |                        | Kolová                | I.        | II. | III. | IV. |
|                         |                        | Vitkův vrch           | I.        | II. | III. | IV. |
| OKR J – Severovýchod    |                        |                       | Kategorie |     |      |     |
| MKR                     |                        | Sídlo                 |           |     |      |     |
| J.1                     | Andělská Hora          | Andělská Hora         | I.        | II. | III. | IV. |
|                         |                        | Olšová Vrata          | I.        | II. | III. | IV. |
| J.2                     | Bukový vrch            |                       | I.        | II. | III. | IV. |
| J.3                     | Sedlečko               | Sedlečko              | I.        | II. | III. | IV. |

| Sídlo     | Andělská Hora |              |      |      | obec          |      |      |      |      |
|-----------|---------------|--------------|------|------|---------------|------|------|------|------|
|           |               |              |      |      | Andělská Hora |      |      |      |      |
| OKR       | J             | Severovýchod |      |      | ČSÚ           | 1869 | 1930 | 1950 | 2011 |
| MKR/pásmo | J.1           | I.           | II.  | III. | obyvatel      | 1002 | 792  | 221  | 294  |
| Kategorie | I.            | II.          | III. | IV.  | domů          | 152  | 136  | 80   | 97   |

Historický snímek mapy III. vojenského mapování (1877 – 1880) a aktuální ortofotomapa (včetně vyznačení hranice CHKO)



#### Indikátory a hodnoty:

|                             |  |
|-----------------------------|--|
| plošná památková ochrana:   | ne   |
| památkově chráněné objekty: | hrad Engelsburg (zřícenina), kostel Archanděla Michaela, kostel Nejsvětější Trojice – vše vně CHKO |

#### Pozice sídla v širším krajinném rámci:

V kontextu (nejen) CHKO Slavkovský les atypická sídelní enkláva – historicky lokalizovaná na exponované úbočí izolované sopečné elevace v blízkosti královské cesty z Prahy do Karlových Varů, později rozšířená i do nižších rovinatých partií. Na vrcholu elevace stojí zřícenina hradu. Vrch se včetně výše položené staré části obce uplatňuje v četných dálkových pohledech. Obec leží na hranici CHKO, do níž zasahuje pouze okrajovou částí – jižně od průjezdní komunikace. Neobvyklým prvkem jsou zachovalé meze jdoucí po spádnicí po svazích hory.

#### Základní historické souvislosti:

Sídlo na úpatí kopce s již stojícím hradem bylo založeno v roce 1418. Hrad na vrcholu byl vybudován koncem 14. století. Základ ekonomické aktivity obyvatel Andělské Hory tvořil obchod, řemesla a zemědělství. Život zdejšího obyvatelstva dále ovlivnil rozvoj a potřeby blízkého lázeňského místa Karlových Varů. Městečko se stalo oblíbeným výletním místem karlovarských lázeňských hostů, mezi něž patřil i J. W. Goethe. V letech 1720 - 1790 zaznamenává městečko maximální rozkvět. V tomto období zde žilo kolem 2000 obyvatel. Původní podoba městečka byla zničena za velkého požáru roku 1887. Po II. světové válce bylo původní obyvatelstvo vysídleno, což mělo na chod města zásadní vliv. Současnost města provází čilý stavební rozvoj, orientovaný především na individuální bydlení a rekreaci.

#### Vizuální projev zástavby (urbanistická struktura a charakter zástavby):

Jádro sídla tvoří obdélné náměstí na severním úbočí kopce. V jeho horní části stojí barokně přestavěný kostel sv. Michaela Archanděla, obklopený mohutnými listnáči. Tato dominanta společně s vrcholovou

zříceninou hradu mají značný vizuální dosah. Po stranách náměstí stojí zděné domy městského typu, pocházející z 19. století, které však prošly později stavebními úpravami. Starší zástavba je dále v ulicích kolem náměstí. V nižších partiích je soustředěná převážně rodinná přízemní zástavba. Severovýchodním směrem je aktuálně rozšiřováno zastavěné území sídla ve značné ploše o individuální rodinnou zástavbu v novodobém stylu.

Výrazný architektonicky hodnotný a esteticky působivý prvek reprezentuje trojboký kostel Nejsvětější Trojice se hřbitovem stojící jižně od sídla u silnice I/6 (viz foto).

K sídlu náleží dvě chatové osady jižně a jihozápadně od sídla za silnicí I/6 (vně území CHKO).

#### Podmínky ochrany KR a doplňující doporučení k ochraně KR:

- Novou účelovou zástavbu vybočující měřítkem nad obytné objekty na území sídla v rámci CHKO vyloučit, zachovat obytný charakter sídla
- Novou obytnou výstavbu v rámci CHKO situovat ve vazbě na stávající charakter zástavby lokalizovaný podél průjezdní komunikace, respektovat historickou parcelaci
- Při realizaci nové výstavby dbát alespoň základních architektonických pravidel či forem venkovské zástavby – sedlová střecha, obdélný půdorys, podlažnost; vyloučit výstavbu bytových domů
- Obytnou zástavbu vhodně koncipovat s ohledem na přechod do nezastavěného území – doplnit o diferencované výsadby stanovištně odpovídající zeleně
- Bránit nevhodným architektonickým zásahům u obytných staveb (přístavby narušující hmotu a půdorys především starší obytné zástavby)
- Další kompaktní kobercovou zástavbu rodinných domů umísťovat zejména do severních a severozápadních poloh při zachování stávající struktury mezi po svazích hory
- Novostavby nesmějí rušivě ovlivňovat působení historických dominant a charakteristického panoramatu sídla

obr. č. C. 2: Pohled z vrcholu Andělské Hory k jihozápadu; dole obec Andělská Hora; v pozadí Slavkovský les



obr. č. C. 3: Náměstí v Andělské Hoře



obr. č. C. 4: Zrekonstruovaný kostel nejsvětější Trojice těsně u silnice I/6

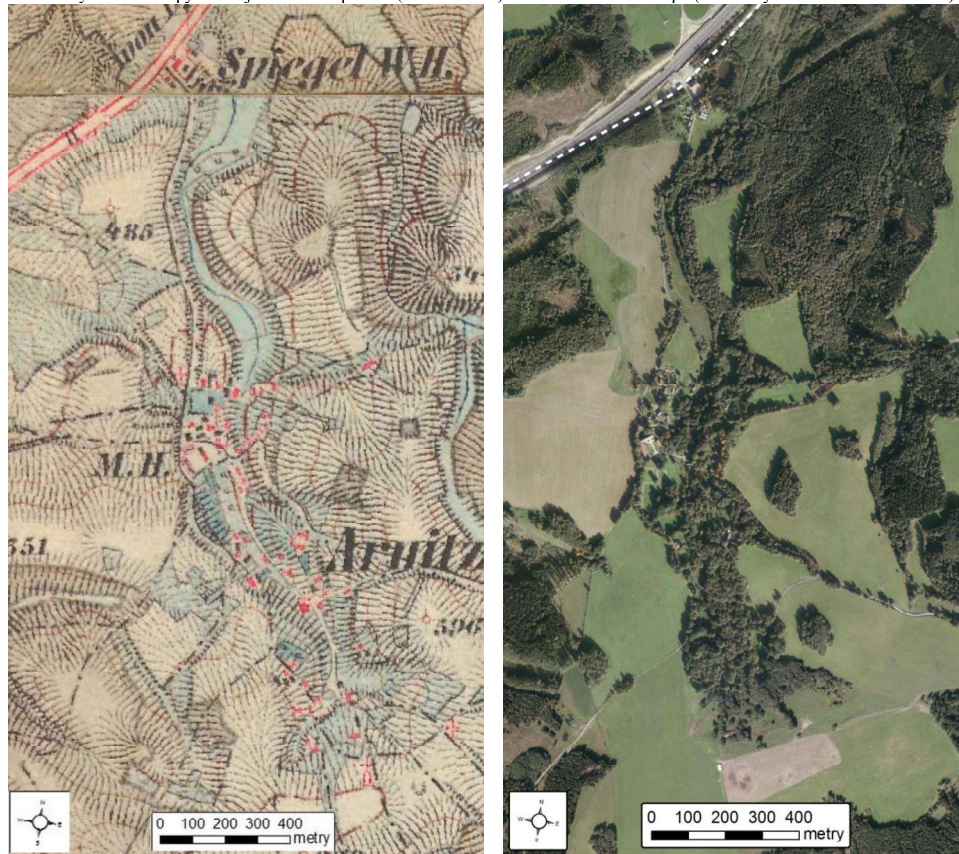


obr. č. C. 5: Lokalita soustředěné výstavby nesourodých rodinných domů typu „podnikatelské baroko“ s četnými arkýři, vikýři a členitým půdorysem se naštěstí při exponovaných dálkových pohledech na sídlo z jihu neuplatňuje



| Sídlo     | Arnoltov |                |      |      | obec     | Březová  |      |      |      |
|-----------|----------|----------------|------|------|----------|----------|------|------|------|
|           |          |                |      |      | k. ú.    | Arnoltov |      |      |      |
| OKR       | A        | Centrální část |      |      | ČSÚ      | 1869     | 1930 | 1970 | 2011 |
| MKR/pásma | A.1      | I.             | II.  | III. | obyvatel | 627      | 631  | 81   | 40   |
| Kategorie | I.       | II.            | III. | IV.  | domů     | 102      | 106  | 18   | 19   |

Historický snímek mapy III. vojenského mapování (1877 – 1880) a aktuální ortofotomapa (včetně vyznačení hranice CHKO)



#### Indikátory a hodnoty:

|                             |   |
|-----------------------------|---|
| plošná památková ochrana:   | ne  |
| památkově chráněné objekty: | zájezdní hostinec Spiegel (č. p. 52), smírčí kříž (dále od vsi) |

#### Pozice sídla v širším krajinném rámci:

Drobné sídlo tvořené dvěma enklávami. Vyšše položený Arnoltov je situován v mělké sníženině drobného pravostranného přítoku Ohře. Od západního okraje sídla (příjezdové cesty) se otevírá daleký výhled k severozápadu do údolí Ohře. Vlastní sídlo je však skryto pod hojnou vzrostlou zelení a

zřetelněji se v dálkových výhledech neuplatňuje. Níže při hlavní silnici II/606 se nacházející Silnice tvoří několik staveb s vizuálním dosahem pouze v nejbližším okolí.

#### Základní historické souvislosti:

První písemná zpráva o vsi se datuje z doby kolem roku 1360. Kromě zemědělství nacházely později místní obživu v okolních závodech, řada živností byla i ve vsi. Níže položená Silnice vzniká až později v souvislosti s výstavbou císařské silnice z Karlových Varů do Chebu v roce 1830.

#### Vizuální projev zástavby (urbanistická struktura a charakter zástavby):

Zástavbu Arnoltova tvoří z větší části novější přízemní objekty menšího měřítka uspořádané podél vedlejší cesty. Vyšše do svahu zástavba postupuje již podél silnice. V ohybu cesty na záp. okraji sídla dominuje hmotná hospodářská usedlost zchovalého dobového vzhledu (viz foto). Na sídlo je vázána hojná vzrostlá zeleň včetně památné lípy u cesty.

Dolní část zvanou Silnice tvoří několik přízemních objektů, mezi nimiž vyniká u hlavní silnice stojící zámeček Spiegel, někdejší zájezdní hostinec. Zámeček je opuštěný a jeho stav není uspokojivý (viz foto).

#### Podmínky ochrany KR a doplňující doporučení k ochraně KR:

- Novou účelovou zástavbu vybočující měřítkem nad obytné objekty na území sídla vyloučit
- Novou obytnou výstavbu situovat ve vazbě na strukturu stávající zástavby, respektovat historickou parcelaci
- Při realizaci nové výstavby dbát alespoň základních architektonických pravidel či forem venkovské zástavby – sedlová střecha, obdélný půdorys, orientace, podlažnost
- Novou zástavbu při okrajích sídel vhodně koncipovat s ohledem na přechod do nezastavěného území – doplnit o diferencované výsadby stanovištně odpovídající zeleně
- Zachovat bohatou vnitřní i okrajovou zeleň se značnou krajinnotvornou funkcí
- Bránit nevhodným architektonickým zásahům u obytných staveb (přístavby narušující hmotu a půdorys především starší obytné zástavby)

obr. č. 6 a C. 7: Malé jednoduché hmoty přízemních chalupnických domů ve štitové poloze



**obr. č. C. 8:** Rozlehlá zemědělská usedlost s polopatrovým obytným domem, kůlnou a stodolou se stájemi



**obr. č. C. 9:** Přizemní přístavby narušily jednoduchou prostou hmotu přizemního domu s podkrovím pod sedlovou střechou



**obr. č. C. 10:** Hmotná dominanta záměcku obklopená vzrostlou sídelní zelení



**obr. č. C. 11:** Opuštěný patrový záměček Spiegel, dříve zájezdní hostinec, s předstupujícím rizalitem v ose uliční fronty zakončeným hladkým tympanonem, celé přízemí a nároží patra zvýrazněny bosáží, vysoká strmá valbová střecha





| Sídlo     | Babice |          |      |      | obec              |      |      |      |      |
|-----------|--------|----------|------|------|-------------------|------|------|------|------|
|           |        |          |      |      | Teplá             |      |      |      |      |
|           |        |          |      |      | k. ú.             |      |      |      |      |
|           |        |          |      |      | Babice u Poutnova |      |      |      |      |
| OKR       | F      | Tepelsko |      |      | ČSÚ               | 1869 | 1930 | 1950 | 2011 |
| MKR/pásma | F.4    | I.       | II.  | III. | obyvatel          | 151  | 133  | 63   | 16   |
| kategorie | I.     | II.      | III. | IV.  | domů              | 22   | 24   | 21   | 6    |

Historický snímek mapy III. vojenského mapování (1877 – 1880) a aktuální ortofotomapa



#### Indikátory a hodnoty:

|                             |    |
|-----------------------------|----|
| plošná památková ochrana:   | ne |
| památkově chráněné objekty: | ne |

#### Pozice sídla v širším krajinném rámci:

Malá sídelní enkláva lokalizovaná do značně exponovaného prostoru na jihozápadním úbočí v blízkosti vrcholu Bučky. Celé sídlo čítající několik stavení je uzavřeno v bujně vzrostlé zeleni a díky tomu se výrazněji vizuálně neuplatňuje.

#### Základní historické souvislosti:

Stará osada původně přínaležející k Poutnovu, prvně připomínaná jako majetek tepelského kláštera roku 1273. Trvale zemědělsky zaměřená obec, v současnosti slouží hlavně k bydlení.

#### Vizuální projev zástavby (urbanistická struktura a charakter zástavby):

Původní půdorys okrouhlíce lze z pozice zbylých stavení doposud rozeznat. Zástavbu reprezentují patrové i přízemní zčásti renovované statky, často velkého měřítka. U některých stavení jsou zachovány původní architektonické prvky (mj. pavlač v bočním průčelí u jednoho z objektů). Sídlo je protkáno velmi bujnou zelení, často neudržovanou. U cesty uvnitř sídla stojí zanedbaný pomník.

#### Podmínky ochrany KR a doplňující doporučení k ochraně KR:

- Při renovaci zbytků obslužného areálu na jihu sídla přizpůsobit hmotové řešení hospodářských budov měřítka okolní zástavby s možností dalšího rozšíření obslužného areálu i dále jižním směrem za hranici sídla.
- Novou obytnou výstavbu u sídla s dokončeným plošným rozvojem lze připustit pouze jako dostavbu severních a západních poloh sídla, situovat ve vazbě na strukturu stávající zástavby (proluky), při výstavbě respektovat historickou parcelaci, zachovat celistvou siluetu sídla
- Při realizaci nové výstavby dbát základních architektonických pravidel či forem venkovské zástavby – sedlová střecha, obdélný půdorys, orientace, podlažnost, použití materiálu, barevnost;

vyloučit výstavbu bytových domů

- Kultivovat bohatou vnitřní i okrajovou zeleň se značnou krajinnotvornou funkcí
- Bránit nevhodným architektonickým zásahům u obytných staveb (přístavby narušující hmotu a půdorys obytné zástavby)

obr. č. C. 12: Patrová zděná usedlost mohutného objemu se štítem členěným horizontálními i svislými lisénami, obklopena předzahrádkou a venkovským plaňkovým plotem

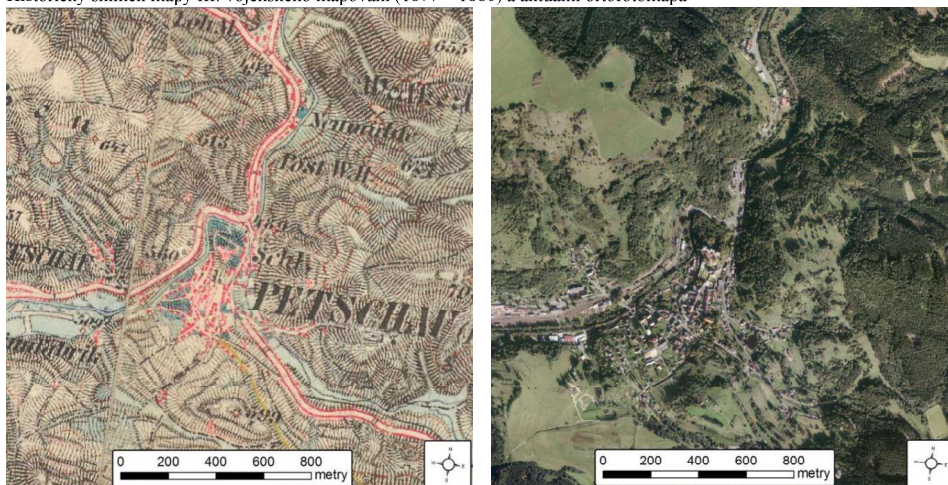


obr. č. C. 13: Zemědělská usedlost charakteristicky zasazená do okolního terénu, původní brána zazděná pouze na branku pro pěší



| Sídlo           | Bečov nad Teplou |                                      |      |      | obec             |                  |       |       |      |
|-----------------|------------------|--------------------------------------|------|------|------------------|------------------|-------|-------|------|
|                 |                  |                                      |      |      | Bečov nad Teplou |                  |       |       |      |
| OKR             | G                | Střední a dolní tok Teplé + Bečovsko |      |      | k. ú.            | Bečov nad Teplou |       |       |      |
| MKR/pásma       | G.7              | I.                                   | II.  | III. | ČSÚ              | 1869             | 1930  | 1950  | 2011 |
| kategorie sídla | I.               | II.                                  | III. | IV.  | obyvatel         | 2 325            | 2 384 | 1 035 | 832  |
|                 |                  |                                      |      |      | domů             | 331              | 404   | 363   | 253  |

Historický snímek mapy III. vojenského mapování (1877 – 1880) a aktuální ortofotomapa



| Indikátory a hodnoty:   |  |
|---|--|
| pošná památková ochrana:  | městská památková zóna   |
| památkově chráněné objekty:   | hrad Bečov nad Teplou – národní kulturní památka, ostatková skříň sv. Maura – národní kulturní památka, hrad a zámek, kostel sv. Jiří, popraviště - relikv kruhové šibenice; Šibeniční vrch, boží muka, smírčí kříž (při silnici na Chodov), sloup se sochou P. Marie Immaculaty, fara, radnice, 5 x měšťanský dům, rodinný dům, železniční stanice, škola – Základní umělecká škola Josefa Labitzkého |
| Pozice sídla v širším krajinném rámci:  |  |
| Rozlehlé sídlo situované v hluboké sníženině údolí Teplé nad soutokem s Bečovským potokem. I přes rozšíření zástavby výše do svahů zůstává vizuální uplatnění sídla omezeno na daný segment údolí Teplé.  |  |
| Základní historické souvislosti:  |  |
| Počátky Bečova souvisejí s důležitou zemskou komunikací z Čech do Německa. Vedla směrem od Žlutic do Chebu. K její ochraně byl na skalní ostrožně nad Teplou ve 13. století založen opevněný objekt se strážní a celní funkcí. Důležitým faktorem rozvoje sídla se stalo rudné hornictví (cín, drahé kovy) v centrální části Slavkovského lesa mezi 13. – 16. stoletím. Osada v podhradí získala městská práva r. 1399 a r. 1482 byla povýšena na město s právem hradeb a dalšími privilegii. Později se přidal také rozvoj širokého spektra řemesel. V 19. století znamenalo pro Bečov významný posun vybudování dvou železničních tratí, které město více otevřely do okolí. Zřetelný vliv na město měly události po I. a především pak po II. světové válce – nahrazení tradiční lidové architektury a odsun obyvatelstva. |  |

#### Vizuální projev zástavby (urbanistická struktura a charakter zástavby):

Město vzniklo v souvislosti se středověkým hradem v ostrožní poloze nad řekou. Má kompaktní urbanistickou strukturu s dobře čitelným půdorysem, který dokládá dobu vzniku. Pozdější zástavba se rozvíjela jihozápadním směrem od jádra a rovněž podél Bečovského potoka. Část zástavby sleduje silnici I/20 severním směrem až k odbočce na Horní Slavkov.

Centrum města si uchovalo do dnešních dob svůj charakter, kde odpovídající měřítko staveb v kontextu s dominantami hradu a kostela sv. Jiří vytváří jedinečný urbanistický celek.

V okrajových částech sídla došlo v druhé polovině minulého století k narušení výrazové jednoty sídla, především v prostoru u železničního nádraží (bytovky aj.) a také v jižní části sídla nad pravým břehem řeky nevhodnou rodinnou zástavbou.

V okrajových částech, podél toku i uvnitř sídla je koncentrována hojná zeleň. Členité lesní porosty navazují na sídlo rovněž v okrajových převážně svažitých partiích.

#### Podmínky ochrany KR a doplňující doporučení k ochraně KR:

- Vyloučit zásahy s potenciálem narušit jedinečnou městskou siluetu tvořenou historickými dominantami hradu, zámku a kostela
- Novou obytnou výstavbu lze připustit výjimečně, situovat ve vazbě na stávající zástavbu a uliční síť, respektovat historickou parcelaci (proluky); zástavbu nerozšiřovat výše do svahů
- Uplatňovat důslednou ochranu dochovaných historických staveb a cenných památkově chráněných objektů
- Při realizaci nové výstavby dbát alespoň základních architektonických pravidel či forem venkovské zástavby – sedlová střecha, obdélný půdorys, orientace, podlažnost; vyloučit výstavbu bytových domů; zachovat stávající siluetu sídla
- Kultivovat bohatou vnitřní i okrajovou zeleň se značnou krajinnotvornou funkcí
- Novou zástavbu při okrajích sídel vhodně koncipovat s ohledem na přechod do nezastavěného území – doplnit o diferencované výsadby stanovištně odpovídající zeleně
- Bránit nevhodným architektonickým zásahům u obytných staveb (přístavby narušující hmotu a půdorys především starší obytné zástavby)

obr. č. C.14: Stávající historicky utvářená veduta města



obr. č. C. 15: Pohled na Bečov nad Teplou ze sinice do Nové Vsi (od západu)



obr. C. 16: Pohled na areál hradu ze 14. století a zámku se zámeckou kaplí z 18. století, uprostřed novorenesanční terasovitý park na ostrohu nad řekou Teplou



obr. č. C. 17: Uliční, řadová zástavba domů na náměstí již nedrží jednotnou výšku korunní římsy ani hřebene střechy



obr. č. C. 18: Dominanta třípodlažní budovy zámku se zámeckou kaplí v průhledu zužujícím se náměstí



obr. č. C. 20: Hmoty třípodlažních bytových domů se sedlovou střešou zcela ovládají vjezd do města od nádraží a snižující pozici věže kostela sv. Jiří



obr. č. C. 19: Barokní patrová budova školy J. Labitzkého s valbovou střešou, s širokým rizalitem v ose podélného uličního průčelí s bohatým eklektickým členěním včetně bosáží na nároží



obr. č. C. 21: Malé patrové obchodní středisko z doby socialismu s plochou střešou bez jakékoliv vazby na kulturní hodnoty území



| Sídlo     | Bezvěrov |                                 |      |      | obec             |      |      |      |      |
|-----------|----------|---------------------------------|------|------|------------------|------|------|------|------|
|           |          |                                 |      |      | Teplá            |      |      |      |      |
|           |          |                                 |      |      | k. ú.            |      |      |      |      |
|           |          |                                 |      |      | Bezvěrov u Teplé |      |      |      |      |
| OKR       | E        | Údolí Kosiho a Jilmového potoka |      |      | ČSÚ              | 1869 | 1930 | 1950 | 2011 |
| MKR/pásmo | E.3      | I.                              | II.  | III. | obyvatel         | 289  | 218  | 31   | 3    |
| kategorie | I.       | II.                             | III. | IV.  | domů             | 44   | 46   | 24   | 3    |

Historický snímek mapy III. vojenského mapování (1877 – 1880) a aktuální ortofotomapa



#### Indikátory a hodnoty:

|                             |    |
|-----------------------------|----|
| plošná památková ochrana:   | ne |
| památkově chráněné objekty: | ne |

#### Pozice sídla v širším krajinném rámci:

Vysoko položené drobné sídlo lokalizované v pramenné oblasti Teplé na hranici CHKO, která zde prochází při silnici z Boněnova do Mrázova. V zeleni skrytá sídelní enkláva je viditelná v poměrně širokých výhledech v odlesněném okolí. Vlastní zástavba se díky hojné zeleni v sídle uplatňuje sporadicky.

#### Základní historické souvislosti:

Obec připomínána roku 1273 s dlouhodobým zemědělským zaměřením. V současnosti obec s několika domy slouží k bydlení a rekreaci.

#### Vizuální projev zástavby (urbanistická struktura a charakter zástavby):

Drobné sídlo tvořené asi 5 staveními na hranici CHKO, kterou tvoří průjezdní silnice mezi Mrázovem a Boněnovem. Zástavbu v sídle reprezentují bývalé zemědělské usedlosti štítem orientované k cestě, které prošly ve značné míře pozdějšími stavebními úpravami.

V celém sídle se vyskytuje velmi hojná vzrostlá zeleň, vesměs neudržovaná, včetně náletů a nevhodných druhů.

Na jihovýchodním okraji odděleně od zástavby sídla stojí hospodářský objekt.

#### Podmínky ochrany KR a doplňující doporučení k ochraně KR:

- Novou obslužnou zástavbu na území sídla lze připustit výjimečně na severním okraji sídla mimo pohledově exponované dálkové pohledy
- Novou obytnou výstavbu u sídla s dokončeným plošným rozvojem lze připustit jako dostavby proluk na jihu sídla, při výstavbě respektovat historickou parcelaci; zachovat celistvou siluetu sídla

- Při realizaci nové výstavby dbát základních architektonických pravidel či forem venkovské zástavby – sedlová střecha, obdélný půdorys, orientace, podlažnost, použití materiálu, barevnost; vyloučit výstavbu bytových domů
- Kultivovat bohatou vnitřní i okrajovou zeleň se značnou krajinnotvornou funkcí
- Bránit nevhodným architektonickým zásahům u obytných staveb (přístavby narušující hmotu a půdorys obytné zástavby)

obr. č. C. 22: Přízemní statek zasluhující renovaci s dosud zachovalými architektonickými prvky



obr. č. C. 24: Bohatě hospodářské zázemí patrové zemědělské usedlosti s klenutou zděnou bránou.



obr. č. C. 23: Nevhodná renovace objektu; štítové okno mimo osu štítu, rustikální mohutný balkon ve štítě, vrata garáže, odlišný rozměr oken.



obr. č. C. 25: Nevhodná renovace toho samého objektu: přerušená korunní římsa a jiný počet a umístění oken ve štítě



| Sídlo     | Bohuslav |          |      |      | obec                |      |      |      |      |
|-----------|----------|----------|------|------|---------------------|------|------|------|------|
|           |          |          |      |      | Teplá               |      |      |      |      |
|           |          |          |      |      | k. ú.               |      |      |      |      |
|           |          |          |      |      | Bohuslav u Poutnova |      |      |      |      |
| OKR       | F        | Tepelsko |      |      | ČSÚ                 | 1869 | 1930 | 1950 | 2011 |
| MKR/pásmo | F.6      | I.       | II.  | III. | obyvatel            | 157  | 126  | 25   | 5    |
| Kategorie | I.       | II.      | III. | IV.  | domů                | 22   | 29   | 13   | 11   |

Historický snímek mapy III. vojenského mapování (1877 – 1880) a aktuální ortofotomapa



#### Indikátory a hodnoty:

plošná památková ochrana:

ne

památkově chráněné objekty:

boží muka, socha sv. Jana Nepomuckého

#### Pozice sídla v širším krajinném rámci:

Menší sídlo zaujímající nižší severně orientované partie údolí bezejmenného přítoku Pramenského potoka. Prakticky celé sídlo je uzavřeno ve vzrostlé zeleni. Ve spojitosti s kotlinovou polohou tak je vizuálnímu uplatnění sídla omezeno na údolní sníženinu.

#### Základní historické souvislosti:

Obec prvně připomínaná v listinách kláštera v Teplé roku 1233. Ryze zemědělsky zaměřená obec představuje v současnosti rekreačně využívané sídlo.

#### Vizuální projev zástavby (urbanistická struktura a charakter zástavby):

Zástavbu dříve podstatně většího sídla dnes tvoří několik stavení – zčásti zrekonstruovaných bývalých hospodářských usedlostí v blízkosti stávající příjezdové cesty. V okolí se nachází několik božích muk.

Sídlo doprovází bohatá vzrostlá zeleň, která napomáhá jeho uzavřenosti před okolím. Téměř ukrytá v zeleni uvnitř sídla stojí socha sv. Jana Nepomuckého (viz foto).

#### Podmínky ochrany KR a doplňující doporučení k ochraně KR:

- Zachovat obytné rekreační charakter sídla
- Novou obytnou výstavbu u sídla s dokončeným plošným rozvojem lze připustit pouze jako dostavbu sídla zejména na jihu a východě okrouhlé návsi, situovat ve vazbě na strukturu stávající zástavby (proluky), při výstavbě respektovat historickou parcelaci; zachovat celistvou siluetu sídla; vyloučit umístění nebo připojování nových a vybočujících satelitních částí sídla popírajících dosavadní komunikační síť a strukturu sídla
- Novou účelovou zástavbu na území sídla realizovat pouze při respektování stávající výškové hladiny i hmotové skladby historické zástavby sídla

- Při realizaci nové výstavby dbát základních architektonických pravidel či forem venkovské zástavby – orientace dle převažujících staveb vůči uliční čáře; v sídle obvyklý tvar střechy, půdorys, podlažnost; přízemní stavby realizovat pouze s podkrovím (půdou) s odpovídající světlou výškou podkrovního prostoru a výsledného sklonu střešní konstrukce
- U doplňkových staveb ke stávajícím hlavním (kolny, garáže atd.) ctít tradiční provedení a jednotný rámec se stávajícími hlavními s odpovídajícími požadavky na půdorys objektu, podlažnost, tvar střechy
- Zachovat, popř. kultivovat bohatou vnitřní i okrajovou zeleň se značnou krajinnotvornou funkcí
- Bránit nevhodným architektonickým zásahům u obytných staveb (přístavby narušující hmotu a půdorys především starší obytné zástavby)

obr. č. C. 26: Uzavřený areál neoklasicistní zemědělské usedlosti – patrový dům s úzkými lisenovými rámy ve štítové fasádě pod polovalbovou střechou menšího sklonu, s klenutou bránou a branka pro pěší; pilířová kůlna, ve štítové poloze se svislým bedněním; velká hmotu stodoly uzavírající dvůr



obr. č. C. 28: Renovaci zasluhující usedlost s cihlovou přístavbou značné hmoty



obr. č. C. 27: Socha sv. Jana Nepomuckého

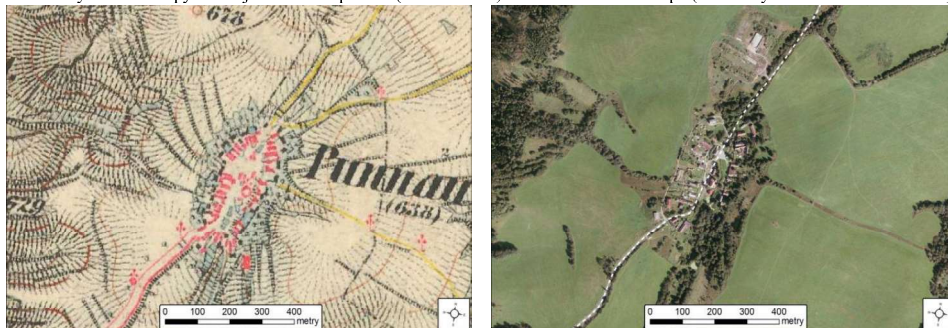


obr. č. C. 29: Bývalá usedlost s citelnými zásahy do fasády bez vazby na výšku oken.



| Sídlo     | Boněnov |                                 |      |      | obec          |      |      |      |      |
|-----------|---------|---------------------------------|------|------|---------------|------|------|------|------|
|           |         |                                 |      |      | Chodová Planá |      |      |      |      |
|           |         |                                 |      |      | k. ú.         |      |      |      |      |
|           |         |                                 |      |      | Boněnov       |      |      |      |      |
| OKR       | E       | Údolí Kosího a Jilmového potoka |      |      | ČSÚ           | 1869 | 1930 | 1950 | 2011 |
| KP/pásma  | E.1     | I.                              | II.  | III. | obyvatel      | 571  | 578  | 169  | 67   |
| Kategorie | I.      | II.                             | III. | IV.  | domů          | 94   | 113  | 74   | 21   |

Historický snímek mapy III. vojenského mapování (1877 – 1880) a aktuální ortofotomapa (včetně vyznačení hranice CHKO)



#### Indikátory a hodnoty:

|                             |   |
|-----------------------------|---|
| plošná památková ochrana:   | ne  |
| památkově chráněné objekty: | kaple Nejsvětější Trojice (u hřbitova), venkovská usedlost č. p. 26 |

#### Pozice sídla v širším krajinném rámci:

Kompaktní sídlo výše v mírném svahu položené na hranici CHKO. Východní část sídla obklopuje vzrostlá zeleň, západní okraj sídla je otevřený. Sídlo se tak značně vizuálně uplatňuje do údolí Kosího potoka a také směrem k severu – z úpatí Boněnovského vrchu. Hranici CHKO tvoří silnice z Michalových Hor do Bezvěrova procházející sídlem.

#### Základní historické souvislosti:

Boněnov náleží mezi starobylé obce v území. Jeho počátky snad souvisejí se zaniklou tvrzí Hradčan, která ležela na svahu na levém břehu Kosího event. Jilmového potoka. Nejstaršími majiteli obce byli klášter Teplá a Stupko z Boněnova. Dlouhodobě zemědělsky zaměřená obec, v jejím okolí rovněž těžily rudy (antimon).

#### Vizuální projev zástavby (urbanistická struktura a charakter zástavby):

Větší část ucelené zástavby sídla je rozmístěna podél průchozí silniční komunikace. Starou zástavbu reprezentují převážně patrová hospodářská stavení z 19. století s vjezdovými branami. V centru sídla stojí novorenesanční kostel Všem svatých z let 1887-78, aktuálně rekonstruovaný. U dominanty kostela se nachází okrasná vzrostlá jehličnatá zeleň. Věž kostela se uplatňuje i z některých dálkových pohledů. Jižně od sídla při silnici do Michalových hor stojí zdevastovaná kaple Korunování Panny Marie z 1. poloviny 18. století. V nejvyšší části sídla stojí třípodlažní bytovka, objevují se katalogové domy. Severně od sídla se nacházejí relikty areálu zemědělské výroby. Obraz sídla v intravilánu je nepříznivý, většina objektů v sídle vyžaduje rekonstrukci či renovaci.

#### Podmínky ochrany KR a doplňující doporučení k ochraně KR:

- Chránit dochovanou kompaktní siluetu sídla – vyloučit umístění objektů s neodpovídající vertikálou; uchovat dominantní pozici kostela Všem svatých v siluetě sídla
- Novou obytnou výstavbu situovat ve vazbě na stávající zástavbu, respektovat historickou parcelaci
- Při realizaci nové výstavby dbát základních architektonických pravidel či forem venkovské zástavby – sedlová střecha, obdélný půdorys, podlažnost; vyloučit výstavbu dalších bytových domů;
- Bránit nevhodným architektonickým zásahům u obytných staveb (přístavby narušující hmotu a půdorys především starší obytné zástavby)

obr. č. C. 30: Věž opraveného novorenesančního kostela Všem svatých zvýrazněna nárožními pilastrami



obr. č. C. 32: Klasicistní kaple Korunování Panny Marie s bohatě členěnou fasádou pilastrami vyžadující renovaci



obr. č. C. 31: Přizemní a patrové zemědělské usedlosti na návěsní silnicovce ve štítové poloze, usedlost v popředí je v uliční frontě netradičně doplněna sýpkou.

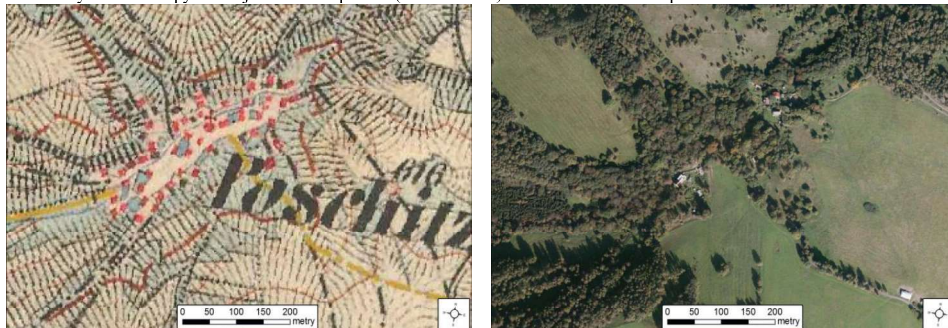


obr. č. C. 33: Nedostatek jakéhokoliv obytného zázemí včetně kvalitní sídelní zeleně u bytového domu postaveného bez vazby na historickou strukturu sídla zvýrazňuje degradaci hodnot tradičního venkovského prostoru



| Sídlo     | Bosířany |                 |      |      | obec     | Horní Slavkov |      |      |      |
|-----------|----------|-----------------|------|------|----------|---------------|------|------|------|
|           |          |                 |      |      | k. ú.    | Bosířany      |      |      |      |
| OKR       | H        | Hornoslavkovsko |      |      | ČSÚ      | 1869          | 1930 | 1950 | 2011 |
| MKR/pásmo | H.3      | I.              | II.  | III. | obyvatel | -             | -    | -    | 5    |
| Kategorie | I.       | II.             | III. | IV.  | domů     | -             | -    | -    | 2    |

Historický snímek mapy III. vojenského mapování (1877 – 1880) a aktuální ortofotomapa



#### Indikátory a hodnoty:

|                             |    |
|-----------------------------|----|
| plošná památková ochrana:   | ne |
| památkově chráněné objekty: | ne |

#### Pozice sídla v širším krajinném rámci:

Malé sídlo s nespoisluvou zástavbou čítající několik stavení lokalizované do svažitého terénu v údolí Bosířanského potoka. Vizually se sídlo nacházející v terénní sníženině s hojnou zelení významněji neuplatňuje.

#### Základní historické souvislosti:

Původně česká obec vždy náležející k Hornímu Slavkovu je prvně zmiňována roku 1489. Obživou místních bylo zemědělství a později také blízká výroba porcelánu. V současnosti sídlo poskytuje bydlení a možnost rekreace.

#### Vizuální projev zástavby (urbanistická struktura a charakter zástavby):

Pozůstatek někdejšího sídla dnes tvoří necelá desítka objektů v nesourodém uspořádání. Hojná náletová zeleň v sídle poukazuje na někdejší rozšíření zástavby. Stávající rekonstruované objekty většího měřítka slouží především rekreaci.

Prakticky celé sídlo je ukryto v plošné vzrostlé zeleni.

#### Podmínky ochrany KR a doplňující doporučení k ochraně KR:

- Novou účelovou zástavbu na území sídla vyloučit a nadále zachovat obytně rekreační charakter
- Novou obytnou výstavbu lze připustit výjimečně, situovat ve vazbě na strukturu stávající zástavby (proluky), při výstavbě respektovat historickou parcelaci
- Při realizaci nové výstavby dbát základních architektonických pravidel či forem venkovské zástavby – sedlová střecha, obdélný půdorys, orientace, podlažnost; vyloučit výstavbu bytových domů a typových rekreačních staveb (chat)

- Kultivovat vnitřní zeleň, vyloučit výraznější zásahy do plošné zeleně ve vazbě na sídlo
- Bránit nevhodným architektonickým zásahům u obytných staveb (přístavby narušující hmotu a půdorys)

obr. č. C. 34: Bohatá veřejná a vyhrazená sídelní zeleň, ve které i nesourodé objekty vytvářejí harmonický celek

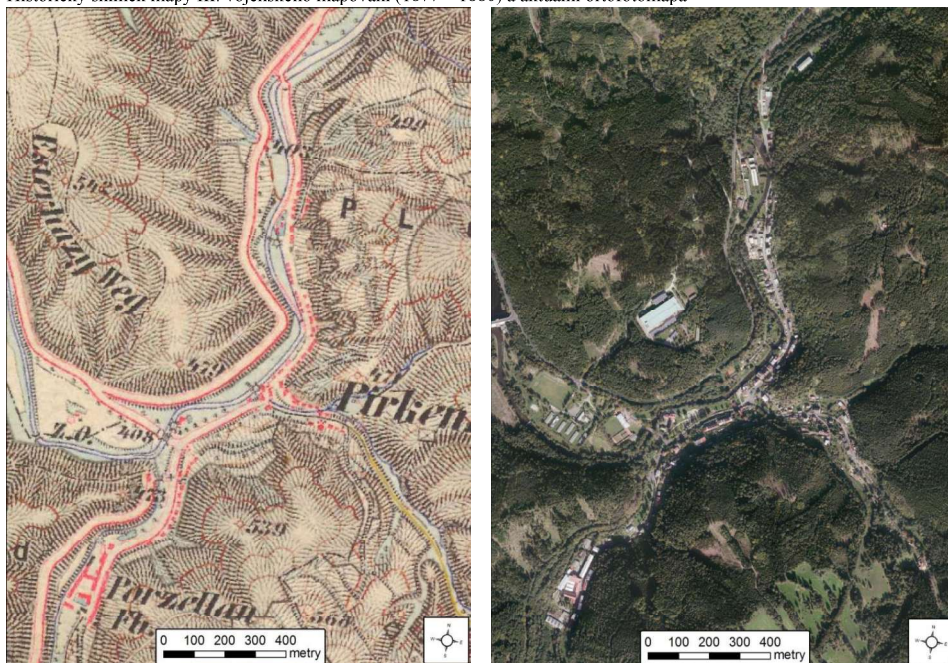


obr. č. C: 35: Nevhodná rekonstrukce vesnického domu popírající jeho veškeré kulturní hodnoty (asymetrická sedlová střecha malého sklonu, přístavby, nevhodně zvolená okna, terasa s přístupovým schodištěm ve štítě domu)



| Sídlo     | Březová |  |      |      | obec     | Březová |       |      |      |
|-----------|---------|--|------|------|----------|---------|-------|------|------|
|           |         |  |      |      | k. ú.    | Březová |       |      |      |
| OKR       | G       | Střední a dolní tok Teplé + údolí Ohře |      |      | ČSÚ      | 1869    | 1930  | 1950 | 2011 |
| MKR/pásmo | G.10    | I.                                     | II.  | III. | obyvatel | 1 287   | 1 726 | 627  | 549  |
| Kategorie | I.      | II.                                    | III. | IV.  | domů     | 94      | 143   | 138  | 112  |

Historický snímek mapy III. vojenského mapování (1877 – 1880) a aktuální ortofotomapa



#### Indikátory a hodnoty:

|                             |  |
|-----------------------------|--|
| plošná památková ochrana:   | ne   |
| památkově chráněné objekty: | venkovská usadlost v ul. Keramická č. p. 5 (ve střední části obce);<br>vodní mlýn-Starý mlýn, č. p. 26 |

#### Pozice sídla v širším krajinném rámcí:

Protáhlá sídelní enkláva predisponovaná úzkým a hlubokým údolím Teplé. Zástavba zasahuje také do svahů podél přítoků – Cínového a Lomnického potoka. K lokalitě náleží dvě menší enklávy – vodárenská úpravná výše ve svahu na západním úbočí a chatová osada jižně od obce. Vizualní uplatnění sídla je možné pouze z prostoru údolního dna.

#### Základní historické souvislosti:

Obec je připomínána až roku 1543. Důležitým milníkem života obce se stal vznik porcelánky roku 1803 pojmenované stejně jako obec – Pirkenhammer, provozované i v současnosti. Od té doby dochází v obci k výstavbě kostela a také výletních restaurací či hotelů. Obec se stává letoviskem, cílovým místem

návštěvníků z nedalekých Karlových Varů. Po II. světové válce a odsunu německého obyvatelstva se obec značně vyvylidnila.

#### Vizuální projev zástavby (urbanistická struktura a charakter zástavby):

Do současné doby lze sledovat úlicové uspořádání sídla, predisponované sevřeností hlubokého údolí. Naprostá většina zástavby je situována na pravém břehu řeky. Již v době největšího rozvoje obce byla zástavba rozšířena do bočních údolí Cínového a Lomnického potoka. Mezi oběma soutoky byl v roce 1893 postaven na vyvýšené terase pseudogotický kostel Panny Marie, dominanta sídla, uplatňující se také v průhledech údolím. Nedaleko kostela proti proudu stojí hodnotná bohatě hrázděná stavba – Starý mlýn, využívaný v současnosti jako hotel. Ve štítové stěně Starého mlýna je umístěn Kristus na vysokém kříži. Při hlavní komunikaci (Hamerská) stojí větší počet vícepodlažních – měšťanských domů s historizujícími prvky na fasádě, pocházejících z druhé poloviny 19. století. Zajímavé jsou rovněž budovy bývalých koníren na severním okraji sídla. V centrální části sídla (Keramická ulice) se zachovala starší zástavba.

Kromě řady hodnotných staveb se v zástavbě sídla vyskytují i kolizní prvky, a to často v bezprostředním kontaktu s hodnotnější architekturou. Mezi nimi je třeba uvést řadovou zástavbu výše ve svahu v jižním sousedství kostela, panelovou bytovku na hlavní ulici či novodobé izolované a bohužel individuálně řešené rodinné domy bez respektu k okolní kvalitní zástavbě – domy při hlavní ulici (Hamerská) naproti měšťanským domům z 19. století. Naopak poměrně decentně působí nová bytovka v horní části Cínové ulice (č. p. 13).

V okrajových částech sídla jsou lokalizovány účelové areály. Na severním okraji se jedná o nevelký areál pily, na protějším břehu Teplé zahradnictví se skleníky a výtopnou v minulosti provozované hotelem Pupp. Na jižním okraji stojí již více než 200 let závod na výrobu porcelánu – Pirkenhammer. Západní okraj sídla pod hrázi vodní nádrže Březová vyplňuje sportovní areál s vícekapacitními ubytovacími zařízeními. Při silnici k hrázi nádrže (naproti Starému mlýna) stojí rozměrný restaurační objekt včetně kasina (přestavba historické střelnice). Příznivou skutečností je, že vizuální působení těchto areálů je i v měřítku sídla lokální. Podobného účinku dosahuje také hmotný objekt vodárenské úpravný nacházející se v lesnatém svahu nad obcí na levém břehu řeky.

#### Podmínky ochrany KR a doplňující doporučení k ochraně KR:

- Novou obytnou výstavbu situovat ve vazbě na historickou strukturu zástavby, využít historickou parcelaci (proluky), zabránit rozšiřování sídla dále od jádra obce
- Novou obytnou výstavbu přizpůsobit proporcím stávající historické zástavby
- Zachovat stávající esteticky příznivé působení dochovaného objektu lidové architektury – Starého mlýna a jeho pozici v zástavbě
- Vyloučit výraznější zásahy do plošné zeleně ve vazbě na sídlo (rozšiřování zástavby do svahů)
- Bránit nevhodným architektonickým zásahům u obytných staveb (přístavby narušující hmotu a půdorys především starší obytné zástavby)



**obr. č. C. 36:** Pohled na centrum obce s kostelem Panny Marie a dvoupatrovým měšťanským domem s arkýřem přes 2 patra v ose uliční fronty oboustranně doplněný balkóny a dalšími historickými prvky, zastřešeným mansardovou střechou



**obr. č. C. 37:** Starý Dvůr - rozsáhlý uzavřený areál patrové zemědělské usedlosti se zděným přízemím a hrázděným patrem přístupným venkovním schodištěm a pavlačí, doplněný dalšími hospodářskými objekty



**obr. č. C. 38:** Bývalé konírny a později garáže hotelu Pupp přimknuté ke svahu údolí řeky Teplé, vzájemně propojené jednotlivé hmoty areálu jsou bohatě členěny plochými lisánami a parapetními římsami



**obr. č. C. 39:** Novodobá administrativní část porcelánky Pirkenhammer s výraznou dominantou komína od plynových pecí



| Sídlo     | Brť |  |      |      | obec     |      |      |      |      |
|-----------|-----|--|------|------|----------|------|------|------|------|
|           |     |  |      |      | Otročín  |      |      |      |      |
|           |     |  |      |      | k. ú.    | Brť  |      |      |      |
| OKR       | G   | Střední a dolní tok Teplé + údolí Ohře |      |      | ČSÚ      | 1869 | 1930 | 1950 | 2011 |
| MKR/pásma | G.4 | I.                                     | II.  | III. | obyvatel | 433  | 336  | 100  | 95   |
| Kategorie | I.  | II.                                    | III. | IV.  | domů     | 61   | 65   | 44   | 31   |

Historický snímek mapy III. vojenského mapování (1877 – 1880) a aktuální ortofotomapa (včetně vyznačení hranice CHKO)



#### Indikátory a hodnoty:

|                             |    |
|-----------------------------|----|
| plošná památková ochrana:   | ne |
| památkově chráněné objekty: | ne |

#### Pozice sídla v širším krajinném rámci:

Menší poměrně kompaktní sídlo lokalizované na jižně orientovaném svahu nad pravostranným přítokem Otročínského potoka. I přes poměrně hojnou zeleň se sídlo díky své exponované poloze značně vizuálně uplatňuje do údolí Otročínského potoka. Sídlem prochází hranice CHKO – podél průjezdní komunikace do Otročina.

#### Základní historické souvislosti:

První zpráva o obci je z roku 1380, kdy se mluví o lenících bečovského panství. Dlouhodobé zaměření obce spočívalo v zemědělské výrobě. V současnosti již slouží převážně bydlení a rekreaci.

#### Vizuální projev zástavby (urbanistická struktura a charakter zástavby):

Zástavbu sídla tvoří ve většině hmotné patrové objekty bývalých hospodářských usedlostí v souvislé zástavbě, orientované štítovým i okapovým průčelím k průjezdní silnici. V dolní části sídla je zástavba více rozvolněná. Stav objektů často zasluhuje renovaci. Do vizuálně exponovaného prostoru na terénní hranu byly umístěny dvě třípodlažní bytovky, které viditelně narušují jinak vcelku jednotný charakter zástavby sídla.

V sídle i při jeho okrajích se vyskytuje hojná vzrostlá zeleň. Důležitý prvek představuje rybník pod obcí (vně CHKO), viditelný z různých míst v intravilánu sídla. Sídlo postrádá tradiční dominantu.

#### Podmínky ochrany KR a doplňující doporučení k ochraně KR:

- Novou obytnou výstavbu lze v sídle s dokončeným plošným rozvojem připustit výjimečně, situovat ve vazbě na stávající uspořádání zástavby, při výstavbě respektovat historickou parcelaci (proluky); vyloučit umístění nebo připojování nových a vybočujících satelitních částí sídla popírajících dosavadní komunikační síť a strukturu sídla

- Chránit siluetu sídla – vyloučit umístění objektů s neodpovídající vertikálou
- Novou účelovou zástavbu na území sídla realizovat pouze při respektování stávající výškové hladiny i hmotové skladby historické zástavby sídla
- Při realizaci nové výstavby dbát základních architektonických pravidel či forem venkovské zástavby – orientace dle převažujících staveb vůči uliční čáře; v sídle obvyklý tvar střechy, půdorys, podlažnost; přízemní stavby realizovat pouze s podkrovím (půdou) s odpovídající světlou výškou podkrovního prostoru a výsledného sklonu střešní konstrukce
- U doplňkových staveb ke stavbám hlavním (kolny, garáže atd.) ctít tradiční provedení a jednotný rámeček se stavbami hlavními s odpovídajícími požadavky na půdorys objektu, podlažnost, tvar střechy
- Vyloučit další výstavbu vícepodlažních bytových domů
- Bránit nevhodným architektonickým zásahům u obytných staveb (přístavby narušující hmotu a půdorys především starší obytné zástavby)
- Rozvíjet funkci zeleně uvnitř sídel a také s ohledem na přechod sídla do nezastavěného území

obr. č. C. 40: Pohled na Brť od západního okraje Otročina



obr. č. C. 41: Postupně rekonstruovaná zástavba oboustranně podél návesní silnicovky si zachovala původní jednoduché hmoty i stavební autentické detaily

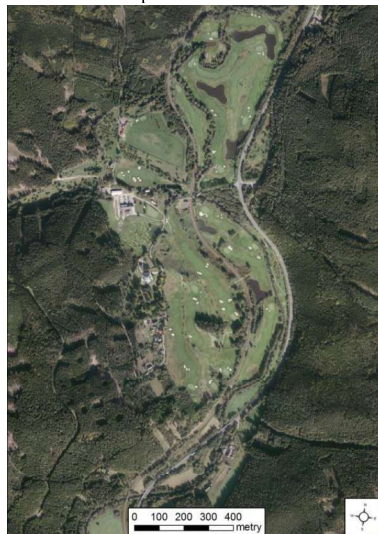


obr. č. C. 42: Detail zděných přízemních částečně podsklepených zemědělských hospodářských budov v horní části návsi, které svým objemem respektují měřítko okolní obytné zástavby



| Sídlo     | Cihelny |  |      |      | obec         |         |      |      |      |
|-----------|---------|--|------|------|--------------|---------|------|------|------|
|           |         |  |      |      | Karlovy Vary |         |      |      |      |
|           |         |  |      |      | k. ú.        | Cihelny |      |      |      |
| OKR       | G       | Střední a dolní tok Teplé + údolí Ohře |      |      | ČSÚ          | 1869    | 1930 | 1950 | 2011 |
| MKR/pásma | G       | I.                                     | II.  | III. | obyvatel     | 146     | 146  | 83   | 21   |
| Kategorie | I.      | II.                                    | III. | IV.  | domů         | 13      | 17   | 16   | 17   |

Historický snímek mapy III. vojenského mapování (1877 – 1880) a aktuální ortofotomapa



#### Indikátory a hodnoty:

|                             |    |
|-----------------------------|----|
| plošná památková ochrana:   | ne |
| památkově chráněné objekty: | ne |

#### Pozice sídla v širším krajinném rámci:

Sídlní enkláva s převážně rozvolněnou zástavbou lokalizovaná z většiny pod západním lesnatým svahem v širokém otevřeném úseku údolí Teplé. Větší část zástavby se rozkládá dále od řeky.

#### Základní historické souvislosti:

Ves zmíněná prvně roku 1598 zaměřená na hospodaření v údolní nivě dnes slouží především rekreaci, které slouží rozlehlé golfové hřiště.

#### Vizuální projev zástavby (urbanistická struktura a charakter zástavby):

Lokalita rozkládající se v cca 2 km dlouhém úseku údolí s dominantou přibližně ve střední části – vilou Zámeček, pocházející z konce 19. století v historizujícím stylu, nyní hotelem. V okolí vily se nachází menší park. Dominanci Zámečku podporuje také kontrastní barevné provedení. V sousedství vily Zámeček stojí esteticky hodnotné hrázděné patrové stavení, před ním kříž a chráněný jilm. Od Zámečku k jihu stojí souvislá zástavba obytných staveb. Dále zde stojí další bývalá hospodářská stavení, rekonstruovaná na zázemí golfového hřiště. Dvě golfové hřiště s řadou vybudovaných menších vodních nádrží, bunkerů a typicky modelovaného a ošetřovaného greenu vyplňující prakticky celý prostor mezi zástavbou a tokem Teplé významně determinují celkový projev místa i sídla.

#### Podmínky ochrany KR a doplňující doporučení k ochraně KR:

- Novou obytnou zástavbu v lokalitě lze připustit výjimečně za předpokladu lokalizace při cestní síti a ve vybraných partiích při zachování rozptýlenosti zástavby
- Zcela vyloučit výstavbu nových účelových staveb (sklady, výroba) a bytových domů
- Při realizaci nové výstavby dbát základních architektonických pravidel či forem zástavby v regionu – sedlová střecha, obdélný půdorys, podlažnost, použití materiálu, barevnost; vyloučit výstavbu katalogových domů či bytových domů
- Uplatňovat důslednou ochranu dochovaných staveb lidové architektury
- Bránit nevhodným architektonickým zásahům u obytných staveb (přístavby narušující hmotu a půdorys především starší obytné zástavby)
- Pro zamýšlenou výstavbu zpracovat v projekční fázi kauzální posouzení vlivu na krajinný ráz

**obr. č. C. 50:** Zámeček v Cihelnách si i po rekonstrukci zachovává svoji původní hmotu i detaily architektonického řešení



**obr. č. C. 52:** Udržovaná usedlost s hrázděným patrem a obedněným štítem s dobře zapojenou sídelní zelení, která volně přechází do kulturní krajiny. V popředí litinový křížek na kamenném podstavci



**obr. č. C. 51:** Rozsáhlý obslužný komplex golfového hřiště se snaží schématickým opakováním architektonického detailu navázat na historický potenciál lokality, bohužel při naprostém nepochopení základních hodnot venkovské zástavby

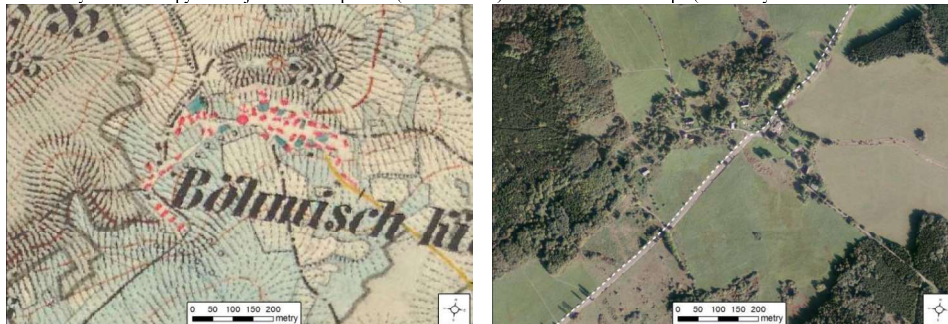


**obr. č. C. 53:** Novostavba rekreačního objektu se všemi nešvary současné architektury: balkon ve štítu, velká prosklená plocha francouzského okna, členitý půdorys kopírovaný sedlovou střechou o malém sklonu



| Sídlo     | Český Chloumek |        |      | obec   |                |      |      |      |      |
|-----------|----------------|--------|------|--------|----------------|------|------|------|------|
|           |                |        |      | Útvina |                |      |      |      |      |
| OKR       | I              | Východ |      | k. ú.  | Český Chloumek |      |      |      |      |
| MKR/pásma | I.3            | I.     | II.  | III.   | ČSÚ            | 1869 | 1930 | 1950 | 2011 |
| Kategorie | I.             | II.    | III. | IV.    | obyvatel       | 288  | 267  | 71   | 11   |
|           |                |        |      |        | domů           | 42   | 47   | 31   | 7    |

Historický snímek mapy III. vojenského mapování (1877 – 1880) a aktuální ortofotomapa (včetně vyznačení hranice CHKO)



#### Indikátory a hodnoty:

plošná památková ochrana: ne

památkově chráněné objekty: ne

#### Pozice sídla v širším krajinném rámci:

Malá sídelní enkláva situovaná na vizuálně exponovaných svazích Chlumeckého kopce. Vizuální uplatnění sídla nastává do jižních (Přílezy) a jihovýchodních směrů. Sídlem prochází hranice CHKO, kterou tvoří silnice mezi Javornou a Přílezy.

#### Základní historické souvislosti:

Ves je prvně zmiňována roku 1419. Vznik obce souvisel se zemědělským hospodařením, později byla v blízkosti dolována železná ruda. Stávající sídlo slouží bydlení a rekreaci.

#### Vizuální projev zástavby (urbanistická struktura a charakter zástavby):

V místě kdysi mnohem většího sídla čítajícího desítky domů dnes stojí cca 10 objektů. Starší zástavbu představují patrové domy, v některých případech přestavěné. Dřívější zástavba byla u hlavní silnice později doplněna o rekreační objekty neodpovídající tradičnímu charakteru místní zástavby. Výše do svahu na sídlo navazuje spíše extenzivně udržovaná zeleň, po svahu se zástavba sídla otevírá pohledům z údolí.

#### Podmínky ochrany KR a doplňující doporučení k ochraně KR:

- Novou obytnou výstavbu situovat ve vazbě na stávající zástavbu (proluky); respektovat historickou parcelaci
- Chránit siluetu drobného sídla lokalizovaného ve vizuálně citlivém prostoru – vyloučit umístění objektů s neodpovídající hmotou či vertikálou
- Při nové výstavbě dodržovat alespoň základních architektonických pravidel či forem venkovské zástavby – sedlová střecha, obdélný půdorys, orientace s terénem, podlažnost; vyloučit výstavbu bytových domů

- Zcela vyloučit výstavbu nových účelových staveb (sklady, výroba) a bytových domů; nerozšiřovat zástavbu o další chatové objekty
- Novou zástavbu při okrajích sídel vhodně koncipovat s ohledem na přechod do nezastavěného území – doplnit o diferencované výsadby stanovištně odpovídající zeleně
- Bránit nevhodným architektonickým zásahům u obytných staveb (přístavby narušující hmotu a půdorys především starší obytné zástavby)

obr. č. C. 43: Pohled na Český Chloumek od Přílezy; v levé části snímku Chlumecký vrch



obr. č. C. 44: Rozvolněná zrenovovaná historická zástavba sídla uprostřed neudržované sídelní zeleně, která bez ohraničení plynule přechází do volné kulturní krajiny



obr. č. C. 45: Stavby pro rodinnou rekreaci umístěné bez vazby na historickou půdorysnou prostorovou strukturu sídla i bez respektování hmotové skladby okolní zástavby



| Sídlo     | Číhaná |          |      |      | obec              |      |      |      |      |
|-----------|--------|----------|------|------|-------------------|------|------|------|------|
|           |        |          |      |      | Teplá             |      |      |      |      |
|           |        |          |      |      | k. ú.             |      |      |      |      |
|           |        |          |      |      | Číhaná u Poutnova |      |      |      |      |
| OKR       | F      | Tepelsko |      |      | ČSÚ               | 1869 | 1930 | 1950 | 2011 |
| MKR/pásmo | F.3    | I.       | II.  | III. | obyvatel          | 284  | 232  | 42   | 5    |
| Kategorie | I.     | II.      | III. | IV.  | domů              | 44   | 48   | 24   | 10   |

Historický snímek mapy III. vojenského mapování (1877 – 1880) a aktuální ortofotomapa



| Indikátory a hodnoty:   |  |
|---|--|
| plošná památková ochrana:   | ne   |
| památkově chráněné objekty:   | venkovská usedlost eč. 4, socha sv. Jana Nepomuckého |
| Pozice sídla v širším krajinném rámci:  |  |
| Menší sídlo situované ve svahu orientovaném k severovýchodu. Přes polohu ve vyšší nadmořské výšce se obec vizuálně uplatňuje pouze v horní části povodní Lučního potoka – k severu, kam je přechod sídla díky řídké okrajové zeleni zřetelnější.  |  |
| Základní historické souvislosti:  |  |
| Ves zmiňovaná prvně roku 1273 jako příslušenství kláštera v Teplé. Název je údajně odvozen od její polohy v blízkosti staré zemské stezky. Obec měla od svého počátku zemědělské zaměření, dnes slouží bydlení a rekreaci. V roce 2000 bylo sídlo navrženo za vesnickou památkovou zónu, záměr však nebyl uskutečněn.   |  |
| Vizuální projev zástavby (urbanistická struktura a charakter zástavby):   |  |
| Sídlo vystavěné na půdorysu okrouhlíce působí velmi konsolidovaně a upraveně. Náves s menší nádržkou oklopují štitově orientovaná přízemní i patrová stavení, mezi nimiž vyniká patrová usedlost s hrázděným štítem včetně zdobných prvků (viz foto). Návesi dominuje nedávno zrekonstruovaný hmotný objekt na západní straně (viz foto). Nad nádrží je umístěna socha sv. Jana Nepomuckého, nedaleko stojí mezi dvěma duby památník obětem I. světové války.   |  |
| Podmínky ochrany KR a doplňující doporučení k ochraně KR:   |  |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>Novou obytnou výstavbu u sídla s dokončeným plošným rozvojem lze připustit výjimečně, situovat ve vazbě na strukturu stávající zástavby (proluky; východní část zástavby při silnici do Babic), při výstavbě respektovat historickou parcelaci; zachovat celistvou siluetu sídla; vyloučit umístění nebo připojování nových a vybočujících satelitních částí sídla popírajících dosavadní komunikační síť a strukturu sídla</li> <li>Novou účelovou zástavbu na území sídla realizovat pouze při respektování stávající výškové hladiny i hmotové skladby historické zástavby sídla</li> </ul> |  |

- Uplatňovat důslednou ochranu cenných dochovaných staveb lidové architektury
- Při realizaci nové výstavby dbát základních architektonických pravidel či forem venkovské zástavby – orientace dle převažujících staveb vůči uliční čáře; v sídle obvyklý tvar střechy, půdorys, podlažnost; přízemní stavby realizovat pouze s podkrovím (půdou) s odpovídající světlostou výškou podkrovního prostoru a výsledného sklonu střešní konstrukce
- U doplňkových staveb ke stavbám hlavním (kolny, garáže atd.) ctít tradiční provedení a jednotný rámeček se stavbami hlavními s odpovídajícími požadavky na půdorys objektu, podlažnost, tvar střechy
- Zachovat, popř. kultivovat bohatou vnitřní i okrajovou zeleň se značnou krajinnotvornou funkcí
- Bránit nevhodným architektonickým zásahům u obytných staveb (přístavby narušující hmotu a půdorys především starší obytné zástavby)
- Pro zamýšlenou výstavbu zpracovat v projekční fázi kauzální posouzení vlivu na krajinný ráz

obr. č. C. 46: Přízemní zděná zástavba velkých usedlostí ve štitové poloze na západní horní straně podkovovité návsi s rybníčkem



obr. č. C. 48: Památník obětem I. světové války na pozadí zděné usedlosti s půdním polopatrem se štítem zdobeným lisěnami a kordonovou římsou



obr. č. C. 47: Patrový dům č. e. 4 (dříve č. p. 18) v západní části návsi se zděným přízemím a hrázděným patrem a štítem s velmi bohatým systémem dekorativních šikmých vzpěr a s vloženými ornamentálními dřevěnými hvězdicemi do parapetů oken



obr. č. C. 49: Zděná přízemní rekonstruovaná usedlost zachovaným objemem, avšak již méně vhodnými úpravami v podobě lodžie ve štítě, husté řady vikýřů na sedlové střeše a vyřezávanými okennicemi v přízemí



| Sídlo     | Dolní Hluboká |  |      |      | obec     |               |      |      |      |
|-----------|---------------|--|------|------|----------|---------------|------|------|------|
|           |               |  |      |      | Krásno   |               |      |      |      |
| OKR       | G             | Střední a dolní tok Teplé + údolí Ohře |      |      | k. ú.    | Dolní Hluboká |      |      |      |
| MKR/pásmo | G.6           | I.                                     | II.  | III. | ČSÚ      | 1869          | 1930 | 1950 | 2011 |
| Kategorie | I.            | II.                                    | III. | IV.  | obyvatel | -             | -    | -    | 33   |
|           |               |  |      |      | domů     | -             | -    | -    | 10   |

Historický snímek mapy III. vojenského mapování (1877 – 1880) a aktuální ortofotomapa



| Indikátory a hodnoty:   |       |
|---|-------|
| plošná památková ochrana:   | ne    |
| památkově chráněné objekty:   | kaple |
| Pozice sídla v širším krajinném rámcí:  |       |
| Protáhlé sídlo predisponované svojí polohou v hlubokém údolí Sádky – levostranného přítoku Teplé. Vizuální uplatnění části sídla nastává pouze v dílčím segmentu údolí Sádky.   |       |
| Základní historické souvislosti:  |       |
| Zemědělsky zaměřená obec se prvně připomíná roku 1308. Obec byla z větší části zbourána po II. světové válce. V současnosti slouží především rekreaci.  |       |
| Vizuální projev zástavby (urbanistická struktura a charakter zástavby):   |       |
| Zástavba údolního sídla sleduje tok po obou stranách. Tvoří ji přízemní i patrová stavení s četnými rekonstrukcemi v rámci rekreačního využití. Dále do údolí proti proudu toku se kvalita zástavby snižuje. Objekty nedrží jednotnou orientaci vůči cestě. Na západním konci stojí halové hospodářské objekty, některé oddělené od zástavby, zčásti v dezolátním stavu.  |       |
| V centru sídla na malé návsi stojí výrazná a udržovaná barokní kaple sv. Prokopa (viz foto). Od této části vystupuje zástavba především rekreačních objektů podél cesty do svahu.   |       |
| Na sídlo a především jeho okraje je vázáná hojná zeleň, přecházející do sousledných lesních porostů.  |       |
| Podmínky ochrany KR a doplňující doporučení k ochraně KR:   |       |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>Novou účelovou zástavbu vybočující měřítkem nad obytné objekty na území sídla vyloučit</li> <li>Novou obytnou výstavbu u sídla s dokončeným plošným rozvojem lze připustit výjimečně, situovat ve vazbě na strukturu stávající zástavby (proluky), při výstavbě respektovat historickou parcelaci</li> <li>Uplatňovat důslednou ochranu památkově chráněných objektů (kaple na návsi)</li> </ul> |       |

- Při realizaci nové výstavby dbát základních architektonických pravidel či forem venkovské zástavby – sedlová střecha, obdélný půdorys, orientace, podlažnost; vyloučit výstavbu bytových domů
- Zachovat bohatou okrajovou zeleň se značnou krajinnotvornou funkcí
- Bránit nevhodným architektonickým zásahům u obytných staveb (přístavby narušující hmotu a půdorys především starší obytné zástavby)

obr. č. C. 54: Opravená kaple sv. Prokopa – výrazná pohledová dominantu úzké ulicové návsi sídla



obr. č. C. 56: Nad obytnou částí původně přízemní zemědělské usedlosti byla zvednuta mansardová střecha, zatímco v zadním hospodářském traktu bylo zachováno půdní polopatro s malými větracími otvory



obr. č. C. 55: Součástí renovace kaple byla i úprava přilehlého malého veřejného prostranství se zapojenou sídelní zelení uprostřed stykové křižovatky 3 komunikací.

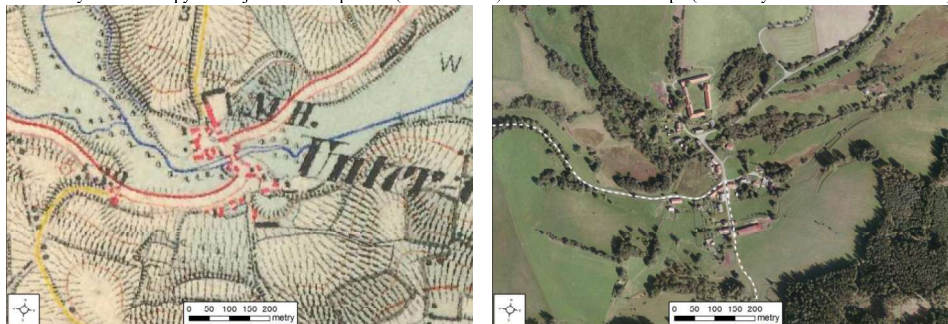


obr. č. C. 57: Stavba pro rodinnou rekreaci příliš malé hmoty s prolomeným štítem a lodžii uprostřed historické zástavby



| Sídlo     | Dolní Kramolín |                                 |      |      | obec           |      |      |      |      |
|-----------|----------------|---------------------------------|------|------|----------------|------|------|------|------|
|           |                |                                 |      |      | Chodová Planá  |      |      |      |      |
|           |                |                                 |      |      | k. ú.          |      |      |      |      |
|           |                |                                 |      |      | Dolní Kramolín |      |      |      |      |
| OKR       | E              | Údolí Kosího a Jilmového potoka |      |      | ČSÚ            | 1869 | 1930 | 1950 | 2011 |
| MKR/pásmo | E.1            | I.                              | II.  | III. | obyvatel       | 194  | 198  | 79   | 43   |
| Kategorie | I.             | II.                             | III. | IV.  | domů           | 33   | 44   | 22   | 20   |

Historický snímek mapy III. vojenského mapování (1877 – 1880) a aktuální ortofotomapa (včetně vyznačení hranice CHKO)



#### Indikátory a hodnoty:

|                             |                               |
|-----------------------------|-------------------------------|
| plošná památková ochrana:   | ne                            |
| památkově chráněné objekty: | silniční most přes Kosí potok |

#### Pozice sídla v širším krajinném rámcí:

Nevelké v údolí Kosího potoka lokalizovaná enkláva. Vizuální uplatnění sídla je vzhledem k poloze a hojně rozptýlené zeleni malé, nastává pouze z okolních svahů nad údolím. Sídlem prochází hranice CHKO, kterou vymezuje odbočka od silnice II/230 a komunikace vedoucí do svahu k jihu.

#### Základní historické souvislosti:

Dolní Kramolín je starobylá chodská obec, která patřila králi. V roce 1228 ji přemyslovský král postoupil klášteři Teplá. V zemědělsky zaměřené vsi se v 16. století zkoušela těžba stříbra, později železná ruda. Na louce pod obcí stojí zaniklá stáčírna minerálky Ilsano. Zřetelný dopad na obec měl poválečný odsun německého obyvatelstva. V současnosti obec slouží především bydlení a rekreaci.

#### Vizuální projev zástavby (urbanistická struktura a charakter zástavby):

Zástavba obce se rozkládá nesouvisle po obou stranách toku. Jedná se převážně o rodinnou zástavbu z 20. století. Obě části obce spojuje historický most z doby baroka, jehož 3 prostřední oblouky zůstaly zachovány takřka v původní podobě. Hmotovou dominantou obce je uzavřený barokní dvůr se čtvercovým nádvořím, stojící ve svahu na levém břehu. Na opačném břehu se podobně dominantně uplatňuje účelový zemědělský objekt. Sídlo se vyznačuje přítomností hojné zeleně, v okrajových částech i v sídle – vázané především na tok.

#### Podmínky ochrany KR a doplňující doporučení k ochraně KR:

- Novou účelovou zástavbu vybočující měřítkem nad obytné objekty na území sídla vyloučit
- Novou obytnou výstavbu lze připustit výjimečně – situovat ve vazbě na strukturu stávající zástavby a uliční síť, respektovat historickou parcelaci

- Nezasahovat novou výstavbou údolní nivu a především zeleň v nivě
- Při realizaci nové výstavby dbát základních pravidel či forem – sedlová střecha, obdélný půdorys, podlažnost; vyloučit výstavbu bytových domů
- Uplatňovat důslednou ochranu památkově chráněných objektů
- Bránit nevhodným architektonickým zásahům u obytných staveb (přístavby narušující hmotu a půdorys především starší obytné zástavby)
- Zachovat bohatou vnitřní i okrajovou zeleň se značnou krajinnotvornou funkcí

obr. č. C. 58: Pohled na Dolní Kramolín ze svahu jižně nad obcí



obr. č. C. 59: Kamenný most s 5 klenutými poli přes údolí Kosího potoka, jehož doprovodná zeleň prostupuje zástavbou sídla

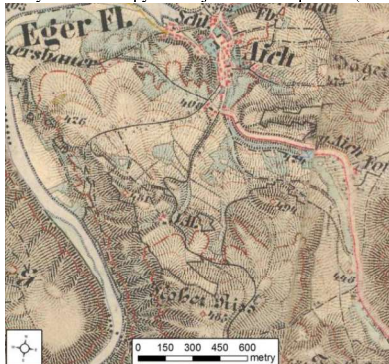


obr. č. C. 60: Mělký rízlit s klenutou bránou rozděluje průčelí přízemního barokního dvorce na obytnou část vpravo a hospodářskou část se sýpkou vlevo



| Sídlo     | Doubí     |  |      |      | obec         |                                 |       |       |       |
|-----------|-----------|--|------|------|--------------|---------------------------------|-------|-------|-------|
|           |           |  |      |      | Karlovy Vary |                                 |       |       |       |
| OKR       | G         | Střední a dolní tok Teplé + údolí Ohře |      |      | k. ú.        | Doubí u Karlových Varů, Březová |       |       |       |
|           |           | I.                                     | II.  | III. | ČSÚ          | 1869                            | 1930  | 1950  | 2011  |
| MKR/pásmo | G.13, G.9 | I.                                     | II.  | III. | obyvatel     | 916                             | 2 459 | 1 172 | 2 186 |
| Kategorie | I.        | II.                                    | III. | IV.  | domů         | 92                              | 215   | 232   | 395   |

Historický snímek mapy III. vojenského mapování (1877 – 1880) a aktuální ortofotomapa (včetně vyznačení hranice CHKO)



#### Indikátory a hodnoty:

|                             |                  |
|-----------------------------|------------------|
| plošná památková ochrana:   | ne               |
| památkově chráněné objekty: | zámek (vně CHKO) |

#### Pozice sídla v širším krajinném rámci:

Jihozápadní část Karlových Varů, hranici CHKO rozdělená do dvou enkláv. Severní část je lokalizována na severní úpatí Slavkovského lesa k toku Ohře. Tato část je vizuálně velmi exponovaná. Jižní část se rozkládá v údolí krátkého bezejmenného přítoku Teplé. Naprostá většina zástavby severní části je vizuálně ohraničená blízkými lesnatými svahy.

#### Základní historické souvislosti:

Stará zemědělsky zaměřená obec prvně připomínaná roku 1365. Dominantou obce je pseudorenesanční zámek, ležící v nejnižší části obce (vně CHKO). V obci dříve fungoval také pivovar, porcelánka ad. Stávající sídlo poskytuje především individuální bydlení a rekreační využití. Doubí bylo do roku 1974 samostatnou obcí, od té doby náleží administrativně ke Karlovým Varům.

#### Vizuální projev zástavby (urbanistická struktura a charakter zástavby):

Severní část lokality má charakter příměstského satelitu – suburbanizovaný prostor plošně zastavěný typovými rodinnými domy. Na satelitní městečko navazuje dětská SOS vesnička sestávající z cca 10 – 15 identických staveb. Všechny tyto objekty abstrahují od zvyklostí tradičních forem rodinné zástavby. Na uvedenou obytnou zástavbu navazuje účelový areál čítající několik skladových hal. Tato část lokality zaujímá svažitou polohu nad tokem Ohře a vizuálně se uplatňuje do širokého okolí.

Jižní část lokality vyplňují rovněž obytné stavby rozmanitých hmotových i konstrukčních forem – přízemní, patrové i vícepodlažní stavby. Prakticky veškerá zástavba je situována západně od silnice I/20 a železniční trati. Větší část lokality – výše ve svahu zaujímají zahrádkářské kolonie s charakteristickými objekty využívanými k rekreaci (viz foto). Poblíž železniční stanice stojí skladový objekt. V samotné jižní části se nachází skladový areál a vily s hrázděním, s uplatněním i dále do údolí – k přehradní nádrži Březová.

#### Podmínky ochrany KR a doplňující doporučení k ochraně KR:

##### Doubí-sever

- V části sídla zasahující do CHKO ve vizuálně citlivém prostoru zástavbu již nerozšiřovat, zachovat především vyšší partie svahu mezi okrajem lesa a ulicemi U Dětské vesničky a Svatošská

##### Doubí-jih

- Využití lokality k zástavbě je prakticky úplně - plošný rozvoj lokality je ukončen
- Případnou novou zástavbu situovat ve vazbě na stávající zástavbu do proluk; přizpůsobit proporcím stávající zástavby
- Zabránit zásahům do zeleně vně sídla – porostních okrajů
- Bránit nevhodným architektonickým zásahům u obytných staveb (přístavby narušující hmotu a půdorys především starší obytné zástavby)

obr. č. C. 61: Nejnovější značně nesourodá zástavba přízemních rodinných domů v severní části Doubí sjednocená alespoň štitovou orientací domů



obr. č. C. 62: Částečně patrový obytný dům s plochou a pultovou střechou, se svislým dřevěným bedněním patra opakující se v různých polohách v areálu SOS vesničky má příměstský charakter bez vazby na venkovskou architekturu



obr. č. C. 63: Uzavřená zahrádkářská kolonie s prostorově limitovanými rekreačními objekty původně jednotného architektonického výrazu, postupnými renovacemi však změněnou na nesourodou skupinu objektů malého měřítka



obr. č. C. 64: Mohutný obytný vila dům v tradicionalistickém duchu s hrázděným podkrovím a věžičkou na nároží s vazbou na železniční zastávku Březová, postavený v době meziválečné konjunktury jako první z rozsáhlé skupiny dalších lázeňských vila domů plánovaných po obou stranách železniční zastávky





| Sídlo     | Dražov + Dolní Dražov |        |      |      | obec     |        | Stanovice |      |      |
|-----------|-----------------------|--------|------|------|----------|--------|-----------|------|------|
|           |                       |        |      |      | k. ú.    | Dražov |           |      |      |
| OKR       | I                     | Východ |      |      | ČSÚ      | 1869   | 1930      | 1950 | 2011 |
| MKR/pásmo | I.4                   | I.     | II.  | III. | obyvatel | 919    | 803       | 262  | 129  |
| Kategorie | I.                    | II.    | III. | IV.  | domů     | 120    | 132       | 125  | 36   |

Historický snímek mapy III. vojenského mapování (1877 – 1880) a aktuální ortofotomapa



#### Indikátory a hodnoty:

|                             |                |
|-----------------------------|----------------|
| plošná památková ochrana:   | ne             |
| památkově chráněné objekty: | kaple sv. Víta |

#### Pozice sídla v širším krajinném rámci:

Sídlo sestávající se ze dvou dílčích enkláv. Zástavba výše položené západní části (Horní Dražov) je vcelku kompaktní; rozkládá se na východně orientovaném svahu pod silnicí mezi Stanovicemi a Hlinkami. Přechod sídla do volné krajiny je poměrně zřetelný. Nejvyšší partie zástavby se uplatňují v dálkových pohledech. Dolní část tvoří více rozptýlená zástavba v údolí Dražovského potoka.

#### Základní historické souvislosti:

Poprvé se sídlo připomíná v roce 1387 v Darovací listině českého krále Václava IV. Dlouhodobě zemědělsky zaměřená obec, ležící na staré obchodní stezce. Později zde fungovalo také hornictví aj. V dolní části stávaly mlýny. V současnosti má kromě bydlení také funkci rekreační, zejména níže položená část v údolí.

#### Vizuální projev zástavby (urbanistická struktura a charakter zástavby):

V poměrně kompaktní výše položené části sídla stojí barokní kaple sv. Víta. Na kapli těsně přiléhá vzrostlá lípa, čímž společně utvářejí pozoruhodnou dominantní symbiózu architektury a přírodního prvku. V jejích okolí na malé návsi stojí patrové stavení se štítovou orientací. Níže pod návsi stojí hrázdný dům, v zástavbě sídla již převažují novodobé často patrové stavby. V severní části sídla lze pozorovat díky zachovalým mezím někdejší parcelaci polností.

Zástavba dolní části sídla těsněji spjatá se zelení je v údolí Dražovského potoka lokalizována nesouvisle podél příjezdové komunikace. Jedná se ve větší míře o různorodé objekty (hmotově) využívané k rekreaci s hojnými stavebními úpravami. U některých objektů lze vidět poměrně udržované hrázdní i roubené konstrukce.

#### Podmínky ochrany KR a doplňující doporučení k ochraně KR:

##### Horní Dražov

- Novou účelovou zástavbu vybočující měřítkem nad obytné objekty na území sídla vyloučit
- Novou obytnou výstavbu lze v sídle s dokončeným plošným rozvojem připustit výjimečně, při výstavbě respektovat historickou parcelaci
- Při realizaci nové výstavby dbát základních architektonických pravidel či forem venkovské zástavby – sedlová střecha, obdélný půdorys, podlažnost; vyloučit výstavbu bytových domů
- Bránit nevhodným architektonickým zásahům u obytných staveb (přístavby narušující hmotu a půdorys především starší obytné zástavby)

##### Dolní Dražov

- Novou účelovou zástavbu na území sídla zcela vyloučit
- Novou obytnou výstavbu připustit výjimečně; situovat ve vazbě na stávající uspořádání zástavby – ke komunikacím
- Bránit nevhodným architektonickým zásahům u obytných staveb (přístavby narušující hmotu a půdorys především starší obytné zástavby)
- Zabránit zásahům do zeleně vně sídla

obr. č. C. 65: Barokní kaple sv. Víta v doprovodu lípy na kamenné zídce zcela ovládají malou přilehlou návěs



obr. č. C. 67: Nesouvislá zástavba podélně orientovaných venkovských stavení většího objemu s kvalitní bohatou vzrostlou zelení; v pozadí masivní stabilizace svahu



obr. č. C. 66: Kompaktní zástavba nesourodých domů alespoň částečně sjednocená podélnou orientací po vrstevnici



obr. č. C. 68: Zástavba v Dolním Dražově nejednotná svým objemem a architektonickým výrazem, ale i orientací vůči cestě a rovněž i zvoleným konstrukčním systémem



| Sídlo     | Dvorečky |                |      |      | obec                       |      |      |      |      |
|-----------|----------|----------------|------|------|----------------------------|------|------|------|------|
|           |          |                |      |      | Kynšperk nad Ohří          |      |      |      |      |
|           |          |                |      |      | k. ú.                      |      |      |      |      |
|           |          |                |      |      | Zlatá u Kynšperka nad Ohří |      |      |      |      |
| OKR       | A        | Centrální část |      |      | ČSÚ*                       | 1869 | 1930 | 1950 | 2011 |
| MKR/pásmo | A.1      | I.             | II.  | III. | obyvatel                   | 255  | 204  | 13   | 7    |
| Kategorie | I.       | II.            | III. | IV.  | domů                       | 43   | 36   | 9    | 4    |

\* v tom zahrnuta zaniklá Libava

Historický snímek mapy III. vojenského mapování (1877 – 1880) a aktuální ortofotomapa



#### Indikátory a hodnoty:

plošná památková ochrana: ne

památkově chráněné objekty: ne

#### Pozice sídla v širším krajinném rámcí:

Část bývalého sídla Libava (údaje o počtu obyvatel a domů zahrnují celou bývalou obec) lokalizovaná v odlesněné enklávě na severozápadních svazích Slavkovského lesa v blízkosti silnice mezi Kynšperkem nad Ohří a Lázněmi Kynžvart. Mimo odlesněný segment území se zástavba neuplatňuje.

#### Základní historické souvislosti:

Ves prvně zmiňována roku 1525, byla trvale součástí obce Libava. Kromě zemědělství bylo obživou místních také tkalcovství. Obec takřka zanikla po II. světové válce – odsunu původního obyvatelstva a zřízení vojenského prostoru. Dnes slouží bydlení a rekreaci.

#### Vizuální projev zástavby (urbanistická struktura a charakter zástavby):

Stávající zástavbu tvoří cca 5 přízemních objektů, vesměs rekonstruovaných dřívějších stavení. Zřetelné je rekreační využití staveb (charakteristická okrasná zeleň).

Na objekty navazuje z jedné strany rozptýlená či souvislá lesní zeleň, z opačné se rozkládají louky.

#### Podmínky ochrany KR a doplňující doporučení k ochraně KR:

- Novou účelovou zástavbu na území sídla vyloučit
- Novou obytnou výstavbu lze připustit výjimečně – situovat ve vazbě stávající zástavby; respektovat historickou parcelaci (proluky)
- Při realizaci nové výstavby dbát základních architektonických pravidel či forem venkovské zástavby – sedlová střecha, obdélný půdorys, orientace, podlažnost; vyloučit výstavbu bytových domů
- Vyloučit zásahy do hodnotné rozptýlené zeleně či lesních porostů (porostních okrajů)

- Bránit nevhodným architektonickým zásahům u obytných staveb (přístavby narušující hmotu a půdorys)

obr. č. C. 69: Rekonstrukcí posledních zbytků roztroušené zástavby se ztrácí jakákoliv historická stopa dané lokality



obr. č. C. 71: Postupné stavební úpravy objektů pro rodinnou rekreaci vylepšují jejich užité vlastnosti (střešní okna, markýza nad vchodem, boční přístavek) bez zamyšlení nad vhodností těchto úprav



obr. č. C. 70: Jednoduchá hmotu původního přízemního venkovského domu nevhodně rozšířenou dřevěnou o otevřenou verandu, jejíž střecha je využívána jako terasa



obr. č. C. 72: Opuštěná původní hmotu hospodářského objektu s kamenným nadpražím a ostěním vstupních dveří je pomalu pohlcována vzrostlou zelení



| Sídlo     | Dvory |                 |      |      | obec     | Loket |      |      |      |
|-----------|-------|-----------------|------|------|----------|-------|------|------|------|
|           |       |                 |      |      | k. ú.    | Dvory |      |      |      |
| OKR       | H     | Hornoslavkovsko |      |      | ČSÚ      | 1869  | 1930 | 1950 | 2011 |
| MKR/pásmo | H.2   | I.              | II.  | III. | obyvatel | 174   | 182  | 74   | 11   |
| Kategorie | I.    | II.             | III. | IV.  | domů     | 37    | 36   | 36   | 9    |

Historický snímek mapy III. vojenského mapování (1877 – 1880) a aktuální ortofotomapa (včetně vyznačení hranice CHKO)



#### Indikátory a hodnoty:

plošná památková ochrana: ne

památkově chráněné objekty: ne

#### Pozice v širším krajinném rámci:

Menší vcelku kompaktní sídlo lokalizované v exponovaném prostoru na rozvodí Stoky a Kamenitého potoka. Díky hojně vzrostlé zeleni se sídlo uplatňuje pouze lokálně. Sídlem prochází hranice CHKO, kterou zde tvoří silnice od Podlesí pokračující dále jako polní cesta.

#### Základní historické souvislosti:

Obec se poprvé připomíná roku 1491. K dlouhodobému zemědělskému hospodaření přibyla později jako obživa místních výroba v blízkých porcelánkách. Současnost obce spočívá v bydlení a především rekreaci.

#### Vizuální projev zástavby (urbanistická struktura a charakter zástavby):

Sídlo drobného měřítka tvoří cca 20 stavení – často rekonstruovaných bývalých hospodářských usedlostí, doplněných místy o chatovou zástavbu. Objekty jsou přízemní i patrové. U nádržky stojí kaplička. Na cestě k Nadlesí se nachází v otevřeném prostoru hřbitov, působivý krajinářský prvek.

V sídle i při jeho okrajích se vyskytuje hojná vzrostlá zeleň. Sídlo má zřetelný rekreační charakter.

#### Podmínky ochrany KR a doplňující doporučení k ochraně KR:

- Novou účelovou zástavbu na území sídla vyloučit
- Novou obytnou výstavbu u sídla s dokončeným plošným rozvojem lze připustit výjimečně, situovat ve vazbě na strukturu stávající zástavby (proluky), při výstavbě respektovat historickou parcelaci, zachovat celistvou siluetu sídla
- Při realizaci nové výstavby dbát alespoň základních architektonických pravidel či forem venkovské zástavby – sedlová střecha, obdélný půdorys, orientace, podlažnost; vyloučit výstavbu bytových domů a dalších typových rekreačních staveb (chat)

- Zachovat bohatou vnitřní i okrajovou zeleň se značnou krajinotvornou funkcí
- Bránit nevhodným architektonickým zásahům u obytných staveb (přístavby narušující hmotu a půdorys obytné zástavby)

obr. č. C. 73: Později postavená hmotově podstatně menší chalupnická zástavba respektuje hodnoty venkovského prostoru sídla



obr. č. C. 74: Původně hospodářský objekt slouží po citlivé renovaci, která zachovala základní hmotu objektu, k druhému bydlení



obr. č. C. 75: Jednoduchá kaplička s lisénovými rámy u malé vodní nádrže, jejíž běhová zeleň prostupuje zahradami renovovaných stavení



obr. č. C. 76: Jednoduchým plaňkovým plotem oplocený hřbitov s márnici situovaný ve volné krajině doplněný výsadbou vzrostlé zeleně



| Sídlo     | Gejzír park |  |      | obec         |        |      |      |      |
|-----------|-------------|--|------|--------------|--------|------|------|------|
|           |             |  |      | Karlovy Vary |        |      |      |      |
|           |             |  |      | k. ú.        |        |      |      |      |
|           |             |  |      | Karlovy Vary |        |      |      |      |
| OKR       | G           | Střední a dolní tok Teplé + údolí Ohře |      | ČSÚ          | 1869   | 1930 | 1950 | 2011 |
| MKR/pásma | G.12        | I.                                     | II.  | III.         | obytel | -    | -    | -    |
| Kategorie | I.          | II.                                    | III. | IV.          | domů   | -    | -    | -    |

Historický snímek mapy III. vojenského mapování (1877 – 1880) a aktuální ortofotomapa



#### Indikátory a hodnoty:

plošná památková ochrana: ne

památkově chráněné objekty: ne

#### Pozice sídla v širším krajinném rámci:

Menší sídelní enkláva lokalizovaná v údolí Teplé po obou březích cca 2 km nad lázeňským centrem Karlových Varů. Vizualní uplatnění lokality je možné pouze z údolního dna v bezprostřední blízkosti, popř. z rozhledny Diana.

#### Základní historické souvislosti:

Menší sídelní historicky sportovně zaměřená enkláva v zázemí Karlových Varů – počátkem 20. století zde bylo vybudováno golfové hřiště. V současnosti slouží především tenisu. V poslední době se rozmohlo bydlení.

#### Vizuální projev zástavby (urbanistická struktura a charakter zástavby):

Sídelní lokalita zaujímá poměrně úzký prostor údolní nivy, přičemž severní část vyplňuje po obou březích toku sportovní infrastruktura – více než 10 tenisových kurtů. Výrazné hmoty zde tvoří objekt kryté tenisové haly a třípodlažní hotel Gejzír. Na sportovní část navazuje z jihu část rezidenční – cca 4 skupiny typově shodných přízemních objektů v těsném geometrickém uspořádání. V jižní části se dále nachází další objekty – bazén či vstupní objekt. Nepřirozený prvek představuje balustráda instalovaná nad západním okrajem rezidenční části.

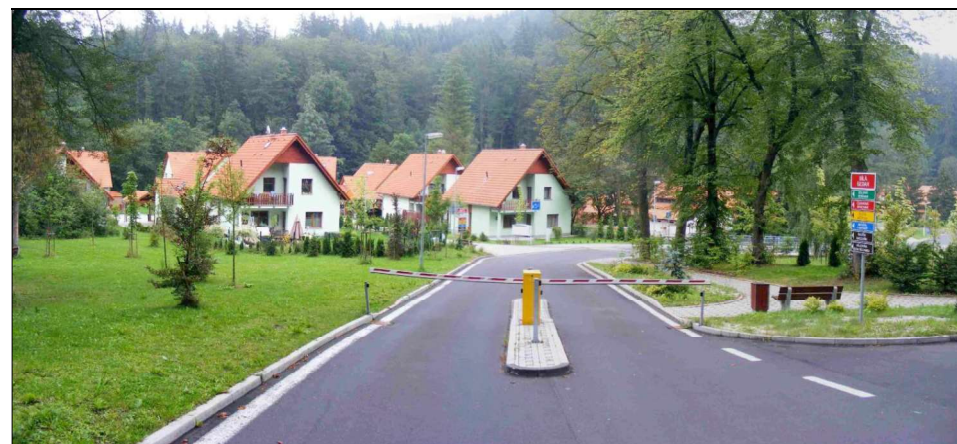
#### Podmínky ochrany KR a doplňující doporučení k ochraně KR:

- Nerozšiřovat více zastavěné území sídla
- Vyloučit zásah do zeleně ve volné krajině
- Vyloučit úpravy řečiště toku Teplé

obr. č. C. 77: Účelová zástavba sportovního areálu velkých objemů se snaží o zapojení do přírodního rámce údolí řeky Teplé použitím dřeva jako konstrukčního nebo obkladového materiálu



obr. č. C. 78: Skupina totožných přízemních rezidenčních domů malého stavebního objemu se sedlovou střechou, s lodžii v podkrovní prolomeného štítu



| Sídlo     | Háje nad Teplou |                 |      |      | obec     |                 |      |      |      |
|-----------|-----------------|-----------------|------|------|----------|-----------------|------|------|------|
|           |                 |                 |      |      | Krásno   |                 |      |      |      |
|           |                 |                 |      |      | k. ú.    | Háje nad Teplou |      |      |      |
| OKR       | H               | Hornoslavkovsko |      |      | ČSÚ      | 1869            | 1930 | 1950 | 2011 |
| MKR/pásmo | H.4             | I.              | II.  | III. | obyvatel | -               | -    | -    | 37   |
| Kategorie | I.              | II.             | III. | IV.  | domů     | -               | -    | -    | 11   |

Historický snímek mapy III. vojenského mapování (1877 – 1880) a aktuální ortofotomapa



#### Indikátory a hodnoty:

plošná památková ochrana: ne

památkově chráněné objekty: ne

#### Pozice sídla v širším krajinném rámci:

Menší sídelní enkláva situovaná v pramenné oblasti Havraního potoka – levostranného přítoku Teplé. Vizualní uplatnění sídla nacházejícího se ve vyšší poloze exponované do severních směrů je vzhledem k hojně přítomnosti vzrostlé zeleně v sídle nízké.

#### Základní historické souvislosti:

Ves zmiňovaná prvně toku 1475. Roku 1791 zde byla založena první porcelánka v Čechách. Obec byla od svého počátku orientována především zemědělsky, dnes slouží bydlení a rekreaci.

#### Vizuální projev zástavby (urbanistická struktura a charakter zástavby):

Sídlo díky husté vnitřní i okrajové zeleni působí poměrně kompaktně. Struktura zástavby jednotlivých objektů (cca 15) již natolik jednotná není. Zástavbu tvoří přízemní i patrová stavení, často se zachovalým historickým vzhledem a udržované. Hojně jsou pozdější rekonstrukce, vyskytují se i novostavby nerespektující tradiční architektonické prvky či zásady (mj. sklon střechy, orientace, barevnost). Sídlo je hustě protkáno vzrostlou zelení místy bývalých sadů.

#### Podmínky ochrany KR a doplňující doporučení k ochraně KR:

- Novou účelovou zástavbu vybočující měřítkem nad obytné objekty na území sídla vyloučit
- Novou obytnou výstavbu u sídla s dokončeným plošným rozvojem situovat ve vazbě na strukturu stávající zástavby (proluky), při výstavbě respektovat historickou parcelaci, zachovat celistvost siluetu sídla
- Při realizaci nové výstavby dbát základních architektonických pravidel či forem venkovské zástavby – sedlová střecha, obdélný půdorys, orientace, podlažnost, použití materiálu, barevnost; vyloučit výstavbu bytových domů

- Zachovat bohatou vnitřní i okrajovou zeleň se značnou krajinnotvornou funkcí
- Bránit nevhodným architektonickým zásahům u obytných staveb (přístavby narušující hmotu a půdorys především starší obytné zástavby)

obr. č. C. 79: Pohled na sídlo od východu



obr. č. C. 80: Polopatrový zděný rodinný dům z počátku 20. století dosud neprošel žádnou renovací, a proto si zachoval i při svém městském výrazu kontinuitu s venkovským prostředím.



obr. č. C. 82: Hmotově i architektonickým řešením nevhodný rodinný dům s venkovním bazénem v zástavbě sídla, který je pohlcen kompaktní veřejnou zelení



obr. č. C. 81: Jednoduchá hladká hmota zděného patrového stavení se sedlovou střechou, zahradou ohraničenou plaňkovým plotem a bohatou sídelní zelení přecházející z veřejného prostoru do soukromé zahrady představují tradiční hodnoty venkovských sídel Slavkovského lesa.



obr. č. C. 83: Bohatá vzrostlá sídelní zelení vytváří dostatečně jednotící pozadí pro jinak svým měřítkem nesourodou zástavbu sídla



| Sídlo     | Háje u Karlových Varů |        |      |      | obec     |                       |      |      |      |
|-----------|-----------------------|--------|------|------|----------|-----------------------|------|------|------|
|           |                       |        |      |      | Kolová   |                       |      |      |      |
|           |                       |        |      |      | k. ú.    | Háje u Karlových Varů |      |      |      |
| OKR       | I                     | Východ |      |      | ČSÚ      | 1869                  | 1930 | 1950 | 2011 |
| MKR/pásmo | I.6                   | I.     | II.  | III. | obyvatel | 220                   | 232  | 89   | 130  |
| Kategorie | I.                    | II.    | III. | IV.  | domů     | 32                    | 43   | 32   | 51   |

Historický snímek mapy III. vojenského mapování (1877 – 1880) a aktuální ortofotomapa



#### Indikátory a hodnoty:

|                             |    |
|-----------------------------|----|
| plošná památková ochrana:   | ne |
| památkově chráněné objekty: | ne |

#### Pozice sídla v širším krajinném rámci:

Kompaktní sídlo lokalizované z větší částí do mírné terénní deprese jihovýchodně od Zámeckého vrchu v rozvodné oblasti mezi Lomnickým a Cínovým potokem. Sídlo v exponované poloze se vizuálně uplatňuje v širších výhledech. Zámecký vrch představuje výraznou dominantu.

#### Základní historické souvislosti:

Háje, dnes část Kolové, nesly až do roku 1945 název Funkštejn. Obec vznikla dřív než Kolová, zaznamenaná je prvně roku 1536. Počátkem obce byl malý strážný hrad stojící na dnešním Zámeckém vrchu, pod nímž byla založena obec. Hrad byl pravděpodobně součástí pevnostního hraničního pásma Přemyslovců, stavěného již ve 12. století.

#### Vizuální projev zástavby (urbanistická struktura a charakter zástavby):

Kompaktní nevelká sídelní enkláva na okrouhlickém půdorysu v mělké sníženině. Na menší návsi je umístěn kříž v blízkosti samostatně stojícího javoru. V sourodé zástavbě převažují přízemní obytné domy čistě obytné (rekreační) funkce. V poslední době sídlo provází rozmach typových novostaveb, celková architektonická kvalita zástavby je nízká. Z jižní strany na sídlo navazuje nově vybudované golfové hřiště. Severozápadně nad obcí se vypíná Zámecký vrch, pod jehož vrcholem stávala vila Funkenstein (později Zámeček), letní sídlo s restaurací. Před několika lety bylo sídlo přestavěno v pravoslavném stylu (viz foto). Výše nad ním pak byl vybudován vodojem, dobře viditelný z větších vzdáleností. Dominanta umožňuje dobré výhledy k jihu a jihovýchodu. Při cestě na Zámecký vrch stojí působivý udržovaný památník obětem I. světové války (viz foto).

#### Podmínky ochrany KR a doplňující doporučení k ochraně KR:

- Novou obytnou výstavbu lze připustit v omezené míře ve vazbě na stávající zástavbu (proluky), nerozšiřovat zástavbu sídla s dokončeným plošným rozvojem do volné krajiny; vyloučit umístění nebo připojování nových a vybočujících satelitních částí sídla popírajících dosavadní komunikační síť a strukturu sídla
- Novou účelovou zástavbu vybočující nad měřítko obytných objektů na území sídla vyloučit
- Zachovat solitérní charakter zástavby v exponované pozici pod vrcholem Zámeckého vrchu
- Při realizaci nové výstavby dbát základních architektonických pravidel či forem venkovské zástavby – orientace dle převažujících staveb vůči uliční čáře; v sídle obvyklý tvar střechy, půdorys, podlažnost; přízemní stavby realizovat pouze s podkrovím (půdou) s odpovídající světlou výškou podkrovního prostoru a výsledného sklonu střešní konstrukce
- U doplňkových staveb ke stavbám hlavním (kolny, garáže atd.) ctít tradiční provedení a jednotný rámec se stavbami hlavními s odpovídajícími požadavky na půdorys objektu, podlažnost, tvar střechy
- Novou zástavbu při okrajích sídel vhodně koncipovat s ohledem na přechod do nezastavěného území – doplnit o diferencované výsadby stanovištně odpovídající zeleně; rozvíjet funkci zeleně uvnitř sídel
- Bránit nevhodným architektonickým zásahům u obytných staveb (přístavby narušující hmotu a půdorys především starší obytné zástavby)

obr. č. C. 84: Pohled nad obec z úbočí Zámeckého vrchu



**obr. č. C. 85:** Pískovcový památník obětem I. sv. války.



**obr. č. C. 86:** Prostý trámový kříž na renovované návsi poblíž lavičky pod vzrostlým javorem



**obr. č. C. 89:** Renovovaný a dostavěný objekt bývalého sociálního zázemí dětského letního tábora na Zámeckém vrchu se stal součástí uzavřeného soukromého areálu



**obr. č. C. 90:** Součástí areálu srubové konstrukce vybudovaného na místě letního dětského tábora je i pravoslavný kostelík



**obr. č. C. 87:** Ucelená lokalita novodobé zástavby typu „podnikatelské baroko“ s velmi nahuštěnou nesourodou zástavbou rodinných domů v malých zahradách

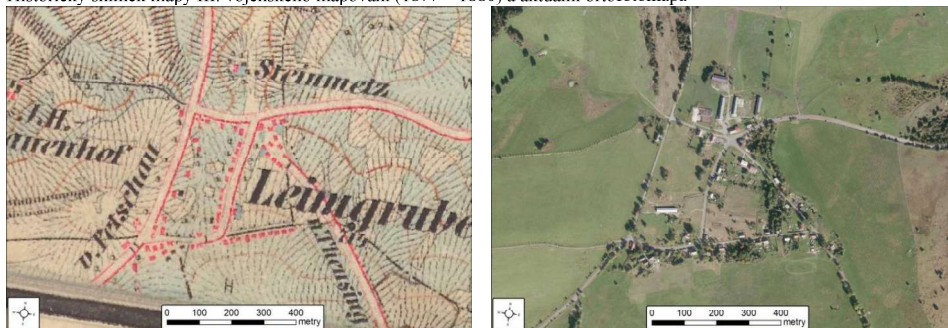


**obr. č. C. 88:** Potřeba garážovat osobní auta majitelů rodinných domů co nejblíže k veřejně udržované komunikaci účelově mění architektonický výraz uličních fasád domů



| Sídlo     | Hlinky |        |      |      | obec      |        |      |      |      |
|-----------|--------|--------|------|------|-----------|--------|------|------|------|
|           |        |        |      |      | Stanovice |        |      |      |      |
|           |        |        |      |      | k. ú.     | Hlinky |      |      |      |
| OKR       | I      | Východ |      |      | ČSÚ       | 1869   | 1930 | 1950 | 2011 |
| MKR/pásmo | I.4    | I.     | II.  | III. | obyvatel  | 499    | 489  | 77   | 124  |
| Kategorie | I.     | II.    | III. | IV.  | domů      | 71     | 88   | 76   | 28   |

Historický snímek mapy III. vojenského mapování (1877 – 1880) a aktuální ortofotomapa



#### Indikátory a hodnoty:

plošná památková ochrana: ne

památkově chráněné objekty: ne

#### Pozice sídla v širším krajinném rámci:

Sídlo s rozmělněnou zástavbou lokalizované do vyšších partií území východně nad údolím Teplé. Exponovaná poloha umožňuje daleké výhledy k západu na Horní Slavkov či k východu – k Novým Kounicím. Přejechání sídla do volné krajiny je velmi zřetelný, především v důsledku četných účelových zemědělských staveb velkého měřítka.

#### Základní historické souvislosti:

Poměrně mladá především zemědělsky orientovaná obec připomínána prvně roku 1726. V 18. století se na území dnešní obce těžil kaolín. Výrazný dopad na podobu obce měly poválečné události – odsun německého obyvatelstva a likvidace řady staveb. V současnosti obec slouží především bydlení.

#### Vizuální projev zástavby (urbanistická struktura a charakter zástavby):

Původní ulicový charakter zástavby podél hlavní silnice z Bečova nad Teplou na Bochov je již méně patrný. V současnosti převažuje liniová zástavba s častými prolukami po zbořených domech lokalizovaná podél vedlejších komunikací. Zástavba tím vytváří nezvyklý trojúhelník, jehož rozlehlý vnitřní prostor je nezastavěný, vyplněný travinami a náletovou vegetací. Zástavbu reprezentují patrové i přízemní objekty průměrné kvality. Mimo takto vymezený prostor jsou lokalizovány četné větší hmoty zemědělských objektů, především v severní části sídla. Příznivé je použití dřevěného obložení těchto účelových staveb, což je zřetelně lépe včleňuje do krajinného rámce než-li v případě standardního kontrastního opláštění. V severní části sídla rovněž stojí dvě větší hmoty 3-podlažních bytovek (viz foto). Sídlo tak působí díky nekompatní různorodé zástavbě značně nesourodě.

#### Podmínky ochrany KR a doplňující doporučení k ochraně KR:

- Novou obytnou zástavbu lokalizovat ve vazbě na stávající zástavbu – podél komunikační sítě
- Vyloučit výstavbu dalších účelových staveb většího měřítka mimo existující zemědělský areál v severní části sídla; zabránit dalšímu ovlivnění siluety sídla v exponované poloze
- Bránit nevhodným architektonickým zásahům u obytných staveb (přístavby narušující hmotu a půdorys především starší obytné zástavby)
- Zkvalitnit či doplnit stávající zeleň a její krajinnotvornou funkci
- Vymežit a revitalizovat veřejné prostranství

obr. č. C. 91: Pohled na současnou centrální část sídla



obr. č. C. 92: Třípodlažní bytové domy uprostřed nevybaveného anonymního veřejného prostranství bez jakékoliv vazby na historickou prostorovou strukturu sídla



obr. č. C. 93: Nesourodá a značně profláklá zástavba podél místní komunikace se vzrostlou zelení zejména v místech zbořených objektů





| Sídlo     | Holubín |                                 |      |      | obec          |         |      |      |      |
|-----------|---------|---------------------------------|------|------|---------------|---------|------|------|------|
|           |         |                                 |      |      | Chodová Planá |         |      |      |      |
| OKR       | E       | Údolí Kosího a Jilmového potoka |      |      | k. ú.         | Holubín |      |      |      |
|           |         | I.                              | II.  | III. | ČSÚ           | 1869    | 1930 | 1950 | 2011 |
| MKR/pásma | E.1     | I.                              | II.  | III. | obyvatel      | 97      | 76   | 20   | 3    |
| Kategorie | I.      | II.                             | III. | IV.  | domů          | 16      | 19   | 10   | 5    |

Historický snímek mapy III. vojenského mapování (1877 – 1880) a aktuální ortofotomapa



#### Indikátory a hodnoty:

|                             |    |
|-----------------------------|----|
| plošná památková ochrana:   | ne |
| památkově chráněné objekty: | ne |

#### Pozice sídla v širším krajinném rámci:

Ménší sídlo nacházející se v poměrně exponovaném svahu nad údolím Kosího potoka. Sídlo je ze tří světových stran obklopeno vzrostlou zelení, pouze ze severní strany na něj upozorňují budovy historického dvora a také novodobý objekt zemědělské velkovýroby.

#### Základní historické souvislosti:

Holubín náleží k velmi starým obcím. Obec patřila již ve 12. století tepelskému vladkovi Hroznatovi, do něhož přešla pod Klášter Teplá. První zmínka o obci je známa z roku 1273. Obec dlouho přežívala jako česká, i když obce v okolí už byly obce poněmčeny. Kromě obdělávání polností jako základní obživy se zde v 16. a 17. století také těžila železná ruda. Výrazně se na obci podepsal odsun německých obyvatel po II. světové válce.

#### Vizuální projev zástavby (urbanistická struktura a charakter zástavby):

Zástavba sídla je vystavěna na půdorysu okrouhlíce, dnes už nepřilší patrné. Zástavbu tvoří cihlové domy, které nahradily původní hrázdné statky. Z bývalých dvorů je nejlépe zachován dvůr č. 1 na návsi se zachovaným vjezdem (viz foto). Před ním stojí mohutný dub a javor. Na severozápadní straně stojí rovněž dvůr s již mladšími hospodářskými budovami, který se značně vizuálně uplatňuje (viz foto). Na něj z jižní strany navazuje ještě pozdější velkovýrobní objekt. Velmi výrazným prvkem je kompaktní zeleň vyplňující větší část sídla, přecházející dále do volné krajiny.

#### Podmínky ochrany KR a doplňující doporučení k ochraně KR:

- Novou účelovou zástavbu vybočující měřítkem na obytné objekty na území sídla zcela vyloučit
- Novou obytnou výstavbu lze připustit výjimečně – situovat ve vazbě na strukturu stávající zástavby (proluky), respektovat historickou parcelaci
- Při realizaci nové výstavby dbát základních pravidel či forem – sedlová střecha, obdélný půdorys, podlažnost; vyloučit výstavbu bytových domů
- Zachovat bohatou vnitřní zeleň vázanou na sídlo spoluutvářející jeho přirozenou siluetu (především z jižních pohledů)
- Uplatňovat důslednou ochranu cenných historických objektů
- Bránit nevhodným architektonickým zásahům u obytných staveb (přístavby narušující hmotu a půdorys především starší obytné zástavby)

obr. č. C. 94: Pohled na Holubín ze svahu severně nad obcí



obr. č. C. 95 a C. 96: Patrová usedlost ve štitové poloze ve svahu doplněná klenutou bránou a brankou s dobře zapojenou vzrostlou sídelní zelení



| Sídlo     | Horní Kramolín |          |      |      | obec           |      |      |      |      |
|-----------|----------------|----------|------|------|----------------|------|------|------|------|
|           |                |          |      |      | Teplá          |      |      |      |      |
|           |                |          |      |      | k. ú.          |      |      |      |      |
|           |                |          |      |      | Horní Kramolín |      |      |      |      |
| OKR       | F              | Tepelsko |      |      | ČSÚ            | 1869 | 1930 | 1950 | 2011 |
| MKR/pásmo | F.2            | I.       | II.  | III. | obyvatel       | 82   | 77   | 20   | 9    |
| Kategorie | I.             | II.      | III. | IV.  | domů           | 10   | 12   | 10   | 4    |

Historický snímek mapy III. vojenského mapování (1877 – 1880) a aktuální ortofotomapa



#### Indikátory a hodnoty:

plošná památková ochrana: ne

památkově chráněné objekty: smírčí kříž

#### Pozice sídla v širším krajinném rámci:

Malé sídlo situované na hlavní silnici mezi Teplou a Mariánskými Lázněmi. Blízko nad vsí se nachází vrcholová část vrchu Holý. Sídlo doprovází hojná vzrostlá zeleň, která ve značné míře limituje jeho vizuální uplatnění.

#### Základní historické souvislosti:

Historie obce je známa od roku 1233, kdy byla ve vlastnictví tepelského kláštera. Málo zalidněná obec byla spjata se zemědělským hospodařením na okolních pozemcích.

#### Vizuální projev zástavby (urbanistická struktura a charakter zástavby):

Zástavbu sídla tvoří několik stavení. Na malé návsi stojí několik patrových či přízemních bývalých statků, mezi nimiž vyniká patrová usedlost na severozápadním okraji. Struktura zástavby napovídá na původní okrouhlíci. Poměrně hojně se vyskytují objekty drobné sakrální architektury, v zahradě domu na východním okraji je umístěn ze silnice viditelný smírčí kříž. Sídlo je ze všech stran oklopeno bohatou méně udržovanou zelení, která je přítomna rovněž na návsi.

#### Podmínky ochrany KR a doplňující doporučení k ochraně KR:

- Novou obytnou výstavbu lze v sídle s dokončeným plošným rozvojem připustit výjimečně, situovat ve vazbě na stávající uspořádání zástavby, při výstavbě respektovat historickou parcelaci (proluky) a rozsah sídla; vyloučit umístění nebo připojování nových a vybočujících satelitních částí sídla popírajících dosavadní komunikační síť a strukturu sídla
- Novou účelovou zástavbu na území sídla realizovat pouze při respektování stávající výškové hladiny i hmotové skladby historické zástavby sídla

- Při realizaci nové výstavby dbát základních architektonických pravidel či forem venkovské zástavby – orientace dle převažujících staveb vůči uliční čáře; v sídle obvyklý tvar střechy, půdorys, podlažnost; přízemní stavby realizovat pouze s podkrovím (půdou) s odpovídající světlou výškou podkrovního prostoru a výsledného sklonu střešní konstrukce
- U doplňkových staveb ke stavbám hlavním (kolny, garáže atd.) ctít tradiční provedení a jednotný rámeček se stavbami hlavními s odpovídajícími požadavky na půdorys objektu, podlažnost, tvar střechy
- Zachovat, popř. kultivovat bohatou vnitřní i okrajovou zeleň se značnou krajinnotvornou funkcí
- Bránit nevhodným architektonickým zásahům u obytných staveb (přístavby narušující hmotu a půdorys především starší obytné zástavby)

obr. č. C. 97: Bohatě členěná patrová zemědělská usedlost s plochými svislými lisénami a plastickou kordónovou a korunní římsou; ve zchátralém stavu

obr. č. C. 98: Pohled na obec od východu



obr. č. C. 99: Železný krucifix na kamenném podstavci

obr. č. C. 100: Kamenná boží muka s plastikou ve výklenku

obr. č. C. 101: Smírčí kříž a drobný objekt sakrální architektury v zahradě pod jilmem



| Sídlo     | Hoštěc |          |      |      | obec     |        |      |      |      |
|-----------|--------|----------|------|------|----------|--------|------|------|------|
|           |        |          |      |      | Teplá    |        |      |      |      |
|           |        |          |      |      | k. ú.    | Hoštěc |      |      |      |
| OKR       | F      | Tepelsko |      |      | ČSÚ      | 1869   | 1930 | 1950 | 2011 |
| MKR/pásmo | F.4    | I.       | II.  | III. | obyvatel | 154    | 136  | 64   | 19   |
| Kategorie | I.     | II.      | III. | IV.  | domů     | 18     | 28   | 23   | 11   |

Historický snímek mapy III. vojenského mapování (1877 – 1880) a aktuální ortofotomapa



#### Indikátory a hodnoty:

plošná památková ochrana: ne

památkově chráněné objekty: ne

#### Pozice sídla v širším krajinném rámci:

Menší kompaktní sídlo situované na západní svah Teplé, při silnici z Teplé do Služetína. Do údolí Teplé (k východu) se obec vizuálně částečně uplatňuje. Hojná zeleň v sídle i na jeho okrajích jeho viditelnost sídla však značně omezuje.

#### Základní historické souvislosti:

Zemědělsky orientované sídlo prvně připomínané roku 1273 jako majetek tepelského kláštera. V současnosti je v obci rozšířena kromě bydlení rovněž rekreace.

#### Vizuální projev zástavby (urbanistická struktura a charakter zástavby):

Větší část zástavby tvoří přízemní usedlosti se štítovou orientací k návsí. Struktura zástavby na půdorysu okrouhlice je patrná. Bývalá hospodářská stavení jsou zčásti zrenovovaná bez citelnějšího dopadu na svůj architektonický výraz, jiná takovou renovaci vyžadují.

V sídle i při jeho okrajích se vyskytuje hojná vzrostlá zeleň.

#### Podmínky ochrany KR a doplňující doporučení k ochraně KR:

- Novou obytnou výstavbu u sídla s dokončeným plošným rozvojem lze připustit v západní části sídla, při výstavbě respektovat historickou parcelaci; zachovat celistvou siluetu sídla; vyloučit umístění nebo připojování nových a vybočujících satelitních částí sídla popírajících dosavadní komunikační síť a strukturu sídla
- Chránit siluetu sídla lokalizovaného ve vizuálně citlivém prostoru – vyloučit umístění objektů s neodpovídající hmotou či vertikálou

- Novou účelovou zástavbu na území sídla připustit pouze výjimečně – jako revitalizaci bývalého obslužného areálu; při respektování hmotového respektování stávající výškové hladiny historické zástavby sídla
- Při realizaci nové výstavby dbát základních architektonických pravidel či forem venkovské zástavby – orientace dle převažujících staveb vůči uliční čáře; v sídle obvyklý tvar střechy, půdorys, podlažnost; přízemní stavby realizovat pouze s podkrovím (půdou) s odpovídající světlou výškou podkrovního prostoru a výsledného sklonu střešní konstrukce
- U doplňkových staveb ke stavbám hlavním (kolny, garáže atd.) ctít tradiční provedení a jednotný rámeček se stavbami hlavními s odpovídajícími požadavky na půdorys objektu, podlažnost, tvar střechy
- Zachovat, popř. kultivovat bohatou vnitřní i okrajovou zeleň se značnou krajinnotvornou funkcí
- Bránit nevhodným architektonickým zásahům u obytných staveb (přístavby narušující hmotu a půdorys především starší obytné zástavby)

obr. č. C. 102: Pohled na sídlo od východu (Nové Farmy)



obr. č. C. 103: V popředí udržovaná usedlost s charakteristickými architektonickými detaily, oplocena živým plotem, rekonstrukce usedlosti v pozadí tradiční řešení architektonického detailu již necí (přesahy sedlové střechy).

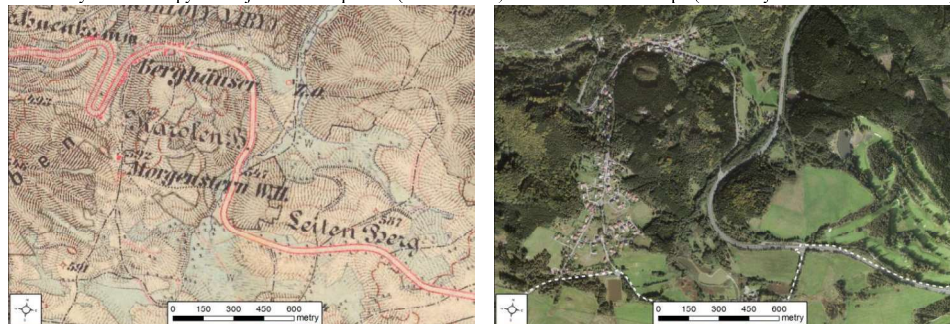


obr. č. C. 104: Poměrně zdařilá renovace usedlosti se zachovalou klenutou zděnou bránou a netradičním oplocením předzahrádky



| Sídlo     | Hůrky |  |      | obec         |                            |      |      |      |      |
|-----------|-------|--|------|--------------|----------------------------|------|------|------|------|
|           |       |  |      | Karlovy Vary |                            |      |      |      |      |
| OKR       | G     | Střední a dolní tok Teplé + údolí Ohře |      | k. ú.        | Olšová Vrata, Karlovy Vary |      |      |      |      |
| MKR/pásmo | G.12  | I.                                     | II.  | III.         | ČSÚ                        | 1869 | 1930 | 1950 | 2011 |
| Kategorie | I.    | II.                                    | III. | IV.          | obyvatel                   | 179  | 163  | 131  | 202  |
|           |       |  |      |              | domů                       | 12   | 16   | 18   | 71   |

Historický snímek mapy III. vojenského mapování (1877 – 1880) a aktuální ortofotomapa (včetně vyznačení hranice CHKO)



#### Indikátory a hodnoty:

|                             |    |
|-----------------------------|----|
| plošná památková ochrana:   | ne |
| památkově chráněné objekty: | ne |

#### Pozice sídla v širším krajinném rámci:

Sídlo lokalizované v severní části do úzkého sedla mezi zalesněnými elevacemi, přechází směrem k jihu po vrcholové části údolí nad lázeňskou částí Karlových Varů k letišti, kde na hranici CHKO končí. Severní část mimo úseku nad údolím do Karlových Varů je uzavřena okolním lesem. Jižní část sídla se díky navazující vzrostlé zeleni vizuálně rovněž neuplatňuje (částečně v široké krajinné scéně z vrcholu Andělské Hory).

#### Základní historické souvislosti:

Stávající část Karlových Varů, prvně zmiňovaná roku 1847. V současnosti je sídlo charakteristické rozmachem obytné zástavby.

#### Vizuální projev zástavby (urbanistická struktura a charakter zástavby):

Podobu současného sídla utvářejí dvě poměrně diferencované na sebe navazující části. Severní sevřenou část sídla koncentrovanou kolem průjezdní silnice tvoří vcelku tvarově i hmotově diferencovaná zástavba včetně předprvorepublikových vil. Negativní dominantu sídla reprezentuje nedokončený objekt služeb včetně ubytovny. Výše v lese stojí také rekreační chaty. Tato zástavba dále pokračuje k jihu, z části sídla se otevírá výhled údolí Teplé a lázeňskou část Karlových Varů (tato část patří pod katastr Karlovy Vary). V ohybu silnice do údolí se nachází neudržovaný sad. K jihu pokračující zástavba se drží při ulici (K letišti). Pod objektem hvězdárny stojí dva bytové domy. Jižní část sídla tvořená novodobou typovou zástavbou konceptu ulicové zástavby již necítí. Kontakt novodobé rezidenční (suburbanizační) výstavby se starší zástavbou je zde markantní.

Severní část sídla je v bezprostředním kontaktu s lesem, v jižní části na přechodu sídla do volné krajiny se vyskytuje poměrně hojná rozptýlená zeleň.

#### Podmínky ochrany KR a doplňující doporučení k ochraně KR:

##### Hůrky-sever

- Novou obytnou zástavbu v lokalitě lze připustit za předpokladu lokalizace ve vazbě na historickou strukturu zástavby – respektovat historickou parcelaci (proluky), zabránit rozšiřování sídla dále podél Pražské silnice
- Novou obytnou výstavbu přizpůsobit proporcím stávající zástavby
- Zabránit zásahům do zeleně vně sídla – porostních okrajů
- Bránit nevhodným architektonickým zásahům u obytných staveb (přístavby narušující hmotu a půdorys především starší obytné zástavby)

##### Hůrky-jih (Motýlek)

- Nerozšiřovat více zástavbu, ukončit plošný rozvoj sídla

obr. č. C. 105: Zástavba rodinných domů z počátku 20. století většinou na čtvercovém půdorys s mansardovou, polovalbovou nebo sedlovou střechou často s motivem nárožního rizalitu



obr. č. C. 106: Příměstská zástavba patrových řadových domů kolem původní historické silnice I/6 na Prahu si i dnes převážně zachovává jednotnou výškovou hladinu i architektonický výraz



obr. č. C. 107: Hmotu nedostavěného čtyřpodlažního ubytovacího objektu v kontrastu s linií řadových domů na protější straně ulice



obr. č. C. 108: Novodobá značně nesourodá až chaotická zástavba v jižní části sídla



| Sídlo     | Chodov + Nové Domky |        |      |      | obec                       |      |      |      |      |
|-----------|---------------------|--------|------|------|----------------------------|------|------|------|------|
|           |                     |        |      |      | Chodov                     |      |      |      |      |
|           |                     |        |      |      | k. ú.                      |      |      |      |      |
|           |                     |        |      |      | Chodov u Bečova nad Teplou |      |      |      |      |
| OKR       | I                   | Východ |      |      | ČSÚ                        | 1869 | 1930 | 1950 | 2011 |
| MKR/pásmo | I.1                 | I.     | II.  | III. | obyvatel                   | 816  | 547  | 191  | 105  |
| Kategorie | I.                  | II.    | III. | IV.  | domů                       | 92   | 107  | 73   | 45   |

Historický snímek mapy III. vojenského mapování (1877 – 1880) a aktuální ortofotomapa



#### Indikátory a hodnoty:

|                             |    |
|-----------------------------|----|
| plošná památková ochrana:   | ne |
| památkově chráněné objekty: | ne |

#### Pozice sídla v širším krajinném rámci:

Protáhlé sídlo lokalizované v rozvodné oblasti mezi Teplou a Otročinským potokem. Zástavba sídla pozvolně stoupá od severozápadu k jihovýchodu. Horní část sídla je i přes hojnou rozptýlenou zeleň v obci vizuálně poměrně exponovaná do severních a severozápadních směrů.

#### Základní historické souvislosti:

Obec vznikla v 18. století při panském statku "Gängerhof" založeném již o dvě století dříve. Život obce od vzniku souvisel s hospodařením v lesích a v zemědělství. V současnosti je v obci významná rekreace.

#### Vizuální projev zástavby (urbanistická struktura a charakter zástavby):

Sídlo vybudované na ulicovém půdorysu si doposud do značné míry drží tuto dispozici. Starší zástavba sídla je ve většině případů pozměněna pozdějšími stavebními úpravami a doplněna novějšími domy. Některé objekty si zachovaly tradiční vzhled. Z poměrně jednotného měřítka objektů vystupuje větší hmota objektu obecního úřadu v horní části obce, v jehož blízkosti se nachází dnes nevyužívaný areál dětského letního tábora.

Ve střední části stojí mezi kaštanův udržovaná kaplička. V horní části sídla v proluce naproti obecnímu úřadu se nachází památný buk lesní.

Oddělená část Nové Domky čítá několik stavení na ulicovém půdorysu s orientací hřebene s přístupovou cestou.

Severozápadně od sídla u silnice na Bečov n. Teplou při hájovně a malém rybníčku stojí (přemístěný) památkově chráněný smírčí kříž (viz foto).

#### Podmínky ochrany KR a doplňující doporučení k ochraně KR:

- Novou účelovou zástavbu vybočující nad měřítko obytných objektů na území sídla vyloučit
- Novou obytnou výstavbu situovat ve vazbě na stávající zástavbu a její uspořádání, respektovat historickou parcelaci
- Oddělenou enklávu Nových Domků lze propojit s obcí pouze za předpokladu zachování historické půdorysné a prostorové struktury sídla při respektování hmotové skladby zástavby.
- Při realizaci nové výstavby dbát základních architektonických pravidel či forem venkovské zástavby – sedlová střecha, obdélný půdorys, podlažnost; vyloučit výstavbu bytových domů; zabránit možnému zásahu do siluety sídla
- Zabránit zásahům do zeleně uvnitř i vně sídla
- Bránit nevhodným architektonickým zásahům u obytných staveb (přístavby narušující hmotu a půdorys především starší obytné zástavby)

obr. č. C. 109: Citlivě zrekonstruovaná historická zástavba doplněná plankovým dřevěným plotem ještě více zvýrazňuje nevhodně zvolený přerostlý kultivar jehličnanu.



obr. č. C. 110: Opravená kaplička se zvoničkou obklopená vzrostlou sídelní zelení doplněná lavičkou



obr. č. C. 111: Veřejné prostranství u místního obchodu s památným bukem



obr. č. C. 112: Kamenný smírčí kříž u hájovny sz. od sídla



| Sídlo     | Chotěnov-Skláře |                     |      |      | obec            |                              |      |      |      |
|-----------|-----------------|---------------------|------|------|-----------------|------------------------------|------|------|------|
|           |                 |                     |      |      | Mariánské Lázně |                              |      |      |      |
|           |                 |                     |      |      | k. ú.           | Chotěnov u Mariánských Lázní |      |      |      |
| OKR       | D               | Údolí Kosího potoka |      |      | ČSÚ             | 1869                         | 1930 | 1950 | 2011 |
| MKR/pásmo | D.2             | I.                  | II.  | III. | obyvatel        | 126                          | 221  | 83   | 82   |
| Kategorie | I.              | II.                 | III. | IV.  | domů            | 18                           | 34   | 26   | 25   |

Historický snímek mapy III. vojenského mapování (1877 – 1880) a aktuální ortofotomapa (včetně vyznačení hranice CHKO)



#### Indikátory a hodnoty:

|                             |                             |
|-----------------------------|-----------------------------|
| plošná památková ochrana:   | ne                          |
| památkově chráněné objekty: | venkovská usadlost č. p. 12 |

#### Pozice sídla v širším krajinném rámci:

Malá sídelní enkláva lokalizovaná na jihozápadním úpatí Slavkovského lesa na Kosím potoce. Zástavba sídla se díky poloze při toku a hojně okolní zeleni vizuálně neuplatňuje. Do katastru obce náleží část Skláře, nacházející se při silnici II/230 – na hranici CHKO a také areál čistírny odpadních vod. Mezi Chotěnovem a čistírnou se nachází větší vodní plocha. Důležitý krajinný prvek představuje mariánsko-lázeňské letiště nacházející se v sousedství při Sklářích.

#### Základní historické souvislosti:

Dnešní součást Mariánských Lázní náleží k velmi starým sídlům, jejichž vznik souvisí s fungováním Tepelského kláštera. První zmínka o obci pochází z roku 1273. Existence obcí v údolní poloze souvisela hospodařením na polích a později také se zpracováním železné rudy. Stávající osídlení bylo však formováno až v průběhu 19. století. Významný novodobý kulturně-historický rys území reprezentuje pro leteckou dopravu nevyužívané letiště při Sklářích, které v meziválečném období patřilo v tomto ohledu k nejvytíženějším u nás.

#### Vizuální projev zástavby (urbanistická struktura a charakter zástavby):

Zástavba Chotěnova napovídá založení na půdorysu okrouhlíce. Po obvodu málo udržovaného centrálního prostranství jsou situovány šitovým i bočním průčelím orientované patrové i přízemní objekty. Na většině z nich jsou provedeny velmi zřetelné novodobé úpravy nerespektující tradiční znaky venkovské zástavby. Dále ve svahu byl vybudován bytový dům o třech podlažích, svým měřítkem z okolní zástavby viditelně vybočující. Od sídla vycházejí radiálně do svahu liniové vegetační pásy, naznačující někdejší hospodářskou parcelaci (plužiny).

Zástavba části Skláře nacházející se na hranici CHKO sleduje cestní síť a z větší části je ukryta v zeleni. Zástavbu tvoří objekty městského typu, část zástavby tvoří rekreační chaty. Atypický prvek představuje

měřítkem i konstrukcí atypický účelový objekt – letištní hangár, vizuálně se uplatňující i v dálkových pohledech.

#### Podmínky ochrany KR a doplňující doporučení k ochraně KR:

- Novou účelovou zástavbu vybočující měřítkem nad obytné objekty s výjimkou areálu čistírny odpadních vod na území sídla zcela vyloučit;
- V Chotěnově lze novou obytnou výstavbu připustit pouze výjimečně ve vazbě na stávající zástavbu (proluky), nerozšiřovat zástavbu sídla s dokončeným plošným rozvojem (výše do svahu, na protější břeh Kosího potoka)
- Ve Sklářích novou obytnou výstavbu situovat výhradně podél stávající cestní sítě, nerozšiřovat sídlo směrem do údolí (k Chotěnovu)
- Nerozšiřovat stávající chatový areál ve Sklářích; ponechat tuto enklávu skrytou ve stávající zeleni
- Zachovat dochované znaky dřívější parcelace – vyloučit zásahy do krajinnotvorné zeleně liniového typu
- Při realizaci nové výstavby dbát alespoň základních architektonických pravidel či forem venkovské zástavby – sedlová střecha, obdélný půdorys, podlažnost; vyloučit výstavbu bytových domů
- Bránit nevhodným architektonickým zásahům u obytných staveb (přístavby narušující hmotu a půdorys především starší obytné zástavby)
- Zachovat doprovodnou zeleň podél komunikace mezi Sklářemi a Chotěnovem

obr. č. C. 113: pohled do údolí Kosího potoka cca 0,4 km jižně od Stanoviště; v popředí areál kalového hospodářství, v pozadí hangár letiště a část zástavby ve Sklářích



obr. č. C. 114: Novostavby pro rodinnou rekreaci na okraji lokality Skláře se svými proporcemi i detailním architektonickým řešením zcela vymykají tradičnímu pojetí venkovské zástavby.



obr. č. C. 115: Příměstská zástavba rodinných domů na podélných parcelách v Chotěnově z počátku minulého století s motivem předstupujícího centrálního rizalitu protaženého do patra prošla již většinou degradující modernizací



| Sídlo     | Jankovice |          |      |      | obec      |      |      |      |      |
|-----------|-----------|----------|------|------|-----------|------|------|------|------|
|           |           |          |      |      | Teplá     |      |      |      |      |
|           |           |          |      |      | k. ú.     |      |      |      |      |
|           |           |          |      |      | Jankovice |      |      |      |      |
| OKR       | F         | Tepelsko |      |      | ČSÚ       | 1869 | 1930 | 1950 | 2011 |
| MKR/pásma | F.4       | I.       | II.  | III. | obyvatel  | 200  | 186  | 93   | 7    |
| kategorie | I.        | II.      | III. | IV.  | domů      | 30   | 34   | 29   | 5    |

Historický snímek mapy III. vojenského mapování (1877 – 1880) a aktuální ortofotomapa



#### Indikátory a hodnoty:

|                             |    |
|-----------------------------|----|
| plošná památková ochrana:   | ne |
| památkově chráněné objekty: | ne |

#### Pozice sídla v širším krajinném rámci:

Malá kompaktní sídelní enkláva lokalizovaná do vyšších partií území v blízkosti Janovského vrchu. Poloha sídla je vizuálně značně exponovaná do údolí Teplé – k východu a severovýchodu. Téměř celé sídlo je usazeno v doprovázející zeleni. Z vyšších partií protějšího svahu Teplé (např. z města) se však i v této zeleni zřetelně uplatňuje.

#### Základní historické souvislosti:

Stará obec zemědělsky zaměřená prvně připomínaná roku 1273. V současnosti obec slouží také rekreaci.

#### Vizuální projev zástavby (urbanistická struktura a charakter zástavby):

Obec byla vybudovaná na půdorysu podkovovité návsi otevřené východním směrem, která byla druhotně uzavřena drobnou chalupnickou zástavbou. Tento půdorys sídla lze doposud velmi dobře rozpoznat. Hospodářské usedlosti reprezentují patrová stavení bez zásadnějších stavebních úprav v pozdějším čase. Objekty jdoucí od návsi k severovýchodu jsou vesměs rekonstruovány.

Východně od zástavby sídla stojí pod památným kaštanem torzo kaple.

V sídle i jeho okolí se vyskytuje velice hojná zeleň, v centrální části však zaslouží lepší péči.

#### Podmínky ochrany KR a doplňující doporučení k ochraně KR:

- Zachovat obytně rekreační charakter sídla; novou obytnou výstavbu lze připustit omezeně v jižní části sídla ve vazbě na strukturu stávající zástavby (proluky); při výstavbě respektovat historickou parcelaci; zachovat celistvou siluetu sídla; vyloučit umístění nebo připojování nových a vybočujících satelitních částí sídla popírajících dosavadní komunikační síť a strukturu sídla

- Novou účelovou zástavbu na území sídla realizovat pouze při respektování stávající výškové hladiny i hmotové skladby historické zástavby sídla
- Uplatňovat důslednou ochranu cenných dochovaných staveb lidové architektury
- Při realizaci nové výstavby dbát základních architektonických pravidel či forem venkovské zástavby – orientace dle převažujících staveb vůči uliční čáře; v sídle obvyklý tvar střechy, půdorys, podlažnost; přízemní stavby realizovat pouze s podkrovím (půdou) s odpovídající světlou výškou podkrovního prostoru a výsledného sklonu střešní konstrukce
- U doplňkových staveb ke stavbám hlavním (kolny, garáže atd.) ctít tradiční provedení a jednotný rámeček se stavbami hlavními s odpovídajícími požadavky na půdorys objektu, podlažnost, tvar střechy
- Zachovat, popř. kultivovat bohatou vnitřní i okrajovou zeleň se značnou krajinnotvornou funkcí
- Bránit nevhodným architektonickým zásahům u obytných staveb (přístavby narušující hmotu a půdorys především starší obytné zástavby)

obr. č. C. 116: Zástavba vesměs patrových štítově orientovaných usedlostí na návsi



obr. č. C. 117: Jednoduchý přízemní dům zemědělské usedlosti se symetrickou klenutou bránou s pěší brankou vlevo a zaslepenou brankou vpravo



obr. č. C. 118: Torzo kaple u památného jírovce



| Sídlo     | Javorná |        |      |      | obec              |      |      |      |      |
|-----------|---------|--------|------|------|-------------------|------|------|------|------|
|           |         |        |      |      | Bochov            |      |      |      |      |
|           |         |        |      |      | k. ú.             |      |      |      |      |
|           |         |        |      |      | Javorná u Toužimi |      |      |      |      |
| OKR       | I       | Východ |      |      | ČSÚ               | 1869 | 1930 | 1950 | 2011 |
| MKR/pásma | I.4     | I.     | II.  | III. | obyvatel          | 406  | 446  | 141  | 82   |
| Kategorie | I.      | II.    | III. | IV.  | domů              | 63   | 80   | 47   | 27   |

Historický snímek mapy III. vojenského mapování (1877 – 1880) a aktuální ortofotomapa (včetně vyznačení hranice CHKO)



#### Indikátory a hodnoty:

plošná památková ochrana: ne

památkově chráněné objekty: ne

#### Pozice sídla v širším krajinném rámci:

Souvislá liniová zástavba sídla je lokalizována nad pramennou oblastí toku Javorné pod východními svahy vrchu Lysiný. Sídlem prochází odbočka z hlavní silnice mezi Bečovem n. Teplou a Bochovem do Českého Chloubku a dále k jihu. Sídlo leží na hranici CHKO, kterou tvoří uvedená vedlejší komunikace. I přes vyšší polohu a zřetelný okraj zástavby se sídlo v dálkových pohledech neuplatňuje. Severovýchodně od sídla se nachází zámek a několik dalších stavení, které jsou v kategorizaci sídel v této studii přiřazeny k sídlu Rybníčná.

#### Základní historické souvislosti:

Obec je prvně uváděna roku 1366. Od svého počátku zemědělsky zaměřená obec. V obci se nacházel kostel, který vyhořel v roce 1888.

#### Vizuální projev zástavby (urbanistická struktura a charakter zástavby):

Stávající podoba sídla sleduje ulicové uspořádání. Původní struktura zástavby však byla okrouhlicová, jejíž stopy lze ještě rozeznat. Stávající zástavba sídla je pozměněná, bývalá hospodářská stavení byla renovována. V západní části výše ve svahu stojí měřítkově vybočující účelová zástavba zemědělské výroby. Vyjma těchto velkých hmot sídlo působí z hlediska charakteru zástavby konsolidovaně. Izolovaný výrazný prvek tvoří neudržovaný hřbitov severně od sídla, který se vyznačuje určitou působivostí či duchovním rozměrem. Ve vsi stojí dřevěná zvonice.

#### Podmínky ochrany KR a doplňující doporučení k ochraně KR:

- Novou obytnou výstavbu situovat ve vazbě na stávající zástavbu (proluky); dále do volné krajiny sídlo nerozšiřovat

- Při realizaci nové výstavby dbát alespoň základních architektonických pravidel či forem venkovské zástavby – sedlová střecha, obdélný půdorys, podlažnost; vyloučit výstavbu bytových domů; zabránit možnému zásahu do siluety sídla
- Bránit nevhodným architektonickým zásahům u obytných staveb (přístavby narušující hmotu a půdorys především starší obytné zástavby)
- Zabránit zásahům do zeleně vně i uvnitř sídla

**obr. č. C. 119:** Renovovaná usedlost s částečně hrázděným patrem zcela pohlčená vzrostlou zelení, plynule přecházející přes plaňkový plot do veřejného prostoru



**obr. č. C. 120:** Tradiční hodnoty venkovského prostoru: citlivě renovované patrové stavení uprostřed zahrady s trvalkami a okrasnými keři, které pouze plaňkový plot prostorově odděluje od kvalitní vzrostlé sídelní zeleně



**obr. č. C. 121:** Typický pohled na okrajové části mnohých venkovských sídel: zástavba menších typových rodinných domů z 60. let minulého století s velkým množstvím přístavků a oblíbenými keramickými obklady na fasádě zejména kolem oken, ulice bez chodníků s velkým množstvím venkovních vedení, vzrostlá kvalitní sídelní zelení pouze v místech proluk v zástavbě



**obr. č. C. 122:** Hřbitov v odsunuté poloze od sídla s již dožilou vegetací





| Sídlo     | Kamenice |                |      |      | obec Březová             |      |      |      |      |
|-----------|----------|----------------|------|------|--------------------------|------|------|------|------|
|           |          |                |      |      | k. ú. Kamenice u Březové |      |      |      |      |
| OKR       | A        | Centrální část |      |      | ČSÚ                      | 1869 | 1930 | 1950 | 2011 |
| MKR/pásmo | A.3      | I.             | II.  | III. | obyvatel                 | 448  | 449  | 154  | 60   |
| Kategorie | I.       | II.            | III. | IV.  | domů                     | 76   | 76   | -    | 26   |

Historický snímek mapy III. vojenského mapování (1877 – 1880) a aktuální ortofotomapa (včetně vyznačení hranice CHKO)



#### Indikátory a hodnoty:

plošná památková ochrana: ne

památkově chráněné objekty: ne

#### Pozice sídla v širším krajinném rámci:

Poměrně rozlehlé sídlo s nekompaktní zástavbou situované na severozápadním svahu v pramenné oblasti Kamenického potoka. Na zástavbu sídla navazuje z větší části bezprostředně lesní porost, k vizuálnímu uplatnění v dálkových pohledech proto nedochází.

#### Základní historické souvislosti:

Vesnice založená při německé kolonizaci se prvně připomíná patrně již roku 1238. Dlouhodobému zemědělskému zaměření v 19. století přibýly možnosti obživy v průmyslových závodech v okolních obcích. Zásadní se pro současnou podobu obce stal odsun německého obyvatelstva po II. světové válce a začlenění do vojenského prostoru. V současnosti slouží k bydlení a rekreaci.

#### Vizuální projev zástavby (urbanistická struktura a charakter zástavby):

Protáhlé sídlo ve stoupajícím terénu s rozptýlenou zástavbou se vyznačuje do značné míry příměstským charakterem. Zástavba v sídle je díky hojným přestavbám a poválečné výstavbě nejednotná. Nad několika původními staveními s dochovaným vzhledem převažují pozdější objekty stavěné k rekreačnímu využití abstrahující od architektonických zvyklostí venkovské zástavby včetně typových chat. Zmíněný příměstský charakter dotváří okrasná zeleň v zahradách.

Ve střední části stojí obnovený památník obětem obou světových válek. V sídle se vyskytuje hojná vzrostlá zeleň, včetně nevhodných druhů.

#### Podmínky ochrany KR a doplňující doporučení k ochraně KR:

- Novou účelovou zástavbu vybočující měřítkem nad obytné objekty na území sídla vyloučit; zachovat rekreačně-obytný charakter sídla
- Novou obytnou výstavbu situovat ve vazbě na stávající zástavbu (proluky), respektovat historickou parcelaci
- Při realizaci nové výstavby dbát alespoň základních architektonických pravidel či forem venkovské zástavby – sedlová střecha, obdélný půdorys, orientace, podlažnost; vyloučit výstavbu bytových domů
- Novou zástavbu při okrajích sídel vhodně koncipovat s ohledem na přechod do nezastavěného území – doplnit o diferencované výsadby stanovištně odpovídající zeleně
- Zachovat a kultivovat bohatou vnitřní i okrajovou zeleň se značnou krajínotvornou funkcí
- Bránit nevhodným architektonickým zásahům u obytných staveb (přístavby narušující hmotu a půdorys především starší obytné zástavby)

obr. č. C. 123: Prostá hmota jednoduše renovovaného původního venkovského stavení ve štítové poloze; vrostlá zeleň pouze na veřejném prostranství.



obr. č. C. 125: Zahrádkářská osada se značně nesourodou prostorově limitovanou zástavbou rekreačních objektů je doplněna již vzrostlou zelení



obr. č. C. 124: Kompaktní avšak svým architektonickým řešením značně nesourodá novodobá zástavba objektů pro rodinnou rekreaci bez vazby na hodnoty venkovské architektury, příznivý je velký podíl vzrostlé zeleně



obr. č. C. 126: Odstrašující příklad novodobých rekreačních objektů popírajících jakoukoliv historickou kontinuitu zástavby sídla



| Sídlo     | Kamenný Dvůr |               |      | obec              |              |      |      |      |    |
|-----------|--------------|---------------|------|-------------------|--------------|------|------|------|----|
|           |              |               |      | Kynšperk nad Ohří |              |      |      |      |    |
|           |              |               |      | k. ú.             | Kamenný Dvůr |      |      |      |    |
| OKR       | B            | Západní svahy |      | ČSÚ               | 1869         | 1930 | 1950 | 2011 |    |
| MKR/pásma | B.2, B.1     | I.            | II.  | III.              | obyvatel     | 332  | 271  | 108  | 42 |
| Kategorie | I.           | II.           | III. | IV.               | domů         | 39   | 46   | 36   | 17 |

Historický snímek mapy III. vojenského mapování (1877 – 1880) a aktuální ortofotomapa (včetně vyznačení hranice CHKO)



#### Indikátory a hodnoty:

|                             |                                 |
|-----------------------------|---------------------------------|
| plošná památková ochrana:   | ne                              |
| památkově chráněné objekty: | park a pohřební kaple (u zámku) |

#### Pozice sídla v širším krajinném rámci:

Menší sídlo tvořené dvěma enklávami. Východní část (Podlesí) je lokalizované při stávající silnici II/606, která zde tvoří hranici CHKO. Jihovýchodní okraj této části sídla u kraje lesního porostu se vizuálně otevírá k východu do odlesněných poloh v předpolí Slavkovského lesa. Jeho uplatnění je však díky blízké vazbě na lesní porost nízké. Západní část sídla vyplňuje severozápadní cíp CHKO vymezený segmentem území mezi silnicí II/606 a nedávno dobudovanou silnicí R6, která v tomto úseku prochází po vysoké estakádě. Západní část sídla se vizuálně neuplatňuje.

#### Základní historické souvislosti:

Zemědělsky zaměřená obec zmiňována prvně roku 1370 na důležité obchodní trase. V současnosti sídlo slouží stále zemědělství a rekreaci – mj. pobytové, kterou umožňuje zrekonstruovaný barokní zámek vystavěný na místě původní tvrze.

#### Vizuální projev zástavby (urbanistická struktura a charakter zástavby):

Dominantu zástavby západní části sídla reprezentuje nedávno zrekonstruovaný barokní trojkřídlý patrový zámek (viz foto). V okolí zámku, využívaného jako hotel, byl rovněž nově zrekonstruován park s jezírkem. Obytnou zástavbu tvoří několik převážně přízemních stavení pod estakádou silnice R6 včetně opuštěného bývalého provozního objektu. Postavení estakády vůči okolní zástavbě je zcela nadřazeno.

Východní část tvoří rovněž několik objektů, mezi kterými představuje cennější prvek udržovaná kaple se zvoničkou přímo u silnice (na severní straně – vně CHKO). Zástavbě zde dominují objekty zemědělského areálu, již za hranicí CHKO. Zástavbu v rámci CHKO reprezentují později postavené rekreační objekty, před nimiž stojí starší hospodářská stavení.

#### Podmínky ochrany KR a doplňující doporučení k ochraně KR:

- Novou účelovou zástavbu v části sídla zasahující do CHKO vyloučit
- Novou obytnou výstavbu situovat ve vazbě stávající zástavby, respektovat historickou parcelaci (proluky)
- Chránit a věnovat potřebnou péči segmentu komponované krajiny v okolí zámku (park)
- Při realizaci nové výstavby dbát alespoň základních architektonických pravidel či forem venkovské zástavby – sedlová střecha, obdélný půdorys, orientace, podlažnost; vyloučit výstavbu bytových domů
- Doplnit okrajové partie sídla v jihozápadní části o výsadby stanoviště odpovídající zeleně
- Bránit nevhodným architektonickým zásahům u obytných staveb (přístavby narušující hmotu a půdorys především starší obytné zástavby)

obr. č. C. 127: Součástí rozsáhlé rekonstrukce původně barokního zámku Kamenný Dvůr byla i obnova rybníčku a revitalizace parku.



obr. č. C. 129: Renovovaná empírová kaplička se zvoničkou s čelní štítovou stěnou zdobenou bosáží v doprovodu vzrostlé kvalitní zeleně



obr. č. C. 128: Dosud dobře čitelné hladké jednoduché hmoty menší chalupnické zástavby, dnes těsně v kontaktu s estakádou komunikace R6



obr. č. C. 130: Novostavba rekreačního objektu v části sídla zasahující do CHKO bez vazby na tradiční hodnoty venkovské architektury



| Sídlo     | Kfely |  |      |      | obec          |                          |      |      |      |
|-----------|-------|--|------|------|---------------|--------------------------|------|------|------|
|           |       |  |      |      | Horní Slavkov |                          |      |      |      |
| OKR       | G     | Střední a dolní tok Teplé + údolí Ohře |      |      | k. ú.         | Kfely u Horního Slavkova |      |      |      |
| MKR/pásmo | G.8   | I.                                     | II.  | III. | ČSÚ           | 1869                     | 1930 | 1950 | 2011 |
| Kategorie | I.    | II.                                    | III. | IV.  | obyvatel      | -                        | -    | -    | 30   |
|           |       |  |      |      | domů          |                          |      |      | 5    |

Historický snímek mapy III. vojenského mapování (1877 – 1880) a aktuální ortofotomapa



#### Indikátory a hodnoty:

plošná památková ochrana: ne

památkově chráněné objekty: ne

#### Pozice sídla v širším krajinném rámcí:

Sídlo situované na strmém svahu ve vyšších partiích údolí levostranného přítoku Teplé. Sídlo je v celém rozsahu protkáno vzrostlou zelení, která společně s polohou v údolí brání jeho silnějšímu vizuálnímu uplatnění.

#### Základní historické souvislosti:

Bývalá obec se prvně připomíná roku 1489. Život v obci pravděpodobně souvisel s dobýváním rud. Po II. světové válce byla obec zbořena. Nová zástavba postavená na základech staré vsi slouží především rekreaci.

#### Vizuální projev zástavby (urbanistická struktura a charakter zástavby):

Zástavba ne starší 50 let vyplňuje místo bývalého sídla ve velmi svažitém terénu. Sídlem prochází členitá silnice z Horního Slavkova do údolí Teplé. Zástavbu reprezentují rekreačně využívané objekty rozličného měřítka nesoucí často prvky abstrahující od tradičních zvyklostí venkovské zástavby.

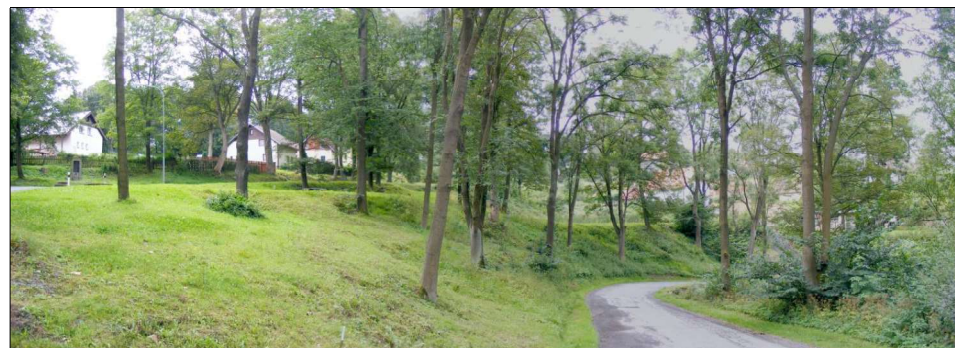
U cesty stojí udržovaný pomník obětem I. světové války. Hustá vnitřní zeleň vytváří takřka lesní charakter.

V dolní části u toku Teplé se nachází jediný patrový objekt z původní zástavby, k němuž byly později přistaveny typové rekreační objekty. Vjem z této díle enklávy je tak poněkud smíšený.

#### Podmínky ochrany KR a doplňující doporučení k ochraně KR:

- Novou účelovou zástavbu na území sídla vyloučit; zachovat obytně-rekreační charakter sídla
- Novou obytnou výstavbu situovat ve vazbě na stávající zástavbu a uliční síť
- Při realizaci nové výstavby dbát základních architektonických pravidel či forem venkovské zástavby – sedlová střecha, obdélný půdorys, podlažnost; vyloučit výstavbu bytových domů
- Zachovat bohatou vnitřní i okrajovou zeleň se značnou krajinnotvornou funkcí
- Bránit nevhodným architektonickým zásahům u obytných staveb (přístavby narušující hmotu a půdorys především starší obytné zástavby)

obr. č. C. 131: Kfely – vnitřní prostor sídla



obr. č. C. 132: Roztroušená zástavba sídla respektující základní hmotu a měřítka venkovské zástavby; v detailech s použitím netradičních architektonických řešení.

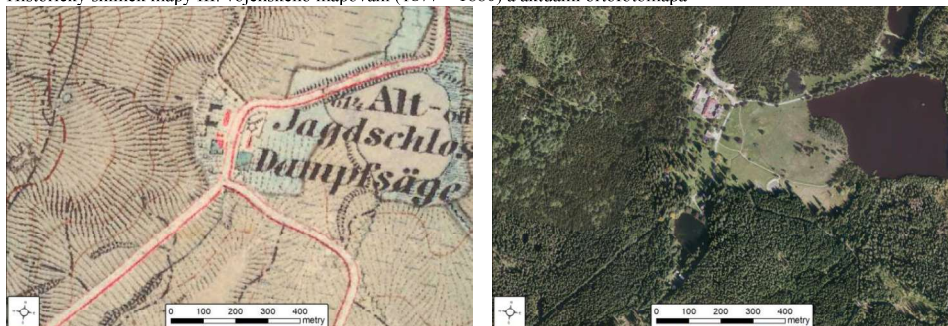


obr. č. C. 133: Nesourodá rekreační zástavba různého měřítka i architektonického výrazu s robustním oplocením bez vzrostlé sídelní zeleně



| Sídlo     | Kladská |                |      |      | obec            |      |      |      |      |
|-----------|---------|----------------|------|------|-----------------|------|------|------|------|
|           |         |                |      |      | Mariánské Lázně |      |      |      |      |
| OKR       | A       | Centrální část |      |      | ČSÚ             | 1869 | 1930 | 1961 | 2011 |
| MKR/pásma | A.17    | I.             | II.  | III. | obyvatel        | -    | -    | 44   | 56   |
| Kategorie | I.      | II.            | III. | IV.  | domů            | -    | -    | 12   | 14   |

Historický snímek mapy III. vojenského mapování (1877 – 1880) a aktuální ortofotomapa



#### Indikátory a hodnoty:

|                             |  |
|-----------------------------|--|
| plošná památková ochrana:   | ne   |
| památkově chráněné objekty: | vodní kanál plavební - Dlouhá stoka s rybníky Kladským a Novým |

#### Poloze sídla v širším krajinném rámci:

Sídlo menšího měřítka lokalizované na náhorní planině pod východními svahy Lysiny. Sídlo se nachází v odlesněné enklávě uzavřené v hlubokých lesích. Vizualní uplatnění sídla nastává pouze v nejbližším avšak krajinně velmi hodnotném okolí.

#### Základní historické souvislosti:

Drobné sídlo vzniklo až ve druhé polovině 19. století – po roce 1873, kdy tuto část území odkoupil kníže Otto Fridrich Schönburg-Waldenburg. Z Rakouska nechal dopravit areál s loveckým zámečkem, hostincem, rentovním úřadem, fořtovnou a sruby pro úřednictvo, které zde nechal sestavit. Blízký Kladský rybník je však staršího data (1501). V současnosti je sídlo vyhledáváno k rekreaci, od cca 50. let 20. století slouží také k bydlení zaměstnancům Lesní správy Kladská.

#### Vizuální projev zástavby (urbanistická struktura a charakter zástavby):

V zástavbě sídla se nejsilněji uplatňují charakteristické objekty postavené v alpském (švýcarském) stylu, především lovecký zámeček či hostinec U tetřeva. Tyto stavby jsou doplněny dalšími rekreačně využívanými objekty v alpském stylu lokalizovanými na okraj lesa. V krajinně cenném komponovaném území jsou také citlivě provedeny parkové úpravy – výsadby rozmanitých druhů dřevin. V lese nad osadou se nachází hrobka Otto Fridrich Schönburg-Waldenburga.

Nad silnicí na Lazy byly později přistaveny obytné stavby nedosahující již tak poutavého výrazu. Jižně od sídla za menším rybníkem stojí dvě zachovalé hospodářské usedlosti.

#### Podmínky ochrany KR a doplňující doporučení k ochraně KR:

- Neumísťovat novou zástavbu do sídla, jehož plošný rozvoj je dokončen a také s ohledem na přírodní hodnoty; včetně zástavby sloužící k rekreaci
- Vyloučit zásahy do lesních porostů (porostních okrajů)
- Věnovat náležitou péči parkové zeleni se značnou krajinnotvornou funkcí
- Bránit nevhodným architektonickým zásahům u obytných staveb (přístavby narušující hmotu a půdorys)

obr. č. C. 134: Lovecký zámeček Kladská ve stylu švýcarských chat z II. poloviny 19. století provozovaný dnes jako hotel



obr. č. C. 135: Další z původních pěti srubů švýcarsko-tyrolského typu u Kladského rybníka stojí volně uprostřed parkově udržované kulturní krajiny



obr. č. C. 136: Původní přízemní hmotu postupně přestavované hospodářské usedlosti jižně mimo celý rekreační areál se zbytky hrázděného zdiva a navazující stodolou rámové konstrukce



obr. č. C. 137: Jednoduché hmoty přízemních obytných budov z II. poloviny 20. století severně od zámečku se snaží alespoň svým objemem přiblížit alpskému stylu okolních staveb; zděná trafostanice tohoto efektu nedosahuje



| Sídlo     | Kolová |        |      |      | obec     |      |      |      |      |
|-----------|--------|--------|------|------|----------|------|------|------|------|
|           |        |        |      |      | Kolová   |      |      |      |      |
| OKR       | I      | Východ |      |      | ČSÚ      | 1869 | 1930 | 1950 | 2011 |
| MKR/pásmo | I.6    | I.     | II.  | III. | obyvatel | 567  | 739  | 387  | 581  |
| Kategorie | I.     | II.    | III. | IV.  | domů     | 84   | 119  | 116  | 189  |

Historický snímek mapy III. vojenského mapování (1877 – 1880) a aktuální ortofotomapa (včetně vyznačení hranice CHKO)



#### Indikátory a hodnoty:

|                             |    |
|-----------------------------|----|
| plošná památková ochrana:   | ne |
| památkově chráněné objekty: | ne |

#### Pozice sídla v širším krajinném rámcí:

Sídlo ulicového typu lokalizované podél příjezdových komunikací na hranici CHKO. Nachází se v poměrně vizuálně exponované poloze nad údolím Lomnického potoka zatopeném vodní nádrží Stanovice, odkud skýtá výhledy do CHKO. Hranici CHKO zde tvoří silnice procházející sídlem k Pile. Větší část sídla, charakteristická v posledních letech růstem objektů individuálního bydlení, leží vně CHKO.

#### Základní historické souvislosti:

Původně samota náležející k Hájům (dříve Funkštejnu), které dnes náleží pod obec Kolová. První zmínka o Kolové se datuje k roku 1622, kdy se zde v rozlehlých lesích pájilo dřevěné uhlí. Obec značně poznamenal odsun německého obyvatelstva po II. světové válce. V současnosti je pro ni charakteristický rozvoj obytné zástavby.

#### Vizuální projev zástavby (urbanistická struktura a charakter zástavby):

Liniové sídlo nacházející se v širším odlesněném území mírně se zdvihajícím k severovýchodu. Ve výhledech od jihozápadu se ve veduté sídla uplatňují objekty zemědělské výroby nacházející se v jihozápadní části vně CHKO. Přejít do krajiny je zřetelný – kontakt zástavby a zem. ploch.

Centrální část sídla se otevírá k západu do volné krajiny. Stojí zde udržovaná kaple sv. Anny z roku 1873, na opačné straně školní budova postavená ještě o 10 let dříve, která může být vnímána jako dominanta obce. Jihozápadní část sídla při silnici do Hájů náleží do CHKO – podél komunikace stojí převážně přízemní rodinné domy, respektující ulicový charakter zástavby. Zástavba je typově značně rozmanitá, vyskytují se přízemní i patrové stavby, kontrast staré a nové zástavby. V blízkosti hlavního silničního tahu stojí bytové či řadové domy.

V severní a severovýchodní části sídla nastal v posledním období značný rozvoj individuální rodinné zástavby – typových domků, která sídlo vtiskuje příměstský charakter.

#### Podmínky ochrany KR a doplňující doporučení k ochraně KR:

- Novou obytnou výstavbu v části sídla spadající do CHKO připustit pouze ve vazbě na stávající zástavbu – proluky uvnitř sídla při hlavní průjezdní silnici; vyloučit umístění nebo připojování nových a vybočujících satelitních částí sídla popírajících dosavadní komunikační síť a strukturu sídla (severní okraj sídla při silnici do Olšových Vrat, jihozápadní okraj při silnici do Hájů)
- Vyloučit novou výstavbu v centrální části – západní straně otevřeného prostranství návsi s výhledem do pleneru (v okolí budovy základní školy)
- Nerozšiřovat zástavbu v oddělené enklávě rekreačních objektů při okraji lesa západně od sídla
- Při realizaci nové výstavby dbát základních architektonických pravidel či forem venkovské zástavby – orientace dle převažujících staveb vůči uliční čáře; v sídle obvyklý tvar střechy, půdorys, podlažnost; přízemní stavby realizovat pouze s podkrovím (půdou) s odpovídající světlou výškou podkrovního prostoru a výsledného sklonu střešní konstrukce
- U doplňkových staveb ke stavbám hlavním (kolny, garáže atd.) ctit tradiční provedení a jednotný rámec se stavbami hlavními s odpovídajícími požadavky na půdorys objektu, podlažnost, tvar střechy
- V části sídla zasahující do CHKO neumisťovat vícepodlažní bytové domy; zabránit možnému zásahu do siluety sídla
- Bránit nevhodným architektonickým zásahům u obytných staveb (přístavby narušující hmotu a půdorys především starší obytné zástavby); neuplatňovat zjevně nepůvodní architektonické prvky
- Rozvíjet funkci zeleně uvnitř sídla a také s ohledem na přechod sídla do nezastavěného území

obr. č. C. 138: Zatravněné rozlehlé veřejné prostranství s památníkem válečným obětem, altánem a dominantou kapičkou se systémem pěších cest po obvodě



obr. č. C. 140: Nesourodá výstavba na vstupu do obce často nelogického architekt. řešení (garáž vpravo u rodin. domu) je v uličním prostoru doplněna kvalitní vzrostlou zelení



obr. č. C. 139: Neoklasicistní patrová škola s valbovou střechou s bohatě členěnou fasádou kordonovou, korunní a parapetními římsami doplněnými šambránami



obr. č. C. 141: Průhled na novodobou značně nesourodou zástavbu rodinných domů přes nově vybudované parkoviště u budovy obecního úřadu s poštu



| Sídlo     | Kostelní Bříza |                |      |      | obec Březová         |       |       |      |      |
|-----------|----------------|----------------|------|------|----------------------|-------|-------|------|------|
|           |                |                |      |      | k. ú. Kostelní Bříza |       |       |      |      |
| OKR       | A              | Centrální část |      |      | ČSÚ*                 | 1869  | 1930  | 1970 | 2011 |
| MKR/pásmo | A.2            | I.             | II.  | III. | obyvatel             | 3 065 | 2 399 | 97   | 54   |
| Kategorie | I.             | II.            | III. | IV.  | Domů                 | 462   | 436   | 15   | 18   |

\* v tom zahrnutý zaniklé Bystřina, Krásná Lípa, Ostrov, Smrkovec, Tiefengrün a Žitná

Historický snímek mapy III. vojenského mapování (1877 – 1880) a aktuální ortofotomapa



#### Indikátory a hodnoty:

|                             |  |
|-----------------------------|--|
| plošná památková ochrana:   | ne   |
| památkově chráněné objekty: | kostel sv. Petra a Pavla, kaplička (sz. od kostela), boží muka (náves), zámecký park, tvrz - tvrziště, archeologické stopy (při západní zdi hřbitova), barokní panský dům (č. p. 16) |

#### Pozice sídla v širším krajinném rámcí:

Vcelku kompaktní menší sídlo lokalizované v rozvodné oblasti mezi přítoky Tisové a Velkou Libavou. Vizuální uplatnění sídla díky dominantě kostela (včetně blízké zeleně) je značně především do západních směrů, vlastní zástavba sídla se uplatňuje pouze lokálně.

#### Základní historické souvislosti:

Původně německá kolonizační ves je prvně uváděna roku 1370. Zemědělsky orientované sídlo dosáhlo v průběhu 19. století značného rozvoje – byl zde zámek, farní kostel, škola, pivovar ad., konaly se zde trhy. Obec se tak stala centrem mezi obcemi v okolí. Po II. světové válce spojené s následným odsunem německého obyvatelstva a vznikem vojenského prostoru došlo k úpadku. V současnosti slouží obec zejména k bydlení a rekreaci.

#### Vizuální projev zástavby (urbanistická struktura a charakter zástavby):

Zástavba sídla je soustředěna kolem protáhlé návsi. Na návsi navazuje z jihozápadní strany zámecký park. V nejvyšší poloze na severní straně návsi dominuje sídlo i okolí pozdně barokně přestavěný kostel sv. Petra a Pavla z roku 1802 (viz foto). Při kostele stojí několik památných stromů (kleny, lípy). V blízkosti kostela stojí výrazné hmotné patrové objekty, z nichž jedním je budova fary. Cenný je především barokní panský dům pod kostelem (historický hostinec) – s hrázděným patrem a mansardovou střechou (viz foto). V blízkosti se nachází památkově chráněná boží muka s reliéfem Madony.

Méně příznivě působí jihozápadní část sídla, kde se nachází ruiny někdejšího zámku, jenž byl pod patronátem státních statků. Na zámek navazuje park s řadou cenných dřevin a patrnými drobnými architektonickými kompozičními prvky. Níže pod zámkem stojí hospodářské budovy značného měřítka.

Mezi zámeckým parkem a centrem sídla byla postavena třípodlažní bytovka. V této části rovněž stojí dobře zachovalý patrový objekt – dřívější hrázděná usedlost, podobný méně zachovalý se nachází v jižní části sídla. Zbylou část zástavby reprezentují pozdější patrové i přízemní domy. Objevují se i novodobé domy s prvky neodpovídajícími tradičnímu pojetí venkovské zástavby.

V izolované pozici stojí halové stavby zemědělského areálu západně od sídla u silnice směrem na Arnoltov.

Kromě zmíněného zámeckého parku a památných stromů obklopuje sídlo prakticky po celém obvodu další hojná vzrostlá zeleň.

#### Podmínky ochrany KR a doplňující doporučení k ochraně KR:

- Novou obytnou výstavbu situovat ve vazbě na stávající zástavbu a uliční síť, respektovat historickou parcelaci (proluky); nerozšiřovat plošný rozsah sídla
- Při realizaci nové výstavby dbát alespoň základních architektonických pravidel či forem venkovské zástavby – sedlová střecha, obdélný půdorys, orientace, podlažnost; vyloučit výstavbu dalších bytových domů; zachovat stávající siluetu sídla s dominantou kostela
- Uchovat dominantní pozici kostela sv. Petra a Pavla v dálkových výhledech, jeho pozici nesnižovat ani v intravilánu sídla
- Uplatňovat důslednou ochranu dochovaných historických staveb a cenných památkově chráněných objektů
- Novou zástavbu při okrajích sídel vhodně koncipovat s ohledem na přechod do nezastavěného území – doplnit o diferencovanou výsadbu stanovištně odpovídající zeleně
- Zachovat bohatou vnitřní i okrajovou zeleň se značnou krajinnotvornou funkcí, chráněné zeleni (památné stromy) věnovat potřebnou péči
- Bránit nevhodným architektonickým zásahům u obytných staveb (přístavby narušující hmotu a půdorys především starší obytné zástavby)

**obr. č. C. 142:** Mohutná patrová budova Zartnerova hostince č. p. 16 z II. poloviny 18. století, s hrázděným patrem členěným hustým rastrovým šikmých vzpěr; v parapetních polích typické šikmé šachování, zastřešený mansardovou střechou, vedle původně renesančního kostela sv. Petra a Pavla s bohatě členěnou fasádou lisenovými rámy rustikálně zvýrazněnými na nároží a okenními šambránami



**obr. č. C. 143:** Patrová budova s valbovou střechou bývalé fary na návsi pod kostelem v podélné orientaci s jednoduše pouze barevně členěnou fasádou okenními šambránami a kordonovou římsou, nad vstupními dveřmi doplněna stříškou; po levé straně památná lípa



**obr. č. C. 144:** Průhled na horní části návsi s hostincem a dominantou – kostelem sv. Petra a Pavla, v popředí další patrová usedlost s hrázděným patrem na trámovém věnci ve štítové poloze, vše bohatě doplněné kvalitní sídelní zelení



**obr. č. C. 145:** Velká hmota původně vozové kolny s částečně hrázděným patrem neseným roubeným věncem jako poslední zbytky rozsáhlé usedlosti, dnes přestavěno a užíváno k druhému bydlení



**obr. č. C. 148:** Třípodlažní bytový panelový dům uprostřed obce se zcela vymyká měřítku okolní zástavby a představuje negativní hmotovou dominantu obce



**obr. č. C. 149:** Zcela zdevastovaný původně barokní patrový klasicistně přestavěný zámek je zvolna pohlcován zelení



**obr. č. C. 146:** Boží muka s reliéfem Madony z konce 19. století na návsi pod kostelem mezi stromy



**obr. č. C. 147:** Hmotově značně členitý přízemní rodinný dům s podkrovím pod polovalbovou střechou bez jakékoliv vazby na hodnoty tradiční venkovské architektury



| Sídlo     | Krásné Údolí |        |      | obec         |          |      |      |      |     |
|-----------|--------------|--------|------|--------------|----------|------|------|------|-----|
|           |              |        |      | Krásné Údolí |          |      |      |      |     |
| OKR       | I            | Východ |      | ČSÚ          | 1869     | 1930 | 1950 | 2011 |     |
| MKR/pásma | I.2          | I.     | II.  | III.         | obyvatel | 634  | 488  | 194  | 379 |
| Kategorie | I.           | II.    | III. | IV.          | domů     | 108  | 109  | 77   | 69  |

Historický snímek mapy III. vojenského mapování (1877 – 1880) a aktuální ortofotomapa (včetně vyznačení hranice CHKO)



#### Indikátory a hodnoty:

|                             |  |
|-----------------------------|--|
| plošná památková ochrana:   | ne   |
| památkově chráněné objekty: | kostel sv. Vavřince, socha sv. Jana Nepomuckého, smírčí kříž |

#### Pozice sídla v širším krajinném rámci:

Větší sídlo nacházející v mírném svahu údolí Odolenovického potoka, který je pravostranným přítokem Střely. Obec leží na hranici CHKO, kterou tvoří silnice vedoucí z Odolenovic do Brtě. Přejechání sídla do volné krajiny je markantní, ze severních směrů (z CHKO) obec identifikují objekty zemědělského areálu vystupující výrazně nad běžné měřítko zástavby.

#### Základní historické souvislosti:

Obec byla založena jako město v roce 1488 na místě starší zrušené vsi na staré zemské stezce. Ve městě fungovala řemesla a obchod, okolí sloužilo k zemědělství, zřejmě také hornictví. Ve městě byl v minulosti v provozu pivovar, sladovna, solnice aj. Podobně jako u většiny ostatních sídel se i zde citelně projevil odchod původního německého obyvatelstva po II. světové válce. Stávající zaměření obce leží doposud především v oblasti zemědělské a potravinářské výroby, popř. služeb.

#### Vizuální projev zástavby (urbanistická struktura a charakter zástavby):

Kdysi zřejmě sídlo na půdorysu okrouhlíce (původní ves) má nyní centrální část obdélného tvaru (někdejší tržiště) – náměstí s domy držících jednotnou linii. Jihozápadně od náměstí se nachází kostel sv. Vavřince, původně gotický, později barokně přestavěný. Na jižní straně náměstí ve frontě domů stojí budova radnice z počátku 19. století.

Stávající struktura sídla je oproti původní již značně pozměněna. Na severní frontu domů na náměstí navazují bytovky, které tvoří de facto severní okraj sídla (v CHKO). Další bytové domy jsou situovány i v jižní části sídla. Severovýchodní část sídla vyplňuje areál zemědělské a potravinářské velkovýroby, v jehož rámci vystupuje vertikála silážního objektu. Tato technicistní dominanta (i svým vzhledem) v pohledech od CHKO zcela zastiňuje ostatní možné dominanty sídla (viz foto). Z opačné strany se při pohledech na kostel sv. Bartoloměje zřetelně uplatňuje telekomunikační stožár. Podél silnice vedoucí k Bečovu nad Teplou je lokalizována liniová převážně přízemní zástavba.

#### Podmínky ochrany KR a doplňující doporučení k ochraně KR:

- Novou obytnou výstavbu situovat ve vazbě na stávající zástavbu (proluky), respektovat historickou parcelaci
- Uplatňovat důslednou ochranu památkově chráněných objektů
- Při realizaci nové obytné výstavby dbát alespoň základních architektonických pravidel či forem venkovské zástavby – sedlová střecha, obdélný půdorys, podlažnost; alespoň v rámci CHKO se vyhnout výstavbě bytových domů; zabránit možnému zásahu do siluety sídla
- Bránit nevhodným architektonickým zásahům u obytných staveb (přístavby narušující hmotu a půdorys především starší obytné zástavby)

obr. č. C. 150: Pohled nad sídlo od Odolenovic; v pozadí Třebouňský vrch a Branišovský vrch



obr. č. C: 151: Zástavba patrových domů na náměstí





Preventivní hodnocení krajinného rázu CHKO Slavkovský les

**obr. č. C. 152:** Barokně přestavěná věž původně gotického kostela sv. Vavřínce představující lokální výškovou dominantu



**obr. č. C. 153:** Kamenný smírčí kříž u cesty západně od obce



**obr. č. C. 154:** Dominantní objekt obilného síla uplatňující se v širokém okolí i v průhledech zástavbou v sídle



**obr. č. C. 155:** Výrazné bytovky na severním okraji sídla zasahujícím do CHKO



| Sídlo           | Krásno |                 |      |      | obec     |       |       |       |      |
|-----------------|--------|-----------------|------|------|----------|-------|-------|-------|------|
|                 |        |                 |      |      | Krásno   |       |       |       |      |
| OKR             | H      | Hornoslavkovsko |      |      | ČSÚ      | 1869  | 1930  | 1950  | 2011 |
| MKR/pásmo       | H.5    | I.              | II.  | III. | obyvatel | 4 173 | 2 927 | 1 234 | 654  |
| kategorie sídla | I.     | II.             | III. | IV.  | domů     | 540   | 568   | 509   | 193  |

Historický snímek mapy III. vojenského mapování (1877 – 1880) a aktuální ortofotomapa



#### Indikátory a hodnoty:

|                             |   |
|-----------------------------|---|
| plošná památková ochrana:   | ne  |
| památkově chráněné objekty: | zvonice, rozhledna (Krásenský vrch), sloup se sousoším Nejsvětější Trojice (náměstí), smírčí kříž, rudný důl Vilém (Duriš), radnice, fara, venkovské usedlosti (Mírová ev. č. 2 a ev. č. 3), městské domy (náměstí č. p. 11 a Švermova č. p. 307) |

#### Pozice sídla v širším krajinném rámci:

Protáhlé sídlo rozkládající se v k severu sklánějícím údolí, jímž protéká umělý vodní tok Dlouhá stoka. Vzhledem k údolní poloze se sídlo v dálkových pohledech, s výjimkou severních směrů, neuplatňuje.

#### Základní historické souvislosti:

Nejstarší zpráva o obci je z roku 1241. V 16. století byla obec centrem těžby stříbra a cínu. Po úpadku hornictví se rozvinula ve měšť řemesla, barvířní, koželuzi a hlavně přádelny. V druhé polovině 20. století bylo město významné v souvislosti s těžbou uranu i dalších kovů, jejich těžba však již byla ukončena. V současnosti zde funguje průmysl (mj. těžba živce v lomu Krásno) i zemědělská výroba. Město slouží především k bydlení, k rekreaci pouze okrajově.

#### Vizuální projev zástavby (urbanistická struktura a charakter zástavby):

Zástavba sídla sleduje cestu od bývalého Litrbachu (Čisté) do Horního Slavkova v ose údolí. V tomto směru se zhruba ve střední části sídla rozkládá protáhlé (hlavní) náměstí, v jehož jižní výše položené části stojí novorománský kostel sv. Kateřiny, jenž nemá věž (po požáru v roce 1848). Zástavbu na náměstí reprezentují podélně orientované patrové domy pozdně klasicistního slohu, avšak často s pozdějšími stavebními zásahy. Rušivý prvek na náměstí tvoří nákupní středisko odpovídající socialistické výstavě. Nad kostelem se nachází ukrytý výrazný objekt zvonice. Naproti kostelu stojí budova radnice s výraznou věží s hodinami v ose uličního průčelí (viz foto). Výše nad hlavním náměstím se nachází menší náměstí Sv. Trojice.

Mimo centrum sídla se v zástavbě vyskytují zřetelné kontrasty, čímž vzniká zřetelná výrazová nejednotnost. V posledních letech zde vyrůstají typové rodinné domy, abstrahující od zvyklostí venkovské obytné zástavby.

Podél cesty na Horní Slavkov stojí účelový areál zemědělské výroby, nově vybudovaná průmyslová hala se nachází na severním okraji sídla.

Zeleň je vázána především na okrajové partie, kde se jedná často nálety na narušených plochách. Uvnitř sídla se vyskytují různorodé vzrostlé dřeviny včetně nevhodných druhů (smrky u kostela).

#### Podmínky ochrany KR a doplňující doporučení k ochraně KR:

- Novou účelovou zástavbu v sídle lze realizovat výjimečně a to zejména ve vazbě na stávající zemědělský areál
- Novou obytnou výstavbu situovat ve vazbě na stávající zástavbu a uliční síť, respektovat historickou parcelaci (proluky)
- Uplatňovat důslednou ochranu dochovaných historických staveb a cenných památkově chráněných objektů
- Při realizaci nové výstavby dbát alespoň základních architektonických pravidel či forem venkovské zástavby – sedlová střecha, obdélný půdorys, orientace, podlažnost; vyloučit výstavbu bytových domů
- Zkvalitnit či doplnit stávající zeleň a její krajinnotvornou funkci
- Novou zástavbu při okrajích sídel vhodně koncipovat s ohledem na přechod do nezastavěného území – doplnit o diferencované výsadby stanovištně odpovídající zeleně
- Bránit nevhodným architektonickým zásahům u obytných staveb (přístavby narušující hmotu a půdorys především starší obytné zástavby)

Obr. č. C. 156: Pohled z krásenské rozhledny k severu; blíže v údolí Krásno; v pozadí Horní Slavkov



**obr. č. C. 157:** Kostel sv. Kateřiny těsně obestavěný patrovými klasicistními domy zakrytý přerostlými jehličnany



**obr. č. C. 158:** Klasicistní patrová radnice s hodinami ve věži s pozdně gotickým kamenným portálem z původní vyhořelé radnice z počátku 17. století



**obr. č. C. 161:** Novodobé přízemní rodinné domy bez jakékoliv vazby na ulicovou zástavbu města



**obr. č. C. 162:** Montované rodinné domy typu okál, které procházejí renovací, přímo navazují na zástavbu náměstí



**obr. č. C. 159:** Průhled náměstím na věž radnice vpravo a věžičkou nad polygonálním presbytářem kostela vlevo



**obr. č. C. 160:** Kompaktní zástavba podél silnice v jižní výše položené části města



| Sídlo     | Krásný Jez |  |      |      | obec             |      |      |      |      |
|-----------|------------|--|------|------|------------------|------|------|------|------|
|           |            |  |      |      | Bečov nad Teplou |      |      |      |      |
|           |            |  |      |      | k. ú.            |      |      |      |      |
|           |            |  |      |      | Krásný Jez       |      |      |      |      |
| OKR       | G          | Střední a dolní tok Teplé + údolí Ohře |      |      | ČSÚ              | 1869 | 1930 | 1950 | 2011 |
| MKR/pásmo | G.8        | I.                                     | II.  | III. | obyvatel         | 308  | 279  | 112  | 87   |
| Kategorie | I.         | II.                                    | III. | IV.  | domů             | 41   | 54   | 38   | 32   |

Historický snímek mapy III. vojenského mapování (1877 – 1880) a aktuální ortofotomapa



#### Indikátory a hodnoty:

|                             |    |
|-----------------------------|----|
| plošná památková ochrana:   | ne |
| památkově chráněné objekty: | ne |

#### Pozice sídla v širším krajinném rámci:

Sídlo predisponované údolní polohou – na soutoku Havraního potoka s Teplou. Vzhledem k této lokalizaci nedochází k většímu vizuálnímu uplatnění sídla.

#### Základní historické souvislosti:

Obec prvně zmiňovaná roku 1489. Vznik obce souvisel s těžbou rud, do roku 1960 se zde těžil uran. Současnost obce spočívá v bydlení a rekreaci.

#### Vizuální projev zástavby (urbanistická struktura a charakter zástavby):

Větší část zástavby sídla je koncentrována podél přístupové cesty, která sleduje tok. Zástavba je tvořena přízemními i patrovými staveními, často lépe či hůře rekonstruovanými. Přibližně ve střední části prochází po viaduktu již zrušená železniční trať vedoucí odtud do Lokte. V zahradě jednoho z domů je mezi javory umístěn pomník padlým.

Na západním konci stojí účelový objekt. Ve vstupní části do sídla podél železniční trati se nachází několik chat s charakteristickými zahradnickými úpravami (viz foto).

V sídle se vyskytuje hojná zeleň, rovněž tak při okrajích a v okolí – rozptýleně.

#### Podmínky ochrany KR a doplňující doporučení k ochraně KR:

- Novou účelovou zástavbu vybočující měřítkem nad obytné objekty na území sídla vyloučit
- Novou obytnou výstavbu situovat ve vazbě na stávající zástavbu a uliční síť, respektovat historickou parcelaci (proluky), zástavbu nerozšiřovat do vyšších partií svahů
- Nerozšiřovat chatovou zástavbu

- Při realizaci nové výstavby dbát základních architektonických pravidel či forem venkovské zástavby – sedlová střecha, obdélný půdorys, orientace, podlažnost; vyloučit výstavbu bytových domů
- Zachovat bohatou vnitřní i okrajovou zeleň se značnou krajinnotvornou funkcí, zabránit zásahům do hodnotné (listnaté) vzrostlé zeleně, především v nivě toku Teplé
- Bránit nevhodným architektonickým zásahům u obytných staveb (přístavby narušující hmotu a půdorys především starší obytné zástavby)

**obr. č. C. 163:** Renovovaná patrová usedlost se samostatně stojící kamennou stodolou doplněná kvalitní zelení v uličním prostoru sídla



**obr. č. C. 165:** Nevhodná výměna oken ve štítě renovované patrové zemědělské usedlosti značně pozměnila její architektonický výraz



**obr. č. C. 164:** Přízemní novostavba nebytového objektu v proluce jinak kompaktní patrové uliční zástavby působí svým individuálním architektonickým řešením cizí, ačkoliv dům respektuje uliční čáru, podélnou orientaci domu i zastřešení sedlovou střechou



**obr. č. C. 166:** Skupina rekreačních chat v blízkosti toku s pravidelnými geometrickými tvary kultivarů jehličnanů rostoucích na pěstovaném trávníku kontrastuje s přirozeným porostem přilehlé meze železničního náspu



| Sídlo           | Lázně Kynžvart |                   |      | obec           |          |       |       |       |       |
|-----------------|----------------|-------------------|------|----------------|----------|-------|-------|-------|-------|
|                 |                |                   |      | Lázně Kynžvart |          |       |       |       |       |
| OKR             | C              | Jihozápadní svahy |      | ČSÚ            | 1869     | 1930  | 1950  | 2011  |       |
| MKR/pásmo       | C.2,C.3        | I.                | II.  | III.           | obyvatel | 1 767 | 1 858 | 1 054 | 1 426 |
| kategorie sídla | I.             | II.               | III. | IV.            | domů     | 243   | 296   | 231   | 269   |

Historický snímek mapy III. vojenského mapování (1877 – 1880) a aktuální ortofotomapa



#### Indikátory a hodnoty:

|                             |   |
|-----------------------------|---|
| plošná památková ochrana:   | ne  |
| památkově chráněné objekty: | zámek Kynžvart (NKP), Kynžvartská daguerrotypie (NKP), hrad Kynžvart (zřícenina), kostel sv. Markéty, polní opevnění - Švédské šance (archeologické stopy), socha sv. Jana Nepomuckého (při kostele), socha sv. Jana Nepomuckého (u zámku), socha sv. Vavřince, socha Trpčického Krista, sloup se sochou P. Marie, smírčí kříž, lázeňský dům New York, lázeňský dům Orlik |

#### Pozice sídla v širším krajinném rámcí:

Větší sídlo lokalizované na exponovaných jihozápadních svazích Slavkovského lesa pod nejvyššími vrcholy Lesným a Lysinou. Sídlo se díky rozlehlé i hmotově výrazné zástavbě uplatňuje v Tachovské brázdě.

#### Základní historické souvislosti:

Místo se poprvé připomíná roku 1214 (Konigeswart - Královská varta). Podle historika M. Urbana bylo sídlo Kynžvart od počátku založení německé. Na vrchu nad obcí vznikl hrad Kynžvart jako centrum ochrany zemské stezky, která vedla přes obec vzhůru na plošinu Císařského lesa. V 19. století zde vznikla lázeňská čtvrť, jejímž centrem se stal Richardův pramen. V nižší části území se nachází zámecký areál kancléře Metternicha s parkem, vybudovaný v první polovině 19. století.

Dnes je význam pramenů podstatně menší, z Kynžvartu se staly klimatické lázně především pro dětskou klientelu. Sídlo má značný rekreační potenciál, v nedávné době posílený výstavbou golfového hřiště v blízkosti zámku. Nachází se zde i výrobní provozy – mimo vlastní město u nádraží.

#### Vizuální projev zástavby (urbanistická struktura a charakter zástavby):

Půdorys sídla se vyznačuje rostlým charakterem, přizpůsobeným terénu. Dominuje zde jedna hlavní osa sledující vrstevnici. Rozšiřuje se v úzké, vidlicovité náměstí, kterému vévodí kostel sv. Markéty z roku 1870. Mezi druhou polovinou 17. století až po 1. polovinu 19. století vznikla v sídle zahuštěná zástavba

v síti drobných uliček pod i nad zmíněnou hlavní osou, do níž náleží i židovská čtvrť. V prostoru náměstí se nachází v zástavbě neorganický objekt nákupního centra.

V jihovýchodní části města podél silnice do Mariánských lázní je situována lázeňská část, budovaná v průběhu 19. století. Lázeňské domy zde tvoří kulisu pod okrajem lesa, na níž navazuje lázeňský park. Mezi lázněmi a městem se později rozvinula rodinná zástavba. V jižní části směrem k zámku stojí několik šestipodlažních panelových bytovek.

V dolní části se nachází společně s hospodářskými budovami mimořádně cenný zámek kancléře Metternicha přestavěný v pozdně empírovém stylu z původního raně barokního. Hodnotný je rovněž přilehlý zámecký park. V nedávné době zde bylo vybudováno golfové hřiště.

Zámeckou část a město spojuje lipová alej. Stromořadí se doprovázejí i další přístupové cesty, zeleň se vyskytuje hojně i v sídle. Na zástavbu sídla navazuje výše do svahu souvislý lesní porost.

#### Podmínky ochrany KR a doplňující doporučení k ochraně KR:

- Zabránit potenciálnímu srůstu dosud zřetelně oddělené výše položené městské části sídla a níže se nacházejícího zámeckého areálu
- Předcházet negativním dopadům – zásahům do stávající siluety sídla v důsledku nové výstavby
- Nerozšiřovat zástavbu sídla výše do lesnatých svahových partií – vyloučit zásahy do porostních okrajů
- Uplatňovat důslednou ochranu dochovaných historických staveb a cenných památkově chráněných objektů; zachovat klidový charakter lázeňské části
- Novou obytnou výstavbu situovat ve vazbě na stávající zástavbu a uliční síť, respektovat historickou parcelaci (proluky)
- Při realizaci nové obytné výstavby dbát alespoň základních architektonických pravidel či forem venkovské zástavby – sedlová střecha, obdélný půdorys, orientace, podlažnost; nerozšiřovat zástavbu bytových domů; zachovat stávající siluetu sídla
- Kultivovat bohatou vnitřní i okrajovou zeleň se značnou krajinnotvornou funkcí – s důrazem na komponované parkové prostory
- Novou zástavbu při okrajích sídel vhodně koncipovat s ohledem na přechod do nezastavěného území – doplnit o diferencované výsadby stanovištně odpovídající zeleně
- Bránit nevhodným architektonickým zásahům u obytných staveb (přístavby narušující hmotu a půdorys především starší obytné zástavby)

obr. č. C. 167: Velká hmotu třípodlažní budovy v proluce řadové zástavby náměstí konkurující výškové dominantě kostela sv. Markéty



obr. č. C. 168: Řadová zástavba patrových historizujících domů městského charakteru na ulicovém náměstí si zachovává jednotnou výšku korunních říms i hřebentů sedlových střech



## Preventivní hodnocení krajinného rázu CHKO Slavkovský les

**obr. č. C. 169:** Nesourodá zástavba rodinných domů většinou z minulého století navazuje bezprostředně na historickou část města



**obr. č. C. 170:** Bytové panelové až šestipodlažní domy bez jakékoliv vazby na charakter přilehlé městské architektury; revitalizovaná přilehlá sídelní zeleň v okolí bez celkové koncepce



**obr. č. C. 171:** Lázeňská část města s rozvolněnou zástavbou jednotlivých lázeňských domů historizujícího stylu s bohatě eklekticky členěnými fasádami



**obr. č. C. 172:** Přízemní budova léčebného pavilonu v lázeňském parku ohraničeném zalesněným svahem



**obr. č. C. 173:** Trojkřídlý zámek v empírovém stylu prochází postupnou rekonstrukcí s velkým důrazem na jeho zapojení do krajiny



**obr. č. C. 174:** Nově zbudované golfové hřiště navazuje na romantický zámecký park anglického stylu



| Sídlo     | Lazy |                |      |      | obec           |      |      |      |      |
|-----------|------|----------------|------|------|----------------|------|------|------|------|
|           |      |                |      |      | Lázně Kynžvart |      |      |      |      |
| OKR       | A    | Centrální část |      |      | k. ú.          | Lazy |      |      |      |
| MKR/pásmo | A.14 | I.             | II.  | III. | ČSÚ            | 1869 | 1930 | 1950 | 2011 |
| Kategorie | I.   | II.            | III. | IV.  | obyvatel       | 1283 | 885  | 459  | 17   |
|           |      |                |      |      | domů           | 150  | 136  | 24   | 6    |

Historický snímek mapy III. vojenského mapování (1877 – 1880) a aktuální ortofotomapa



#### Indikátory a hodnoty:

|                             |    |
|-----------------------------|----|
| plošná památková ochrana:   | ne |
| památkově chráněné objekty: | ne |

#### Pozice sídla v širším krajinném rámci:

Roztroušená zástavba dřívě velkého sídla je lokalizována ve sklonitém terénu na západních svazích údolí Velké Libavy – v horské odlesněné enklávě. Vizualní uplatnění sídla nastává v údolí Velké Libavé, jehož svahy jsou však z větší části zalesněny, podobně jako blízké nejvyšší vrcholy Slavkovského Lesa (Lesný, Ovčák).

#### Základní historické souvislosti:

Horská ves prvně připomínaná až roku 1785 (podle některých zdrojů poprvé uváděná již kolem roku 1370). Až do poloviny 20. století velmi zalidněné sídlo utrpělo polohou ve vojenském prostoru Prameny. V současnosti slouží bydlení a ve značné míře rekreaci.

#### Vizuální projev zástavby (urbanistická struktura a charakter zástavby):

Rozptýlená zástavba zasahuje poměrně široký prostor mezi silnicí z Lázní Kynžvart do Kynšperku nad Ohří a tokem Velké Libavy. Stávající značně různorodá zástavba je koncentrována podél průjezdní cesty s rozdvojením v dolní části směrem na Kostelní Břízu a Kladskou. Zástavba v nižších částech už je značně roztroušená, téměř nabývá charakteru samoty.

Starší zástavbu reprezentují přízemní stavení z první poloviny 20. století s charakteristickým středním štítem (viz foto). Pozdější zástavba má již viditelně odlišný charakter. V dolní části sídla při cestě na Kladskou se nachází areál rekreačních objektů, níže u cesty solitérní objekt v alpském stylu (viz foto).

Sídlo má horský ráz, což je patrné i na charakteru jeho okolní zeleně, v níž se uplatňují solitérně či skupinově smrky, v menší míře i listnáče.

#### Podmínky ochrany KR a doplňující doporučení k ochraně KR:

- Novou účelovou zástavbu na území sídla vyloučit
- Novou obytnou výstavbu situovat ve vazbě na stávající zástavbu (proluky), respektovat historickou parcelaci; novu solitérní zástavbu nevytvářet
- Při realizaci nové výstavby dbát alespoň základních architektonických pravidel či forem venkovské zástavby – sedlová střecha, obdélný půdorys, orientace, podlažnost; vyloučit výstavbu bytových domů
- Zachovat a kultivovat vnitřní a především okrajovou zeď se značnou krajinnotvornou funkcí
- Bránit nevhodným architektonickým zásahům u obytných staveb (přístavby narušující hmotu a půdorys především starší obytné zástavby)

obr. č. C. 175: Příměstský charakter přízemního rodinného domu ze 30. let 20. století a detailním architektonickým řešením uliční podélné fasády



obr. č. C. 176: Oblíbený motiv mělkého rizalitu se štítem pod sedlovou střechou v ose podélného průčelí přízemního venkovského domu z počátku 20. století



obr. č. C. 177: Rekreační objekt jako účelová srostlice hmotově nesourodých objektů doplněných terasou, architektonicky sjednocených svíslým bedněním podkrovní pudy – rekreační areál v dolní části sídla



obr. č. C. 178: Hmotové řešení přízemní novostavby pro rodinnou rekreaci s podkrovím nad širokým půdorysem zastřešeným sedlovou střechou mírného sklonu představuje cizí prvek ve venkovské zástavbě Slavkovského lesa



| Sídlo     | Ležnice |                 |      |      | obec          |      |      |      |      |
|-----------|---------|-----------------|------|------|---------------|------|------|------|------|
|           |         |                 |      |      | Horní Slavkov |      |      |      |      |
|           |         |                 |      |      | k. ú.         |      |      |      |      |
|           |         |                 |      |      | Ležnice       |      |      |      |      |
| OKR       | H       | Hornoslavkovsko |      |      | ČSÚ           | 1869 | 1930 | 1950 | 2011 |
| MKR/pásmo | H.4     | I.              | II.  | III. | obyvatel      | -    | -    | -    | 53   |
| Kategorie | I.      | II.             | III. | IV.  | domů          | -    | -    | -    | 21   |

Historický snímek mapy III. vojenského mapování (1877 – 1880) a aktuální ortofotomapa



#### Indikátory a hodnoty:

plošná památková ochrana: ne

památkově chráněné objekty: ne

#### Pozice sídla v širším krajinném rámci:

Menší sídlo vyplňující terénní sníženinu v pramenné oblasti levostranného přítoku Teplé. Vizualní uplatnění sídla je nízké, limitované blízkými terénními překážkami a bohatou vzrostlou zelení v sídle.

#### Základní historické souvislosti:

Ves – nyní část Horního Slavkova prvně zmiňovaná roku 1428 náležela kdysi k Bečovu. Kromě obživy v zemědělství místní nalézali uplatnění také při těžbě zdejších rud. V současnosti slouží k bydlení a rekreaci.

#### Vizuální projev zástavby (urbanistická struktura a charakter zástavby):

Okolo malé návsi se nachází několik převážně přízemních stavení se štítovou orientací. Na návsi stojí pod kaštanem udržovaná barokní kaple z roku 1743. U některých objektů se dochovaly tradiční prvky lidové architektury (hrázdění – viz foto). Dále od návsi se vyskytuje pozdější zástavba, časté jsou novodobé rekonstrukce. Sídlo je protkáno velmi bohatou vzrostlou zelení.

Jižně od sídla bez vazby na zástavbu se nachází v exponovaném místě účelová zástavba (stáje).

#### Podmínky ochrany KR a doplňující doporučení k ochraně KR:

- Novou účelovou zástavbu vybočující měřítkem nad obytné objekty na území sídla vyloučit
- Novou obytnou výstavbu u sídla s dokončeným plošným rozvojem lze připustit výjimečně, situovat ve vazbě na strukturu stávající zástavby (proluky), při výstavbě respektovat historickou parcelaci, zachovat celistvou siluetu sídla
- Při realizaci nové výstavby dbát základních architektonických pravidel či forem venkovské zástavby – sedlová střecha, obdélný půdorys, orientace, podlažnost; vyloučit výstavbu bytových domů

- Zachovat bohatou vnitřní i okrajovou zeleň se značnou krajinnotvornou funkcí
- Bránit nevhodným architektonickým zásahům u obytných staveb (přístavby narušující hmotu a půdorys především starší obytné zástavby)

obr. č. C. 179: Pohled na sídlo od východu z cesty do Ležničky; na horizontu komín podniku Legios v Horním Slavkově



obr. č. C. 180: Kaplička na osmibokém půdorysu s věžičkou



obr. č. C. 182: Mohutný zděný patrový dům s hrázděným patrem pod mansardovou polovalbovou střechou se zázemím hospodářských staveb



obr. č. C. 181: Zachovaná původní renovovaná patrová hmotu doplněná nevhodnými stavebními úpravami



obr. č. C. 183: Původní patrové a polopatrové zděné domy z druhé poloviny 19. století dosud bez zásahů renovace





| Sídlo     | Ležnička |  |      |      | obec          |          |      |      |      |
|-----------|----------|--|------|------|---------------|----------|------|------|------|
|           |          |  |      |      | Horní Slavkov |          |      |      |      |
|           |          |  |      |      | k. ú.         | Ležnička |      |      |      |
| OKR       | G        | Střední a dolní tok Teplé + údolí Ohře |      |      | ČSÚ           | 1869     | 1930 | 1950 | 2011 |
| MKR/pásmo | G.8      | I.                                     | II.  | III. | obyvatel      | -        | -    | -    | 11   |
| Kategorie | I.       | II.                                    | III. | IV.  | domů          | -        | -    | -    | 4    |

Historický snímek mapy III. vojenského mapování (1877 – 1880) a aktuální ortofotomapa



| Indikátory a hodnoty:  |    |
|--|----|
| plošná památková ochrana:  | ne |
| památkově chráněné objekty:  | ne |
| Pozice sídla v širším krajinném rámci:   |    |
| Drobné sídlo situované do horních partií západních svahů údolí Teplé. Z této pozice vyplývá značná vizuální exponovanost sídla – směrem k protějším vyšším partiím na východních svazích údolí Teplé.  |    |
| Základní historické souvislosti:   |    |
| Zemědělsky orientovaná ves v současnosti poskytuje bydlení a možnost rekreace.   |    |
| Vizuální projev zástavby (urbanistická struktura a charakter zástavby):  |    |
| Zástavbu drobného sídla tvoří několik většinou přízemních roztroušených stavení rozdílného měřítka. Zastoupeny jsou zde rovněž typové rekreační objekty. Na sídlo je vázána hojná vzrostlá zeleň.  |    |
| Podmínky ochrany KR a doplňující doporučení k ochraně KR:  |    |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>▪ Novou účelovou zástavbu na území obce vyloučit</li> <li>▪ Novou obytnou výstavbu lze připustit výjimečně, situovat ve vazbě na strukturu stávající zástavby (proluky), při výstavbě respektovat historickou parcelaci, zachovat celistvou siluetu sídla</li> <li>▪ Při realizaci nové výstavby dbát základních architektonických pravidel či forem venkovské zástavby – sedlová střecha, obdélný půdorys, orientace, podlažnost; vyloučit výstavbu bytových domů a dalších typových rekreačních staveb (chat)</li> <li>▪ Zachovat bohatou vnitřní i okrajovou zeleň se značnou krajinnotvornou funkcí</li> <li>▪ Bránit nevhodným architektonickým zásahům u obytných staveb (přístavby narušující hmotu a půdorys především starší obytné zástavby)</li> </ul> |    |

obr. č. C. 184: Postupná ztráta hodnot venkovského prostředí postihuje jak vlastní domy (zcela nevhodná přístavba ve štítové stěně), tak i přilehlé veřejné prostranství



obr. č. C. 185: Stavení s výrazně zdobnými šambránami kolem oken ve štítové domu



| Sídlo     | Louka |  |      |      | obec Nová Ves |                           |      |      |      |
|-----------|-------|--|------|------|---------------|---------------------------|------|------|------|
|           |       |  |      |      | k. ú.         | Louka u Mariánských Lázní |      |      |      |
| OKR       | G     | Střední a dolní tok Teplé + údolí Ohře |      |      | ČSÚ           | 1869                      | 1930 | 1950 | 2011 |
| MKR/pásma | G.2   | I.                                     | II.  | III. | obyvatel      | 1 105                     | 818  | 127  | 33   |
| Kategorie | I.    | II.                                    | III. | IV.  | domů          | 124                       | 146  | 64   | 11   |

Historický snímek mapy III. vojenského mapování (1877 – 1880) a aktuální ortofotomapa



#### Indikátory a hodnoty:

|                             |    |
|-----------------------------|----|
| plošná památková ochrana:   | ne |
| památkově chráněné objekty: | ne |

#### Pozice sídla v širším krajinném rámci:

Sídlo v současnosti s roztroušenou zástavbou (po značném úbytku domů) v pramenné oblasti bezejmenného levostranného přítoku Teplé. Vlastní sídlo se vzhledem k hojně zeleni v okolí sídla vizuálně neuplatňuje, zemědělský areál nacházející se jihozápadně mimo jeho zástavbu lze naopak dobře rozpoznat v dálkových výhledech.

#### Základní historické souvislosti:

Zemědělsky zaměřená obec se prvně připomíná roku 1354 v souvislosti s jejím prodejem tepelským klášterem bečovskému panství. V okolních lesích se až do konce 19. století provozovalo smolařské řemeslo (těžba smoly). Po II. světové válce sídlo postihl dramatický pokles zástavby. V současnosti slouží ves k bydlení i rekreaci.

#### Vizuální projev zástavby (urbanistická struktura a charakter zástavby):

Zástavbu sídla tvoří zbylá patrová i přízemní stavení rozptýlená na dřívějším širším půdorysu. V centru sídla se nachází širší volné prostranství. Na jeho jižní straně se výrazně uplatňuje třípodlažní bytovka v kontrastním provedení fasády. Zásadní a dominantní prvek z hlediska struktury i charakteru zástavby představují halové zemědělské objekty v jihovýchodním předpolí sídla. Dále za zemědělským areálem k východu u silnice stojí dvě stavení jako pozůstatek oddělené části někdejšího sídla – liniově uspořádané zástavby podél cesty do Nové Vsi.

Při cestě od jihu stojí v německý hřbitov, dnes již ve vzrostlé zeleni (remíze). Níže pod vsí na křižovatce se silnicí mezi Mnichovem a Bečovem nad Teplou stojí udržovaná barokní kaple.

#### Podmínky ochrany KR a doplňující doporučení k ochraně KR:

- Novou obytnou zástavbu situovat ve vazbě na strukturu stávající zástavby (proluky), respektovat historickou parcelaci
- Při realizaci nové výstavby dbát alespoň základních pravidel či forem – sedlová střecha, obdélný půdorys, orientace, podlažnost
- Zachovat bohatou především okrajovou zeleň se značnou krajinnotvornou funkcí
- Bránit nevhodným architektonickým zásahům u obytných staveb (přístavby narušující hmotu a půdorys především starší obytné zástavby)

obr. č. C. 186: Vzrostlá zeleň se uplatňuje pouze v doprovodu rozptýlené zástavby, zatravněná byt' udržovaná návěs na revitalizaci doposud čeká



obr. č. C. 188: Třípodlažní renovovaný zateplený bytový dům s bohatou zelení na přilehlé pobytové ploše ohraničené plaňkovým plotem tvoří hmotovou dominantu návsi



obr. č. C. 187: Původní objem venkovské usedlosti byl při renovaci nevhodně doplněn zastřešeným zápražím

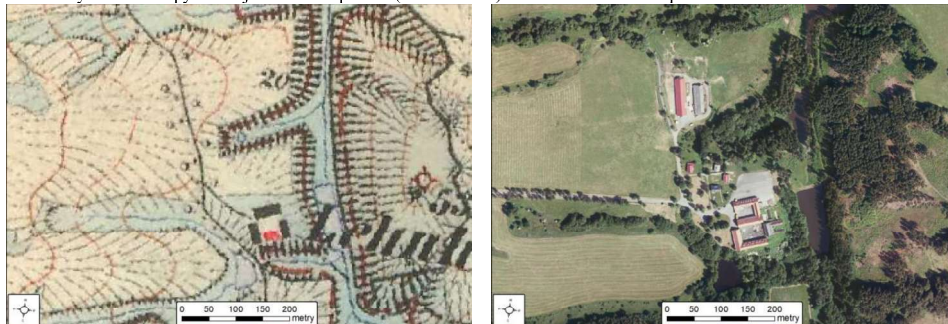


obr. č. C. 189: Halové objekty zemědělského areálu se uplatňují v dálkových pohledech (od jihovýchodu)



| Sídlo     | Manský Dvůr |                   |      |      | obec         |      |      |      |      |
|-----------|-------------|-------------------|------|------|--------------|------|------|------|------|
|           |             |                   |      |      | Dolní Žandov |      |      |      |      |
| OKR       | C           | Jihozápadní svahy |      |      | ČSÚ          | 1869 | 1930 | 1961 | 2011 |
| MKR/pásmo | C.1         | I.                | II.  | III. | obyvatel     | -    | -    | -    | -    |
| Kategorie | I.          | II.               | III. | IV.  | domů         | -    | -    | -    | -    |

Historický snímek mapy III. vojenského mapování (1877 – 1880) a aktuální ortofotomapa



#### Indikátory a hodnoty:

|                             |    |
|-----------------------------|----|
| plošná památková ochrana:   | ne |
| památkově chráněné objekty: | ne |

#### Pozice sídla v širším krajinném rámci:

Drobné sídlo s výraznými hmotami situované v údolí menšího levostranného přítoku Lipoltovského potoka. Zástavba sídla se vizuálně uplatňuje částečně západním směrem – k silnici I/21, kde výhledům nebrání v takové míře vzrostlá zeleň.

#### Základní historické souvislosti:

Místo, v němž se nachází Manský Dvůr, bylo součástí strážní soustavy zřejmě již ve 12. století – jako tvrz či opevněný dvůr. První zmínka o Manském Dvoře pochází z roku 1242. Zemědělská orientace sídla je přítomná dodnes. Sídlo dnes slouží rovněž k bydlení.

#### Vizuální projev zástavby (urbanistická struktura a charakter zástavby):

Zástavbě sídla dominuje hodnotný rekonstruovaný objekt na jižním okraji – tříkřídový historický hrázděný statek chebského typu – Manský Dvůr, zřejmě největší dochovaná stavba postavená v tomto stylu na území Slavkovského lesa.

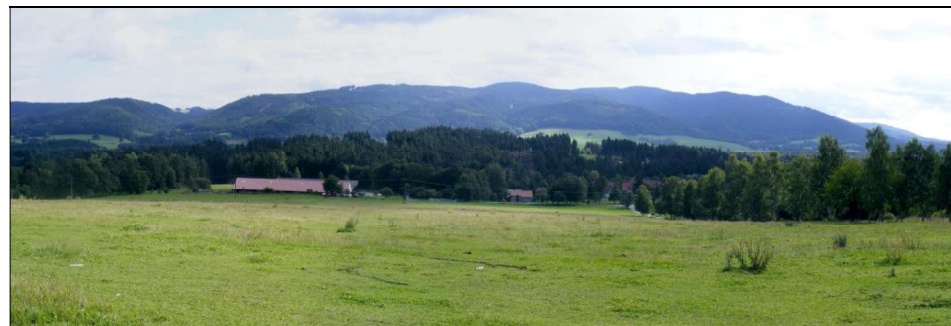
Na severním konci stojí zemědělský areál s dvěma výraznými objekty halového typu zastřešenými sedlovou střechou. Objekty zemědělského areálu se uplatňují silněji i ze vzdálenějších pohledů, vzhledem k uvedenému zastřešení nikoliv nadměrně rušivě. Mezi oběma dominantami stojí asi 3 rodinné domky.

Před vstupem do Manského Dvora stojí 8 lip vysázených přibližně v kruhu. V okolí sídla se nachází hojná souvislá i rozptýlená zeleň.

#### Podmínky ochrany KR a doplňující doporučení k ochraně KR:

- Neumísťovat novou zástavbu; včetně zástavby sloužící k rekreaci
- Uplatňovat důslednou ochranu cenných dochovaných staveb lidové architektury
- Zachovat bohatou vnitřní i okrajovou zeleň se značnou krajinnotvornou funkcí
- Bránit nevhodným architektonickým zásahům u obytných staveb (přístavby narušující hmotu a půdorys)

obr. č. C. 190: Pohled ze silnice I/21 k východu; v popředí osada Manský Dvůr (zemědělský areál); v pozadí nejvyšší vrcholy Slavkovského lesa



obr. č. C. 191: Vstupní průčelí uzavřeného dvorce chebského typu; přízemní zděný obytný dům s hrázděným štítem s ornamentálním šikmým šachováním umístěným na trémovém věnci s namalovanými květinovými ornamenty



obr. č. C. 192: Bohaté šikmé šachování se uplatňuje i na zadních hrázděných štítech přízemního obytného domu a patrové hospodářské budovy; propojující přízemní kůlna rámové konstrukce se sloupky s překříženými pásy



| Sídlo     | Martinov |                                 |      |      | obec     |                              |      |      |      |
|-----------|----------|---------------------------------|------|------|----------|------------------------------|------|------|------|
|           |          |                                 |      |      | Vlkovice |                              |      |      |      |
| OKR       | E        | Údolí Kosiho a Jilmového potoka |      |      | k. ú.    | Martinov u Mariánských Lázní |      |      |      |
| MKR/pásmo | E.1      | I.                              | II.  | III. | ČSÚ      | 1869                         | 1930 | 1950 | 2011 |
| Kategorie | I.       | II.                             | III. | IV.  | obyvatel | 132                          | 144  | 49   | 9    |
|           |          |                                 |      |      | domů     | 20                           | 28   | 19   | 10   |

Historický snímek mapy III. vojenského mapování (1877 – 1880) a aktuální ortofotomapa



#### Indikátory a hodnoty:

|                             |    |
|-----------------------------|----|
| plošná památková ochrana:   | ne |
| památkově chráněné objekty: | ne |

#### Pozice sídla v širším krajinném rámci:

Malé sídlo zaujímající značně svažité prostor na západním svahu Jilmového potoka. Sídlo tvoří tři dílčí enklávy, přičemž v nejnižší části u potoka stojí objekt bývalého starého mlýna (Rainmühle). Zástavba hlavní horní části je skrytá ve vzrostlé zeleni, vizuální uplatnění sídla v úzkém údolí je malé.

#### Základní historické souvislosti:

Trvale zemědělsky zaměřená obec je prvně uváděna roku 1459, existovala však již určitě dříve. Převaha objektů dnes slouží k rekreaci.

#### Vizuální projev zástavby (urbanistická struktura a charakter zástavby):

Horní hlavní část sídla reprezentuje do terénu velmi organicky zasazená zástavba na půdorysu okrouhlice s původně 8 dvory. Prostornou náves vyplňují vzrostlé dřeviny rozmanitého druhového spektra, jsou zde rovněž dvě malé nádržky. Vzrostlá zeleň pokrývá celé sídlo. Nad vsí u křižovatky byla umístěna nová sloupková boží muka, Kristus na kříži stojí rovněž na návsi (viz foto).

Zástavbu tvoří přízemní zděné statky, doplněné o rekreační objekty. Stávající charakter zástavby je značně ovlivněn pozdějšími stavebními úpravami. V prostřední části lokalizované do ohybu cesty stojí několik rekreačních objektů; při objektu s dochovaným hrázděním kříž.

Poněkud bizarně působí sloup pouličního osvětlení na návsi.

#### Podmínky ochrany KR a doplňující doporučení k ochraně KR:

- Neumísťovat novou zástavbu do sídla, jehož plošný rozvoj je již dokončen, včetně zástavby sloužící k rekreaci; zachovat celistvou siluetu sídla
- Zachovat bohatou vnitřní i okrajovou zeleň se značnou krajinnotvornou funkcí

- Bránit nevhodným architektonickým zásahům u obytných staveb (přístavby narušující hmotu a půdorys především starší obytné zástavby)

obr. č. C. 193: Architektonický výraz přízemní zemědělské usedlosti s eliptickou klenutou bránou byl renovací poškozen



obr. č. C. 194: Vysoký trámový dřevěný kříž s plechovou stříškou za plaňkovým plotem patrového domu s hrázděným štítem s výklenkovou kapličkou v parapetu okna



obr. č. C. 195: Vysoký kamenný kříž z poloviny 19. století na zatravněné návsi pod korunami vzrostlých stromů ztrácí na výrazu



obr. č. C. 196: Bývalý mlýn RainMühle v údolí Jilmového potoka



| Sídlo     | Měchov |        |      |      | obec     |        |      |      |      |
|-----------|--------|--------|------|------|----------|--------|------|------|------|
|           |        |        |      |      | Otročín  |        |      |      |      |
|           |        |        |      |      | k. ú.    | Měchov |      |      |      |
| OKR       | I      | Východ |      |      | ČSÚ      | 1869   | 1930 | 1950 | 2011 |
| MKR/pásma | I.1    | I.     | II.  | III. | obyvatel | 564    | 520  | 154  | 60   |
| Kategorie | I.     | II.    | III. | IV.  | domů     | 80     | 97   | 69   | 28   |

Historický snímek mapy III. vojenského mapování (1877 – 1880) a aktuální ortofotomapa



#### Indikátory a hodnoty:

plošná památková ochrana: ne

památkově chráněné objekty: ne

#### Pozice sídla v širším krajinném rámci:

Sídlo s nesouvislou zástavbou v údolí menšího levostranného přítoku Měchovského potoka. Sídlo se i přes hojnou okrajovou zeleň uplatňuje v dálkových pohledech – především od Tisovského vrchu přes údolí Otročinského potoka.

#### Základní historické souvislosti:

První zmínka o zemědělsky zaměřené obci pochází z roku 1536, již předtím ale náležela ke statkům Bečovského panství. V současnosti přetrvává orientace na zemědělskou výrobu, část objektů je využívána rekreačně.

#### Vizuální projev zástavby (urbanistická struktura a charakter zástavby):

Původně sídlo vystavěné snad na okrouhlicovém půdorysu se dnes kompaktním projevem zástavby ani urbanistické struktury nevyznačuje. V prostoru návsi se nachází několik patrových hmotných stavení s viditelnými stavebními zásahy. Výše nad návší stojí uzavřený hospodářský dvůr. Vlastní svažitá návěs nepůsobí udržovaným dojmem (zeleň).

Od původního jádra se zástavba níže do údolí, kde dnes stojí přízemní i patrová zástavba často rekreačně využívaných objektů. Později byla zástavba rozšířena také výše do údolí, kde bylo vybudováno několik menších nádržek. Zástavba v této části se vyznačuje menší jednotou, převažují zde patrové stavby, mezi něž byla postavena v obrazu sídla neorganická bytovka. Dominantou této části sídla je pak areál zemědělské výroby na protějším svahu údolí. Sídlo působí celkově značně nesourodým dojmem.

Uvnitř sídla i v okrajových částech se vyskytuje hojná zeleň, vázaná na tok i rozptýleně výše nad tokem.

#### Podmínky ochrany KR a doplňující doporučení k ochraně KR:

- Novou obytnou výstavbu v části sídla situovat ve vazbě na stávající zástavbu, respektovat historickou parcelaci
- Vyloučit novou výstavbu v centrální části sídla – svažitě zatravněné návsi
- Nerozšiřovat zástavbu sídla směrem k toku do cenných partií s výskytem cenné zeleně
- Při realizaci nové výstavby dbát alespoň základních architektonických pravidel či forem venkovské zástavby – sedlová střecha, obdélný půdorys, podlažnost; vyhnout se výstavbě bytových domů
- Bránit nevhodným architektonickým zásahům u obytných staveb (přístavby narušující hmotu a půdorys především starší obytné zástavby)
- Zabránit zásahům do zeleně vně i uvnitř sídla, především pak v blízkosti toku

obr. č. C. 197: Pohled na Měchov přes údolí Otročinského potoka od Tisové



Obr. č. C. 198: Nesouvislá zástavba patrových rodinných domů menších objemů si stále zachovává typický venkovský výraz



obr. č. C. 199: Patrový obytný dům s valbovou střechou bez pobytového zázemí je řešen jako 4 řadové rodinné domy; velká hmota domu je ve dvorním traktu pomalu pohlcována zelení



| Sídlo     | Michalovy Hory |                                 |      |      | obec          |                |      |      |      |
|-----------|----------------|---------------------------------|------|------|---------------|----------------|------|------|------|
|           |                |                                 |      |      | Chodová Planá |                |      |      |      |
| OKR       | E              | Údolí Kosiho a Jilmového potoka |      |      | k. ú.         | Michalovy Hory |      |      |      |
| MKR/pásmo | E.1            | I.                              | II.  | III. | ČSÚ           | 1869           | 1930 | 1950 | 2011 |
| Kategorie | I.             | II.                             | III. | IV.  | obyvatel      | 927            | 724  | 80   | 79   |
|           |                |                                 |      |      | domů          | 162            | 153  | 115  | 45   |

Historický snímek mapy III. vojenského mapování (1877 – 1880) a aktuální ortofotomapa (včetně vyznačení hranice CHKO)



#### Indikátory a hodnoty:

|                             |   |
|-----------------------------|---|
| plošná památková ochrana:   | ne  |
| památkově chráněné objekty: | kostel archanděla Michaela, socha sv. Antonína Paduánského (před č. p. 13), socha sv. Josefa (při schodech k farnímu kostelu), radnice (č. p. 61) |

#### Pozice sídla v širším krajinném rámci:

V současnosti mnohem menší sídlo než v minulosti je situováno do údolí Kosiho potoka na hranici CHKO, kterou vymezuje průjezdní silnice z Výškova a do Boněnova. I přes přítomnost zástavby ve vyšších partiích údolí (včetně dominanty kostela) zůstává zástavba lokalizována v terénní sníženině a vizuálně se mimo ni neuplatňuje

#### Základní historické souvislosti:

Michalovy Hory byly založeny na místě zaniklé české obce Pořtí (německy Porschitschi) kolem roku 1500 německými horníky. Hornická obec zažila období velkého rozkvětu hornictví v 16. a 17. století. Po vyčerpání dostupných zásob se rozšířilo paličkování krajek, vznikla továrna na struny pro hudební nástroje, známá papírna. Další zásadní zlom pro město znamenal odsun obyvatelstva po II. světové válce. V současnosti 2. nejmenší město v ČR ve značné míře slouží především individuální rekreaci.

#### Vizuální projev zástavby (urbanistická struktura a charakter zástavby):

Zástavba sídla vyplňuje jak rovinatou část území v blízkosti toku (říční nivy) Kosiho potoka, tak se rozšiřuje do svahu, výhradně na levém břehu toku, mj. podél Mlýnského potoka přítékajícího od západu. Okraje zástavby dotváří rozptýlená zeleň, hojná zeleň se nachází také v intravilánu sídla.

Dominantou sídla je kostel sv. archanděla Michaela se hřbitovem stojící na nejvyšším místě ve svahu na jižním okraji sídla (viz foto). Jeho stav není příznivý, podobně jako v případě radnice (viz foto), rovněž památkově chráněné. Při kostele stojí fara. Viditelná je značná výrazová i konstrukční rozmanitost staveb s hojnými přístavkami a přístavky. V zástavbě převažují objekty z přelomu 19. a 20. století,

přízemní i patrové ve většině respektující uliční čáru. Na svahu pod kostelem lze spatřit i roubené konstrukce. Na návsi byl postaven atypický nízkopodlažní objekt s pultovou střechou. Vedle objektu byla založena alej z katalp. Na návsi stojí rovněž lípa s posezením. V severní části sídla viditelný komín upozorňuje na dlouhodobě nefunkční papírnu.

#### Podmínky ochrany KR a doplňující doporučení k ochraně KR:

- Novou účelovou zástavbu vybočující měřítkem nad obytné objekty na území sídla vyloučit
- Novou obytnou výstavbu lze připustit výjimečně – situovat ve vazbě na strukturu stávající zástavby a uliční síť, respektovat historickou parcelaci; nesnižovat dominanci kostela
- Dosud nezastavěný prostor údolní nivy ponechat bez zástavby
- Při realizaci nové výstavby dbát základních pravidel či forem – sedlová střecha, obdélný půdorys, podlažnost, orientace; vyloučit výstavbu bytových domů
- Uplatňovat důslednou ochranu památkově chráněných objektů
- Bránit nevhodným architektonickým zásahům u obytných staveb (přístavby narušující hmotu a půdorys především starší obytné zástavby)
- Pečovat o zeleň v sídle

obr. č. C. 200: Zástavba v centrální části sídla



obr. č. C. 201: Pohled na kotlinu Kosiho potoka od kostela archanděla Michaela



**obr. č. C. 202:** Dominanta obce – na nejvyšším místě města situovaný raně barokní kostel sv. Michaela archanděla s polygonálním presbytářem a věží zakončenou malebně tvarovanou cibulovou bání



**obr. č. C. 203:** Pozdně barokní přízemní radnice s lisénovými rámy a výrazně předstupujícím rizalitem charakteru žudra



**obr. č. C. 204:** Klasicistní přízemní domy na širším půdoryse ve štítové poloze, s plochými lisénovými rámy; v centrální části sídla



**obr. č. C. 205:** Hmotově nesourodá zástavba svažitě ulice bohatě doplněna sídelní zelení, která volně přechází do kulturní krajiny



| Sídlo     | Milhostov |                                 |      |      | obec          |                               |      |      |      |
|-----------|-----------|---------------------------------|------|------|---------------|-------------------------------|------|------|------|
|           |           |                                 |      |      | Zádub-Závišín |                               |      |      |      |
| OKR       | E         | Údolí Kosiho a Jilmového potoka |      |      | k. ú.         | Milhostov u Mariánských Lázní |      |      |      |
| MKR/pásmo | E.4       | I.                              | II.  | III. | ČSÚ           | 1869                          | 1930 | 1950 | 2011 |
| Kategorie | I.        | II.                             | III. | IV.  | obyvatel      | 155                           | 147  | 58   | 48   |
|           |           |                                 |      |      | domů          | 24                            | 27   | 14   | 15   |

Historický snímek mapy III. vojenského mapování (1877 – 1880) a aktuální ortofotomapa



#### Indikátory a hodnoty:

plošná památková ochrana: ne

památkově chráněné objekty: ne

#### Pozice sídla v širším krajinném rámcí:

Sídlo s dominantním rekreačním využitím situované v sevřené horní části údolí Jilmového potoka jihozápadně od Podhorního vrchu. Díky tomu v součinnosti s hojnou vnitřní a okrajovou zelení se sídlo v širších výhledech neuplatňuje.

#### Základní historické souvislosti:

Zemědělsky zaměřená obec ležící na zemské stezce se prvně připomíná roku 1273 v souvislosti s majetky kláštera v Teplé. Při požáru roku 1943 obec z poloviny vyhořela a již nebyla obnovena. V 70. letech 20. století se v obci rozvinula rekreační zástavba. Rekreace dnes představuje její základní funkci.

#### Vizuální projev zástavby (urbanistická struktura a charakter zástavby):

Původní okrouhlicový půdorys zástavby byl při stavbě železnice, především v důsledku požáru a pozdější výstavby typových rekreačních objektů setřen. Objekty z doby masivního rozvoje výstavby chat a také v hojném počtu přítomné novodobé architektonické prvky a okrasná zelení již dávají zapomenout na někdejší hospodářský charakter dříve zemědělského sídla.

Z někdejších staveb se dochovalo stavení u Šindelářů s obnovenou kapličkou v bočním průčelí (viz foto).

#### Podmínky ochrany KR a doplňující doporučení k ochraně KR:

- Novou účelovou zástavbu na území sídla vyloučit
- Novou obytnou výstavbu u sídla s dokončeným plošným rozvojem lze připustit výjimečně
- Při realizaci nové výstavby dbát základních architektonických pravidel či forem venkovské zástavby – sedlová střecha, obdélný půdorys, orientace, podlažnost

- Zachovat bohatou vnitřní i okrajovou zeleň
- Bránit nevhodným architektonickým zásahům u obytných staveb (přístavby narušující hmotu a půdorys obytné zástavby)

obr. č. C. 206: Dům u Šindelářů; podstatnou část hojně zastoupené sídelní zeleně tvoří kultivary jehličnanů, často již pterostlé



obr. č. C. 208: Zahuštěná zástavba novodobých rekreačních objektů popírá svým individuálním architektonickým řešením hodnoty venkovské architektury



obr. č. C. 207: Původní hmota patrového hrázděného domu u Šindelářů značně utrpěla renovací: hrázděné zdivo v patře bylo ukryto do svislého bednění s ornamentálně vyřezávanými paspartami kolem oken, ve štítě obytné půdy byla prolomena lodžie, přízemí bylo rozšířeno o přístavek, jehož plochá střecha je v patře užívána jako terasa, klenuté nadpraží vstupních dveří a klenutá kapličková nika jsou obloženy keramickým obkladem



obr. č. C. 209: Rodinný dům s garáží svými jednoduchými hmotami navazuje na kvalitní historickou zástavbu v sídle





| Sídlo     | Milíkov |                   |      |      | obec     |                             |      |      |      |
|-----------|---------|-------------------|------|------|----------|-----------------------------|------|------|------|
|           |         |                   |      |      | Milíkov  |                             |      |      |      |
|           |         | Jihozápadní svahy |      |      | k. ú.    | Milíkov u Mariánských Lázní |      |      |      |
| OKR       | C       |                   |      |      | ČSÚ      | 1869                        | 1930 | 1950 | 2011 |
| MKR/pásma | C.1     | I.                | II.  | III. | obyvatel | 521                         | 437  | 139  | 132  |
| Kategorie | I.      | II.               | III. | IV.  | domů     | 72                          | 81   | 59   | 51   |

Historický snímek mapy III. vojenského mapování (1877 – 1880) a aktuální ortofotomapa



#### Indikátory a hodnoty:

|                             |   |
|-----------------------------|---|
| plošná památková ochrana:   | ne  |
| památkově chráněné objekty: | kostel sv. Šimona a Judy, venkovská usedlost č. p. 18 |

#### Pozice sídla v širším krajinném rámci:

Větší sídlo situované do terénní sníženiny – údolí Lipoltovského potoka pod západními svahy Slavkovského lesa. Sídlo s výraznými prvky v zástavbě se díky údolní poloze uplatňuje pouze v lokálním měřítku, čemuž napomáhá také bohatá okrajová zeleň.

#### Základní historické souvislosti:

Původně česká obec se poprvé připomíná roku 1311. Zemědělská orientace obce přetrvává doposud. V historii ani v současnosti to není její jediná funkce, v 19. století zde fungovala tkalcovna či pila. V současnosti převažuje bydlení a rekreace.

#### Vizuální projev zástavby (urbanistická struktura a charakter zástavby):

Velmi diferencovaná zástavba sídla je rozptýlena v okolí prostorné návsi, kterou prochází zregulovaný úsek Lipoltovského potoka. Návsi vévodí zřetelná dominanta – empírová stavba kostela sv. Šimona a Judy z roku 1820 (viz foto). Zástavbu na návsi dále reprezentují hmotné patrové objekty (fara, škola či budova obecního úřadu). Tuto zástavbu doplňuje obytná zástavba tvořená staršími i novějšími objekty. V západní části návsi působí značně rušivě třípodlažní panelová bytovka. Neorganický prvek představuje rovněž objekt občanské vybavenosti s pultovou střechou na jižní straně návsi.

Mimořádně cenný prvek představuje vzácně dochovaný památkově chráněný hrázděný uzavřený statek stojící v severní části sídla za kostelem (viz foto). Dále od návsi převládá rodinná či rekreační zástavba rekonstruovaných starších objektů či novostaveb (především v jižní části sídla). Zároveň se místy dochovaly stavby, které si uchovaly původní vzhled, v několika případech také s hrázděním.

V jihovýchodní části sídla stojí výrazné objemy účelových zemědělských staveb, bez výraznějšího vizuálního dopadu na vzhled sídla či okolí. V okrajových partiích sídla se nachází hojná zeleň, nejvýrazněji při západním okraji.

#### Podmínky ochrany KR a doplňující doporučení k ochraně KR:

- Novou obytnou výstavbu situovat ve vazbě na stávající zástavbu a uliční síť, respektovat historickou parcelaci, k výstavbě preferovat západní část sídla
- V prostoru nezastavěné údolní nivy severně od sídla novou zástavbu vyloučit
- Při realizaci nové výstavby dbát alespoň základních architektonických pravidel či forem venkovské zástavby – sedlová střecha, obdélný půdorys, orientace, podlažnost; vyloučit další výstavbu bytových domů; nezasahovat více do stávající siluety sídla
- Uplatňovat důslednou ochranu dochovaných historických staveb a cenných památkově chráněných objektů
- Novou zástavbu při okrajích sídel vhodně koncipovat s ohledem na přechod do nezastavěného území – doplnit o diferencované výsadby stanovištně odpovídající zeleně
- Zachovat bohatou okrajovou zeleň se značnou krajinnotvornou funkcí
- Bránit nevhodným architektonickým zásahům u obytných staveb (přístavby narušující hmotu a půdorys především starší obytné zástavby)

obr. č. C. 210: Pohled na Milíkov od západu; v pozadí svahy Slavkovského lesa



obr. č. C. 211: Zástavba obce s bohatou vzrostlou zelení a výškovou dominantou kostela sv. Šimona a Judy



obr. č. C. 212: Renovovaný uzavřený čtyřstranný menší dvorec chebského typu, dnes užívaný jako muzeum; dům s hrázděným patrem na roubeném věnci, s hrázděným štítem pod sedlovou střechou; dřevěná široká brána navazuje na sýpku, dvůr uzavírají kůlna a stodola



**obr. č. C. 213:** Zadní část přízemí hrázděného domu v areálu muzea je roubená, patro již jen jednoduše hrázděná, štít svise obedněný



**obr. č. C. 214:** Výrazově totožné hmoty dvou charakterem příměstských patrových domů s valbovými střechami na náměstí v blízkosti kostela



**obr. č. C. 217:** Přízemní novostavba objektu k rodinné rekreaci s prolomeným štítem a lodžii v podkrovní se vzrostlou sídelní zelení



**obr. č. C. 218:** Patrový rodinný objekt s balkony a výrazným sloupkovým oplocením na podezdívce vytvářející dojem městského bydlení



**obr. č. C. 215:** Podstatně mladší uzavřená usedlost na náměstí se zděným patrovým obytným domem zdobeným lisénovými rámy a šambránami kolem oken, zastřešený mansardovou střechou, s přízemním výminkem malé hmoty s hrázděným štítem s tradičním motivem šachování na opačné straně klenuté brány



**obr. č. C. 216:** Renovované přízemní stavení dalšího dvorce s hrázděným štítem opět s motivem šikmého šachování ve štítě, doplněno kvalitní vzrostlou zelení. Ostatní budovy dvorce nebyly zachovány, stavení dnes slouží pouze k rekreaci



| Sídlo     | Mnichov |          |      |      | obec     |       |      |      |      |
|-----------|---------|----------|------|------|----------|-------|------|------|------|
|           |         |          |      |      | Mnichov  |       |      |      |      |
| OKR       | F       | Tepelsko |      |      | ČSÚ      | 1869  | 1930 | 1950 | 2011 |
| MKR/pásmo | F.5     | I.       | II.  | III. | obyvatel | 1 074 | 888  | 296  | 209  |
| Kategorie | I.      | II.      | III. | IV.  | domů     | 143   | 135  | 71   | 46   |

Historický snímek mapy III. vojenského mapování (1877 – 1880) a aktuální ortofotomapa



#### Indikátory a hodnoty:

|                             |  |
|-----------------------------|--|
| plošná památková ochrana:   | ne   |
| památkově chráněné objekty: | kostel sv. Petra a Pavla, pranýř (v průčelí radnice), boží muka, kříž, socha sv. Josefa, sloup se sochou sv. Petra, radnice (č. p. 1), fara (č. p. 10), smírčí kříže |

#### Pozice sídla v širším krajinném rámcí:

V rámci CHKO jedno z větších sídel nacházející se na náhorní planině v mírně svažitém k severovýchodu ukloněném terénu. Vizualní uplatnění sídla je značné, dominanty zástavby jsou patrné v četných dálkových výhledech.

#### Základní historické souvislosti:

Velmi staré sídlo, které bylo v majetku kláštera v Teplé již roku 1193 při jeho založení. Původní stará osada stála blízko zřícenin Siardovy kaple západně od obce. V průběhu 13. století již obec zaujímá na křižovatce obchodních cest svoji nynější polohu. Po morové epidemii r. 1381 byla obec dosídlena německými kolonisty, roku 1437 se stává městem. V životě města hrálo důležitou úlohu dobývání rud a později hadce a také zemědělství na okolních pláních. Obec byla jako většina ostatních v území značně postižena odsunem obyvatelstva po II. světové válce.

#### Vizuální projev zástavby (urbanistická struktura a charakter zástavby):

Stará část zástavby byla zřejmě situována na dnešním jižním okraji sídla – bývalém tržišti či náměstí. Na západním konci tohoto prostoru stojí kostel sv. Petra a Pavla, který byl barokně přestavěn – výrazná dominanta obce i širokého okolí. Na kostel navazuje barokní fara. U kostela je také starý hřbitov, poblíž jsou usazeny dva smírčí kříže. Výrazným objektem v této části sídla je také patrová budova radnice s mansardovou střechou a zvoničkou na jejím vrcholu. Dochovanou městskou zástavbu reprezentují převážně patrové zděné domy z 19. století se štítovou orientací a vjezdovými branami. Neorganicky s touto zástavbou působí navazující řadové okálové domy v blízkosti kostela.

Od staré části sídla jsou vedeny dvě rovnoběžné ulice, které vytvářejí s bývalým náměstím široký otevřený vnitřní prostor, který je nezvykle vyplněn fotbalovým hřištěm a vodní nádrží. I v této zástavbě

převažují patrové statky. Některé objekty z přelomu 19. a 20. století se vyznačují renovovanými štíty se zachovalým neoklasicistním tvaroslovím.

Výrazný další dominantní prvek zástavby představuje třípodlažní budova v současnosti ústavu pro duševně postižené ve vyvýšené poloze za kostelem, postavená roku 1856. Zástavba sídla je celkově dosti různorodá upomínající na někdejší městský status.

Dominanta sídla – kostel sv. Petra a Pavla figuruje v širokém spektru výhledů. Jeho mimořádná pozice je však snížena účelovou zástavbou v sídle. Ze severních pohledů narušuje jeho pozici zchátralý zemědělský areál umístěný na sv. okraji sídla (pohled od Louky – viz foto), z východních směrů (cesta od Poutnova) se společně s kostelem uplatňuje vybudovaná stáčírna minerálních vod (viz foto).

V sídle se vyskytuje hojná vzrostlá zeleň, stejně tak při okrajích. Ne vždy se však jedná o zeleň vhodnou (skupiny smrků) v blízkosti architektonicky cizorodé bývalé prodejny.

#### Podmínky ochrany KR a doplňující doporučení k ochraně KR:

- Novou obytnou výstavbu situovat ve vazbě na stávající zástavbu a uliční síť, respektovat historickou parcelaci
- Při realizaci nové výstavby dbát alespoň základních architektonických pravidel či forem venkovské zástavby – sedlová střecha, obdélný půdorys, orientace, podlažnost; vyloučit výstavbu bytových domů; zachovat stávající siluetu sídla
- Nenarušovat více dominantní pozici kostela sv. Petra a Pavla v dálkových výhledech
- Uplatňovat důslednou ochranu dochovaných historických staveb a cenných památkově chráněných objektů
- Kultivovat bohatou vnitřní i okrajovou zeleň se značnou krajinnotvornou funkcí
- Novou zástavbu při okrajích sídel vhodně koncipovat s ohledem na přechod do nezastavěného území – doplnit o diferencovanou výsadbu stanovištně odpovídající zeleně
- Bránit nevhodným architektonickým zásahům u obytných staveb (přístavby narušující hmotu a půdorys především starší obytné zástavby)

obr. č. C: 219: Pohled nad Mnichov od Louky (ze severovýchodu)



**obr. č. C. 220:** Dominanta barokní věže kostela sv. Petra a Pavla v pohledu od Sítin



**obr. č. C. 222:** kostel sv. Petra a Pavla a objekt fary; před nimi volně rozmístěná vzrostlá výškově konkurující zeleň



**obr. č. C. 221:** Dominanta barokní věže kostela sv. Petra a Pavla v pohledu ze silnice od Poutnova; vpředu nový výrobní areál – stáčírna minerálních vod



**obr. č. C. 223:** Neoklasicistní zástavba patrových usedlostí často i s klenutými bránami navazuje těsně na rozložitou barokní budovu radnice s mansardovou střechou zakončenou věžičkou



**obr. č. C. 224:** Hojná vzrostlá sídelní zeleň s velkým podílem jehličnanů sjednocuje jinak různorodou zástavbu sídla, která graduje výškovou dominantou kostela sv. Petra a Pavla



**obr. č. C. 225:** Bohatě eklekticky členěná štítová fasáda neoklasicistního patrového domu s pilastry na nárožích rustikálně zdůrazněnými v přízemí



| Sídlo     | Mokřina |               |      | obec    |          |      |      |      |    |
|-----------|---------|---------------|------|---------|----------|------|------|------|----|
|           |         |               |      | Milíkov |          |      |      |      |    |
|           |         |               |      | k. ú.   |          |      |      |      |    |
|           |         |               |      | Mokřina |          |      |      |      |    |
| OKR       | B       | Západní svahy |      | ČSÚ     | 1869     | 1930 | 1950 | 2011 |    |
| MKR/pásma | B.3     | I.            | II.  | III.    | obyvatel | 412  | 308  | 117  | 18 |
| Kategorie | I.      | II.           | III. | IV.     | domů     | 66   | 71   | 33   | 20 |

Historický snímek mapy III. vojenského mapování (1877 – 1880) a aktuální ortofotomapa (včetně vyznačení hranice CHKO)



#### Indikátory a hodnoty:

plošná památková ochrana: ne

památkově chráněné objekty: ne

#### Pozice sídla v širším krajinném rámci:

Nevelké sídlo situované na západních svazích Slavkovského lesa podél Lipoltovského potoka. Sídlem prochází po průjezdní silnici hranice CHKO. Údolní poloha a hojná zeleň v okolí sídla nedovolují jeho větší vizuální uplatnění.

#### Základní historické souvislosti:

Zemědělská ves uváděná prvně roku 1370. V obci kromě bydlení a rekreace funguje také výroba.

#### Vizuální projev zástavby (urbanistická struktura a charakter zástavby):

Rozvolněná zástavba údolního sídla je lokalizovaná z větší části podél průjezdní komunikace. V rámci zástavby vynikají kvalitně renovovaná hospodářská stavení (panské dvorce) – na jižním okraji. Tato zástavba je doplněna pozdějšími domy s přístavbami. Zhruba ve střední části sídla stojí pravoslavná kaple sv. Barbory se zvoníčkou z roku 1725, k níž byl později přistavěn i presbytář. Vedle kaple je umístěn pomník obětem II. světové války.

Jižně před sídlem stojí měřítkem větší – patrový objekt bývalé školy, při něm menší výklenková kaplička.

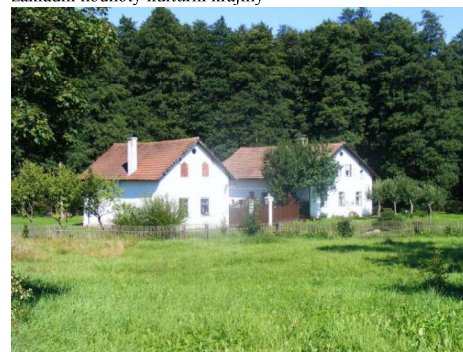
V sídle i na jeho okrajích se vyskytuje hojná vzrostlá zeleň.

#### Podmínky ochrany KR a doplňující doporučení k ochraně KR:

- Novou účelovou zástavbu na vybočující měřítkem nad obytné objekty na území sídla vyloučit
- Novou obytnou výstavbu situovat ve vazbě na stávající zástavbu (proluky), respektovat historickou parcelaci

- Při realizaci nové výstavby dbát základních architektonických pravidel či forem venkovské zástavby – sedlová střecha, obdélný půdorys, orientace, podlažnost; vyloučit výstavbu bytových domů
- Novou zástavbu vhodně koncipovat s ohledem na přechod do nezastavěného území – doplnit o diferencované výsadby stanovištně odpovídající zeleně
- Zachovat bohatou vnitřní (údolní niva) i okrajovou zeleň se značnou krajinnotvornou funkcí
- Bránit nevhodným architektonickým zásahům u obytných staveb (přístavby narušující hmotu a půdorys především starší obytné zástavby)

obr. č. C. 226: Dobře udržovaná venkovská usedlost pod lesem bez novodobých architektonických zásahů v zahradě s hojnou zelení obehnanou plančkovým plotem představuje základní hodnoty kulturní krajiny



obr. č. C. 228: Přizemní dům s hrázděným štítem necitlivě doplněn zastřešeným zápražím



obr. č. C. 227: Prostranství okolo pravoslavné kaple sv. Barbory nevhodně uzavřené rámovým drátěným plotem



obr. č. C. 229: Velká hmotu klasicistní patrové školy s valbovou střechou byla postupnými renovacemi zcela zbavena eklektického tradičního členění fasád, zůstaly jen korunní a kordonová římsa a kamenné ostění vstupních dveří



| Sídlo     | Mrázov |          |      |      | obec     |      |      |      |      |
|-----------|--------|----------|------|------|----------|------|------|------|------|
|           |        |          |      |      | Teplá    |      |      |      |      |
|           |        |          |      |      | k. ú.    |      |      |      |      |
|           |        |          |      |      | Mrázov   |      |      |      |      |
| OKR       | F      | Tepelsko |      |      | ČSÚ      | 1869 | 1930 | 1950 | 2011 |
| MKR/pásmo | F.2    | I.       | II.  | III. | obyvatel | 158  | 194  | 101  | 60   |
| kategorie | I.     | II.      | III. | IV.  | domů     | 25   | 38   | 27   | 24   |

Historický snímek mapy III. vojenského mapování (1877 – 1880) a aktuální ortofotomapa



#### Indikátory a hodnoty:

|                             |  |
|-----------------------------|--|
| plošná památková ochrana:   | ne                                     |
| památkově chráněné objekty: | venkovská usedlost č. p. I, vodní mlýn |

#### Pozice sídla v širším krajinném rámci:

Menší sídlo nacházející se na hranici CHKO v rovinatém terénu. Tok Teplé dělí sídlo do dvou částí. Na jižním břehu stojí starší zástavba, která přechází do volné krajiny díky hojné zeleni plynuleji, novější domy v severní části tvoří ostřejší přechod.

#### Základní historické souvislosti:

V minulosti obec náležela k filiálnímu kostelu sv. Vojtěcha. Prvně je obec zmiňována roku 1273 jako majetek tepelského kláštera. Historicky zemědělsky orientovaná obec.

#### Vizuální projev zástavby (urbanistická struktura a charakter zástavby):

Jádrová část sídla nese zřetelné znaky okrouhlíce. Po obvodu návsi stojí hmotné přízemní usedlosti, z menší části renovované. Hodnotný objekt reprezentuje především usedlost č. p. I se zachovalou vjezdovou branou. Návés je udržovaná extenzivně.

Nejstarším domem v sídle je dnes bývalý mlýn stojící v severní části mimo centrum sídla – stavba výrazného měřítka (viz foto). Jeho stav však v posledních letech dosti utrpěl. Severní část zástavby reprezentují převážně rodinné domy situované v protikladu k původnímu uspořádání z větší části liniové podél cestní sítě v blízkosti železniční trati.

V jižní části sídla stojí neudržovaný výrobní areál bez většího vlivu na celkové působení sídla.

#### Podmínky ochrany KR a doplňující doporučení k ochraně KR:

- Novou obytnou zástavbu situovat ve vazbě na strukturu stávající zástavby (proluky), respektovat historickou parcelaci (rozsah sídla); preferovat jižní (jádrovou) část sídla; v severní části sídla dodržovat liniové uspořádání zástavby; vyloučit umístění nebo připojování nových a vybočujících

satelitních částí sídla popírajících dosavadní komunikační síť a strukturu sídla; zabránit potenciálnímu srůstu jižní a severní části zástavby

- Novou účelovou zástavbu na území sídla realizovat pouze při respektování stávající výškové hladiny i hmotové skladby historické zástavby sídla
- Při realizaci nové výstavby dbát základních architektonických pravidel či forem venkovské zástavby – orientace dle převažujících staveb vůči uliční čáře; v sídle obvyklý tvar střechy, půdorys, podlažnost; přízemní stavby realizovat pouze s podkrovím (půdou) s odpovídající světlou výškou podkrovního prostoru a výsledného sklonu střešní konstrukce
- U doplňkových staveb ke stavbám hlavním (kolny, garáže atd.) ctít tradiční provedení a jednotný rámeček se stavbami hlavními s odpovídajícími požadavky na půdorys objektu, podlažnost, tvar střechy
- Kultivovat – rozvíjet bohatou vnitřní i okrajovou zeleň se značnou krajinnotvornou funkcí
- Uplatňovat důslednou ochranu cenných památkově chráněných objektů
- Bránit nevhodným architektonickým zásahům u obytných staveb (přístavby narušující hmotu a půdorys především starší obytné zástavby)

obr. č. C. 230: Empirová přízemní usedlost č. p. I situovaná na hloubkové parcele se zděnou klenutou branou, avšak s nevhodně řešeným plotem



obr. č. C. 231: Nevhodná stavba provozního objektu u historické usedlosti



obr. č. C. 232: Patrový mlýn s dochovanými architektonickými detaily (ostění, portál), částečně znehodnocen stavebními úpravami (zazděná okna i dveře)



obr. č. C. 233: Novější zástavba na severu sídla ctí hmoty tradičního domu, detailní členění fasády však již neodpovídá



| Sídlo     | Nadlesí |                 |      | Loket |          |      |      |      |      |
|-----------|---------|-----------------|------|-------|----------|------|------|------|------|
|           |         |                 |      | k. ú. | Nadlesí  |      |      |      |      |
| OKR       | H       | Hornoslavkovsko |      |       | ČSÚ      | 1869 | 1930 | 1950 | 2011 |
| MKR/pásmo | H.2     | I.              | II.  | III.  | obyvatel | 412  | 425  | 136  | 57   |
| Kategorie | I.      | II.             | III. | IV.   | domů     | 61   | 72   | 66   | 32   |

Historický snímek mapy III. vojenského mapování (1877 – 1880) a aktuální ortofotomapa (včetně vyznačení hranice CHKO)



#### Indikátory a hodnoty:

|                             |    |
|-----------------------------|----|
| plošná památková ochrana:   | ne |
| památkově chráněné objekty: | ne |

#### Pozice sídla v širším krajinném rámci:

Sídlo lokalizované v mírném k západu orientovaném svahu v pramenné oblasti levostranných přítoků Stoky. Po cestě vedoucí sídlem od Trídolí do Dvorů prochází hranice CHKO. V dálkových pohledech se sídlo neuplatňuje.

#### Základní historické souvislosti:

Obec prvně připomínaná roku 1432. Kromě zemědělského hospodaření na okolních pláních byla pro místní důležitá výroba v nedalekých porcelánkách. V současnosti slouží obec především bydlení a rekreaci.

#### Vizuální projev zástavby (urbanistická struktura a charakter zástavby):

Starší část sídla má ulicovou strukturu – zástavba je lokalizována podél cesty stoupající z Údolí. Původní zachovalá zástavba hospodářských stavení se uplatňuje okrajově, převažují rekonstruované přízemní i patrové objekty využívané k rekreaci. V horní části vsi stojí zástavba mladších objektů včetně nových domů respektujících obvyklé měřítko zástavby v sídle.

Při stoupající cestě se nachází památník obětem I. sv. války, na sz. okraji sídla stojí menší udržovaná výklenková kaplička. Sídlo doprovází v celé ploše hojná vzrostlá zeleň.

#### Podmínky ochrany KR a doplňující doporučení k ochraně KR:

- Novou účelovou zástavbu vybočující nad měřítko obytných objektů na území sídla vyloučit
- Novou obytnou výstavbu situovat ve vazbě na stávající zástavbu a uliční síť, respektovat historickou parcelaci (proluky)
- Při realizaci nové výstavby dbát alespoň základních architektonických pravidel či forem venkovské zástavby – sedlová střecha, obdélný půdorys, orientace, podlažnost

- Zachovat bohatou vnitřní i okrajovou zeleň
- Bránit nevhodným architektonickým zásahům u obytných staveb (přístavby narušující hmotu a půdorys především starší obytné zástavby)

obr. č. C. 234: Roztroušená zástavba menšího měřítka s dobře zapojenou sídelní zelení v dolní části sídla



obr. č. C. 235: Zachovalá původní hladká hmota patrového domu na vých. okraji sídla s dobře zapojenou sídelní zelení



obr. č. C. 236: Tradiční hladká hmota patrového domu se sedlovou střechou v okapové orientaci byla nevhodně prolomena lodžiami a závětvím před vchodem. Rovněž předložené schody i kultivary jehličnanů bezprostředně u domu dávají objektu již městský charakter



obr. č. C. 237: Tradiční přízemní rodinný dům z počátku 20. století s širokým centrálním vikýřem, orientovaný okapem do ulice a doplněný samostatně stojícím malým hospodářským objektem. Fasáda členěna hladkými nárožními lisénami, okenními paspartami a další lisénou v místě průběžné nadokenní římsy



| Sídlo     | Nová Farma |          |      | obec  |          |      |      |      |
|-----------|------------|----------|------|-------|----------|------|------|------|
|           |            |          |      | Teplá |          |      |      |      |
|           |            |          |      | k. ú. | Teplá    |      |      |      |
| OKR       | F          | Tepelsko |      | ČSÚ   | 1869     | 1930 | 1950 | 2011 |
| MKR/pásmo | F.4        | I.       | II.  | III.  | obyvatel | -    | -    | -    |
| Kategorie | I.         | II.      | III. | IV.   | domů     | -    | -    | -    |

Historický snímek mapy III. vojenského mapování (1877 – 1880) a aktuální ortofotomapa



#### Indikátory a hodnoty:

|                             |    |
|-----------------------------|----|
| plošná památková ochrana:   | ne |
| památkově chráněné objekty: | ne |

#### Pozice sídla v širším krajinném rámci:

Sídelní enkláva lokalizovaná podél silnice z Teplé do Sokolova. Při absenci hojnější zeleně na okrajích se díky poloze v nižších partiích údolí Teplé uplatňuje z okolních elevací – především z Tepelského vrchu a východním směrem obecně.

#### Základní historické souvislosti:

Sídlo, jehož vznik byl dán snahami o dosídlení území po odsunutém obyvatelstvu po II. světové válce. Velkokapacitní zemědělský areál postavený mimo historickou sídelní strukturu Tepelska jako zdroj pracovních příležitostí v regionu. Areál účelově doplněný obytnou zástavbou bez jakéhokoliv jiného zázemí. V současnosti sídlo funguje jako sociálně vyloučená lokalita.

#### Vizuální projev zástavby (urbanistická struktura a charakter zástavby):

Urbanistická struktura sídla neodpovídá žádnému z historických typů uspořádání, jak je obvyklé v případě ostatních sídel na Tepelsku. Zástavbě dominují nevzhledné dvou či třípodlažní bytovky. Jako obytné stavby slouží také objekty nefungujícího zemědělského areálu. Vlastní areál, resp. jeho ruiny, představují svým rozsahem a mírou devastace mimořádný prvek v měřítku celé CHKO i dalekého okolí. Jižní okraj vymezuje účelový skladový objekt značného měřítka – hala s plechovým opláštěním. Tento kolorit doplňuje několik rodinných domů.

Při okrajích sídla u toku Teplé se nacházejí doklady původní zástavby – mlýnů. Jižně od sídla v blízkosti železniční stanice Hoštěc stojí opuštěný statek výrazného měřítka. Stará hospodářská usedlost se nachází také níže po toku severovýchodně od sídla.

#### Podmínky ochrany KR a doplňující doporučení k ochraně KR:

- Novou obytnou výstavbu lze situovat ve vazbě na stávající zástavbu; nerozšiřovat více zastavěné území do volné krajiny, především pak do údolí Teplé
- Při nové výstavbě dodržovat alespoň základních architektonických pravidel či forem venkovské zástavby – sedlová střecha, obdélný půdorys, podlažnost, vyhnout se výstavbě dalších bytových domů
- Novou zástavbu vhodně koncipovat s ohledem na přechod do nezastavěného území – doplnit o diferencované výsadby stanovištně odpovídající zeleně
- Vyloučit úpravy řečiště toku Teplé

obr. č. C. 238: Kdysi uzavřený kompaktní mlýn, dnes pouze opuštěné zdevastované hladké objemy jednotlivých domů původního areálu na kraji lesa poblíž železniční zastávky



obr. č. C. 239: Původně společný obytný klidový prostor vymezený postupně realizovanými novodobými 3 podlažními panelovými bytovými domy byl z větší části rozdělen na zahrádky pro obyvatele přilehlých domů. Patrná celková sešlost jak bytového fondu, tak i soukromých zahrádek a zbývajícího veřejného prostranství



obr. č. C. 240: Zdevastovaný zemědělský areál





| Sídlo     | Nová Ves |  |      | obec     |                     |       |       |      |     |
|-----------|----------|--|------|----------|---------------------|-------|-------|------|-----|
|           |          |  |      | Nová Ves |                     |       |       |      |     |
|           |          |  |      | k. ú.    | Nová Ves u Sokolova |       |       |      |     |
| OKR       | G        | Střední a dolní tok Teplé + údolí Ohře |      | ČSÚ      | 1869                | 1930  | 1950  | 2011 |     |
| MKR/pásmo | G.5      | I.                                     | II.  | III.     | obyvatel            | 1 492 | 1 028 | 39   | 189 |
| Kategorie | I.       | II.                                    | III. | IV.      | domů                | 172   | 193   | 11   | 31  |

Historický snímek mapy III. vojenského mapování (1877 – 1880) a aktuální ortofotomapa



#### Indikátory a hodnoty:

|                             |   |
|-----------------------------|---|
| plošná památková ochrana:   | ne  |
| památkově chráněné objekty: | kostel Nejsvětější Trojice, sloup se sousoším Nejsvětější Trojice |

#### Pozice sídla v širším krajinném rámci:

Na náhorní planině lokalizovaná obec s ne zcela souvislou zástavbou. Vizuální uplatnění sídla do okolí je nízké, obklopují jej mírné elevace. Sídlo doprovází také bohatá okrajová zeleň (s výjimkou zemědělského areálu v severovýchodní části). Dobrý výhled na obec poskytuje rozhledna na Krásenském vrchu (viz foto).

#### Základní historické souvislosti:

Prvně se obec připomíná roku 1364, kdy náležela Bečovskému panství. Kromě hospodaření na půdě a v lesích vzkvétaly v 18. století obchod a formanství. Důležitý pro obec byl také rozvoj lázeňství koncem 19. století. Do vojenského újezdu Prameny včleněná obec dnes již nepřipomíná kdysi velké sídlo.

#### Vizuální projev zástavby (urbanistická struktura a charakter zástavby):

Struktura zástavby upomíná na někdejší plošný rozsah sídla. Původní návěs byla zřejmě v západní části, kterou dnes vyplňuje rybník. Nesouvislá zástavba doprovází bývalou návěs dnes pouze ze severní strany.

Na východní straně bývalé návěsi stojí kostel Nejsvětější Trojice, přestavěný z bývalé kaple na farní kostel v roce 1737. Tvoří dominantu sídla a je postupně rekonstruován. Tradiční dominantu sídla zeslabují dvě čtyřpodlažní bytovky stojící opodál. Do této části je dnes posunuto centrum sídla. V zástavbě sídla se uplatňují velké hmoty patrových domů v empírovém stylu, bez pozdějších stavebních zásahů.

Zástavba sídla je měřítkově i z hlediska urbanistické struktury nesourodá. Řada objektů je v havarijním stavu či opuštěná. V ulici vedoucí k severovýchodu po severní straně bývalé návěsi byly umístěny řadové okály. Dále k severovýchodu se nachází několik stavení z první poloviny 20. století a také novodobých

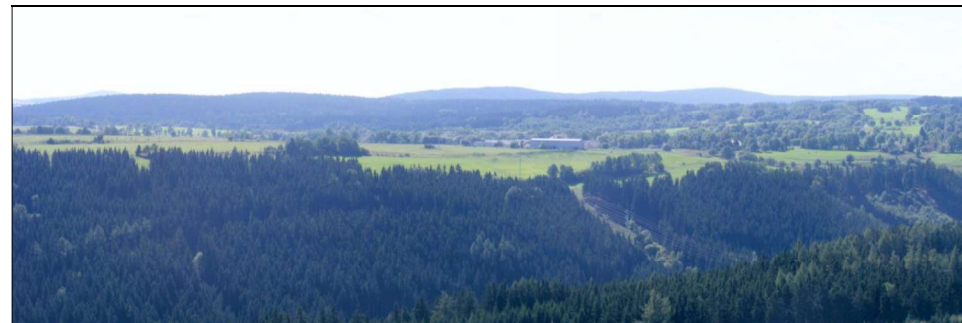
rekreačních objektů. Na samém severozápadním konci se nachází hřbitov německých obyvatel, při němž byla postavena kaplička smíření. Na severovýchodní straně sídla stojí rozlehlý areál zemědělské velkovýroby. V blízkosti kostela stojí objekt občanské vybavenosti s atypickou konstrukcí střechy.

Hodnotnou kulturní památku představuje barokní socha Nejsvětější Trojice, rovněž v severovýchodní části sídla. Sídlo doprovází hojná vzrostlá zeleň, včetně nevhodných druhů (smrk).

#### Podmínky ochrany KR a doplňující doporučení k ochraně KR:

- Novou obytnou výstavbu situovat ve vazbě na stávající zástavbu a uliční síť, respektovat historickou parcelaci (proluky) – zástavba podél bývalé návěsi
- Při realizaci nové výstavby dbát alespoň základních architektonických pravidel či forem venkovské zástavby – sedlová střecha, obdélný půdorys, orientace, podlažnost; nerozšiřovat vícepodlažní bytové domy
- Uchovat dominantní pozici kostela Nejsvětější trojice v rámci zástavby sídla,
- Novou zástavbu při okrajích sídel vhodně koncipovat s ohledem na přechod do nezastavěného území – doplnit o diferencované výsady stanovištně odpovídající zeleň
- Zachovat a kultivovat bohatou vnitřní i okrajovou zeleň se značnou krajínovornou funkcí
- Bránit nevhodným architektonickým zásahům u obytných staveb (přístavby narušující hmotu a půdorys především starší obytné zástavby)

obr. č. C. 241: Pohled na Novou Ves z rozhledny na Krásenském vrchu; v pozadí vrcholy Lysinské hornatiny



obr. č. C. 242: Kostel, kdysi v centru obce, stojí dnes na okraji parku lemovaném roztroušenou zástavbou



obr. č. C. 243: Jednoduchá hladká hmota patrové bývalé fary s vysokou valbovou střechou; ve značně neutěšeném stavu dnes slouží k bydlení



**obr. č. C. 244:** Raně barokní kostel Nejsvětější trojice s věží zvýrazněnou nárožními pilastrami zakončenou cibulovou bání je obklopen vzrostlou zelení



**obr. č. C. 245:** Hřbitov s kapličkou smíření jednoduché přízemní hmoty nad obdélníkovým půdorysem zdobenou nárožními lisénami, korunovou římsou a nikou ve štítě



**obr. č. C. 246:** Čtyřpodlažní bytové domy s valbovou střechou s dobře zapojenou vzrostlou zelení situované v blízkosti kostela tradičně nevytvářejí uliční prostor



**obr. č. C. 247:** Uliční zástavba řadových patrových rodinných domů s předzahrádkami, v průhledu nevhodné přerostlé smrky jako sídelní zelen



| Sídlo     | Nové Kounice |        |      |      | obec     |              |      |      |      |
|-----------|--------------|--------|------|------|----------|--------------|------|------|------|
|           |              |        |      |      | Bochov   |              |      |      |      |
|           |              |        |      |      | k. ú.    | Nové Kounice |      |      |      |
| OKR       | I            | Východ |      |      | ČSÚ      | 1869         | 1930 | 1950 | 2011 |
| MKR/pásma | I.4          | I.     | II.  | III. | obyvatel | 238          | 189  | 68   | 27   |
| Kategorie | I.           | II.    | III. | IV.  | domů     | 32           | 40   | 36   | 21   |

Historický snímek mapy III. vojenského mapování (1877 – 1880) a aktuální ortofotomapa



#### Indikátory a hodnoty:

plošná památková ochrana: ne

památkově chráněné objekty: ne

#### Pozice sídla v širším krajinném rámci:

Malá výše položená enkláva s kompaktní převážně rodinnou zástavbou podél krátké přístupové cesty odbočující z hlavní silnice mezi Bečovem n. Teplou a Bochovem. Při okrajích sídla (za domy) se vyskytuje poměrně hojná zeleň, která do značně limituje vizuální uplatnění sídla.

#### Základní historické souvislosti:

Mladá ves prvně zmiňovaná v roce 1847, existovala zřejmě však již koncem 18. století. Dlouhodobě zemědělsky zaměřená obec. Stávající sídlo slouží především bydlení a rekreaci.

#### Vizuální projev zástavby (urbanistická struktura a charakter zástavby):

Zástavbu sídla tvoří dvě řady domů podél krátké odbočky z hlavní silnice končící s (jižním) okrajem zástavby. Vyjma několika staveb v severní vstupní části u hlavní silnice všechny domy ctí orientaci hřebene sedlové střechy paralelně s přístupovou komunikací a s vchodem z bočního průčelí. Zástavbu tvoří zachovalá přízemní i patrová stavení často bez provedení pozdějších stavebních úprav. Ve střední části vsi se nachází menší kaple se zvoničkou.

#### Podmínky ochrany KR a doplňující doporučení k ochraně KR:

- Novou účelovou zástavbu vybočující měřítkem nad obytné objekty na území sídla vyloučit
- Novou obytnou výstavbu lze připustit výjimečně, situovat ve vazbě na stávající zástavbu; dále do volné krajiny sídlo nerozšiřovat, striktně ctít dochovaný ulicový půdorys sídla
- Při realizaci nové výstavby dbát základních architektonických pravidel či forem venkovské zástavby – sedlová střecha, obdélný půdorys, orientaci hřebene, podlažnost; vyloučit výstavbu bytových domů; zabránit možnému zásahu do siluety sídla

- Bránit nevhodným architektonickým zásahům u obytných staveb (přístavby narušující hmotu a půdorys především starší obytné zástavby)
- Zabránit zásahům do zeleně vně sídla, pečovat o vnitřní zeleň

obr. č. C. 248: Průhled návěsí ulicovkou s kvalitní sídelní zelení zejména v místech chybějící historické zástavby



obr. č. C. 250: Návěsí kaplička se zvoničkou bez adekvátně upraveného veřejného prostoru



obr. č. C. 249: Venkovské stavení s hospodářskou částí pod jednou střechou. Vchod do obytné části domu, vchod do chléva i vjezd do kůlny jsou umístěny vedle sebe v uliční frontě domu otočeného okapem do ulice



obr. č. C. 251: Rekrečně využívaná přízemní usedlost s půdní nadezdívkou a hrázděným štítem



| Sídlo     | Nové Stanovice |        |      |      | obec      |                   |      |      |      |
|-----------|----------------|--------|------|------|-----------|-------------------|------|------|------|
|           |                |        |      |      | Stanovice |                   |      |      |      |
|           |                |        |      |      | k. ú.     | Stanovice, Dražov |      |      |      |
| OKR       | I              | Východ |      |      | ČSÚ       | 1869              | 1930 | 1950 | 2011 |
| MKR/pásma | I.5            | I.     | II.  | III. | obyvatel  | 232               | 152  | 29   | 23   |
| Kategorie | I.             | II.    | III. | IV.  | domů      | 31                | 30   | 16   | 14   |

Historický snímek mapy III. vojenského mapování (1877 – 1880) a aktuální ortofotomapa



#### Indikátory a hodnoty:

|                             |                             |
|-----------------------------|-----------------------------|
| plošná památková ochrana:   | ne                          |
| památkově chráněné objekty: | venkovská usedlost č. p. 13 |

#### Pozice sídla v širším krajinném rámci:

Menší velice kompaktní sídelní enkláva na mírném svahu či malém návrší cca 0,5 km jižně od vodní nádrže Stanovice. Vizuální uplatnění sídla nastává pouze v blízkém okolí.

#### Základní historické souvislosti:

Vznik obce souvisí s pálením dřevěného uhlí. Na zde vzniklé pasece byla koncem 18. století vrchnosti povolena výstavba domků zemědělským dělníkům pracujícím při vrchnostenském dvoře. Obec, v níž byla dříve také škola, značně utrpěla odsunem obyvatelstva po II. světové válce.

#### Vizuální projev zástavby (urbanistická struktura a charakter zástavby):

Kompaktní sídlení útvar se zachovalým půdorysem tvořený cca 10 domy využívaných převážně k rekreaci a několika chatovými rekreačními objekty. Značně zhuštěná zástavba sídla je soustředěna podél přístupové cesty, která zde končí. Několik patrových objektů s hrázděním, v některých případech dobře zachovalým. Zároveň zde stojí novodobé stavby nedodržující tradiční architektonické formy. Ve východní části se nachází chatové objekty. Uvnitř i při okrajích lokality se vyskytuje vcelku hojná vzrostlá zeleň různé kvality.

Jižně ve svahu nad sídlem stojí osamělé hospodářské stavení, dnes využívané k rekreaci a ke skladování. Od polní cesty vede ke stavení stromořadí (javory), u objektu menší nádrž a dvě účelové stavby.

#### Podmínky ochrany KR a doplňující doporučení k ochraně KR:

- Novou obytnou zástavbu v lokalitě lze v malém rozsahu připustit v návaznosti na historický vývoj sídla, situovat ve vazbě na stávající zástavbu, respektovat historickou parcelaci
- Při realizaci nové výstavby dbát základních architektonických pravidel či forem venkovské zástavby – sedlová střecha, obdélný půdorys, podlažnost, orientace

- Udržovat dochované prvky tradiční lidové architektury
- Zcela vyloučit výstavbu nových u účelových staveb (sklady, výroba) a bytových domů
- Novou zástavbu při okrajích sídel vhodně koncipovat s ohledem na přechod do nezastavěného území – doplnit o diferencované výsadby stanovištně odpovídající zeleně
- Zachovat a kultivovat bohatou vnitřní i okrajovou zeleň se značnou krajinnotvornou funkcí
- Bránit nevhodným architektonickým zásahům u obytných staveb (přístavby narušující hmotu a půdorys především starší obytné zástavby)

**obr. č. C. 252:** Patrová usedlost č.p. 6 se zděným přízemím, bedněným štítem a asymetrickým hrázděným patrem, které je na zadní straně kryté přesahem sedlové střechy. V nedávné době byla sedlová střecha nevhodně prolomena střešním oknem



**obr. č. C. 254:** Prosté zděné stavení znehodnocené lodžii v patře průběžnou přes celou šířku štítu



**obr. č. C. 253:** Mohutný patrový dům č.p. 13 se zděným přízemím, hrázděným patrem a dekorativně hrázděnými štíty domu; v zadním traktu malá patrová stodola, hrázděné patro překryté svislým oblakem z eternitových šablon



**obr. č. C. 255:** Jednotný výraz původních hmot historických stavení uprostřed sídla narušují vymoženosti z konce 20. století – přijímač satelitního televizního signálu a střešní okno



| Sídlo     | Odolenovice |        |      |      | obec         |      |      |      |      |
|-----------|-------------|--------|------|------|--------------|------|------|------|------|
|           |             |        |      |      | Krásné údolí |      |      |      |      |
|           |             |        |      |      | k. ú.        |      |      |      |      |
|           |             |        |      |      | Odolenovice  |      |      |      |      |
| OKR       | I           | Východ |      |      | ČSÚ          | 1869 | 1930 | 1950 | 2011 |
| MKR/pásma | I.2         | I.     | II.  | III. | obyvatel     | 136  | 119  | 74   | 55   |
| Kategorie | I.          | II.    | III. | IV.  | domů         | 23   | 22   | 18   | 20   |

Historický snímek mapy III. vojenského mapování (1877 – 1880) a aktuální ortofotomapa (včetně vyznačení hranice CHKO)



#### Indikátory a hodnoty:

|                             |    |
|-----------------------------|----|
| plošná památková ochrana:   | ne |
| památkově chráněné objekty: | ne |

#### Pozice sídla v širším krajinném rámci:

Menší kompaktní sídlo zajímavě mírný svah údolí Odolenovického potoka na hranici CHKO, kterou tvoří průjezdní silnice mezi Přílezy a Krásným Údolím. Přechod sídla do volné krajiny ve větší míře zjemňuje okrajová zeleň. Do východních směrů tato situace neplatí, zde se obec vizuálně uplatňuje, včetně předsazeného vybudovaného účelového zemědělského objektu.

#### Základní historické souvislosti:

Trvale zemědělsky zaměřená ves prvně připomínaná roku 1394.

#### Vizuální projev zástavby (urbanistická struktura a charakter zástavby):

Menší sídlo s dobře zachovalým okrouhlicovým půdorysem. Po obvodu malé návsi stojí patrové statky s pozdějšími stavebními úpravami. Na malé návsi pod dvěma kaštany se nachází Kristus na kříži. Jádrem sídla působí velmi příjemným venkovským charakterem.

Zástavba patrových hospodářských stavení se rozšířila dále podél průjezdní komunikace – s orientací hřebene s cestou. Pozdější účelový objekt zemědělské výroby (ocelokolna) většího měřítka byl umístěn do vizuálně exponovaného východního předpolí sídla, kde narušuje jinak přirozenou kompozici sídla v mírném svahu.

Na návsi i při okrajích sídla se vyskytuje hojná zeleň (jeřáby na návsi). Památným stromem je zdejší lípa srdčitá.

#### Podmínky ochrany KR a doplňující doporučení k ochraně KR:

- Novou účelovou zástavbu vybočující měřítkem nad obytné objekty na území sídla vyloučit
- Novou obytnou výstavbu u sídla s dokončeným plošným rozvojem lze připustit výjimečně, situovat ve vazbě na strukturu stávající zástavby (proluky), při výstavbě respektovat historickou parcelaci
- Chránit (částečně) dochovanou kompaktní siluetu sídla – vyloučit umístění objektů s neodpovídající vertikálou
- Při realizaci nové výstavby dbát základních architektonických pravidel či forem venkovské zástavby – sedlová střecha, obdélný půdorys, orientace, podlažnost.; vyloučit výstavbu bytových domů
- Bránit nevhodným architektonickým zásahům u obytných staveb (přístavby narušující hmotu a půdorys především starší obytné zástavby) a zásahům do přítomné zeleně, zejména chráněné

obr. č. C. 256: Venkovský ráz sídla s okrasnou zelení a květinami



obr. č. C. 257: Polopatrová a patrová zděná stavení situovaná šitím do okrouhlicové návsi, nevhodná výměna oken a přístavek zádveří u stavení vpravo



obr. č. C. 258: Nevhodné stavební úpravy usedlosti realizované v 70. - 80. letech 20. století – přístavby zádveří, výměny oken, drátěné ploty



obr. č. C. 259: Přizemní ocelokolna na východním okraji sídla vytvářející bariéru pro plynulé propojení sídelní zeleně s okolní kulturní krajinou



| Sídlo     | Olšová Vrata |              |      |      | obec         |      |       |      |      |
|-----------|--------------|--------------|------|------|--------------|------|-------|------|------|
|           |              |              |      |      | Karlovy Vary |      |       |      |      |
|           |              |              |      |      | k. ú.        |      |       |      |      |
|           |              |              |      |      | Olšová Vrata |      |       |      |      |
| ObKR      | J            | Severovýchod |      |      | ČSÚ          | 1869 | 1930  | 1950 | 2011 |
| MKR/pásmo | J.1          | I.           | II.  | III. | obyvatel     | 424  | 1 131 | 340  | 373  |
| Kategorie | I.           | II.          | III. | IV.  | domů         | 64   | 122   | 136  | 121  |

Historický snímek mapy III. vojenského mapování (1877 – 1880) a aktuální ortofotomapa (včetně vyznačení hranice CHKO)



#### Indikátory a hodnoty:

|                             |                     |
|-----------------------------|---------------------|
| plošná památková ochrana:   | ne                  |
| památkově chráněné objekty: | kostel sv. Kateřiny |

#### Pozice sídla v širším krajinném rámci:

Okrajová část Karlových Varů lokalizovaná do mírného k severozápadu ukloněného svahu ve vyšších partiích území – pramenné oblasti Vratského potoka. Na ze třech světových stran uzavřenou enklávu z jižní strany navazuje karlovarské letiště. Sídlo leží na hranici CHKO, do které zasahuje pouze dílčí částí – severním cípem. Přes poměrně velký plošný rozsah se sídlo v dálkových pohledech neuplatňuje, s výjimkou Vítkova vrchu.

#### Základní historické souvislosti:

Olšová Vrata mají svou první historickou zmínku z roku 1246, kdy tu byl založen kostel sv. Kateřiny a současně s ním byla založena osada Olšových Vrat. Ves prý byla nazvána podle dřeva, z něhož byla původně vyrobena kostelní vrata. Vesnice byla údajně velmi významná, což vyplývalo z její polohy na obchodní cestě z Bavor do Prahy.

#### Vizuální projev zástavby (urbanistická struktura a charakter zástavby):

Zástavba sídla s dochovaným půdorysem se vyznačuje rozlehlou zatravněnou extenzivně udržovanou návsi, v jejímž středu stojí barokně upravený kostel sv. Kateřiny. Jeho pozice jako dominanty je však narušena blízkostí sousedního obytného objektu a vzrostlou zelení. V zástavbě sídla se uplatňují různorodé obytné přízemní i patrové stavby různého stáří a typu včetně okálů. V severovýchodní části sídla převažují novodobé typové rodinné domy. V části zasahující do CHKO vymezené ulicemi Hornická (příjezd k blízké silnici I/6) a Revoluční (směrem do Hůrek) se nachází cca 20 objektů. Při silnici do Hůrek stojí patrové vily čtvercového půdorysu (viz foto), poukazující na příměstskou polohu. Severně od sídla za silnicí I/6 bylo na loukách mezi lesním porostem vybudováno golfové hřiště. Na přechodu sídla do volné krajiny se vyskytuje poměrně hojná rozptýlená zeleň.

#### Podmínky ochrany KR a doplňující doporučení k ochraně KR:

- V části sídla zasahující do CHKO zástavbu již nerozšiřovat, zachovat rozptýlenou zeleň v okrajových partiích
- Bránit nevhodným architektonickým zásahům u obytných staveb (přístavby narušující hmotu a půdorys především starší obytné zástavby)

obr. č. C. 260: Pohled na centrální část sídla



obr. č. C. 261: Kostel sv. Kateřiny – tradiční dominanta obce



obr. č. C. 263: Soustředěná uliční novodobá zástavba většinou přízemních rodinných domů typu „podnikatelské baroko“, přispívá k další výrazové rozlišitelnosti zástavby sídla



obr. č. C. 262: Patrové rodinné domy s valbovou nebo polovalbovou střechou na malém většinou čtvercovém půdorysu oblíbené v meziválečném období minulého století mají svým hmotovým řešením již charakter malé městské vily



obr. č. C. 264: Nevhodná rekonstrukce patrového domu s lodžii ve štítě a užitnou přístavbou se střechou využívanou jako terasa



| Sídlo     | Otročín |   |      | obec    |          |      |      |      |      |
|-----------|---------|---|------|---------|----------|------|------|------|------|
|           |         |   |      | Otročín |          |      |      |      |      |
|           |         |   |      | k. ú.   |          |      |      |      |      |
| OKR       | F / G   | Tepelsko / Střední a dolní tok Teplé + údolí Ohře |      |         | ČSÚ      | 1869 | 1930 | 1950 | 2011 |
| MKR/pásmo | F.6/G.4 | I.  | II.  | III.    | obyvatel | 703  | 520  | 154  | 251  |
| Kategorie | I.      | II.   | III. | IV.     | domů     | 98   | 129  | 110  | 102  |

Historický snímek mapy III. vojenského mapování (1877 – 1880) a aktuální ortofotomapa (včetně vyznačení hranice CHKO)



#### Indikátory a hodnoty:

|                             |  |
|-----------------------------|--|
| plošná památková ochrana:   | ne   |
| památkově chráněné objekty: | sousoší sv. Josefa a sv. Františka, sousoší sv. Rodiny (před kostelem) |

#### Pozice sídla v širším krajinném rámci:

Protáhlé sídlo situované v mírně svažitém terénu nad pravým břehem Otročinského potoka. Sídlo se díky exponované poloze vizuálně uplatňuje v dálkových výhledech zejména do severních směrů přes údolí (viz foto). Sídlem prochází po silnici z Teplé do Brtě hranice CHKO.

#### Základní historické souvislosti:

Obec je prvně připomínána roku 1233, již dříve zde na návrší nad soutokem dvou potoků stálo staré slovanské okrouhlé sídliště. Od počátku zemědělsky orientovaná obec dnes slouží také bydlení.

#### Vizuální projev zástavby (urbanistická struktura a charakter zástavby):

Rozlehlé sídlo zasahuje do CHKO protáhlou mírně svažitou v dolní části rozšířenou návsi, v jejíž vyšší části stojí dominanta klasicistního kostela sv. Michaela z let 1834 – 38, uplatňující se v četných krajinných scénériích. Za kostelem se nachází fara ve zchátralém stavu. Zástavbu na návsi reprezentují z většiny patrová stavení pouze částečně odkazující na dřívější charakter zástavby. Horní část návsi na protější straně kostelu vyplňuje kolonie přízemních okálů. Při kostele je umístěno sousoší sv. Rodiny (viz foto), na návsi se nachází početná okrasná zeleň.

Zástavba se od návsi rozšiřuje východním směrem, kde se mísí dřívější hospodářské usedlosti s pozdější zástavbou. Dále k východu zástavba přechází do rozlehlého areálu zemědělské velkovýroby. Několik stavení se nachází severně odděleně v blízkosti železniční tratě.

V okrajových partiích sídla se vyskytuje spíše rozptýlená zeleň. Dominanci kostela v dálkových pohledech výrazně snižuje vodárenský objekt s kulovitým vrcholem na západním okraji sídla.

#### Podmínky ochrany KR a doplňující doporučení k ochraně KR:

- Novou obytnou výstavbu situovat ve vazbě na stávající zástavbu a uliční síť, respektovat historickou parcelaci (proluky)
- Při realizaci nové výstavby dbát alespoň základních architektonických pravidel či forem venkovské zástavby – sedlová střecha, obdélný půdorys, orientace, podlažnost; vyloučit výstavbu bytových domů; zachovat stávající siluetu sídla
- Uchovat dominantní pozici kostela sv. Michaela v dálkových výhledech, jeho pozici nesnižovat ani v intravilánu sídla
- Uplatňovat důslednou ochranu památkově chráněných objektů
- Novou zástavbu při okrajích sídla vhodně koncipovat s ohledem na přechod do nezastavěného území – doplnit o diferencované výsadby stanovištně odpovídající zeleně
- Bránit nevhodným architektonickým zásahům u obytných staveb (přístavby narušující hmotu a půdorys především starší obytné zástavby)

obr. č. C. 265: Pohled nad Otročín z Brtě (jižním směrem)



obr. č. C. 266: Západní část návsi s uplatňující se výškovou i hmotovou dominantou kostela sv. Michaela



obr. č. C. 267: Dominanta kostela sv. Michaela v průhledu historickou zástavbou sídla s významnými objekty stodol



**obr. č. C. 268:** Zdařilé rekonstrukce na východní části návsi



**obr. č. C. 269:** Sousedí svaté Rodiny před kostelem - nemovitá kulturní památka



**obr. č. C. 270:** Mladší zástavba na návsi z I. poloviny 20. století, přes orientaci na podélné parcele okapem do návsi dodržuje ostatní hlavní zásady venkovské architektury – zachování uliční čáry, jednoduchý objem patrového domu členěný římsami, symetrická sedlová střecha, menší okna



**obr. č. C. 271:** Klasicistní patrové usedlosti na západním cípu návsi se štítovou orientací, prostou obdélníkovou hmotou dělenou římsami zastřešenou sedlovou střechou



**obr. č. C. 272:** Zemědělské usedlosti s nevhodnými kultivary jehličnanů v předzahrádce



**obr. č. C. 273:** Hodnotný solitér v interiéru sídla





| Sídlo     | Ovesné Kladruby |                                 |      |      | obec Ovesné Kladruby  |      |      |      |      |
|-----------|-----------------|---------------------------------|------|------|-----------------------|------|------|------|------|
|           |                 |                                 |      |      | k. ú. Ovesné Kladruby |      |      |      |      |
| OKR       | E               | Údolí Kosiho a Jilmového potoka |      |      | ČSÚ                   | 1869 | 1930 | 1950 | 2011 |
| MKR/pásmo | E.3             | I.                              | II.  | III. | obyvatel              | 565  | 696  | 205  | 111  |
| Kategorie | I.              | II.                             | III. | IV.  | domů                  | 89   | 127  | 72   | 45   |

Historický snímek mapy III. vojenského mapování (1877 – 1880) a aktuální ortofotomapa



#### Indikátory a hodnoty:

|                             |   |
|-----------------------------|---|
| plošná památková ochrana:   | ne  |
| památkově chráněné objekty: | kostel sv. Vavřince, venkovská usedlost, fara s hospodářskými budovami, smírčí kříže (za vsí pod vrchem Na Skalce a při silnici do Mrázova) |

#### Pozice sídla v širším krajinném rámcí:

Na poměry v okolí rozlehlé sídlo v protáhlém tvaru lokalizované v rozvodné oblasti mezi Teplou a Kosím potokem. Sídlo se nachází ve velice exponovaném prostoru – především jeho jižní část, kde stojí dominanta kostela sv. Vavřince a která se i s další zástavbou uplatňuje v širokých výhledech především do jižních a východních směrů. Silueta sídla je vcelku kompaktní.

#### Základní historické souvislosti:

Obec zaujímá mezi vesnicemi bývalého panství kláštera tepelského výjimečné postavení, neboť není uvedena ve velké potvrzující listině kláštera z roku 1273. Již v roce 1242 je zde doložena farní stanice, to poukazuje na význam tohoto místa již v raném věku. Pravděpodobnost výstavby obce se datuje až po roce 1273. Počátkem 17. století byla obec takřka povýšena na město, ke kterému však díky selským bouřím nedošlo. Dlouhodobě zemědělsky zaměřená obec dnes slouží i bydlení a rekreaci.

#### Vizuální projev zástavby (urbanistická struktura a charakter zástavby):

Původní sídlo zřejmě tvořilo okrouhlici, čemuž napovídá zástavba na východním okraji prostorné návsi. V jižní nejvyšší části sídla stojí dominanta pozdně barokního kostela sv. Vavřince se hřbitovem uplatňující se v dálkových pohledech – přes údolí Jilmového potoka. V sídle jsou dochovány cenné stavby lidové architektury – přízemní i patrová hospodářská stavení se zachovalými vstupními branami či brázděné statky.

V jižní (horní) části sídla stojí další výrazné hmoty – např. budova fary, bývalé klášterní školy, či budova obecního úřadu. Na návsi byl umístěn památník věnovaný Františku Josefu I. Celkový charakter současné zástavby je již dosti různorodý, doplněný o pozdější výstavbu rodinných domů i vil. Řada objektů prošla rekonstrukcí.

V jihozápadní části stojí rozlehlý areál zemědělské velkovýroby, který se i přes vizuálně citlivou pozici uplatňuje ve veduté sídla omezeně – např. z cesty do Vysočan. Ve vnitřní i okrajových částech sídla se vyskytuje hojná vzrostlá zeleň.

#### Podmínky ochrany KR a doplňující doporučení k ochraně KR:

- Novou obytnou výstavbu situovat ve vazbě na stávající zástavbu a uliční síť, respektovat historickou parcelaci (proluky)
- Při realizaci nové výstavby dbát alespoň základních architektonických pravidel či forem venkovské zástavby – sedlová střecha, obdélný půdorys, orientace, podlažnost; vyloučit výstavbu bytových domů; zachovat stávající siluetu sídla
- Uchovat dominantní pozici kostela sv. Bartoloměje v dálkových výhledech, jeho pozici nesnižovat ani v intravilánu sídla
- Uplatňovat důslednou ochranu cenných dochovaných staveb lidové architektury
- Novou zástavbu při okrajích sídel vhodně koncipovat s ohledem na přechod do nezastavěného území – doplnit o diferencované výsadby stanovištně odpovídající zeleně
- Bránit nevhodným architektonickým zásahům u obytných staveb (přístavby narušující hmotu a půdorys především starší obytné zástavby)

obr. č. C. 274: Dominanta kostela sv. Vavřince se uplatňuje při dálkových pohledech na obec i přes velké množství kvalitní vzrostlé zeleně



obr. č. C. 276: Přízemní venkovské stavení s hrázděným štítem s motivem šikmého šachování, v parapetních polích vloženy typické ozdobné růžice, dobře zapojená vzrostlá zeleň v zahradě i na veřejném prostoru



obr. č. C. 275: Zástavba na okrouhlicové návsi v jižní části sídla s dominantou věže kostela sv. Vavřince; uzavřená venkovská usedlosti ve štítové poloze s přízemními nebo polopatrovými domy a výměnky menších hmot doplněnými klenutými branami; výměnek vpravo, zřejmě druhotně navýšený o patro, proporcerami neodpovídá tradičním formám venkovské zástavby

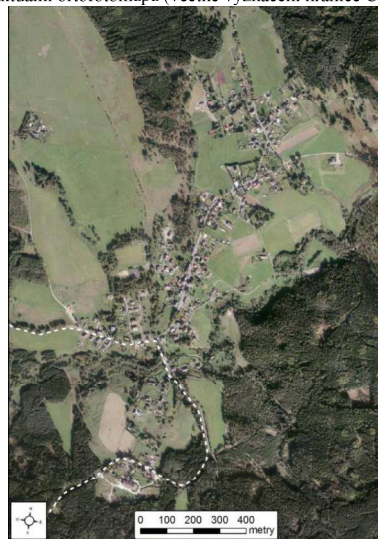


obr. č. C. 277: Klasicistní patrová budova obecního úřadu s valbovou střechou s bohatou eklektickou výzdobou zdůrazňující vstup v ose podélné uliční fasády



| Sídlo     | Pila |        |      | obec |          |      |      |      |     |
|-----------|------|--------|------|------|----------|------|------|------|-----|
|           |      |        |      | Pila |          |      |      |      |     |
| OKR       | I    | Východ |      | ČSÚ  | 1869     | 1930 | 1950 | 2011 |     |
| MKR/pásmo | I.5  | I.     | II.  | III. | obyvatel | 674  | 829  | 456  | 488 |
| Kategorie | I.   | II.    | III. | IV.  | domů     | 99   | 140  | 119  | 152 |

Historický snímek mapy III. vojenského mapování (1877 – 1880) a aktuální ortofotomapa (včetně vyznačení hranice CHKO)



#### Indikátory a hodnoty:

|                             |    |
|-----------------------------|----|
| plošná památková ochrana:   | ne |
| památkově chráněné objekty: | ne |

#### Pozice sídla v širším krajinném rámci:

Téměř ze všech stran v lesích uzavřené rozlehlé sídlo na hranici CHKO. Větší část zástavby vně CHKO je lokalizována na mírném pravobřežním k jihozápadu orientovaném svahu Lomnického potoka. Do CHKO zasahuje pouze dílčí část sídla v jihozápadní části na svazích orientovaných opačným směrem – k severovýchodu. Vizualní uplatnění obce je nízké, segmentu zasahujícího do CHKO pak pouze v nejbližším okolí.

#### Základní historické souvislosti:

První zmínku o Pile lze najít ve 20. letech 17. století, kdy zde na Lomnickém potoku stál mlýn (snad od roku 1597), u něhož byla zřízena pila na řezání dřeva - odtud pravděpodobně název později vzniklé osady. Vedle počátečního maloroletnictví a práce v lese se od 80. let 19. století rychle rozvinula hornická činnost (hnědé a voskové uhlí). Poválečné události znamenaly zásadní zlom v existenci obce. Na místo odsunutých německých obyvatel (odsunuto bylo na 160 rodin) přicházejí noví obyvatelé.

#### Vizuální projev zástavby (urbanistická struktura a charakter zástavby):

Část sídla, nacházející se v rámci hranic CHKO, vymezuje silnice z Kolové do Rybničné. Nachází se zde ve dvou skupinách oddělených Lomnickým potokem s doprovodnou zelení cca 20 objektů,

nevybočujících z charakteru zástavby celého sídla. Několik objektů v této části vykazuje znaky původní lidové architektury (hrázdění), většina objektů je však necitlivě novodobě renovována (přístavby). V bezprostřední blízkosti hranice CHKO (vně) jsou lokalizovány 3-podlažní bytovky, cca 0,5 km od sídla směrem na Kolovou stojí výrazný objekt hájovny. Z jižní strany na zástavbu navazují výrobní areály, rovněž již vně CHKO. Hojná je přítomnost rozptýlené zeleně, sídlo uzavírá lesní porost, rozkládající se prakticky po celém obvodu.

#### Podmínky ochrany KR a doplňující doporučení k ochraně KR:

- Novou účelovou zástavbu v části sídla zasahující do CHKO vyloučit
- Novou obytnou výstavbu situovat ve vazbě na historickou strukturu zástavby, respektovat historickou parcelaci (proluky)
- Při realizaci nové výstavby dbát alespoň základních architektonických pravidel či forem venkovské zástavby – sedlová střecha, obdélný půdorys, orientace, podlažnost
- Novou zástavbu při okrajích sídel vhodně koncipovat s ohledem na přechod do nezastavěného území – doplnit o diferencovanou výsadbu stanovištně odpovídající zeleně
- Bránit nevhodným architektonickým zásahům u obytných staveb (přístavby narušující hmotu a půdorys především starší obytné zástavby)

obr. č. C. 278: Mohutná patrová zdařile renovovaná usedlost na západním okraji sídla (v CHKO) s hrázděným patrem a štítem; narušená však přízemním přístavkem



obr. č. C. 280: Původní venkovské stavení (v CHKO) postupně zcela znehodnocené stavebními úpravami; patrná je i devastace nejbližšího okolí domu



obr. č. C. 279: Při dálkových pohledech na část sídla se stírají nevhodné stavební úpravy domů a jsou příznivě vnímány různé orientované velké plochy sedlových střech



obr. č. C. 281: Novostavba přízemního domu s nízkou valbovou střechou, která je v lokalitě naprosto cizí, se negativně uplatňuje s minimálním zapojením zeleně



| Sídlo     | Pístov |                                 |      |      | obec          |        |      |      |      |
|-----------|--------|---------------------------------|------|------|---------------|--------|------|------|------|
|           |        |                                 |      |      | Chodová Planá |        |      |      |      |
| OKR       | E      | Údolí Kosího a Jilmového potoka |      |      | k. ú.         | Pístov |      |      |      |
| MKR/pásmo | E.1    | I.                              | II.  | III. | ČSÚ           | 1869   | 1930 | 1950 | 2011 |
| Kategorie | I.     | II.                             | III. | IV.  | obyvatel      | 110    | 100  | 21   | 15   |
|           |        |                                 |      |      | domů          | 16     | 18   | 11   | 9    |

Historický snímek mapy III. vojenského mapování (1877 – 1880) a aktuální ortofotomapa



#### Indikátory a hodnot:

|                             |   |
|-----------------------------|---|
| plošná památková ochrana:   | ne  |
| památkově chráněné objekty: | kostel sv. Bartoloměje, fara, pomník obětem pochodu smrti nad (nad vsí) |

#### Pozice sídla v širším krajinném rámci:

Malá sídelní enkláva lokalizovaná ve svažitéch vyšších partiích údolí Kosího potoka s jižní orientací. Přejít do volné krajiny díky hojně zeleni velmi přirozený. Vizualně exponované sídlo do jižních a západních směrů.

#### Základní historické souvislosti:

Pístov reprezentuje starou slavnou poutní obec. Již v hlubokém středověku sem směřovala procesí poutníků a už v roce 1236 zde zřejmě byl kostel, fara a škola, třebaže tehdy obec nepatřila klášteru Teplá. Soudí se, že ves založili Výškovci z hradu, stojícího na protějším svahu vrchu. Dnešní poutní kostel se starým hřbitovem okolo je dominantou obce, stavěn v letech 1750-1765 podle plánů Dientzenhoferových. Ve svahu výše nad vsí se nachází Pístovská mohyla, která připomíná 68 obětí z konce války a kde se každoročně od roku 1946 konají hojně navštěvované tryzny. Hojně jsou objekty drobné sakrální architektury. současnosti slouží sídlo především k bydlení.

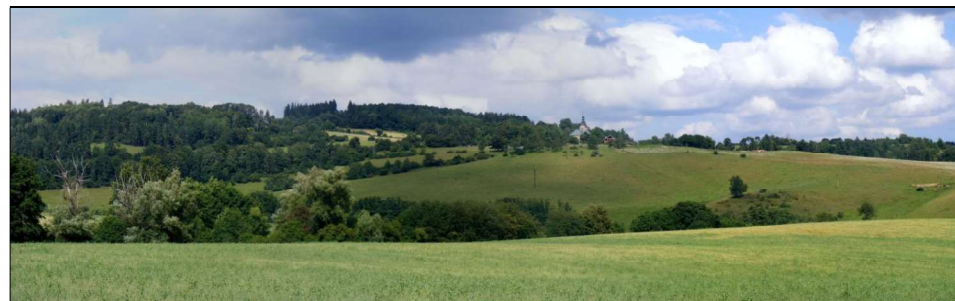
#### Vizuální projev zástavby (urbanistická struktura a charakter zástavby):

V exponované poloze vyniká původně gotický, později barokně přestavěný kostel sv. Bartoloměje (viz foto), zasluhující stejně jako sousední objekt fary rekonstrukci. Kostel obklopuje hřbitov. Zástavbu sídla tvoří cca 10 stavení převážně většího měřítka – hmotou zachovalá patrová stavení rozmístěná na půdorysu původní okrouhlice. V sídle se vyskytuje hojná vzrostlá zeleň, stejně tak i v okrajových částech. Dochovanou roztroušenou zástavbu sídla narušuje účelová zástavba na jz. okraji ve vizuálně citlivé poloze (bez vzrostlé zeleně).

#### V podmínky ochrany KR a doplňující doporučení k ochraně KR:

- Novou účelovou zástavbu na území obce zcela vyloučit
- Uchovat dominantní pozici kostela sv. Bartoloměje v dálkových výhledech
- Novou obytnou výstavbu lze připustit výjimečně, při výstavbě respektovat historickou parcelaci
- Při realizaci nové výstavby dbát základních architektonických pravidel či forem venkovské zástavby – sedlová střecha, obdélný půdorys, podlažnost, použití materiálu, barevnost; vyloučit výstavbu typových katalogových domů či bytových domů
- Bránit nevhodným architektonickým zásahům u obytných staveb (přístavby narušující hmotu a půdorys především starší obytné zástavby) a zásahům do zeleně v sídle a jeho přechodu do volné krajiny
- Pro zamýšlenou výstavbu zpracovat v projekční fázi kauzální posouzení vlivu na krajinný ráz

obr. č. C. 282: Pístov – pohled na kostel sv. Bartoloměje od jihu z údolí ze silnice mezi Holubínem a Dolním Kramolínem



obr. č. C. 283: Rozvolněná zástavba patrových usedlostí značných objemů kolem rozlehlé zatravněné okrouhlicové návsi; zeleň v zahradách spontánně přechází do krajiny; harmonickou atmosféru místa ruší tepaná brána do usedlosti vpravo

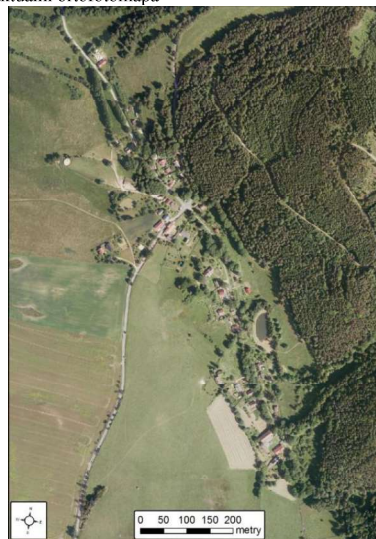


obr. č. C. 284: Mohyla obětem pochodu smrti



| Sídlo     | Podlesí |                   |      |      | obec         |                           |      |      |      |
|-----------|---------|-------------------|------|------|--------------|---------------------------|------|------|------|
|           |         |                   |      |      | Dolní Žandov |                           |      |      |      |
| OKR       | C       | Jihozápadní svahy |      |      | k. ú.        | Podlesí u Dolního Žandova |      |      |      |
| MKR/pásmo | C.1     | I.                | II.  | III. | ČSÚ          | 1869                      | 1930 | 1950 | 2011 |
| Kategorie | I.      | II.               | III. | IV.  | obyvatel     | 270                       | 181  | 57   | 43   |
|           |         |                   |      |      | domů         | 44                        | 40   | 15   | 12   |

Historický snímek mapy III. vojenského mapování (1877 – 1880) a aktuální ortofotomapa



#### Indikátory a hodnoty:

|                             |  |
|-----------------------------|--|
| plošná památková ochrana:   | ne   |
| památkově chráněné objekty: | kaple Panny Marie (na lesní cestě), kaple sv. Josefa |

#### Pozice sídla v širším krajinném rámci:

Sídlo s roztroušenou zástavbou lokalizované v údolí drobné vodoteče v povodí Lipoltovského potoka. Blízké svahy Slavkovského lesa, poloha ve sníženině a hojná okrajová zeleň brání jeho většímu vizuálnímu uplatnění.

#### Základní historické souvislosti:

Sídlo orientované na zemědělství a hospodaření v lese je poprvé uváděno v roce 1370. Současnost obce spočívá v bydlení a rekreaci.

#### Vizuální projev zástavby (urbanistická struktura a charakter zástavby):

Liniová zástavba sídla predisponovaná polohou v údolí není zcela souvislá. V nižší části vsi v blízkosti křižovatky je zástavba více koncentrována, tvoří ji zde většinou rodinné domy. Výše proti proudu toku stojí některá původní hospodářská stavení zachovalého vzhledu. Na jižním konci stojí zachovalý objekt s brázděným štítem a vjezdovou branou (viz foto), pod ním pak hospodářský dvorec výrazného měřítka. V dolní části sídla v blízkosti křižovatky stojí kaple sv. Josefa se zvoničkou, datovaná 1924.

Původní zástavba byla doplněna o rekreační objekty včetně typových chat, viditelné jsou i rekonstrukce s prvky neodpovídající architektonickým zvyklostem venkovské zástavby.

V sídle se vyskytuje hojná vzrostlá zeleň (vázaná na tok), rovněž tak při okrajích – přecházející brzy v souvislý lesní porost na svazích.

#### Podmínky ochrany KR a doplňující doporučení k ochraně KR:

- Novou účelovou zástavbu měřítkem vybočující nad obytné objekty na území sídla vyloučit
- Novou obytnou výstavbu situovat ve vazbě na stávající zástavbu (proluky), respektovat historickou parcelaci; pro novou výstavbu preferovat především jižní část sídla
- Při realizaci nové výstavby dbát základních architektonických pravidel či forem venkovské zástavby – sedlová střecha, obdélný půdorys, orientace, podlažnost, použití materiálu, barevnost; vyloučit výstavbu bytových domů
- Zachovat bohatou vnitřní (údolní niva) i okrajovou zeleň se značnou krajinnotvornou funkcí
- Bránit nevhodným architektonickým zásahům u obytných staveb (přístavby narušující hmotu a půdorys především starší obytné zástavby)

obr. č. C. 285: Postupná ztráta hodnot venkovského prostoru začíná od maličkosti: trojdílná okna, markýza nad vstupem do domu, zazděná okna, vertikální kultivary zeleně



obr. č. C. 287: Původní hmota klasicistní stodoly s dvojicí průjezdných vrat



obr. č. C. 286: Architektonické řešení štítu novodobé rekreační chaty v pozadí zcela degraduje snahu o obnovu kvalit venkovského prostoru v okolí renovované kaple sv. Josefa



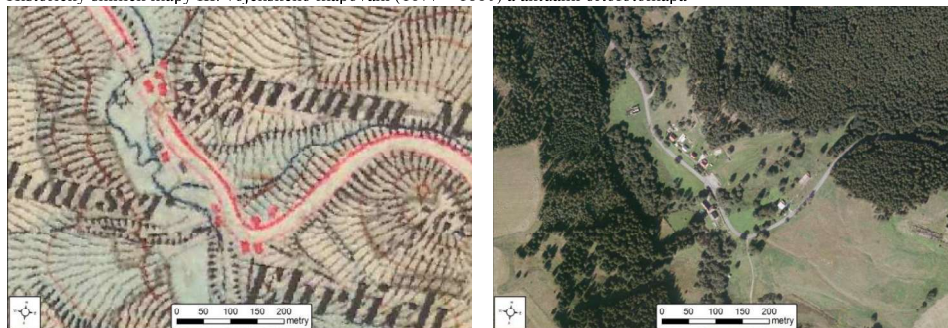
obr. č. C. 288: Průhled na kvalitně renovovanou usedlost: obytný přízemní dům s hrázděným štítem s ozdobným šikmým šachováním a kapličkovou nikou, piliřová brána s rovným překladem



| Sídlo     | Podstrání |                |      | obec  | Rovná                         |       |       |      |    |
|-----------|-----------|----------------|------|-------|-------------------------------|-------|-------|------|----|
|           |           |                |      | k. ú. | Čistá u Rovné, Vranov u Rovné |       |       |      |    |
| OKR       | A         | Centrální část |      | ČSÚ*  | 1869                          | 1930  | 1950  | 2011 |    |
| MKR/pásma | A.6       | I.             | II.  | III.  | obyvatel                      | 2 654 | 1 595 | 6    | 11 |
| Kategorie | I.        | II.            | III. | IV.   | domů                          | 379   | 343   | 1    | 7  |

\* v tom zahrnutý zaniklé Čistá, Milíře a Vranov

Historický snímek mapy III. vojenského mapování (1877 – 1880) a aktuální ortofotomapa



#### Indikátory a hodnoty:

|                             |  |
|-----------------------------|--|
| plošná památková ochrana:   | ne   |
| památkově chráněné objekty: | rudný důl cínový – Jeroným (východně od sídla) |

#### Pozice sídla v širším krajinném rámci:

Malé sídlo situované v údolí Lobežského potoka a podél silnice mezi Sokolovem a Krásnem či Prameny. Vzhledem k této lokalizaci k vizuálnímu uplatnění sídla nedochází, částečně se uplatňují ruiny bývalé farmy u lesa ve vyšších partiích sídla.

#### Základní historické souvislosti:

Podle historických údajů zalidněná obec (údaje výše zahrnují i zaniklé obce Vranov, Čistá a Milíře). Stávající obec byla založena počátkem 60. let 20. století pro zaměstnance blízké zemědělské farmy, v současnosti slouží bydlení a rekreaci. Jediným historickým objektem je Schramův mlýn (viz foto).

#### Vizuální projev zástavby (urbanistická struktura a charakter zástavby):

Zástavba několika přízemních vesměs rekreačních domů stojí při silniční komunikaci. Objekty tíí s výjimkou nejnižší položeného zchátralého stavení orientaci hřebene s touto cestou. Ve vyšší části stojí rekreační objekty s nevhodnou konstrukcí střechy (sklon). Výše nad sídlem se nacházejí ruiny bývalého zemědělského areálu.

Na sídlo je vázána hojná rozptýlená zeleň (včetně náletů), která brzy přechází v souvislý lesní porost.

#### Podmínky ochrany KR a doplňující doporučení k ochraně KR:

- Neumísťovat novou zástavbu do sídla, včetně zástavby sloužící k rekreaci
- Kultivovat okrajovou zeleň
- Bránit nevhodným architektonickým zásahům u obytných staveb (přístavby narušující hmotu a půdorys)

obr. č. C. 289: Skupina novodobých rekreačních chat jednotného stavebního objemu se vzájemně liší pouze v nepodstatných detailech.



obr. č. C. 290: Schramův mlýn s nevhodnou ráboby tepanou kovovou vstupní bránou umístěnou mezi kamennou parcelní zeď a plaňkový plot



obr. č. C. 291: Rekreační rozšiřování v zeleni ukrytý dům bez architektonické hodnoty a vazby na venkovskou zástavbu



obr. č. C. 292: Zarůstající ruiny bývalého zemědělského areálu umístěného do kulturní krajiny bez vazby na historickou sídelní strukturu



| Sídlo     | Popovice |          |      |      | obec     | Teplá               |      |      |      |
|-----------|----------|----------|------|------|----------|---------------------|------|------|------|
|           |          |          |      |      | k. ú.    | Popovice u Poutnova |      |      |      |
| ObKR      | F        | Tepelsko |      |      | ČSÚ      | 1869                | 1930 | 1950 | 2011 |
| MKR/pásmo | F.4      | I.       | II.  | III. | obyvatel | 166                 | 175  | 106  | 22   |
| kategorie | I.       | II.      | III. | IV.  | domů     | 25                  | 36   | 33   | 17   |

Historický snímek mapy III. vojenského mapování (1877 – 1880) a aktuální ortofotomapa



#### Indikátory a hodnoty:

|                             |  |
|-----------------------------|--|
| plošná památková ochrana:   | vesnická památková zóna                |
| památkově chráněné objekty: | kaple, venkovské usedlosti č. p. 1 a 3 |

#### Pozice sídla v širším krajinném rámci:

Obec predisponovaná polohou v úzké údolní depresi menšího levostranného přítoku Teplé. Vzhledem k této lokalizaci se obec neuplatňuje v širším krajinném rámci.

#### Základní historické souvislosti:

První písemná zmínka o obci pochází z roku 1273 jako součást majetku kláštera v Teplé. Historicky zemědělsky orientovaná ves. V současnosti slouží bydlení a rekreaci.

#### Vizuální projev zástavby (urbanistická struktura a charakter zástavby):

Ne zcela souvislá zástavba sídla působí díky sevřenosti v údolní sníženině, bohaté a rozmanité propojující zelení a zachovalosti charakteru zástavby jako vcelku kompaktní sídlo. Uvedená poloha zde dala vzniknout liniové údolní lánové parcelaci. Po obou březích menšího toku jsou situována převážně patrová stavení velkého měřítka. V severozápadní části dominuje zástavbě mohutný památkově chráněný uzavřený dvorec č. p. 1 (viz foto) s hrázděním i klasicistními prvky. Hodnotný objekt představuje také usedlost č. p. 3 postavená rovněž v klasicistním stylu. V zástavbě figurují další objekty s dochovanými znaky lidové architektury zdejšího regionu (hrázdění).

Ves s početnými dochovanými objekty lidové architektury i zachovalou urbanistickou strukturou vytváří v rámci Slavkovského lesa mimořádně hodnotný sídelní útvar.

#### Podmínky ochrany KR a doplňující doporučení k ochraně KR:

- Uplatňovat důslednou ochranu památkově chráněných dochovaných staveb lidové architektury, včetně ochrany jejich pozice v zástavbě sídla
- Novou obytnou výstavbu lze v sídle s konsolidovaným plošným rozvojem připustit zcela výjimečně, situovat ve vazbě na stávající zástavbu (proluky); při výstavbě respektovat historickou parcelaci; zachovat celistvou siluetu sídla a nepravidelnou strukturu zástavby zemědělských usedlostí se zapojením větších celků sídelní zeleně; vyloučit umístění nebo připojování nových a vybočujících satelitních částí sídla

popírajících dosavadní komunikační síť a strukturu sídla

- Novou účelovou zástavbu na území sídla realizovat pouze při respektování stávající výškové hladiny i hmotové skladby historické zástavby sídla
- Při realizaci nové výstavby dbát základních architektonických pravidel či forem venkovské zástavby – orientace dle převažujících staveb vůči uliční čáře; v sídle obvyklý tvar střechy, půdorys, podlažnost; přízemní stavby realizovat pouze s podkrovím (půdou) s odpovídající světlou výškou podkrovního prostoru a výsledného sklonu střešní konstrukce
- U doplňkových staveb ke stavbám hlavním (kolny, garáže atd.) ctít tradiční provedení a jednotný rámec se stavbami hlavními s odpovídajícími požadavky na půdorys objektu, podlažnost, tvar střechy
- Bránit nevhodným architektonickým zásahům u obytných staveb (přístavby narušující hmotu a půdorys především starší obytné zástavby)
- Zachovat, popř. kultivovat bohatou vnitřní i okrajovou zeleň se značnou krajinnotvornou funkcí
- Vyloučit úpravy řečiště toku v sídle
- Pro zamýšlenou výstavbu zpracovat v projekční fázi kauzální posouzení vlivu na krajinný ráz

obr. č. C. 293: Kaplička z 19. století se zvoničkou bohatě členěna lisenkami a římsou.



obr. č. C. 295: Detail hrázděného štítu s dekorativními prvky vnesenými modernizací domu.



obr. č. C. 294: Celkový pohled na zrekonstruovaný památkově chráněný dvorec č. p. 1 s obytným patrovým domem se zděným přízemím a hrázděným patrem.



obr. č. C. 296: Usedlost č. p. 13 se zděným přízemím a dekorativně hrázděným patrem a štítem.



| Sídlo     | Poutnov |          |      | obec  |          |      |      |      |     |
|-----------|---------|----------|------|-------|----------|------|------|------|-----|
|           |         |          |      | Teplá |          |      |      |      |     |
| OKR       | F       | Tepelsko |      | ČSÚ   | 1869     | 1930 | 1950 | 2011 |     |
| MKR/pásmo | F.4     | I.       | II.  | III.  | obyvatel | 514  | 365  | 117  | 133 |
| Kategorie | I.      | II.      | III. | IV.   | domů     | 69   | 73   | 56   | 32  |

Historický snímek mapy III. vojenského mapování (1877 – 1880) a aktuální ortofotomapa



#### Indikátory a hodnoty:

|                             |   |
|-----------------------------|---|
| plošná památková ochrana:   | ne  |
| památkově chráněné objekty: | boží muka, socha sv. Anny samětřetí, socha sv. Jana Nepomuckého, židovský hřbitov (sv. od obce) |

#### Pozice sídla v širším krajinném rámcí:

Sídlo tvořené dvěma enklávami. V údolí Teplé lokalizovaný Dolní Poutnov tvořený rozmanitou zástavbou nevstupuje do širších vizuálních vazeb, výše položený Poutnov naopak zaujímá exponovanou pozici na pravém břehu Teplé pod vrchem Spálený – do jižních i severních směrů.

#### Základní historické souvislosti:

Obec náleží ke starým sídlům, prvně se připomíná zřejmě již roku 1215. Zemědělské zaměření obce je patrné doposud. Význam a velikost obce značně poklesl po II. světové válce.

#### Vizuální projev zástavby (urbanistická struktura a charakter zástavby):

Struktura zástavby v Horním Poutnově dokládá původní okrouhlíkové půdorysy. Zástavba byla původně rozložena okolo panského dvorce, dnes ji tvoří převážně patrová stavení v celkově špatném stavu. Dominantu návsi představuje budova bývalého zámku, rovněž ve zchátralém stavu (viz foto). Celé sídlo působí zanedbaně – opuštěné objekty, neudržovaná zeleň na návsi, rozvaliny sochy sv. Jana Nepomuckého. V severní části sídla se dochovala poslední socha sv. Anny samětřetí. Východní část sídla vyplňuje plošný areál zemědělské velkovýroby, rovněž v neudržovaném stavu.

Roztroušená zástavba Dolního Poutnova je velmi diferencovaná jak z hlediska proporcí, tak z hlediska funkce. Dominantu tvoří patrový objekt u silnice nad železniční stanicí, který odclouňuje třípodlažní bytovku stojící za ním. Směrem k jihu k Babicím se ve svahu nachází rovněž zemědělský areál.

U Dolního Poutnova byl zřízen symbolický hřbitov obětmi I. světové války.

#### Podmínky ochrany KR a doplňující doporučení k ochraně KR:

- Novou obytnou výstavbu situovat ve vazbě na stávající zástavbu, respektovat historickou parcelaci
- Kultivovat centrální část sídla (Poutnov) – údržba zeleně, drobné architektury
- V Dolním Poutnově novou výstavbou propojit stávající enklávy roztroušené nesourodé výstavby.
- V Poutnově realizovat novou výstavbu pouze v hranicích sídla, výjimečně možná je obnova obslužného areálu na sanovaných plochách v jižní části sídla, hmotové řešení obslužných budov přizpůsobit měřítku okolní zástavby
- Při realizaci nové výstavby dbát základních architektonických pravidel či forem venkovské zástavby – sedlová střecha, obdélný půdorys, podlažnost; vyloučit výstavbu dalších bytových domů;
- Bránit nevhodným architektonickým zásahům u obytných staveb (přístavby narušující hmotu a půdorys především starší obytné zástavby)

obr. č. C. 297: Návěsní zástavba v Poutnově s doposud zachovalým historickým výrazem ve hmotě i architektonickém detailu.



obr. č. C. 299: Bohatě rustikálně členěná fasáda domu s velkým barevným kontrastem



obr. č. C. 298: Pro baroko typická mansardová střecha na budově bývalého zámku



obr. č. C. 300: Panelový dům v blízkosti nádraží Dolního Poutnova se v dálkových pohledech neuplatňuje



| Sídlo     | Prameny |                |     |      | obec     |       |       |      |      |
|-----------|---------|----------------|-----|------|----------|-------|-------|------|------|
|           |         |                |     |      | Prameny  |       |       |      |      |
|           |         |                |     |      | k. ú.    |       |       |      |      |
| OKR       | A       | Centrální část |     |      | ČSÚ      | 1869  | 1930  | 1950 | 2011 |
| MKR/pásmo | A.18    | I.             | II. | III. | obyvatel | 2 335 | 1 527 | 300  | 109  |
| Kategorie |         | I.             | II. | III. | domů     | 253   | 274   | 27   | 45   |

Historický snímek mapy III. vojenského mapování (1877 – 1880) a aktuální ortofotomapa



#### Indikátory a hodnoty:

|                             |    |
|-----------------------------|----|
| plošná památková ochrana:   | ne |
| památkově chráněné objekty: | ne |

#### Pozice sídla v širším krajinném rámci:

Vysoko položené sídlo lokalizované podél Pramenského potoka (Rody) a jeho levostranného přítoku v odlesněné horské kotlině obklopené výraznými elevacemi, jen zčásti zalesněnými. Vizualní uplatnění sídla je v této kotlině díky jeho rozlehlosti a nesouvislé vzrostlé zeleni v jeho okolí poměrně zřetelné.

#### Základní historické souvislosti:

Původní hornická obec vznikla z důvodu výskytu rudných zdrojů již před rokem 1350. V roce 1380 získala obec městská práva poddanského městečka a přešla do majetku tepelského kláštera. V 16. století se zde těžilo stříbro a cín, později i železná ruda. Ve druhé polovině 19. století se obec začíná rozvíjet jako lázeňské středisko, roku 1873 je povýšena na město. Ještě před II. světovou válkou velkou obec postihl úbytek obyvatel. Zásadní dopad na sídlo mělo zřízení vojenského prostoru. Současná zeštíhlená obec se orientuje na zemědělství, rekreaci (včetně pobytové) a slouží k bydlení.

#### Vizuální projev zástavby (urbanistická struktura a charakter zástavby):

Současná zástavba sídla sleduje uliční síť – příjezdové komunikace ze tří směrů. V severní části ji tvoří patrové stavby výrazného měřítka, mezi kterými se zřetelně uplatňuje dochovaný objekt radnice z druhé poloviny 19. století (viz foto). Podél západní strany silnice bylo přistavěno cca 10 patrových okálů v řadě, jejichž působení je ve vztahu ke starší zástavbě značně neorganické.

Jihozápadní část sídla působí z hlediska charakteru zástavby kompaktněji, v této části se nacházejí převážně přízemní stavení se štitovou či okapovou orientací k cestě. Východní částí sídla s několika přízemními objekty dominuje zemědělský areál s hmotnými účelovými objekty.

V blízkosti mostu se nachází čerstvě renovovaná socha sv. Jana Nepomuckého. Zeleň rozličné kvality se vyskytuje v okrajových partiích a především podél vodotečí.

#### Podmínky ochrany KR a doplňující doporučení k ochraně KR:

- Novou obytnou výstavbu situovat ve vazbě na stávající zástavbu a uliční síť, respektovat historickou parcelaci (proluky)
- Při realizaci nové výstavby dbát alespoň základních architektonických pravidel či forem venkovské zástavby – sedlová střecha, obdélný půdorys, orientace, podlažnost; nerozšiřovat zástavbu okálů; vyloučit výstavbu bytových domů
- Kultivovat vnitřní i okrajovou zeleň se značnou krajinnotvornou funkcí
- Novou zástavbu při okrajích sídel vhodně koncipovat s ohledem na přechod do nezastavěného území – doplnit o diferencované výsadby stanovištně odpovídající zeleně
- Bránit nevhodným architektonickým zásahům u obytných staveb (přístavby narušující hmotu a půdorys především starší obytné zástavby)

obr. č. C. 301: Pohled nad obec od severovýchodu z úbočí Tábora; v pozadí Lysina



obr. č. C. 302: Hmotová dominanta neoklasicistní patrové radnice s věžičkou s hodinami v uliční zástavbě severní části sídla; přilehlé veřejné prostranství zasluhuje revitalizaci



obr. č. C. 303: Hmotově i stylově různorodá zástavba centrální části sídla zachovává jednotnou výškovou hladinu; navíc je příznivě sjednocena vzrostlou sídelní zelení, i když s velkým podílem jehličnanů





**obr. č. C. 304:** Velké hmoty patrových domů ve štítové poloze s lisénovými rámy v severní části sídla



**obr. č. C. 305:** Ucelená skupina patrových typových rodinných domů typu okál spíše příměstského charakteru umístěná do proluky v zástavbě na odskočené stavební čáře působí téměř rušivě



**obr. č. C. 306:** Historizující dvoupatrová městská vila s bohatě členěnou fasádou s motivem centrálního rizalitu zvýrazněným balkónem v patře



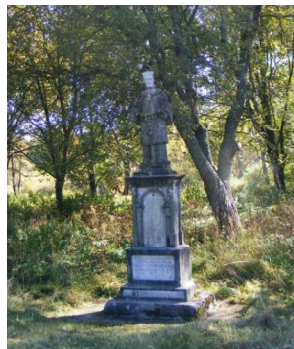
**obr. č. C. 307:** Jednoduché opakující se hmoty přízemních domů většinou ve štítové poloze na ulicové návsi s dobře udržovanou zelení



**obr. č. C. 308:** Přízemní hmota původního chalupnického domu v sousedství s patrovou vilou městského charakteru pod valbovou střechou se středním rizalitem a přistavěnou zimní zahradou



**obr. č. C. 309:** Před nedávnem restaurovaná socha sv. Jana Nepomuckého



| Sídlo     | Přílezy |        |      |      | obec     |      |      |      |      |
|-----------|---------|--------|------|------|----------|------|------|------|------|
|           |         |        |      |      | Útvina   |      |      |      |      |
| OKR       | I       | Východ |      |      | ČSÚ      | 1869 | 1930 | 1950 | 2011 |
| MKR/pásma | I.2     | I.     | II.  | III. | obyvatel | 217  | 243  | 134  | 63   |
| Kategorie | I.      | II.    | III. | IV.  | domů     | 35   | 46   | 35   | 23   |

Historický snímek mapy III. vojenského mapování (1877 – 1880) a aktuální ortofotomapa (včetně vyznačení hranice CHKO)



#### Indikátory a hodnoty:

|                             |   |
|-----------------------------|---|
| plošná památková ochrana:   | ne  |
| památkově chráněné objekty: | kostel sv. Bartoloměje, boží muka (u kostela sv. Bartoloměje), krucifix (u kostela sv. Bartoloměje) |

#### Pozice sídla v širším krajinném rámci:

Kompaktní obec rozkládající se v rovinatém terénu na hranici CHKO. Přejich sídla do volné krajiny je poměrně zřetelný, obec je ve vizuálním dosahu k okolním sídlům – Český Chloumek, Odolenovice, popř. Krásné údolí. Hranici CHKO tvoří průjezdní komunikace mezi Českým Chlounkem a Odolenovicemi.

#### Základní historické souvislosti:

Zemědělsky zaměřená ves je prvně připomínána roku 1354. Osídlení zdejšího území sahá podle učiněných archeologických nálezů dále do minulosti. Orientace obce na zemědělskou výrobu přetrvává.

#### Vizuální projev zástavby (urbanistická struktura a charakter zástavby):

Obec má velmi zřetelně dochovanou urbanistickou strukturu s poměrně prostornou oválnou návší. Po jejím obvodu stojí patrové statky, některé bez zásadnějších zásahů do své původní architektonické podoby. Pozdější zástavba (včetně účelové) při okraji sídla nenarušuje závažnější celistvou strukturu zástavby ani měřítko starších staveb.

V jižní části návsi stojí původně románský kostel sv. Bartoloměje, později barokně přestavěný, obklopený kamennou zdí. Tato dominanta sídla se šindelovou střechou není v uspokojivém stavu. Před kostelem se nachází v těsné blízkosti boží muka a kříž na vysokém sloupku (viz foto). Uvnitř obvodové zdi rostou 3 majestátní pamětné lípy v těsném sepjetí.

Zřetelný přechod sídla do krajiny, s výjimkou jižního okraje, je dán nižším zastoupením zeleně v okrajových částech sídla. Kvalitní vzrostlá zeleň podtrhuje zachovalost návěsí části sídla.

#### Podmínky ochrany KR a doplňující doporučení k ochraně KR:

- Vyloučit zásahy s potenciálem narušit dochovanou urbanistickou strukturu sídla a zachovat architektonický výraz původních hospodářských staveb v centru sídla
- Novou obytnou výstavbu připustit výjimečně, situovat ve vazbě na stávající zástavbu (proluky), respektovat historickou parcelaci
- Při realizaci nové výstavby dbát základních architektonických pravidel či forem venkovské zástavby – sedlová střecha, obdélný půdorys, podlažnost; vyloučit výstavbu bytových domů; zachovat stávající celistvou siluetu sídla
- Vyloučit novou výstavbu v centrální části sídla – zahuštění dosud volného prostranství návsi a zabránit možnému konfliktu s přítomnými památkově chráněnými hodnotami
- Bránit nevhodným architektonickým zásahům u obytných staveb (přístavby narušující hmotu a půdorys především původní zástavby) a přítomné hodnotné zeleně, zejména chráněné

obr. č. C. 310: Dominanta kostela sv. Bartoloměje za kamennou zdí s dobře zapojenou sídelní zelení.



obr. č. C. 311: Obě malé sakrální stavby - boží muka i krucifix na kamenném podstavci jsou umístěny nahodile vedle kostela sv. Bartoloměje v uliční zástavbě



obr. č. C. 312: Mohutné patrové pozdně klasicistní domy mají jednoduchou fasádu členěnou římsami, šambránami oken a někdy i nárožní bosáží



obr. č. C. 313: Patrové usedlosti s původním hmotou avšak s poškozeným architektonickým výrazem po renovaci a výměně oken



| Sídlo     | Rájov |          |      | obec Mnichov |                           |      |      |      |    |
|-----------|-------|----------|------|--------------|---------------------------|------|------|------|----|
|           |       |          |      | k. ú.        | Rájov u Mariánských Lázní |      |      |      |    |
| OKR       | F     | Tepelsko |      | ČSÚ          | 1869                      | 1930 | 1950 | 2011 |    |
| MKR/pásmo | F.1   | I.       | II.  | III.         | obyvatel                  | 606  | 576  | 154  | 94 |
| Kategorie | I.    | II.      | III. | IV.          | domů                      | 94   | 110  | 53   | 36 |

Historický snímek mapy III. vojenského mapování (1877 – 1880) a aktuální ortofotomapa



#### Indikátory a hodnoty:

|                             |                            |
|-----------------------------|----------------------------|
| plošná památková ochrana:   | ne                         |
| památkově chráněné objekty: | socha sv. Jana Nepomuckého |

#### Pozice sídla v širším krajinném rámci:

Sídlo protažené v severojižním směru zaujímá mírně svažité partie orientované k východu. Do těchto směrů se sídlo i přes přítomnou zeleň uplatňuje, především pak díky své dominantně – kostelu sv. Jana a Pavla.

#### Základní historické souvislosti:

Obec mezi mnoha jinými prvně uváděná v souvislosti s majetkem kláštera v Teplé roku 1273. Historicky zemědělsky zaměřená obec dnes slouží především bydlení.

#### Vizuální projev zástavby (urbanistická struktura a charakter zástavby):

V současnosti spíše rozvolněná zástavba sídla tvořila snad kdysi okrouhlíci. Sídlu dominuje pozdně barokní kostel sv. Jana a Pavla s charakteristickou věží (bání), kolem něhož se nachází bývalý hřbitov – dnes pouze německé náhrobky vystavené v řadě a v sousedství stojí fara. Obě stavby jsou v nevyhovujícím stavu. Celý tento prostor i díky vzrostlé zeleni vytváří velmi působivé místo. Při odbočce z hlavní cesty ke kostelu je umístěna socha sv. Jana Nepomuckého (viz foto).

Zástavbu sídla reprezentují převážně přízemní stavby, starší zástavba je méně udržovaná. Přibývají novostavby. Zástavba je podél uliční sítě nesouvislá, přičemž postupuje dále od průjezdní komunikace. V severní části sídla stojí zchátralý areál zemědělské výroby, díky zeleni v okolí bez většího vizuálního uplatnění. Poněkud neudržovaný obraz sídla dotváří objekt občanské vybavenosti atypické konstrukce v centru sídla a smrkové výsadby.

#### Podmínky ochrany KR a doplňující doporučení k ochraně KR:

- Novou účelovou zástavbu vybočující nad měřítko obytných objektů na území sídla vyloučit
- Novou obytnou výstavbu situovat ve vazbě na stávající zástavbu a uliční síť (proluky), respektovat historickou parcelaci
- Při realizaci nové výstavby dbát alespoň základních architektonických pravidel či forem venkovské zástavby – sedlová střecha, obdélný půdorys, orientace, podlažnost; vyloučit výstavbu bytových domů; zachovat stávající siluetu sídla
- Uchovat dominantní pozici kostela sv. Petra a Pavla v dálkových výhledech
- Novou zástavbu při okrajích sídel vhodně koncipovat s ohledem na přechod do nezastavěného území – doplnit o diferencované výsadby stanovištně odpovídající zeleně
- Zachovat a kultivovat bohatou vnitřní i okrajovou zeleň se značnou krajinnotvornou funkcí
- Bránit nevhodným architektonickým zásahům u obytných staveb (přístavby narušující hmotu a půdorys především starší obytné zástavby)

obr. č. C. 314: Věž kostela sv. Jana a Pavla s neudržovanou historickou zástavbou sídla (objekt fary)



obr. č. C. 316: Nevhodně řešená výměna oken obou domů, potlačující ostatní dosud zachovalé hodnoty venkovské architektury



obr. č. C. 315: památkově chráněná socha sv. Jana Nepomuckého



obr. č. C. 317: Rekonstrukci venkovského historického objektu se vytrácí jeho původní architektonický výraz



| Sídlo     | Rankovice |          |      |      | obec     |           |      |      |      |
|-----------|-----------|----------|------|------|----------|-----------|------|------|------|
|           |           |          |      |      | Teplá    |           |      |      |      |
|           |           |          |      |      | k. ú.    | Rankovice |      |      |      |
| OKR       | F         | Tepelsko |      |      | ČSÚ      | 1869      | 1930 | 1950 | 2011 |
| MKR/pásmo | F.4       | I.       | II.  | III. | obyvatel | 172       | 145  | 84   | 14   |
| Kategorie | I.        | II.      | III. | IV.  | domů     | 21        | 27   | 29   | 14   |

Historický snímek mapy III. vojenského mapování (1877 – 1880) a aktuální ortofotomapa



#### Indikátory a hodnoty:

|                             |  |
|-----------------------------|--|
| plošná památková ochrana:   | ne   |
| památkově chráněné objekty: | tvrz – tvrziště (600 metrů jižně od vsi), tvrz – tvrziště (sz. okraj obce) |

#### Pozice sídla v širším krajinném rámci:

Menší vcelku konsolidovaná enkláva v rovinatém terénu na rozvodí dvou menších pravostranných přítoků Teplé protékající mělkými údolími. Sídlo doprovází hojná zeleň, díky níž je jeho přechod do volné krajiny nenápadný. Sídlo se významněji vizuálně neuplatňuje, výjimku představuje ocelokolna na jižním okraji sídla.

#### Základní historické souvislosti:

Obec připomíná již roku 1273 jako majetek Tepelského kláštera. Pozoruhodnou a na Tepelsku ojedinělou památkou je středověký kruhový val (tzv. ringval), ležící v polích asi 600 m jižně od vesnice. Trvale zemědělsky zaměřená obec, v současnosti slouží také k rekreaci.

#### Vizuální projev zástavby (urbanistická struktura a charakter zástavby):

Sídlo vybudované původně jako okrouhlice – doposud velmi patrném půdorysu snad v kombinaci s úlicovým charakterem. Na malé návsi stojí hospodářská stavení spíše menších hmot bez viditelnějších stavebních úprav, často však zasluhující renovaci. U některých statků jsou zachovány i vjezdové brány. Objekty dále od návsi (východně) jsou pozdějšího data. ctí však proporce dřívější zástavby. Větší hospodářské stavení se nachází na sz. okraji sídla, v místě někdejšího tvrziště.

Na návsi stojí mezi dvěma kaštanými a dvěma lipami působivý památník obětem I. světové války.

V sídle i na jeho okrajích se vyskytuje hojná vzrostlá zeleň, podél přístupových cest se nacházejí stromořadí.

Rušivý prvek představuje účelový objekt (ocelokolna) na jižním okraji sídla, který vstupuje i do vzdálených výhledů (od Nové Farmy).

#### Podmínky ochrany KR a doplňující doporučení k ochraně KR:

- Plošný rozvoj sídla je již dokončen, včetně zástavby sloužící k rekreaci; zachovat celistvost siluetu sídla
- Zachovat bohatou vnitřní i okrajovou zeleň se značnou krajinnotvornou funkcí
- Bránit nevhodným architektonickým zásahům u obytných staveb (přístavby narušující hmotu a půdorys především starší obytné zástavby)
- Při renovaci malého zemědělského areálu na západě sídla přizpůsobit hmotové řešení hospodářských budov měřítku okolní zástavby

obr. č. C. 318: Přizemní pozdně klasicistní usedlosti ve štítové poloze s předzahrádkami na jižní straně návsi



obr. č. C. 319: Tradiční přizemní a polopatrové usedlosti se segmentově klenutou bránou uprostřed



obr. č. C. 320: Přizemní zemědělská usedlost s bohatě členěným štítem lisěnami a korunní římsou se segmentovou bránou

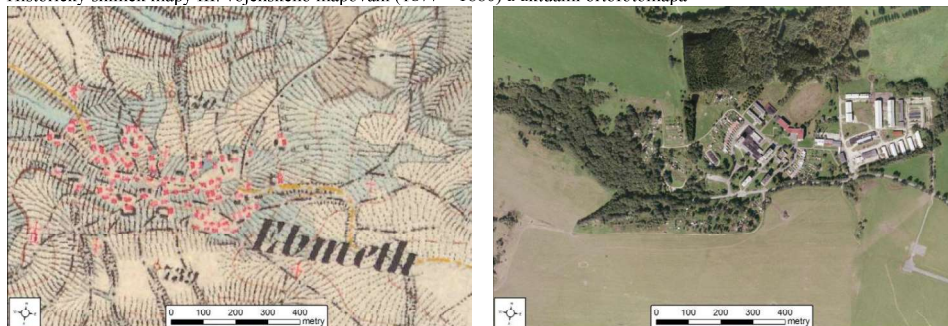


obr. č. C. 321: Bohatě rustikálně zdobený památník obětem I. světové války uprostřed návsi



| Sídlo     | Rovná |                |      | obec  | Rovná            |      |      |      |      |
|-----------|-------|----------------|------|-------|------------------|------|------|------|------|
|           |       |                |      | k. ú. | Rovná u Sokolova |      |      |      |      |
| OKR       | A     | Centrální část |      |       | ČSÚ              | 1869 | 1930 | 1950 | 2011 |
| MKR/pásma | A.10  | I.             | II.  | III.  | obyvatel         | 596  | 348  | -    | 370  |
| Kategorie | I.    | II.            | III. | IV.   | domů             | 90   | 74   | -    | 34   |

Historický snímek mapy III. vojenského mapování (1877 – 1880) a aktuální ortofotomapa



#### Indikátory a hodnoty:

|                             |    |
|-----------------------------|----|
| plošná památková ochrana:   | ne |
| památkově chráněné objekty: | ne |

#### Pozice sídla v širším krajinném rámci:

Sídlo lokalizované v mělké sníženině v rozvodné oblasti. Výrazné hmoty mnohapatrových panelových staveb se i přes exponovanou polohu vizuálně uplatňují pouze omezeně.

#### Základní historické souvislosti:

Původní německá kolonizační obec byla prvně zmiňována roku 1370. Po II. světové válce byla začleněna do vojenského prostoru a poté zbořena. Na počátku 60. let 20. století bylo rozhodnuto o výstavbě nové obce - "socialistické vesnice", která byla následně postavena ve střední a horní části původní obce. Obec mimo bydlení měla školu, zemědělské učiliště, obchodní a společensko-kulturní objekt atd. Původně zemědělsky zaměřená obec dnes slouží již především bydlení, přítomen je také průmysl. Urbanistická struktura obce je poplatná socialistické centrálně plánované výstavbě, která vycházela z požadavku Athénské charty na důslednou separaci jednotlivých rozdílných funkčních zón bydlení, zeleně, služeb, rekreace a výroby. Obec zcela ztratila jakýkoliv venkovský charakter a stala se tak malým městským sídlem.

#### Vizuální projev zástavby (urbanistická struktura a charakter zástavby):

Mimořádný sídelní útvar nejen v rámci CHKO Slavkovský les má charakter městského satelitu. Zástavbě dominují výrazné čtyři panelové osmipodlažní vertikály, doplněné o nižší panelovou zástavbu. Nepříznivě působí rovné řadové domy či chatové (zahradní) kolonie v okrajových částech. Východní část sídla vyplňuje účelový areál včetně dominanty komína kotelny.

Vzrostlá zeleň se vyskytuje především v okolí sídla (chatové osady), stromořadí doprovází silnici od Podstrání.

Celkový obraz sídla je značně negativní a velmi poučný.

#### Podmínky ochrany KR a doplňující doporučení k ochraně KR:

- Nerozšiřovat vícepodlažní i řadovou zástavbu
- Kultivovat vnitřní zeleň v sídle i zeleň okrajovou
- Kultivovat stavební fond (fasády panelových domů) a prostor chatových (zahradních) kolonií

**obr. č. C. 322:** Uliční prostor vymezený strohou architekturou panelového přízemního objektu občanského vybavení bez jakékoliv zeleně



**obr. č. C. 324:** Bytové domy ohraničující zklidněný obytný prostor, do kterého je situováno předškolní zařízení bez vazby na uliční strukturu sídla



**obr. č. C. 326:** Ulice řadových patrových rodinných domů s plochou střechou ani vzdáleně nepřipomíná venkovský prostor



**obr. č. C. 323:** Hospodářské objekty na okraji obytné části sídla s výškovou dominantou komína kotelny



**obr. č. C. 325:** V pohledech na zástavbu sídla se střídají strohé vertikální nebo horizontální pravoúhlé hmoty domů s nízkým zapojením sídelní zeleně



**obr. č. C. 327:** Zahradkářská kolonie s nesourodou skupinou zahrádkářských chatek drobného měřítka se zapojenou vzrostlou sídelní zelení



| Sídlo     | Rudolec |                |      | obec Březová             |          |      |      |      |      |
|-----------|---------|----------------|------|--------------------------|----------|------|------|------|------|
|           |         |                |      | k. ú. Kamenice u Březové |          |      |      |      |      |
| OKR       | A       | Centrální část |      |                          | ČSÚ      | 1869 | 1930 | 1950 | 2011 |
| MKR/pásmo | A.2     | I.             | II.  | III.                     | obyvatel | 238  | 268  | 88   | 144  |
| Kategorie | I.      | II.            | III. | IV.                      | domů     | 45   | 45   | -    | 60   |

Historický snímek mapy III. vojenského mapování (1877 – 1880) a aktuální ortofotomapa (včetně vyznačení hranice CHKO)



#### Indikátory a hodnoty:

|                             |   |
|-----------------------------|---|
| plošná památková ochrana:   | ne  |
| památkově chráněné objekty: | smírčí kříž (nad silnicí do Kostelní Břízy) |

#### Pozice sídla v širším krajinném rámci:

Sídlo lokalizované v mělké terénní depresi na hranici CHKO, kterou zde tvoří silniční komunikace od hlavní silnice I/6 do Kostelní Břízy. Zástavba v severní části nacházející se na mírně terénní vlně se uplatňuje do severních směrů, částečně tak také oddělený zemědělský areál v jihovýchodní části sídla. Obě uvedené části sídla se nacházejí vně CHKO.

#### Základní historické souvislosti:

Vesnice založená při německé kolonizaci je prvně zmiňovaná roku 1370. Sídlo dlouhodobě zaměřené na zemědělství a také chov ryb poznamenané odsunem původního obyvatelstva a zařazením do vojenského prostoru dnes slouží především k bydlení.

#### Vizuální projev zástavby (urbanistická struktura a charakter zástavby):

Původní zemědělský charakter sídla už není tolik patrný. Zástavbě dominují novější objekty reprezentované liniově uspořádanými patrovými dvojdomky či dvojokály s neodpovídajícím sklonem střechy (viz foto). V západní části se nachází i řadová patrová zástavba. Původní zástavbu tvoří několik stavení v horším technickém stavu. Mezi nimi vyniká starý opuštěný a zchátralý hospodářský dvůr na západním okraji sídla. Téměř veškerá zástavba ctí orientaci hřebene paralelně s cestou.

Dominantní objekt představuje účelový zemědělský areál v jihovýchodní části, stojící bez přímé vazby na zástavbu sídla.

Na sídlo je vázána hojná zeleň, především jeho západní část zasahující do CHKO. V jihovýchodní části sídla stojí nově upravený památník obětem obou světových válek.

#### Podmínky ochrany KR a doplňující doporučení k ochraně KR:

- Novou obytnou výstavbu situovat ve vazbě na strukturu stávající zástavby (uliční síť), respektovat historickou parcelaci
- Při realizaci nové výstavby dbát alespoň základních architektonických pravidel či forem venkovské zástavby – sedlová střecha, obdélný půdorys, orientace, podlažnost
- Novou zástavbu při okrajích sídla vhodně koncipovat s ohledem na přechod do nezastavěného území – doplnit o diferencované výsadby stanovištně odpovídající zeleně
- Zachovat bohatou vnitřní i okrajovou zeleň se značnou krajinnotvornou funkcí
- Bránit nevhodným architektonickým zásahům u obytných staveb (přístavby narušující hmotu a půdorys především starší obytné zástavby)

obr. č. C. 328: Pohled z odbočky ze silnice I/6 do Kostelní Břízy k západu; v údolí Rudolec



obr. č. C. 329: Jednostrannou zástavbu ulice typovými přízemními rodinnými domy tradiční venkovské architektury opticky uzavírá souvislá řada vzrostlé zeleně vyrůstající na protější straně ulice na terénní hraně údolní nivy



obr. č. C. 330: Městský charakter skupiny novodobých patrových dvojdomků se spojenými závětrými opticky zvýrazněnými kabřincovým obkladem



| Sídlo     | Rybničná + zámek Javorná |        |      |      | obec     |                             |      |      |      |
|-----------|--------------------------|--------|------|------|----------|-----------------------------|------|------|------|
|           |                          |        |      |      | Bochov   |                             |      |      |      |
| OKR       | I                        | Východ |      |      | k. ú.    | Rybničná, Javorná u Toužimi |      |      |      |
| MKR/pásmo | I.4                      | I.     | II.  | III. | ČSÚ      | 1869                        | 1930 | 1950 | 2011 |
| Kategorie | I.                       | II.    | III. | IV.  | obyvatel | 605                         | 478  | 173  | 66   |
|           |                          |        |      |      | domů     | 78                          | 93   | 74   | 32   |

Historický snímek mapy III. vojenského mapování (1877 – 1880) a aktuální ortofotomapa (včetně vyznačení hranice CHKO)



#### Indikátory a hodnoty:

|                             |  |
|-----------------------------|--|
| plošná památková ochrana:   | ne   |
| památkově chráněné objekty: | Javorenský zámek s kostelem sv. Jana Nepomuckého |

#### Pozice sídla v širším krajinném rámci:

Sídlo ulicového typu rozkládající se podél odbočky do Pily z hlavní silnice mezi Bečovem n. Teplou a Bochovem. Po uvedené vedlejší silnici prochází sídlem hranice CHKO. Obec vyplňuje mělkou terénní sníženinu, v souvislosti se vzrostlou rozptýlenou zelení se tak obec příliš vizuálně neuplatňuje.

Zástavba sídla má dílčí vizuální vazbu na dominanty zámku a k němu připojeného kostela sv. Jana Nepomuckého v Javorné (zástavba vlastní Javorné tuto vazbu nemá). Obě kulturně-historické dominanty se však prostorově uplatňují pouze lokálně, v dálkových pohledech nefiguruje. Napomáhá tomu i hojná okrajová zeleň

#### Základní historické souvislosti:

Rybničná představuje mladé sídlo připomínané prvně roku 1875 zaměřené zemědělsky. Současnost obce je ve značné míře spojená s rekreačním bydlením.

Zámek v Javorné reprezentuje barokní dvoukřídlý objekt přestavěný v letech 1729-1730 z původní tvrze ze 14. století, která se nachází v zakončení jižního křídla. Původní projekt čtyřkřídlé dispozice nebyl nikdy dokončen. Na konci západního křídla stojí kostel sv. Jana Nepomuckého.

#### Vizuální projev zástavby (urbanistická struktura a charakter zástavby):

V zástavbě sídla ulicového typu převažují renovovaná původní hospodářská stavení či pozdější patrová (vily) i přízemní zástavba. Původní podoba některých zemědělských usedlostí se dochovala. Charakteristické je prolínání starší a novodobé zástavby. V oddělené enklávě na severozápadě stojí několik rekreačně využívaných staveb, včetně objektu s dochovaným hrázděním.

V jižním předpolí sídla stojí významná kulturně-historická dominanta – javorenský zámek s kostelem. Kostel má šindelovou střechu. Obě stavby, zasluhující opravu, se v krajině příliš neuplatňují. V okolí se nachází několik architektonicky různorodých objektů, ze západní strany navazuje na zámecký areál udržovaná hospodářská usedlost.

#### Podmínky ochrany KR a doplňující doporučení k ochraně KR:

##### Rybničná

- Zachovat obytně rekreační charakter sídla.
- Novou účelovou zástavbu vybočující měřítko obytných objektů na území sídla vyloučit
- Novou obytnou výstavbu situovat přednostně ve vazbě na stávající zástavbu (proluky); prostor dalšího rozšíření zástavby se nachází mezi zástavbou sídla a lesem na východě, dále do volné krajiny sídlo nerozšiřovat, a to zejména na západním směrem k izolované enklávě rekreačních objektů
- Při realizaci nové výstavby dbát alespoň základních architektonických pravidel či forem venkovské zástavby – sedlová střecha, obdélný půdorys, podlažnost; vyloučit výstavbu bytových domů; zabránit možnému zásahu do siluety sídla
- Bránit nevhodným architektonickým zásahům u obytných staveb (přístavby narušující hmotu a půdorys především starší obytné zástavby)
- Zabránit zásahům do zeleně vně sídla

##### Javorná – zámek

- Nerozšiřovat enklávu o novou výstavbu; zachovat klíčovou pozici přítomných dominant – zámku s kostelem
- Zabránit zásahům do zeleně vně i uvnitř sídla

obr. č. C. 331: Pohled na sídlo od západu (od chatové osady)



obr. č. C. 333: Barokní Javorenský zámek s vestavěným kostelem sv. Jana Nepomuckého.



obr. č. C. 332: Rekreačně využitá hrázděná usedlost dominující enklávě rekreačních objektů sz. od sídla



obr. č. C. 334: Železný kříž na kamenném podstavci před zámek v Javorné



| Sídlo     | Sedlečko |              |      | obec Šemnice |          |      |      |      |      |
|-----------|----------|--------------|------|--------------|----------|------|------|------|------|
|           |          |              |      | k. ú.        | Sedlečko |      |      |      |      |
| OKR       | J        | Severovýchod |      |              | ČSÚ      | 1869 | 1930 | 1950 | 2011 |
| MKR/pásmo | J.3      | I.           | II.  | III.         | obyvatel | 142  | 228  | 100  | 232  |
| Kategorie | I.       | II.          | III. | IV.          | domů     | 21   | 34   | 44   | 57   |

Historický snímek mapy III. vojenského mapování (1877 – 1880) a aktuální ortofotomapa (včetně vyznačení hranice CHKO)



#### Indikátory a hodnoty:

plošná památková ochrana: ne

památkově chráněné objekty: ne

#### Pozice sídla v širším krajinném rámci:

Kompaktní sídlo rozkládající se v nižší pozvolnější odlesněné části údolí Ohře. Ze severu je lokalita vizuálně ohraničena mohutnou hradbou zlomového svahu Slavkovského lesa. Průjezdni komunikace lokalitou tvoří hranici CHKO, které sem zasahuje svým severozápadním výběžkem.

#### Základní historické souvislosti:

První písemná zmínka o obci pochází z roku 1358. Sídlo bylo historicky zaměřeno zemědělsky, což přetrvává dodnes. V poslední době narůstá funkce obytná – příměstské bydlení v zázemí Karlových Varů.

#### Vizuální projev zástavby (urbanistická struktura a charakter zástavby):

Poměrně kompaktní zástavba sídla s návsi postrádá tradiční dominantu. Tuto funkci přebírají dvě třípodlažní bytovky s výrazným bíle zbarveným plastovým obložením lokalizované na západní straně návsi. Vcelku prostorná náves byla osázena širším spektrem jehličnanů. V obytné zástavbě jsou zastoupeny přízemní i patrové objekty průměrné kvality. Výrazným prvkem uplatňujícím se v dálkových pohledech je rozlehlý areál zemědělské velkovýroby situovaný v západní části sídla, v němž se nachází několik objektů velkého měřítka (viz foto).

#### Podmínky ochrany KR a doplňující doporučení k ochraně KR:

- Nerozšiřovat zástavbu sídla s dokončeným plošným rozvojem mimo jeho současné hranice; novou obytnou výstavbu lze realizovat ve vazbě na stávající obytnou zástavbu (proluky),
- Při realizaci nové výstavby dbát alespoň základních architektonických pravidel či forem venkovské zástavby – sedlová střecha, obdélný půdorys, podlažnost; vyhnout se možnému zásahu do siluety sídla

- kultivovat především zeleň uvnitř sídla
- Bránit nevhodným architektonickým zásahům u obytných staveb (přístavby narušující hmotu a půdorys především starší obytné zástavby)

obr. č. C. 335: Pohled nad sídlo ze svahu od jihozápadu; v pozadí Krušné hory



obr. č. C. 336: Pohled nad sídlo ze silnice do Šemnice (severozápadu); v pozadí severní Slavkovského Lesa (Bukový vrch)



obr. č. C. 337: Množství různých kulturů jehličnanů ve veřejné i vyhrazené sídelní zeleni ještě více zvyrazňuje ztrátu identity venkovského prostoru



obr. č. C. 338: Hmotové dominanty dvoupatrových bytových panelových domů situovaných bez jakékoliv vazby na historickou sídelní strukturu Sedlečka





| Sídlo     | Sítiny |          |      |      | obec     |        |      |      |      |
|-----------|--------|----------|------|------|----------|--------|------|------|------|
|           |        |          |      |      | Mnichov  |        |      |      |      |
| OKR       | F      | Tepelsko |      |      | k. ú.    | Sítiny |      |      |      |
| MKR/pásmo | F.3    | I.       | II.  | III. | ČSÚ      | 1869   | 1930 | 1950 | 2011 |
| Kategorie | I.     | II.      | III. | IV.  | obyvatel | 583    | 410  | 101  | 54   |
|           |        |          |      |      | domů     | 81     | 85   | 62   | 33   |

Historický snímek mapy III. vojenského mapování (1877 – 1880) a aktuální ortofotomapa



#### Indikátory a hodnoty:

|                             |   |
|-----------------------------|---|
| plošná památková ochrana:   | ne  |
| památkově chráněné objekty: | kostel P. Marie Pomocné, socha sv. Jana Nepomuckého, sousoší Korunování P. Marie, venkovské usedlosti č. p. 3 a č. p. 6 |

#### Pozice sídla v širším krajinném rámci:

Liniové sídlo nacházející se v rovinaté poloze východně pod hřbetem Vlčího kamene. Vizuální uplatnění sídla je díky rovinatému terénu nízké, ze vzdálenějších pohledů je viditelný halový zemědělský objekt při východním okraji sídla.

#### Základní historické souvislosti:

Obec, která nemá slovanský původ, je zmiňována prvně roku 1347 v souvislosti s těžbou cínu. Vznik sídla díky poloze na Královské zemské stezce je však zřejmě staršího data. Později byli místní zaměstnáni v zemědělství či lese. Důležitá vazba fungovala k Mariánským Lázním, která přetrvává i podnes v souvislosti s rekreací.

#### Vizuální projev zástavby (urbanistická struktura a charakter zástavby):

Zástavba sídla sleduje doposud zachovalý ulicový půdorys s převažující orientací domů štítovým průčelím k cestě. Ve střední části sídla se nachází dominanta pozdně barokního kostela P. Marie Pomocné, podobně však jako sousední výrazné patrové stavení ve zchátralém stavu. Cenné jsou zde dále dochované objekty lidové architektury – především patrové statky s vjezdovými branami, které se zůstaly zčásti po obvodu menší návsi. Některé usedlosti se vyznačují zachovalým hrázděním.

Na návsi stojí socha sv. Jana Nepomuckého, památník prvním osadníkům obce, pomník obětem I. sv. války. Na východním okraji při vstupu do obce se nachází hřbitov s bývalou sýpkou. Před hřbitovem stojí lidové sousoší Nejsv. trojice. Kromě uvedených stavby v blízkosti kostela se zde vyskytují i další opuštěné objekty, rušivým prvkem je zmíněná zemědělská hala na východním okraji sídla a objekt občanské vybavenosti na návsi. Zeleň doprovází hojná vzrostlá zeleň.

#### Podmínky ochrany KR a doplňující doporučení k ochraně KR:

- Novou obytnou výstavbu situovat ve vazbě na stávající zástavbu a uliční síť, respektovat historickou parcelaci (proluky)
- Uchovat dominantní pozici kostela P. Marie Pomocné, nerozšiřovat zástavbu do otevřeného prostoru návsi
- Uplatňovat důslednou ochranu památkově chráněných dochovaných staveb lidové architektury
- Při realizaci nové výstavby dbát základních architektonických pravidel či forem venkovské zástavby – sedlová střecha, obdélný půdorys, orientace, podlažnost; vyloučit výstavbu bytových domů; zachovat stávající siluetu sídla
- Novou zástavbu při okrajích sídel vhodně koncipovat s ohledem na přechod do nezastavěného území – doplnit o diferencované výsadby stanovištně odpovídající zeleně
- Zachovat bohatou vnitřní i okrajovou zeleň se značnou krajinnotvornou funkcí
- Bránit nevhodným architektonickým zásahům u obytných staveb (přístavby narušující hmotu a půdorys především starší obytné zástavby)

**obr. č. C. 339:** Výšková dominanta – kostel Panny Marie Pomocné s věží dostavěnou až počátkem 19. století, v jejíž kapličkové nise v podpraží vstupních dveří je umístěna socha sv. Václava; v sousedství hmotová dominanta návsi – zchátralá patrová klasicistní usedlost čtvercového půdorysu s valbovou střechou postavená na původně 2 stavebních parcelách



**obr. č. C. 341:** Patrový dům č. e. 4 (dříve č. p. 18) v západní části návsi se zděným přízemím a hrázděným patrem a štítem s bohatým systémem dekorativních šikmých vzpěr a s vloženými ornamentálními dřevěnými hvězdicemi do parapetů oken



**obr. č. C. 340:** V mírném svahu postavená patrová usedlost se zděným přízemím, hrázděným patrem a štítem obloženým eternitovými šablonami, s klenutou bránou a brankou pro pěší doplněnou kapličkovou nikou



**obr. č. C. 342:** Socha sv. Jana Nepomuckého na kamenném soklu před domem č. p. 3 na návsi



| Sídlo     | Služetín |          |      | obec  |          |      |      |      |    |
|-----------|----------|----------|------|-------|----------|------|------|------|----|
|           |          |          |      | Teplá |          |      |      |      |    |
|           |          |          |      | k. ú. | Služetín |      |      |      |    |
| OKR       | F        | Tepelsko |      | ČSÚ   | 1869     | 1930 | 1950 | 2011 |    |
| MKR/pásmo | F.2      | I.       | II.  | III.  | obyvatel | 177  | 145  | 52   | 69 |
| Kategorie | I.       | II.      | III. | IV.   | domů     | 30   | 29   | 27   | 8  |

Historický snímek mapy III. vojenského mapování (1877 – 1880) a aktuální ortofotomapa



#### Indikátory a hodnoty:

|                             |    |
|-----------------------------|----|
| plošná památková ochrana:   | ne |
| památkově chráněné objekty: | ne |

#### Pozice sídla v širším krajinném rámci:

Menší sídlo lokalizované na mírném jihovýchodním úbočí Služetínské vrchu, v pramenné oblasti přítoků Teplé. Exponovaná poloha umožňuje dálkové pohledy na sídlo z jihovýchodních směrů.

#### Základní historické souvislosti:

Jako mnoho jiných sídel v okolí je obec prvně zmiňována v souvislosti s majetky tepelského kláštera roku 1273. Menší ves orientovaná dlouhodobě zemědělsky plní dnes funkci především obytnou.

#### Vizuální projev zástavby (urbanistická struktura a charakter zástavby):

Historicky daná struktura zástavby sídla značně utrpěla v důsledku poválečného vývoje území. Starší zástavbu reprezentují uzavřené hmotné hospodářské usedlosti s charakteristickými vstupními branami. Charakter některých statků díky rekonstrukcím zůstal zachován, z jiných zbyly pouze ruiny (viz foto).

Novodobou dominantu sídla utváří předsazená třípodlažní bytovka v nevyhovujícím stavu na východním okraji sídla na místě jednoho z někdejších dvorců. Její pozice na jihovýchodním okraji je vzhledem k absenci zeleně v těchto partiích z hlediska vizuálního uplatnění nepříznivá. Totéž platí i pro ruiny sousedního hospodářského dvora.

Vyjma uvedeného segmentu oklopuje či vyplňuje vzrostlá zeleň celé sídlo. V návěsném prostoru však sídlo zasluhuje zvýšenou péči.

#### Podmínky ochrany KR a doplňující doporučení k ochraně KR:

- Při renovaci posledních zbytků obslužného areálu na jihu a západě sídla přizpůsobit hmotové řešení budou nového areálu měřítka usedlostí v sídle s možností dostavby, dostatečnou sídelní zeleň areálu vhodně rozšířit až k bytovému domu a zmírnit tak jeho dominantní působení při exponovaných dálkových pohledech

- Novou obytnou výstavbu u sídla s dokončeným plošným rozvojem lze připustit výjimečně, situovat ve vazbě na strukturu stávající zástavby (proluky), při výstavbě respektovat historickou parcelaci
- Při realizaci nové výstavby dbát základních architektonických pravidel či forem venkovské zástavby – sedlová střecha, obdélný půdorys, podlažnost, použití materiálu, barevnost; vyloučit další výstavbu bytových domů
- Zachovat a kultivovat bohatou vnitřní i okrajovou zeleň se značnou krajínotvornou funkcí
- Bránit nevhodným architektonickým zásahům u obytných staveb (přístavby narušující hmotu a půdorys především starší obytné zástavby)

obr. č. C. 343: Část návsi se zástavbou polopatrových a patrových usedlostí se zachovalými zděnými klenutými branami



obr. č. C. 344: Rekonstruovaná patrová usedlost; použitá plastová okna však působí cizorodě



obr. č. C. 345: Třípodlažní bytový dům situovaný mimo návěs se zastřešením sedlovou střechou malého sklonu se ve svém výrazu vymyká okolnímu měřítku a tvoří negativní výškovou i hmotovou dominantu sídla

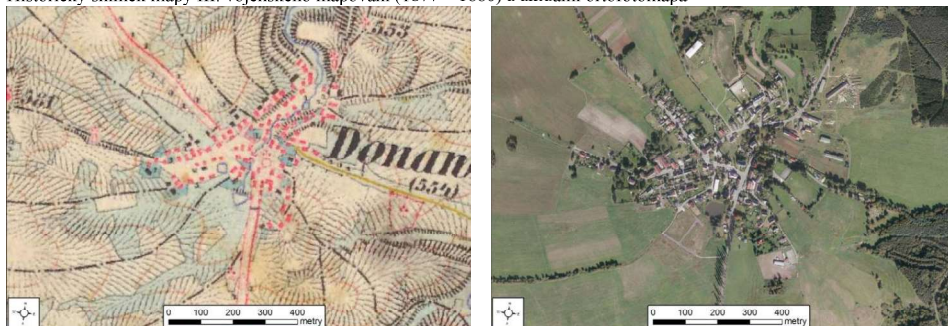


obr. č. C. 346: Zděná sýpka s částí parcelní zdi a vstupní klenuté brány jako poslední zbytky obslužné zástavby v sídle



| Sídlo     | Stanovice |        |      | obec  |           |      |      |      |      |
|-----------|-----------|--------|------|-------|-----------|------|------|------|------|
|           |           |        |      | k. ú. | Stanovice |      |      |      |      |
| OKR       | I         | Východ |      |       | ČSÚ       | 1869 | 1930 | 1950 | 2011 |
| MKR/pásmo | I.5       | I.     | II.  | III.  | obyvatel  | 953  | 924  | 330  | 288  |
| Kategorie | I.        | II.    | III. | IV.   | domů      | 108  | 128  | 73   | 98   |

Historický snímek mapy III. vojenského mapování (1877 – 1880) a aktuální ortofotomapa



#### Indikátory a hodnoty:

|                             |  |
|-----------------------------|--|
| plošná památková ochrana:   | ne                                     |
| památkově chráněné objekty: | venkovské usedlosti č. p. 1 a č. p. 72 |

#### Pozice sídla v širším krajinném rámci:

Poměrně rozlehlá celistvá obec rozkládající se na mírném severovýchodním svahu v rozvodné oblasti mezi Teplou a Lomnickým potokem. Cca 1 km sv. se nachází vodní nádrž Stanovice. Vizualní uplatnění sídla nastává k severovýchodu – k obci Kolová a také z výše položených míst v okolí – prostorových dominant (Dražovský vrch, Zámecký vrch, Vítkův vrch).

#### Základní historické souvislosti:

První písemná zmínka o obci pochází z roku 1358. Obec má zřejmě slovanský původ, což napovídá nejstarší jméno obce – Stanoviš' (původně vojenské stanoviště či hlídka), a dále chalupy v obci byly stavěny po slovanském způsobu do kruhu. Trvale zemědělsky zaměřená obec.

#### Vizuální projev zástavby (urbanistická struktura a charakter zástavby):

V centru poměrně kompaktní zástavby sídla se nachází vcelku rozlehlá návěs. Na návěsi stojí výrazná dominanta – raně barokní kostel Tří králů. Před kostelem se nachází objekt fary z roku 1916 postavený v chebském stylu. Další hodnotný objekt v uvedeném stylu stojí z druhé strany kostela. V sídle jsou zachována hrázdná stavení – patrové statky, mezi nimiž vyniká někdejší Hainův Dvůr – č. p. 1 (viz foto), nedávno zrestaurovaný značně oštetivním způsobem. Tento objekt tak tvoří další dominantu obce. Za statkem ve svahu byla postavena hláska, novodobé specifikum.

Severovýchodní okraj sídla vyplňují hmotné zchátralé budovy někdejší zemědělské velkovýroby, které znehodnocují obraz sídla v krajině. Plechová skladová hala stojí izolovaně rovněž na sz. okraji. Především díky těmto prvkům je přechod mezi volnou krajinou a sídlem velmi zřetelný.

V zástavbě sídla převažují patrové převážně obytné stavby většinou průměrné kvality. Architektonicky i barevně cizorodý prvek reprezentuje objekt základní vybavenosti v centru (viz foto).

Důležitý rys představují rovněž stromořadí podél přístupových cest (topoly). Opomenout nelze ani hřbitov na východním okraji sídla u silnice směrem na Nové Stanovice.

#### Podmínky ochrany KR a doplňující doporučení k ochraně KR:

- Novou obytnou výstavbu situovat ve vazbě na stávající zástavbu a uliční síť, respektovat historickou parcelaci
- Při realizaci nové výstavby dbát alespoň základních architektonických pravidel či forem venkovské zástavby – sedlová střecha, obdélný půdorys, podlažnost; vyloučit výstavbu bytových domů; zachovat stávající siluetu sídla
- Uplatňovat důslednou ochranu památkově chráněných dochovaných staveb lidové architektury
- Vyloučit novou výstavbu v centrální části obce – zahuštění dosud volného prostranství návěsi a zabránit možnému konfliktu s dochovanými hodnotnými stavbami lidové architektury
- Novou zástavbu při okrajích sídel vhodně koncipovat s ohledem na přechod do nezastavěného území – doplnit o diferencované výsadby stanovištně odpovídající zeleně
- Bránit nevhodným architektonickým zásahům u obytných staveb (přístavby narušující hmotu a půdorys především starší obytné zástavby)
- Realizovat nutná stavební opatření v prostoru areálu zemědělské velkovýroby

obr. č. C. 347: Pohled nad obec ze silnice od jihozápadu; v pozadí Zámecký vrch a Vítkův vrch



obr. č. C. 348: Barokní kostel Tří králů si v nesourodé zástavbě stále zachovává roli výškové dominanty



obr. č. C. 349: Dobře zachovalá empírová fara s vchodem v ose uliční podélné fasády zdůrazněným zdobným portálem; suterén již bez původní bosáže



## Preventivní hodnocení krajinného rázu CHKO Slavkovský les

**obr. č. C. 350:** Rozsáhlá rekonstrukce Hainova statku nedokázala navázat na tradiční hodnoty venkovské architektury a vnesla do stavebního řešení zcela nové cizí prvky



**obr. č. C. 351:** Hmotově různorodá zástavba okrouhlicové návsi s výraznou dominantou patrového stavení s hrázděným patrem i štítem je sjednocena vzrostlou zelení



**obr. č. C. 352:** objekt rozsáhlého patrového již dlouhodobě opuštěného zemědělského areálu v severovýchodní části sídla



**obr. č. C. 353:** Přízemní objekt služeb s plochou střechou z éry socialismu vybudovaný v rámci akce „Z“ neprošel bohužel rozsáhlejší rekonstrukcí, která by dokázala změnit jeho zcela nevhodný architektonický výraz



| Sídlo     | Stanoviště |                     |      |      | obec            |                                |      |      |      |
|-----------|------------|---------------------|------|------|-----------------|--------------------------------|------|------|------|
|           |            |                     |      |      | Mariánské Lázně |                                |      |      |      |
| OKR       | D          | Údolí Kosího potoka |      |      | k. ú.           | Stanoviště u Mariánských Lázní |      |      |      |
| MKR/pásma | D.2        | I.                  | II.  | III. | ČSÚ             | 1869                           | 1930 | 1950 | 2011 |
| Kategorie | I.         | II.                 | III. | IV.  | obyvatel        | 94                             | 127  | 45   | 39   |
|           |            |                     |      |      | domů            | 12                             | 22   | 18   | 22   |

Historický snímek mapy III. vojenského mapování (1877 – 1880) a aktuální ortofotomapa



#### Indikátory a hodnoty:

|                             |    |
|-----------------------------|----|
| plošná památková ochrana:   | ne |
| památkově chráněné objekty: | ne |

#### Pozice sídla v širším krajinném rámci:

Menší sídelní enkláva situovaná na jihozápadním svahu Slavkovského lesa. Exponovaná poloha činí sídlo dobře viditelné z údolí Kosího potoka, čemuž napomáhá také částečně přímý přechod zástavby do níže položených pastvin. V horní části na sídlo navazuje lesní porost. Na dolním okraji sídla se nachází účelový areál. V těsné blízkosti nad sídlem prochází železniční trať.

#### Základní historické souvislosti:

Dnešní součást Mariánských Lázní patří k velmi starým sídlům. Původně slovanská ves byla založena na okraji hraničního hvozdu a náležela pod klášter v Teplé. První zmínka o obci se datuje k roku 1273. Od počátku se jednalo o obec zemědělsky zaměřenou, což přetrvává alespoň částečně i podnes, kdy se přidává rekreace a příměstské bydlení. Obec byla ryze německá, odsun obyvatel po II. světové válce na ní měl zcela zásadní vliv.

#### Vizuální projev zástavby (urbanistická struktura a charakter zástavby):

Zástavba sídla zřetelně sleduje zachovalý okrouhlicový půdorys. Na kruhové návsi stojí několik někdejších statků – patrových staveb značné dimenze. Největší statek se nachází v dolní části (viz foto). Na jižní straně návsi zároveň ruina původního hospodářského dvora. Na návsi je umístěn kříž pod kaštanem. Sídlo se rozšiřuje v horizontální linii o novodobou zástavbu, především v severní části. Účelová zemědělská zástavba stojí v čele při výhledech z údolí (jihovýchodní okraj).

#### Podmínky ochrany KR a doplňující doporučení k ochraně KR:

- Novou obytnou výstavbu lze připustit výjimečně; výstavbu situovat pouze bezprostředně podél přístupové komunikace od severozápadu (Úšovic); vyloučit umístění nebo připojování nových a vybočujících satelitních částí sídla popírajících dosavadní komunikační síť a strukturu sídla
- Chránit siluetu sídla – vyloučit umístění objektů s neodpovídající vertikálou
- Novou účelovou zástavbu vystupující měřítkem nad stávající objekty zcela vyloučit; chránit krajinařsky exponovanou pozici zástavby v krajině
- Při realizaci nové výstavby dbát základních architektonických pravidel či forem venkovské zástavby – orientace dle převažujících staveb vůči uliční čáře; v sídle obvyklý tvar střechy, půdorys, podlažnost; přízemní stavby realizovat pouze s podkrovím (půdou) s odpovídající světlou výškou podkrovního prostoru a výsledného sklonu střešní konstrukce
- U doplňkových staveb ke stavbám hlavním (kolny, garáže atd.) ctít tradiční provedení a jednotný rámec se stavbami hlavními s odpovídajícími požadavky na půdorys objektu, podlažnost, tvar střechy
- Bránit nevhodným architektonickým zásahům u obytných staveb (přístavby narušující hmotu a půdorys především starší obytné zástavby) a zásahům do zeleně
- Rozvíjet funkci zeleně uvnitř sídla a také s ohledem na přechod sídla do nezastavěného území
- Pro zamýšlenou výstavbu zpracovat v projekční fázi kauzální posouzení vlivu na krajinný ráz

obr. č. C. 354: Stanoviště – pohled na zástavbu patrových usedlostí na severní straně návsi



obr. č. C. 355: Patrový neoklasicistní statek s bohatě řešeným historizujícím štítovým průčelím členěným pilastry, rámy a parapety; elipticky klenutá brána a branka pro pěší; přerostlý vertikální kultivar jehličnanu v předzahrádce kontrastuje se vzrostlým listn. stromem u vjezdu do statku



obr. č. C. 356: Rozpadající se stáj v zemědělském areálu v centrální části sídla



| Sídlo     | Svatošské skály |  |      |      | obec         |      |      |      |      |
|-----------|-----------------|--|------|------|--------------|------|------|------|------|
|           |                 |  |      |      | Karlovy Vary |      |      |      |      |
| OKR       | G               | Střední a dolní tok Teplé + údolí Ohře |      |      | k. ú.        |      |      |      |      |
|           |                 |  |      |      | Olšová Vrata |      |      |      |      |
| MKR/pásmo | G.11            | I.                                     | II.  | III. | ČSÚ          | 1869 | 1930 | 1950 | 2011 |
| kategorie | I.              | II.                                    | III. | IV.  | obyvatel     | -    | -    | -    | -    |
|           |                 |  |      |      | domů         | -    | -    | -    | -    |

Historický snímek mapy III. vojenského mapování (1877 – 1880) a aktuální ortofotomapa (včetně vyznačení hranice CHKO)



#### Indikátory a hodnoty:

|                             |    |
|-----------------------------|----|
| plošná památková ochrana:   | ne |
| památkově chráněné objekty: | ne |

#### Pozice sídla v širším krajinném rámci:

Drobná sídelní enkláva situovaná v nejnižší části údolí Ohře – na pravém břehu řeky cca 3 km nad Karlovými Vary. Vizuální uplatnění zástavby rozložené ve dvou segmentech je nízké – vázané na dílčí úsek údolí, limitované hojnou zelení.

#### Základní historické souvislosti:

Tradiční výletní místo na trase (kočárové cestě) údolím Ohře do Lokte. Jméno Svatošské skály vzniklo překladem z německého Hans Heiling, platného v době vyhlášení roku 1933. Místo trvale slouží rekreaci.

#### Vizuální projev zástavby (urbanistická struktura a charakter zástavby):

Zástavba sídla se skládá ze dvou segmentů. Níže po proudu (východní část) se nachází trojice staveb sloužících převážně k rekreaci, mezi nimiž je nejvýraznější objekt restaurace vybudovaný na zvýšených základech s prostornou terasou. Zbylé dva patrové objekty využívají v patře hrázdné konstrukce. Celý soubor se vyznačuje výrazovou rozmanitostí, avšak podobností vertikálního měřítka.

Výše na toku se nachází v krátkém úseku rozšířené pravostranné nivy poměrně rozlehlejší oplocené rekreační areál čítající větší počet přízemních i patrových staveb, tvarově (půdorysně) značně diferencovaných, využívajících dřevo jako převažující stavební materiál. Objekty doplňuje rekreační infrastruktura (hřiště apod.) Prostor rekreačního areálu je obklopen po celém obvodu vzrostlou zelení, včetně severní strany směrem k řece.

#### Podmínky ochrany KR a doplňující doporučení k ochraně KR:

- Ve východním segmentu (s objektem restaurace) stávající zástavbu nerozšiřovat, bránit nevhodným architektonickým zásahům (přístavby narušující hmotu a půdorys) – zachovat současný výraz staveb
- V západním segmentu potenciální novou zástavbu situovat výhradně v rámci hranic rekreačního areálu; dodržet – nepřekročit stávající měřítko (vertikálu) staveb
- Vyloučit zásahy do řečiště a březní zeleně
- Zachovat obvodovou lesní i vnitřní zeleň, nenarušovat porostní okraje

obr. č. C. 357: Zástavba naproti Svatošským skalám sloužící převážně rekreaci; soubor staveb tradiční výletní restaurace v turisticky atraktivní lokalitě; přestože každý objekt má jiné hmotové a materiálové uspořádání, celek působí harmonickým dojmem díky kvalitnímu architektonickému výrazu a sjednocujícím prvkům, které se uplatňují vždy alespoň na dvou sousedních stavbách (hrázdění, sklon střech alpského typu)



obr. č. C. 358: Detail objektu restaurace; vlevo je patrná citlivě řešená přístavba zadního křídla; po dokončení se stane organickou součástí stavby, aniž by bylo narušeno proporční, hmotové a výrazové působení celého souboru.



obr. č. C. 359: Sousední hrázděné objekty; ukázka vhodné řešené přístavby s pultovou střechou; příznivý dojem je docílen použitím hrázdění a symetricky umístěnými přístavbami vůči hlavní hmotě



obr. č. C. 360: Rekreační areál výše proti proudu s rozmanitou zástavbou převážně obytných objektů



| Sídlo     | Štědrá |               |      |      | obec                        |      |      |      |      |
|-----------|--------|---------------|------|------|-----------------------------|------|------|------|------|
|           |        |               |      |      | Kynšperk nad Ohří           |      |      |      |      |
|           |        |               |      |      | k. ú.                       |      |      |      |      |
|           |        |               |      |      | Štědrá u Kynšperka nad Ohří |      |      |      |      |
| OKR       | B      | Západní svahy |      |      | ČSÚ                         | 1869 | 1930 | 1950 | 2011 |
| MKR/pásma | B.2    | I.            | II.  | III. | obyvatel                    | 187  | 193  | 70   | 28   |
| Kategorie | I.     | II.           | III. | IV.  | domů                        | 38   | 40   | 20   | 11   |

Historický snímek mapy III. vojenského mapování (1877 – 1880) a aktuální ortofotomapa



| Indikátory a hodnoty:   |    |
|---|----|
| plošná památková ochrana:   | ne |
| památkově chráněné objekty:   | ne |
| Pozice sídla v širším krajinném rámcí:  |    |
| Sídlo protáhle v severojižním směru lokalizované v mírně svažitém terénu. Díky této predispozici a hojně vzrostlé zelení v ploše celého sídla nedochází k jeho většímu vizuálnímu uplatnění.  |    |
| Základní historické souvislosti:  |    |
| Stará zemědělská ves připomínaná již v roce 1370. Současnost obce spočívá především v rekreaci či bydlení.  |    |
| Vizuální projev zástavby (urbanistická struktura a charakter zástavby):   |    |
| Zástavba liniového sídla je koncentrována podél průjezdní komunikace. Většinou se jedná o rekonstruované přízemní venkovské usedlosti s velkým zázemím hospodářských objektů s více či méně zachovalým dobovým vzhledem. Tuto zástavbu doplňují rekreační objekty. V severní části sídla se nachází uzavřený patrový hospodářský dvůr s hrzděným patrem, avšak ve zchátralém stavu. |    |

Na miniaturní návsi stojí boží muka. Na sídlo je vázána bohatá zeleň, místy zahrnující i nevhodně použité či spontánně vegetující (ruderální) druhy.

#### Podmínky ochrany KR a doplňující doporučení k ochraně KR:

- Novou účelovou zástavbu vybočující měřítkem nad obytné objekty na území sídla vyloučit
- Novou obytnou výstavbu situovat ve vazbě na stávající zástavbu (proluky), respektovat historickou parcelaci
- Při realizaci nové výstavby dbát základních architektonických pravidel či forem venkovské zástavby – sedlová střecha, obdélný půdorys, orientace, podlažnost; vyloučit výstavbu bytových domů
- Novou zástavbu při okrajích sídel vhodně koncipovat s ohledem na přechod do nezastavěného území – doplnit o diferencované výsadby stanovištně odpovídající zeleně
- Zachovat a kultivovat bohatou vnitřní i okrajovou zeleň se značnou krajinnotvornou funkcí
- Bránit nevhodným architektonickým zásahům u obytných staveb (přístavby narušující hmotu a půdorys především starší obytné zástavby)

obr. č. C. 361: Kvalitní venkovská zástavba bez přístavb doplněná dřevěným plotem s malým podílem vzrostlé zeleně na zahradě



obr. č. C. 362: Citlivě zrenovovaná cihelná stodola s nárožními plastickými lisénami a ozdobnou větrací mozaikou ve štítě



obr. č. C. 363: Nevhodná dostavba proluk historické zástavby sídla stavbami pro rodinnou rekreaci limitovaného malého stavebního objemu ze 70. let minulého století



obr. č. C. 364: Nevhodné vertikální jehličnany v zahradě u kvalitního venkovského domu na jižním okraji sídla



| Sídlo           | Teplá |          |      |      | obec     |       |       |       |       |
|-----------------|-------|----------|------|------|----------|-------|-------|-------|-------|
|                 |       |          |      |      | Teplá    |       |       |       |       |
| OKR             | F     | Tepelsko |      |      | ČSÚ      | 1869  | 1930  | 1950  | 2011  |
| KP/pásma        | F.4   | I.       | II.  | III. | obyvatel | 2 421 | 2 474 | 1 080 | 2 218 |
| kategorie sídla | I.    | II.      | III. | IV.  | domů     | 315   | 425   | 374   | 449   |

Historický snímek mapy III. vojenského mapování (1877 – 1880) a aktuální ortofotomapa (včetně vyznačení hranice CHKO)



#### Indikátory a hodnoty:

|                             |  |
|-----------------------------|--|
| plošná památková ochrana:   | městská památková zóna   |
| památkově chráněné objekty: | Kláster premonstrátů Teplá – národní kulturní památka (mimo CHKO), kostel Nejsvětější Trojice se špitálem, kostel sv. Jiljí, kaple Bolesné P. Marie a sv. Ondřeje, boží muka, sloup se sousoším Nejsvětější Trojice, smírčí kříž, kašna, radnice (č. p. 1), děkanství (č. p. 7), měšťanské domy (č. p. 61, 62, 113, 146, 157, 260, 268), venkovský dům (č. p. 92), rodinný dům (č. p. 106), hospoda (č. p. 142), škola (č. p. 143) |

#### Pozice sídla v širším krajinném rámci:

Rozlehlé sídlo situované z větší části v dominantní pravobřežní poloze nad stejnojmenným tokem. Sídlo se vizuálně uplatňuje do protějších svahů údolí Teplé, dominanta kostela sv. Jiljí na náměstí vystupuje v širokých dálkových pohledech. Centrální částí sídla prochází hranice CHKO, do které sídlo zasahuje menší částí na severozápadní straně.

#### Základní historické souvislosti:

Existenci Teplé a kláštera poprvé dokládá pět listin z roku 1197, klášter však byl založen již roku 1193. Teplá měla strategický význam přední zemské brány s celnicí a tržištěm a měla důležitou úlohu v zemské obraně. Koncem 13. století se trhová ves stává městečkem. Po roce 1322, kdy bylo k českému státu připojeno Chebsko, jeho význam ochabl. V 16. století bylo město obeháno hradbami. Největší rozvoj města nastal ve druhé polovině 19. století. V roce 1850 se Teplá stala okresním městem. Ve druhé polovině 19. století byly zbourány hradby. V současnosti představuje město převážně zemědělsky zaměřené lokální centrum východní části Chebska.

#### Vizuální projev zástavby (urbanistická struktura a charakter zástavby):

Urbanistická struktura městského sídla je vcelku složitá. Dominantní prostorem města je velké nepravidelné náměstí vidlicového či kyjovitého tvaru, které je jakoby rozšířením hlavní ulice (Lidické), která od přechodu přes řeku stoupá k severu. V ohnisku plochy náměstí stojí děkanský kostel sv. Jiljí,

kteří pravděpodobně zachovává polohu kostela raně středověkého. Tuto strukturu téměř v kolmém směru protíná hlavní komunikace přicházející od jihovýchodu.

V centrální části sídla se nachází celá řada chráněných objektů, mezi jinými patrové barokní měšťanské domy (viz foto). Zcela mimořádnou dominantu v širším krajinném rámci tvoří kostel sv. Jiljí téměř v nejvyšší části sídla. Měšťanské domy jsou soustředěny na Masarykově náměstí nebo v jeho blízkosti, bydlení ostatních obyvatel je situováno v bočních uličkách a má z části charakter sídlištní panelové zástavby a z části drobný charakter (již vně CHKO). Zástavbu v části sídla zasahující do CHKO reprezentují především obytné přízemní i patrové objekty z pozdější doby.

Výrobní provozy i vícepodlažní zástavba jsou lokalizovány vně hranic CHKO, z části však dochází k jejich uplatnění s výše se nacházející krajinářsky významnou zástavbou sídla. Zástavbu sídla narušuje větší počet pozdějších staveb zejména ze socialistické éry, které jsou plně podřízeny panelové technologii, na náměstí tak působí v ostrém kontrastu s historickou zástavbou bývalý hotel Flora.

Prvořadou kulturně-historickou dominantu reprezentuje klášter Premonstrátů s charakteristickou dvojicí věží vzdálený cca 2 km jihovýchodně (vně CHKO).

Zeleň v sídle je vázána především na tok Teplé, přechod sídla do volné krajiny je poměrně zřetelný, zástavba často přechází přímo v zemědělskou půdu.

#### Podmínky ochrany KR a doplňující doporučení k ochraně KR:

- Vyloučit zásahy s potenciálem narušit charakteristickou městskou siluetu u ústřední dominantou kostela sv. Jiljí
- Novou obytnou výstavbu situovat ve vazbě na stávající zástavbu a uliční síť, respektovat historickou parcelaci (proluky)
- Uplatňovat důslednou ochranu dochovaných historických staveb a cenných památkově chráněných objektů
- Při realizaci nové výstavby dbát alespoň základních architektonických pravidel či forem venkovské zástavby – sedlová střecha, obdélný půdorys, orientace, podlažnost; nerozšiřovat zástavbu bytových domů
- Zkvalitnit či doplnit stávající zeleň a její krajinotvornou funkci; především v okrajových částech sídla
- Novou zástavbu při okrajích sídel vhodně koncipovat s ohledem na přechod do nezastavěného území – doplnit o diferencované výsadby stanovištně odpovídající zeleně
- Bránit nevhodným architektonickým zásahům u obytných staveb (přístavby narušující hmotu a půdorys především starší obytné zástavby)

obr. č. C. 365: Pohled na Teplou od Jankovic





## Preventivní hodnocení krajinného rázu CHKO Slavkovský les

**obr. č. C. 366:** Patrové měšťanské domy na Masarykově náměstí vytvářejí důstojnou kulisu pro dominanty kostela sv. Jiljí, sloup Nejsv. Trojice a klasicistní budovu městského úřadu



**obr. č. C. 367:** Klasicistní jednolodní kostel sv. Jiljí s polovalcově zakončeným presbytářem a věží s cibulovou bání na západním průčelí



**obr. č. C. 368:** Mohutný patrový pozdně barokní měšťanský dům bývalé radnice s mansardovou střechou se zvonící na rohu Masarykova náměstí, průčelí do náměstí členěno pilastry, kordonovou římsou a portálem



**obr. č. C. 369:** Lidická ulice jako pokračování Masarykova náměstí se zástavbou klasicistních patrových domů ve štítové poloze, mladší domy byly stavěny již v opačné okapové poloze



**obr. č. C. 370:** Dostavba proluk Havlíčkovy ulice (v CHKO) rodinnými domy v okapové poloze jednoduchých hmot zachovává jednotnou výškovou hladinu s okolní zástavbou



**obr. č. C. 371:** Hotel Flora postavený na místě tří klasicistních patrových měšťanských domů ve štítové poloze na náměstí byl v 70. letech minulého století na místě bez jakékoliv snahy o respektování kulturních hodnot území; dnes slouží jako dílna



| Sídlo     | Teplička |  |     |      | obec     |          |      |      |      |
|-----------|----------|--|-----|------|----------|----------|------|------|------|
|           |          |  |     |      | Teplička |          |      |      |      |
| OKR       | G        | Střední a dolní tok Teplé + údolí Ohře |     |      | k. ú.    | Teplička |      |      |      |
|           |          | I.                                     | II. | III. | ČSÚ      | 1869     | 1930 | 1950 | 2011 |
| MKR/pásmo | G.8      | I.                                     | II. | III. | obyvatel | 277      | 408  | 148  | 98   |
| Kategorie |          | I.                                     | II. | III. | domů     | 35       | 58   | 40   | 33   |

Historický snímek mapy III. vojenského mapování (1877 – 1880) a aktuální ortofotomapa



#### Indikátory a hodnoty:

|                             |    |
|-----------------------------|----|
| plošná památková ochrana:   | ne |
| památkově chráněné objekty: | ne |

#### Pozice sídla v širším krajinném rámcí:

Sídlní enkláva lokalizovaná do hlubokého ve vyšších partiích zcela zalesněného údolí Teplé. Zástavba vystupuje do obou svahů, avšak pouze v nižších partiích údolí. Vizualní uplatnění sídla nastává pouze z prostoru dílčího segmentu údolí (mimo jeho zalesněné části).

#### Základní historické souvislosti:

První písemná zmínka o obci pochází z r. 1475. Původně slovanská zemědělská osada se postupně rozrostla na zalidněnou obec. Rozvoj průmyslu koncem 19. století znamenal rozvoj dopravy a v Tepličce výstavbu porcelánky Frieder a Kërper, která zanikla po II. světové válce. S odsunem většiny obyvatel po II. světové válce a pozdějším vývojem došlo k proměně dřívějšího charakteru obce.

#### Vizuální projev zástavby (urbanistická struktura a charakter zástavby):

Zástavba sídla nesleduje striktně údolní osu, zřejmý je její oboustranný souvislý postup do svahů, nejzřetelněji proti proudu vodoteče přítékající od jihozápadu. Důležitý rys – dělítko obou částí sídla dnes představuje především silnice I. třídy č. 20. Obě části sídla zřetelně ohraničují dopravní trasy – silnice I/20 a železniční trať z Karlových Varů do Mariánských Lázní, mezi nimiž se nachází niva toku s hojnou zelení.

Centrum sídla – malá náves je lokalizována na levý břeh řeky, kde stojí několik původních zděných patrových stavení se sedlovou střechou. Na návsi se nachází rovněž pěkná kaple s datací z r. 1875 (viz foto). Další hmotný patrový dům stojí při hlavní silnici, dnes využívaný jako restaurace a penzion.

Dominantu sídla může představovat neprovozovaný objekt školy výše v západním svahu. Z hodnotných objektů lze dále uvést budovu obecního úřadu pod návší. K dochovaným stavbám patří také budova nádraží v severní části sídla.

Nepříznivý vliv na projev sídla mají pozdější stavební úpravy budov a také novodobá výstavba, především rekreačních objektů, rozšiřující sídlo. Nejcitelněji je tento vliv patrný na východním úbočí, kde se nachází i zahrádkářská kolonie. Obraz sídla spoluutváří rovněž hojná zeleň – v sídle a na přechodu do volné krajiny, kde se však často jedná o zeleň náletovou.

#### Podmínky ochrany KR a doplňující doporučení k ochraně KR:

- Novou účelovou zástavbu vybočující měřítkem nad obytné objekty na území sídla vyloučit
- Novou zástavbu nesituovat dále do vyšších partií svahů – nad stávající nejvýše položené objekty, výstavbu realizovat ve vazbě na stávající zastavěné území
- V prostoru údolní nivy mezi silnicí I/20 a železniční tratí novou zástavbu vyloučit
- Při nové výstavbě dodržovat alespoň základní základních architektonických pravidel či forem venkovské zástavby – sedlová střecha, obdélný půdorys, orientace s terénem, podlažnost; vyloučit výstavbu bytových domů
- Zcela vyloučit výstavbu nových účelových staveb (sklady, výroba) a bytových domů
- Zabránit zásahům do hodnotné (listnaté) vzrostlé zeleně, především v nivě toku
- Novou zástavbu při okrajích sídel vhodně koncipovat s ohledem na přechod do nezastavěného území – doplnit o diferencovanou výsadbu stanovištně odpovídající zeleně
- Bránit nevhodným architektonickým zásahům u obytných staveb (přístavby narušující hmotu a půdorys především starší obytné zástavby)

obr. č. 372: Pohled na Tepličku z okraje lesa na východním svahu



obr. č. C. 373: Součástí renovace návěsí kapličky byla i úprava nejbližšího veřejného prostranství vymezeného hmotami patrových zděných statků a místní komunikací



obr. č. C. 374: Budova obecního úřadu jako jedno z mnoha citlivě renovovaných patrových zděných stavení v sídle, postavená na hloubkové parcele na návsi se šitím zvýrazněným plochými lisěnými na nárožích a v místech parapetní kordonové a korunní římsy doplněnými také paspartami kolem oken.



| Sídlo     | Těšov |               |      |      | obec             |      |      |      |      |
|-----------|-------|---------------|------|------|------------------|------|------|------|------|
|           |       |               |      |      | Milíkov          |      |      |      |      |
|           |       |               |      |      | k. ú.            |      |      |      |      |
|           |       |               |      |      | Těšov u Milíkova |      |      |      |      |
| OKR       | B     | Západní svahy |      |      | ČSÚ              | 1869 | 1930 | 1950 | 2011 |
| MKR/pásmo | B.3   | I.            | II.  | III. | obyvatel         | 377  | 273  | 74   | 9    |
| Kategorie | I.    | II.           | III. | IV.  | domů             | 69   | 53   | 31   | 13   |

Historický snímek mapy III. vojenského mapování (1877 – 1880) a aktuální ortofotomapa (včetně vyznačení hranice CHKO)



#### Indikátory a hodnoty:

plošná památková ochrana: ne

památkově chráněné objekty: ne

#### Pozice sídla v širším krajinném rámci:

Sídlo drobného měřítka lokalizované podél Lipoltovského potoka pod západními svahy Slavkovského lesa. Díky údolní poloze a hojně vzrostlé zeleni se sídlo v širším krajinném rámci neuplatňuje. Sídlem prochází hranice CHKO, kterou tvoří průjezdní silnice mezi Milíkovem a Mokřinou.

#### Základní historické souvislosti:

Zemědělsky orientovaná obec prvně zmiňovaná v roce 1370 dnes slouží zejména bydlení a rekreaci.

#### Vizuální projev zástavby (urbanistická struktura a charakter zástavby):

Zástavba sídla čítajícího cca 10 stavení je situována z větší části podél západní strany průjezdní komunikace (vně CHKO). Zástavbu tvoří rekonstruovaná přízemní i patrová stavení bez citelnějších zásahů do jejich původního charakteru. Na protějším břehu nad potokem stojí stavení s hrázděným štítem. Výše do svahů se nachází hospodářský objekt ve zchátralém stavu.

V sídle se vyskytuje hojná vzrostlá zeleň vázaná jednak na tok (v nivě) či vystupující výše do terénu – především západních svahů Slavkovského lesa.

#### Podmínky ochrany KR a doplňující doporučení k ochraně KR:

- Novou účelovou zástavbu vybočující měřítkem nad obytné objekty na území sídla vyloučit
- Novou obytnou výstavbu lze připustit výjimečně ve vazbě na stávající zástavbu (proluky), respektovat historickou parcelaci; vyloučit zástavbu v nivě toku
- Při realizaci nové výstavby dbát základních architektonických pravidel či forem venkovské zástavby – sedlová střecha, obdélný půdorys, orientace, podlažnost; vyloučit výstavbu bytových domů

- Novou zástavbu vhodně koncipovat s ohledem na přechod do nezastavěného území – doplnit o diferencovanou výsadbu stanovištně odpovídající zeleně
- Zachovat bohatou vnitřní (údolní niva) i okrajovou zeleň se značnou krajinnotvornou funkcí
- Bránit nevhodným architektonickým zásahům u obytných staveb (přístavby narušující hmotu a půdorys především starší obytné zástavby)

**obr. č. C. 375:** Zachovalá hmotu i architektonické detaily klasicistní usedlosti s bohatým hospodářským zázemím; štít patrové obytné budovy s lisenovými rámy; v přilehlé zahradě velký podíl přerostlých kultivarů jehličnanů



**obr. č. C. 377:** Přízemní usedlost s hrázděným štítem se zdobeným šikmým šachováním na trámovém věnci



**obr. č. C. 376:** Výměna oken při renovaci přízemního domu znatelně poškodila jeho architektonický výraz; nevhodně zvolený rámový drátěný plot ostře kontrastuje s měkkou linií udržovaného živého plotu kolem zahrady protějščího domu



**obr. č. C. 378:** Pomalu rozpadající se původní hmotu stáje se stodolou v krajině mimo zástavbu sídla.



| Sídlo     | Tisová |          |      |      | obec     |                   |      |      |      |
|-----------|--------|----------|------|------|----------|-------------------|------|------|------|
|           |        |          |      |      | Otročín  |                   |      |      |      |
|           |        |          |      |      | k. ú.    | Tisová u Otročina |      |      |      |
| OKR       | F      | Tepelsko |      |      | ČSÚ      | 1869              | 1930 | 1950 | 2011 |
| MKR/pásmo | F.6    | I.       | II.  | III. | obyvatel | 150               | 182  | 96   | 19   |
| Kategorie | I.     | II.      | III. | IV.  | domů     | 23                | 31   | 27   | 10   |

Historický snímek mapy III. vojenského mapování (1877 – 1880) a aktuální ortofotomapa



#### Indikátory a hodnoty:

plošná památková ochrana: ne

památkově chráněné objekty: ne

#### Pozice sídla v širším krajinném rámci:

Menší sídelní enkláva zaujímající exponovaný prostor severovýchodního svahu Tisovského vrchu v blízkosti vrcholové části. Vizualní uplatnění sídla nastává do severních či severovýchodních směrů (Měchov). Silnějším uplatnění brání hojná rozptýlená zeleň, která protkává sídlo v celé jeho ploše.

#### Základní historické souvislosti:

Nejstarší zprávy o Tisové jsou datovány k roku 1233, kdy je ves uváděna mezi osadami darovanými králem Václavem I. klášteru Teplá. Podobně jako v historii, i dnes je pro život obce důležité hospodaření na okolních pastvinách. Obě slouží také k rekreaci.

#### Vizuální projev zástavby (urbanistická struktura a charakter zástavby):

V zástavbě sídla dominují větší hmoty dřívějších hospodářských stavení. Patrové usedlosti nejsou ve větší míře postíženy pozdějšími stavebními úpravami. Zástavba na malé návsi není souvislá, atypický prvek v ní tvoří objekt někdejší školy. Část objektů je opuštěných. Celkově však sídlo v exponované poloze působí jako do svého okolí organicky zasazené s celkově kompaktním dojmem. V sídle se vyskytuje velice hojná a druhově rozmanitá zeleň, která tomuto působení nepochybně napomáhá.

#### Podmínky ochrany KR a doplňující doporučení k ochraně KR:

- Novou obytnou výstavbu lze v sídle s dokončeným plošným rozvojem připustit výjimečně, situovat ve vazbě na stávající uspořádání zástavby, při výstavbě respektovat historickou parcelaci (proluky) a rozsah sídla; vyloučit umístění nebo připojování nových a vybočujících satelitních částí sídla popírajících dosavadní komunikační síť a strukturu sídla
- Chránit siluetu menšího sídla lokalizovaného ve vizuálně citlivém prostoru – vyloučit umístění objektů s neodpovídající hmotou či vertikálou

- Novou účelovou zástavbu vystupující měřítkem nad stávající objekty vyloučit; chránit krajinářsky exponovanou pozici zástavby v krajině
- Při realizaci nové výstavby dbát základních architektonických pravidel či forem venkovské zástavby – orientace dle převažujících staveb vůči uliční čáře; v sídle obvyklý tvar střechy, půdorys, podlažnost; přízemní stavby realizovat pouze s podkrovím (půdou) s odpovídající světlou výškou podkrovního prostoru a výsledného sklonu střešní konstrukce
- U doplňkových staveb ke stávajícím hlavním (kolny, garáže atd.) ctít tradiční provedení a jednotný rámec se stávajícími hlavními s odpovídajícími požadavky na půdorys objektu, podlažnost, tvar střechy
- Bránit nevhodným architektonickým zásahům u obytných staveb (přístavby narušující hmotu a půdorys především starší obytné zástavby)
- Rozvíjet funkci zeleně uvnitř sídla a také s ohledem na přechod sídla do nezastavěného území

obr. č. C. 379: Pohled na Tisovou včetně Tisovského vrchu ze silnice mezi Brtí a Měchovem



obr. č. C. 380: Renovovaný přízemní objekt bývalé školy s osově umístěným vikýřem, fasáda členěna horizontálně i vertikálně výraznými lisěnými

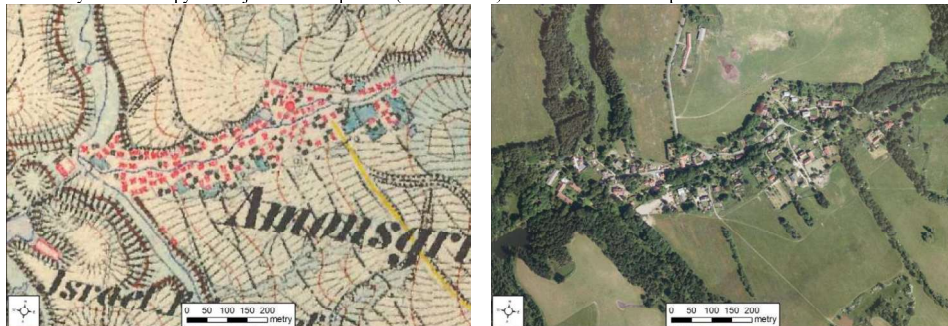


obr. č. C. 381: Tradiční venkovské oplocení zahrad udržovaných usedlostí s nevhodným smrkem pichlavým



| Sídlo     | Úbočí |                   |      |      | obec         |                         |      |      |      |
|-----------|-------|-------------------|------|------|--------------|-------------------------|------|------|------|
|           |       |                   |      |      | Dolní Žandov |                         |      |      |      |
| OKR       | C     | Jihozápadní svahy |      |      | k. ú.        | Úbočí u Dolního Žandova |      |      |      |
| MKR/pásmo | C.2   | I.                | II.  | III. | ČSÚ          | 1869                    | 1930 | 1950 | 2011 |
| Kategorie | I.    | II.               | III. | IV.  | obyvatel     | 748                     | 495  | 92   | 61   |
|           |       |                   |      |      | domů         | 113                     | 106  | 24   | 30   |

Historický snímek mapy III. vojenského mapování (1877 – 1880) a aktuální ortofotomapa



#### Indikátory a hodnoty:

|                             |   |
|-----------------------------|---|
| plošná památková ochrana:   | ne  |
| památkově chráněné objekty: | hrad Boršengrýn (zřícenina a archeologické stopy na jihozápadním okraji obce), kaple sv. Kříže na návsi |

#### Pozice sídla v širším krajinném rámci:

Protáhlé sídlo v údolí pravostranného přítoku Lipoltovského potoka pod západními svahy Slavkovského lesa. I přes rozlehlost a exponovanou polohu se sídlo vizuálně uplatňuje pouze omezeně – díky hojně zeleni v sídle i jeho okolí.

#### Základní historické souvislosti:

Obec orientovaná na zemědělství a hospodaření v lese pod hradem Boršengrýnem na někdejší zemské stezce se prvně připomíná roku 1360. Později zde byla také sklárna. Dominantní funkcí je dnes bydlení a rekreace.

#### Vizuální projev zástavby (urbanistická struktura a charakter zástavby):

Různorodá zástavba v sídle lemují po obou stranách drobný tok, který se nejnižší části vlévá do Lipoltovského potoka. V zástavbě se mísí stará hospodářská stavení (dvorce v horní části) výrazného měřítka s pozdější rozmanitou zástavbou včetně novodobé. Hojně jsou zásahy do původní podoby objektů a novostavby s prvky neodpovídajícím architektonickým zvyklostem venkovské zástavby.

V horní části se nachází udržovaná kaple sv. Kříže, v její blízkosti pak hmotný patrový objekt zřejmě bývalé školy. V nejnižší části sídla u soutoku lze vidět rozlehlý zdevastovaný hospodářský dvorec. Před vstupem do sídla se nalézají zbytky hradu Boršengrýn, v jejich blízkosti pak starý židovský hřbitov a typová rekreační zástavba – chaty.

Severně od sídla stojí v izolované poloze dva účelové halové objekty (farma).

Sídlo se vyznačuje bohatou vzrostlou zelení včetně náletové, vázanou na tok. Bohatá vegetace se vyskytuje i výše nad tokem. Liniová zeleň (meze) na odlesněných svazích vycházející od sídla především jižním směrem poukazuje na někdejší hospodářskou parcelaci.

#### Podmínky ochrany KR a doplňující doporučení k ochraně KR:

- Novou obytnou výstavbu v sídle s dokončeným plošným rozvojem situovat ve vazbě na stávající zástavbu (proluky), respektovat historickou parcelaci; nerozšiřovat sídlo dále do volné krajiny
- Vyloučit výstavbu staveb vybočujícího měřítka; zabránit možnému ovlivnění siluety sídla v exponované poloze
- Uplatňovat důslednou ochranu dochovaných historických staveb a cenných památkově chráněných objektů
- Při realizaci nové výstavby dbát alespoň základních architektonických pravidel či forem venkovské zástavby – sedlová střecha, obdélný půdorys, orientace, podlažnost; vyloučit výstavbu bytových domů, nerozšiřovat chatovou zástavbu
- Zachovat bohatou vnitřní (údelní niva) i okrajovou zeleň se značnou krajinnotvornou funkcí
- Bránit nevhodným architektonickým zásahům u obytných staveb (přístavby narušující hmotu a půdorys především starší obytné zástavby)

obr. č. C. 382: pohled k severovýchodu ze silnice I/26 východně . od Dolního Žandova; pod svahy Úbočí



**obr. č. C. 383:** Z rozsáhlých venkovských usedlostí se často zachovaly pouze obytné domy, které procházejí menšími stavebními úpravami



**obr. č. C. 385:** Část původního veřejného prostranství návsi u kaple sv. Kříže užívána jako zahrada; s přerostlou zelení



**obr. č. C. 384:** Zachované původní hmoty usedlosti typu uzavřeného dvorce včetně klenuté brány obklopené vzrostlou zelení a novodobými architektonickými vzájemně vyladěnými prvky



**obr. č. C. 386:** Patrový klasicistní dům s valbovou střechou, podélná uliční fasáda zvýrazněna klenutým kamenným portálem, kordonovou římsou a šambránami kolem oken



**obr. č. C. 387:** Přizemní hmota domu nad obdélníkovým půdorysem ve štítové poloze zastřešená polovalbovou střechou s neodpovídajícími architektonickými prvky (průběžný balkon v podkroví, rozsáhlý sdužený vikýř, čtvercová okna).

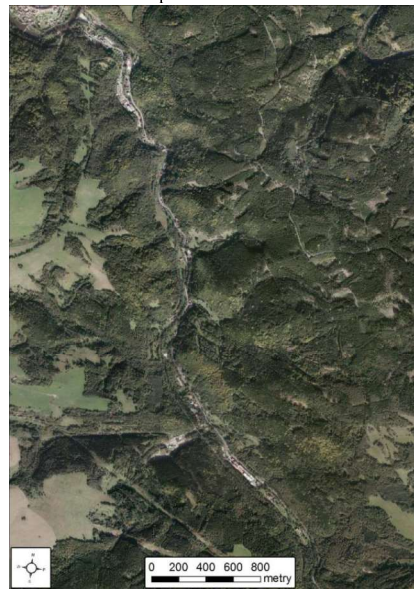
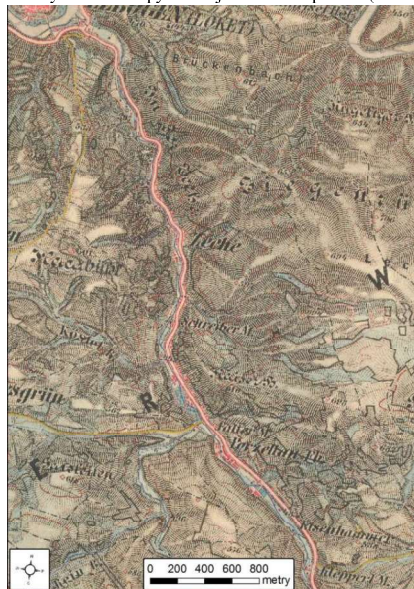


**obr. č. C. 388:** Ruiny hospodářských budov opuštěného a zchátralého dřívě uzavřeného zemědělského dvorce v dolní části sídla



| Sídlo     | Údolí    |                 |      | obec Loket |                                  |      |      |      |      |
|-----------|----------|-----------------|------|------------|----------------------------------|------|------|------|------|
|           |          |                 |      | k. ú.      | Loket, Údolí u Lokte, H. Slavkov |      |      |      |      |
| OKR       | H        | Hornoslavkovsko |      |            | ČSÚ                              | 1869 | 1930 | 1950 | 2011 |
| MKR/pásmo | H.1, H.4 | I.              | II.  | III.       | obyvatel                         | 336  | 478  | 199  | 87   |
| Kategorie | I.       | II.             | III. | IV.        | domů                             | 30   | 65   | 68   | 43   |

Historický snímek mapy III. vojenského mapování (1877 – 1880) a aktuální ortofotomapa



železniční trať po působivém viaduktu údolí Komářího potoka; za viaduktem účelový areál Geoindustrie. Vzhledem k uzavřenosti a segmentaci sídla v údolí nelze hovořit o potenciální dominantě, kterou by jinak bezesporu reprezentoval areál zmíněné porcelánky. V zástavbě lze pozorovat hojný výskyt zeleně.

#### Podmínky ochrany KR a doplňující doporučení k ochraně KR:

- Novou účelovou zástavbu mimo stávající provozy na území sídla vyloučit
- Novou obytnou výstavbu v údolní zástavbě lze připustit ve vazbě na stávající zástavbu – pouze v prostoru údolního dna
- Při realizaci nové výstavby dbát alespoň základních architektonických pravidel či forem venkovské zástavby – sedlová střecha, obdélný půdorys, podlažnost; přizpůsobit proporcím stávající zástavby
- Bránit nevhodným architektonickým zásahům u obytných staveb (přístavby narušující hmotu a půdorys především starší obytné zástavby)
- Zabránit zásahům do zeleně vně sídla – porostních okrajů

obr. č. C. 389: Renovovaný historický výrobní objekt



obr. č. C. 390: Nesourodá zástavba podél silnice – hladká hmotu původní zemědělské usedlosti v sousedství s novodobou členitou vilou z 20. let minulého století



obr. č. C. 391: Železniční kamenný most se třemi oblouky přes širší údolí Komářího potoka a doprovodnou komunikaci



obr. č. C. 392: Areál porcelánky s postupně přistavovanými objekty s výškovou dominantou strojovny nákladního výtahu



#### Indikátory a hodnoty:

|                             |  |
|-----------------------------|--|
| plošná památková ochrana:   | ne   |
| památkově chráněné objekty: | keramická továrna, odvodňovací dědičná štola G. Pfluga |

#### Pozice sídla v širším krajinném rámci:

Liniové sídlo lokalizované do úzkého členitého údolí (Dlouhé) Stoky prakticky v celém úseku mezi Horním Slavkovem a Loktem. Zástavba je situována po obou stranách toku a silnice spojujících obě města, v nižší části údolí je souvislejší. Vizualní uplatnění dílčí části sídla nastává vždy pouze z bezprostřední blízkosti.

#### Základní historické souvislosti:

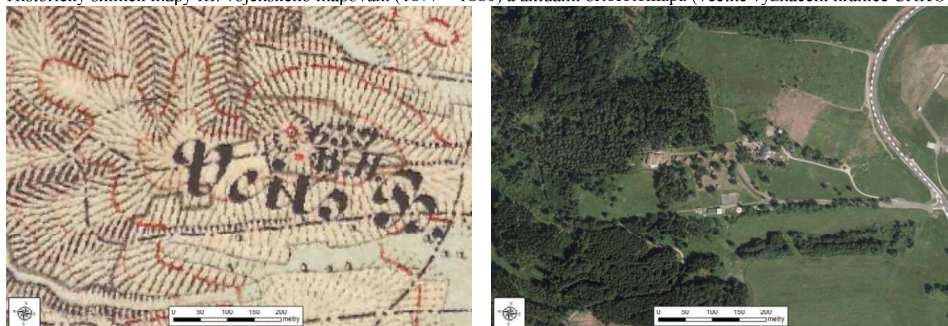
Původně německá ves připomínaná roku 1646 spojená s hornictvím. V současnosti slouží bydlení, rekreaci, funguje zde rovněž průmysl (porcelánka aj.).

#### Vizuální projev zástavby (urbanistická struktura a charakter zástavby):

V údolní zástavbě se často uplatňují funkčně i hmotově různorodé – přízemní i patrové stavby (vily) či bytové objekty ještě větších proporcí, místy v neutěšeném stavu. V nejnižší části stojí průmyslový areál, v horní části tvoří výrazný prvek porcelánka Haas a Czjek. Nedaleko pod porcelánkou přechází

| Sídlo     | Vítkův vrch |        |      |      | obec         |      |      |      |      |
|-----------|-------------|--------|------|------|--------------|------|------|------|------|
|           |             |        |      |      | Karlovy Vary |      |      |      |      |
|           |             |        |      |      | k. ú.        |      |      |      |      |
|           |             |        |      |      | Olšová Vrata |      |      |      |      |
| OKR       | I           | Východ |      |      | ČSÚ          | 1869 | 1930 | 1950 | 2011 |
| MKR/pásma | I.6         | I.     | II.  | III. | obyvatel     | -    | -    | -    | 4    |
| kategorie | I.          | II.    | III. | IV.  | domů         | -    | -    | -    | 1    |

Historický snímek mapy III. vojenského mapování (1877 – 1880) a aktuální ortofotomapa (včetně vyznačení hranice CHKO)



#### Indikátory a hodnoty:

plošná památková ochrana: ne

památkově chráněné objekty: ne

#### Pozice sídla v širším krajinném rámci:

Drobné sídlo lokalizované v nejvyšších partiích elevace Vítkova vrchu – na jejích jižních a západních svazích včetně vrcholové partie. Vizualní uplatnění sídla je přes exponovanou polohu díky navazující vzrostlé lesní zeleni nízké. Hotelový objekt situovaný ve vrcholové partii se vizuálně uplatňuje do východních směrů, novostavba na západním okraji sídla pak je viditelná v dálkových výhledech z jižních směrů. Identifikačním prvkem je vertikála telekomunikačního stožáru na vrcholu elevace.

#### Základní historické souvislosti:

Tradiční výletní místo nad Karlovými Vary s rekonstruovaným objektem výletní restaurace a obnoveným ubytováním v chatkách (dřívějšího kempu).

#### Vizuální projev zástavby (urbanistická struktura a charakter zástavby):

Zástavbě dominuje specifický vícepodlažní tvarově členitý objekt hotelu Vítkova hora situovaný ve vrcholové části elevace, jež tvoří východní okraj sídla. Objekt hotelu byl na západním okraji v nedávné době doplněn rekreačním objektem nepřiléhajícími zdařilé novodobé architektonické formy. Svažitý k jihu orientovaný prostor mezi oběma stavbami vyplňuje kolonie rekreačních chatek, níže ve svahu doplněná o víceúčelové hřiště včetně objektu sportovního zázemí, jež podporuje celkovou nesourodost zástavby sídla.

Sídlo navazuje ze západní strany na lesní zeleň – komplex lesů údolí Teplé. Vzrostlá mimolesní zeleň je rozšířena i mezi jednotlivými objekty.

#### Podmínky ochrany KR a doplňující doporučení k ochraně KR:

- Vyloučit zástavbu na severních svazích elevace Vítkova vrchu
- Při potenciální nové výstavbě preferovat jižní níže položenou část sídla – doplnění stávající rekreační zástavby
- Bránit nevhodným architektonickým zásahům u stávajících staveb (přístavby narušující hmotu a půdorys zástavby)
- Zachovat obvodovou lesní i vnitřní zeleň, nenarušovat porostní okraje

obr. č. C. 393 a č. C. 394: Svrázná hmota hotelu Vítkova hora navozující dojem novodobého hradu; kvalitní základní objemové rozvržení s vhodně řešenými okny, s kvalitním materiálovým a barevným uspořádáním; celkové vyznění je degradováno zbytečnými kuželovými střechami, takže celek působí poněkud rozpačité přemírou tvarů



obr. č. C. 395: Členitý symetrický půdorys novostavby zastřešený valbou malého sklonu; pod přesahem střechy se uplatňuje výrazný dřevěný záklop; poněkud rozpačitý dojem utváří použití několika vzájemně nesourodých prvků

obr. č. C. 396: Spojená nesourodá účelová novostavba zázemí dětského hřiště se zcela markantními disproporcemi v architektonickém ztvárnění



obr. č. C. 397: Zástavba rekreačních objektů níže na severním svahu – celkový pohled od východu





| Sídlo     | Vlkovice |                                 |      |      | obec     |      |      |      |      |
|-----------|----------|---------------------------------|------|------|----------|------|------|------|------|
|           |          |                                 |      |      | Vlkovice |      |      |      |      |
| OKR       | E        | Údolí Kosiho a Jilmového potoka |      |      | ČSÚ      | 1869 | 1930 | 1950 | 2011 |
| MKR/pásmo | E.4      | I.                              | II.  | III. | obyvatel | 180  | 233  | 117  | 114  |
| Kategorie | I.       | II.                             | III. | IV.  | domů     | 24   | 41   | 34   | 35   |

Historický snímek mapy III. vojenského mapování (1877 – 1880) a aktuální ortofotomapa



#### Indikátory a hodnoty:

|                             |  |
|-----------------------------|--|
| plošná památková ochrana:   | ne   |
| památkově chráněné objekty: | smírčí kříž (jižně od obce na hranici katastru s Martinovem u Mariánských Lázní) |

#### Pozice sídla v širším krajinném rámci:

Menší kompaktní sídlo lokalizované do vyšších partií údolí Jilmového potoka na východně orientovaných svazích. Vizualně exponovaná poloha do východních směrů. Přejech do volné krajiny zjemňuje zeleň při okrajích. Výrazný prvek představuje účelový areál zemědělské výroby při severozápadním okraji sídla.

#### Základní historické souvislosti:

Obec Vlkovice patří mezi starobylé tepelské obce. Existovala již v době okolo let 1160 – 1217 a procházela jimi zemská stezka mezi Teplou a Chebem. Původně slovanskou obec patrně založili lidé z Lounska, zřejmě v průběhu 15. století zde převládalo německé obyvatelstvo. Po odsunu a následném dosídlení přetrvalo zemědělské zaměření, současnost obce je spojena s příměstským bydlením a individuální rekreací.

#### Vizuální projev zástavby (urbanistická struktura a charakter zástavby):

Sídlo má zřetelně zachovalou strukturu zástavby na půdorysu okrouhlice s rybníčkem uprostřed. Kolem mírně svazité návsi stojí šitově orientované zděné usedlosti pocházející z 19. století, tvořené patrovým starším obytným stavením s užším šitovým průčelím a z obytného stavení s širokým průčelím, půdní nadezdívkou a klasicistním tvaroslovím. Sídlo postrádá tradiční dominantu, na návsi se nachází objekt obecního úřadu z mladší doby. Roste zde rovněž lípa, pod níž je umístěn kříž (viz foto). Zástavba dále od návsi převážně průměrné kvality s novodobými nedostatky. Na jižní straně sídla podél silnice do Martina stojí z hlediska zachovalosti zástavby 4 problematické nízkopodlažní objekty s pultovou střechou.

Významný dopad na siluetu sídla způsobila výstavba zemědělského areálu při (vstupní) západní straně včetně charakteristických „vítkovických“ sil v modrém provedení. Vizualně uplatnění těchto objektů je v dálkových pohledech na sídlo dominantní, např. z protější strany údolí Jilmového potoka od Ovesných Kladub.

Severně od sídla v blízkosti silnice II/230 stojí v malém remízu samostatný patrový objekt – vila (opuštěné školky), od něhož vede k obci podél příjezdové komunikace výrazné stromořadí kaštanů.

#### Podmínky ochrany KR a doplňující doporučení k ochraně KR:

- Vyloučit zásahy s potenciálem narušit dochovanou urbanistickou strukturu sídla a zachovat architektonický výraz historických staveb v centru sídla
- Novou obytnou výstavbu situovat ve vazbě na stávající zástavbu (proluky), respektovat historickou parcelaci
- Při realizaci nové výstavby dbát základních architektonických pravidel či forem venkovské zástavby – sedlová střecha, obdélný půdorys, podlažnost; vyloučit výstavbu bytových domů; zachovat stávající siluetu sídla
- Vyloučit novou výstavbu v centrální části obce – zahuštění dosud volného prostranství návsi a zabránit možnému konfliktu s dochovanými hodnotnými stavbami lidové architektury
- Bránit nevhodným architektonickým zásahům u obytných staveb (přístavby narušující hmotu a půdorys především starší obytné zástavby)

obr. č. C. 398: Charakteristická zástavba na návsi - uzavřené zemědělské neoklasicistní zemědělské usedlosti ve štitové poloze na návsi – přízemní obytný dům s bohatě eklekticky členěnou štitovou fasádou, klenutá brána a branka pro pěší, bývalý výměnek jednoduchého, menšího objemu. Venkovskou atmosféru podtrhují upravené předzahrádky s plaňkovým plotem



obr. č. C. 399: Zástavba na návsi (viz výše)

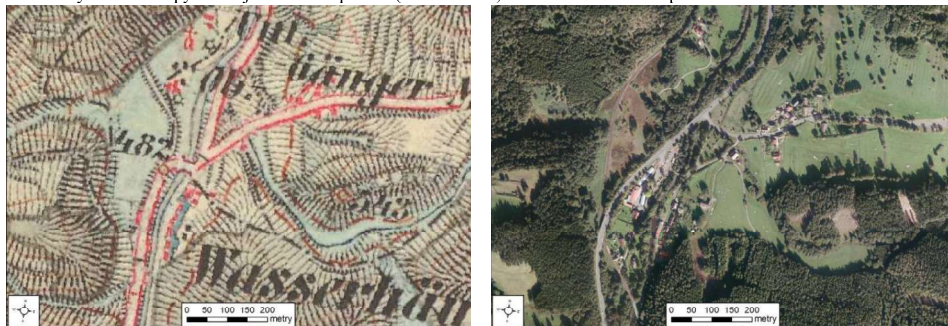
obr. č. C. 400: Kříž u lípy

obr. č. C. 401: Zemědělský areál se silou



| Sídlo     | Vodná |  |      |       | obec                      |      |      |      |    |
|-----------|-------|--|------|-------|---------------------------|------|------|------|----|
|           |       |  |      |       | Bečov nad Teplou          |      |      |      |    |
| OKR       | G     | Střední a dolní tok Teplé + údolí Ohře |      | k. ú. | Vodná u Bečova nad Teplou |      |      |      |    |
|           |       |  |      | ČSÚ   | 1869                      | 1930 | 1950 | 2011 |    |
| MKR/pásma | G.7   | I.                                     | II.  | III.  | obyvatel                  | 272  | 190  | 91   | 43 |
| Kategorie | I.    | II.                                    | III. | IV.   | domů                      | 37   | 42   | 36   | 27 |

Historický snímek mapy III. vojenského mapování (1877 – 1880) a aktuální ortofotomapa



#### Indikátory a hodnoty:

|                             |    |
|-----------------------------|----|
| plošná památková ochrana:   | ne |
| památkově chráněné objekty: | ne |

#### Pozice sídla v širším krajinném rámci:

Sídlo lokalizované v údolí Teplé na soutoku s Hůreckým potokem. Podél silnice do Hlinek zástavba vystupuje výše do svahu (k severovýchodu). Údolní poloha neumožňuje širší vizuální uplatnění sídla.

#### Základní historické souvislosti:

Obec založená v 16. století při panských mlýnech na Teplé orientovaná na zemědělství dnes slouží především bydlení a rekreaci. V provozu je zde pila.

#### Vizuální projev zástavby (urbanistická struktura a charakter zástavby):

Zástavba sídla je soustředěna do dvou blízkých enkláv – níže položené u toku a ve svahu při silnici do Hlinek. Sídlo však i přes větší proluku mezi oběma částmi působí souvisle. Zástavbu reprezentují většinou patrová rekonstruovaná stavení – někdejší hospodářské usedlosti. Některé z nich si i tak uchovávají svůj historický vzhled.

V dolní části u řeky a hlavní silnice z Bečova nad Teplou do Karlových Varů se nachází provoz pily s hospodářskými objekty nevystupujícími nad běžnou výškovou úroveň ostatní zástavby.

Blízko starého kovového mostu přes řeku z konce 19. století stojí pod kaštanami zapomenutý pomník obětem I. sv. války (viz foto).

Na sídlo je vázána hojná vzrostlá zeleň, která v dolní části pozvolna přechází v souvislé lesy na svazích údolí.

#### Podmínky ochrany KR a doplňující doporučení k ochraně KR:

- Novou účelovou zástavbu vybočující měřítkem nad obytné objekty na území sídla vyloučit
- Novou obytnou výstavbu lze u sídla s dokončeným plošným rozvojem připustit výjimečně, situovat ve vazbě na stávající zástavbu a uliční síť, respektovat historickou parcelaci (proluky), zástavbu nerozšiřovat do vyšších partií svahů
- Při realizaci nové výstavby dbát základních architektonických pravidel či forem venkovské zástavby – sedlová střecha, obdélný půdorys, podlažnost; orientace vyloučit výstavbu bytových domů
- Zachovat bohatou vnitřní i okrajovou zeleň se značnou krajínotvornou funkcí, zabránit zásahům do hodnotné (listnaté) vzrostlé zeleně, především vázané na tok Teplé
- Bránit nevhodným architektonickým zásahům u obytných staveb (přístavby narušující hmotu a půdorys především starší obytné zástavby)
- Vyloučit úpravy řečiště toku Teplé

**obr. č. C. 402:** Starší část sídla se zástavbou stavení původních velkých historických objemů, která se roztroušeně zvedá i na svahy přilehlého údolí, kde je významně doplněna sídelní vzrostlou zelení



**obr. č. C. 404:** Venkovské stavení s asymetricky protaženou sedlovou střechou, která kryje zadní stěnu patra, ztratil výměnou oken svůj venkovský výraz



**obr. č. C. 403:** Venkovský výraz většiny renovovaných stavení byl stavebními úpravami významně potlačen, a to navzdory zachování původních historických objemů staveb.



**obr. č. C. 405:** Neúcta ke kulturním hodnotám venkovského prostoru – památník obětem I. sv. války uprostřed 2 kaštanů doplněn lavičkou opřenou zády o kamenné sloupky památníku; na jednom ze vzrostlých stromů, kterým chybí základní péče a údržba, je navíc pověšena směrovka domácí amatérské výroby



| Sídlo     | Výškov |                                 |      |      | obec          |                        |      |      |      |
|-----------|--------|---------------------------------|------|------|---------------|------------------------|------|------|------|
|           |        |                                 |      |      | Chodová Planá |                        |      |      |      |
| OKR       | E      | Údolí Kosího a Jilmového potoka |      |      | k. ú.         | Výškov u Chodové Plané |      |      |      |
| MKR/pásma | E.1    | I.                              | II.  | III. | ČSÚ           | 1869                   | 1930 | 1950 | 2011 |
| Kategorie | I.     | II.                             | III. | IV.  | obyvatel      | 196                    | 198  | 96   | 37   |
|           |        |                                 |      |      | domů          | 33                     | 44   | 28   | 19   |

Historický snímek mapy III. vojenského mapování (1877 – 1880) a aktuální ortofotomapa (včetně vyznačení hranice CHKO)



#### Indikátory a hodnoty:

|                             |   |
|-----------------------------|---|
| plošná památková ochrana:   | ne  |
| památkově chráněné objekty: | hrad na Lazurové hoře (archeologické stopy), kříž nad vsí |

#### Pozice sídla v širším krajinném rámci:

Menší sídelní enkláva ležící v nejnižším místě CHKO. Hranice CHKO jde uvnitř zástavby po silnici do Michalových Hor, z níž se odklání k severu na polní cestu za domem č. 27. Sídlo je lokalizováno do menšího údolí – pramenné oblasti bezejmenného pravostranného přítoku Kosího potoka, z čehož vyplývá vizuální exponovanost do severovýchodních směrů. Přejít do volné krajiny je díky hojně zeleni v okrajových partiích přirozený.

#### Základní historické souvislosti:

Původní obec se zřejmě nacházela v blízkosti hradu na Lazurové hoře, vzdálené cca 2 km od dnešního sídla. Hrad existoval od 12. do 15. století. Dnešní Výškov založili němečtí horníci v 16. století. Vesnici koupili Šlikové od panů ze Žeberka (1517) a přiřadili pod farnost Otín, až později pod Michalovy Hory. Ve Výškově dříve probíhala hornická činnost (ještě v roce 1916 byla obnovena nakrátko těžba stříbra na Huberově vrchu). Později se obec orientovala především na zemědělství, v současnosti slouží ve značné míře individuální rekreaci.

#### Vizuální projev zástavby (urbanistická struktura a charakter zástavby):

Ucelená zástavba tvořená přízemními i patrovými stavbami je lokalizována ve svahu orientovaném k východu. Na návsi stojí výrazné patrové zděné statky z počátku 20. století. V siluetě sídla (viz foto) se uplatňuje hojná vzrostlá kvalitní zelen – vnitřní i okrajová. Sídlo postrádá tradiční dominantu a zároveň zde absentuje i viditelně rušivý prvek. Ve svažitě zatravněné návsi se nachází kaskáda menších vodních nádržek a také cenný barokní kříž. V západní části sídla stojí upravené hrázděné stavení. Ve spojitosti s hojnou zelení velmi organicky do okolního terénu zasazené sídlo.

#### Podmínky ochrany KR a doplňující doporučení k ochraně KR:

- Novou účelovou zástavbu vybočující měřítkem nad obytné objekty na území sídla vyloučit
- Novou obytnou výstavbu v rámci CHKO lze připustit výjimečně, situovat ve vazbě na strukturu stávající zástavby (proluky); při výstavbě respektovat historickou parcelaci,
- Chránit dochovanou kompaktní siluetu sídla – vyloučit umístění objektů s neodpovídající vertikálou
- Při realizaci nové výstavby dbát základních architektonických pravidel či forem venkovské zástavby – sedlová střecha, obdélný půdorys, podlažnost, použití materiálu, barevnost; vyloučit výstavbu bytových domů;
- Bránit nevhodným architektonickým zásahům u obytných staveb (přístavby narušující hmotu a půdorys především starší obytné zástavby) a zásahům do zeleně

obr. č. C. 406: Návés ve Výškově; v pozadí rozvolněná zástavba usedlostí s dobře zapojenou vzrostlou sídelní zelení



obr. č. C. 407: Pohled na sídlo od východu



| Sídlo     | Výškovice |                                 |      |      | obec Chodová Planá                |      |      |      |      |
|-----------|-----------|---------------------------------|------|------|-----------------------------------|------|------|------|------|
|           |           |                                 |      |      | k. ú. Výškovice u Michalových Hor |      |      |      |      |
| OKR       | E         | Údolí Kosiho a Jilmového potoka |      |      | ČSÚ                               | 1869 | 1930 | 1950 | 2011 |
| MKR/pásmo | E.2       | I.                              | II.  | III. | obyvatel                          | -    | -    | -    | -    |
| Kategorie | I.        | II.                             | III. | IV.  | domů                              | -    | -    | -    | 1    |

Historický snímek mapy III. vojenského mapování (1877 – 1880) a aktuální ortofotomapa



#### Indikátory a hodnoty:

|                             |       |
|-----------------------------|-------|
| plošná památková ochrana:   | ne    |
| památkově chráněné objekty: | kaple |

#### Pozice sídla v širším krajinném rámci:

Torzo sídla pod pramennou oblastí Výškovického potoka ukryté v lesní zeleni.

#### Základní historické souvislosti:

Původně slovanská obec postavená na půdorysu okrouhlíce s osmi dvory, prvně zmiňovaná v roce 1273, kdy se stala majetkem Tepelského kláštera. Zemědělsky zaměřená ves však existovala již zřejmě ve 12. století. Později byl v okolí těžen vápenc a diorit. Dramatický osud sídla nastal po II. světové válce, kdy bylo odsunuto německy hovořící obyvatelstvo. Počet obyvatel tehdy klesl ze 170 na 30. Ještě v roce 1965 tu bydlelo 12 obyvatel a ves patřila pod MNV Michalovy Hory. Brzy na to (1970) však byla stavení stržena s výjimkou dosud stojícího dvora č. p. 2 a v roce 1974 byla ves oficiálně zrušena.

#### Vizuální projev zástavby (urbanistická struktura a charakter zástavby):

Sídlo, z něhož zbyl pouze jediný statek – trojstranná patrová usedlost se secesními prvky na fasádě. V blízkosti se nachází kaple, bohužel v havarijním stavu a poničený památník připomínající cestu J. W. Goetha tudy do kláštera Teplá. Za kaplí stojí památná lípa. Měřítkem velká hospodářská usedlost byla před nedávnem kvalitně rekonstruována. V lokalitě se daří bolševníku. Sídlo představuje memento dřívějšího osídlení.

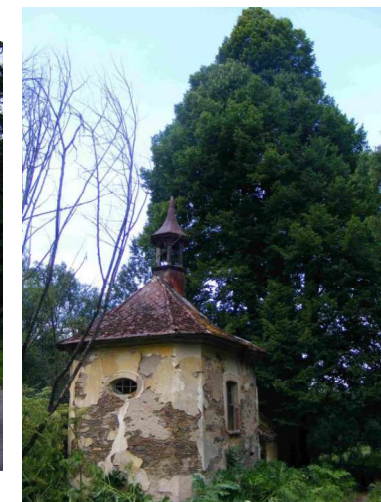
#### Podmínky ochrany KR a doplňující doporučení k ochraně KR:

- Novou výstavbu v sídle vyloučit, stávající stav ponechat jako memento
- Zachovat a kultivovat zeleň se značnou krajinnotvornou funkcí

obr. č. C. 408: Jediná rekonstruovaná neoklasicistní zemědělská usedlost s klenutou kamennou bránou do uzavřeného dvora, obytný dům s bohatou eklektickou výzdobou, štít patrové sýpky obedněný eternitovými šablonami



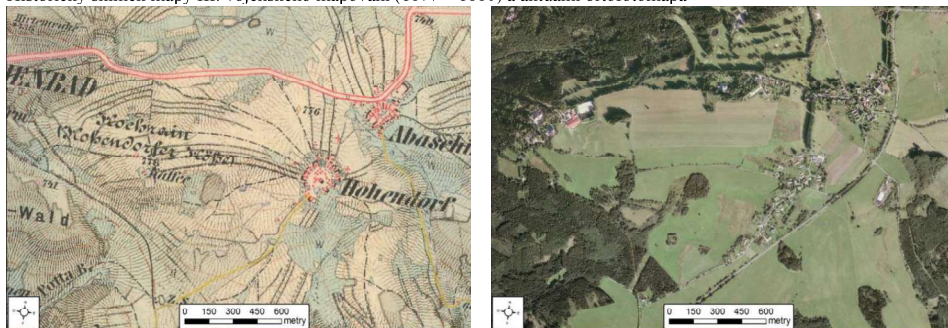
obr. č. C. 409: Zbytky polygonální kaple v doprovodu památné lípy



| Sídlo     | Zádub-Závišín |          |      | Zádub-Závišín |               |      |      |      |     |
|-----------|---------------|----------|------|---------------|---------------|------|------|------|-----|
|           |               |          |      | obec          | Zádub-Závišín |      |      |      |     |
| OKR       | F             | Tepelsko |      | ČSÚ*          | 1869          | 1930 | 1950 | 2011 |     |
| MKR/pásmo | F.1           | I.       | II.  | III.          | obyvatel      | 444  | 905  | 457  | 260 |
| Kategorie | I.            | II.      | III. | IV.           | domů          | 63   | 142  | 118  | 97  |

\* údaje za obě části obce dohromady

Historický snímek mapy III. vojenského mapování (1877 – 1880) a aktuální ortofotomapa



#### Indikátory a hodnoty:

|                             |   |
|-----------------------------|---|
| plošná památková ochrana:   | ne  |
| památkově chráněné objekty: | kříž (Závišín, nyní v muzeu); kovárna (Zádub), smírčí kříž (náves v Závišíně) |

#### Pozice sídla v širším krajinném rámci:

Sídelní enkláva zahrnující dvě blízká sídla – Zádub a Závišín. Obě sídla jsou od sebe vzdálená cca 250 metrů, je mezi nimi funkční vizuální vazba a spojuje je stromořadí jasanů. Zástavba Zádubu lokalizovaná z velké části podél příjezdní komunikace ve svahu nad pravostranným přítokem Jilmového potoka se uplatňuje v širokých výhledech – v údolí Jilmového potoka a také např. ze západních směrů – např. z východních svahů Českého lesa nad Velkou Hleďsebí.

Robustní rekreační zástavba v lokalitě Krakonoš se s výjimkou exponovaných poloh Podhorního vrchu vizuálně neuplatňuje.

#### Základní historické souvislosti:

Obě vsi tvořící dnes jednu obec jsou prvně zmiňovány roku 1273, kdy patřily ke klášteru Teplá. Kdysi samostatné zemědělské obce dnes tvoří předměstí Mariánských Lázní, jsou zde realizovány aktivity využívané především lázeňskými hosty. Tento trend však již přetrvává od poloviny 19. století.

Historie hotelu Krakonoš se píše od počátku 20. století. V 80. letech byl přistaven nový hotel, dnes pojmenovaný Krakonoš II. Původní Krakonoš zůstává v současnosti nevyužit. V místě jsou rozlehlé parkovací plochy.

#### Vizuální projev zástavby (urbanistická struktura a charakter zástavby):

Obě kdysi samostatné vsi představovaly sídla s typickou okrouhlíci, s několika staveními na návsi. Pozdější urbanistický vývoj zástavbu obou sídel rozšířil podél příjezdní cesty v liniovém směru.

Z původní zástavby na návsi v Zádubu nacházející se dnes v horní části se dochoval zpustlý uzavřený

hospodářský dvůr s hrázděním a vstupní branou. Zástavba sídla je z hlediska stavebního vývoje nesourodá, střídají se zde patrové a přízemní domy z různých epoch včetně atypických staveb (budova obecního úřadu), především pak v pozdější zástavbě situované podél příjezdové cesty. Mimořádný prvek představuje vícepodlažní rekreační objekt futuristické konstrukce lokalizovaný do vysoce exponovaného prostoru v horní části svahu (viz foto). V sídle se vyskytuje poměrně hojná vzrostlá zeleň, na okrajích méně. Níže pod obcí u křižovatky stojí patrový penzion v alpském stylu (viz foto).

Závišín se prezentuje ještě silněji jako zázemí lázeňského centra. Původní okrouhlá náves obklopená přízemními štítově orientovanými staveními působí udržovaným dojmem. Na návsi stojí přenesený smírčí kříž a pomník obětem I. sv. války. Centrum se dnes nachází spíše severně od návsi, na silnici vedoucí od Mariánských Lázní. Na severovýchodní straně dominuje zástavbě hotel Goethe v historizujícím stylu, na východním okraji pak hotel Morris. Při severozápadním okraji se nachází golfové hřiště založené roku 1905. Podél příjezdové cesty od Mariánských Lázní stojí v řadě přízemní rodinná zástavba.

#### Podmínky ochrany KR a doplňující doporučení k ochraně KR:

- Novou účelovou zástavbu vybočující měřítkem nad obytné objekty na území obce vyloučit
- Zabránit novou výstavbou potenciálnímu spojení obou historicky oddělených sídel; zachovat alej jasanů při spojovací cestě
- Novou obytnou výstavbu situovat ve vazbě na stávající zástavbu a uliční síť, respektovat historickou parcelaci
- Uplatňovat důslednou ochranu cenných dochovaných staveb lidové architektury
- Při realizaci nové výstavby dbát alespoň základních architektonických pravidel či forem venkovské zástavby – sedlová střecha, obdélný půdorys, orientace, podlažnost; vyloučit výstavbu bytových domů; zabránit dalším zásahům do stávající siluety sídla (především Zádub)
- Novou zástavbu při okrajích sídel vhodně koncipovat s ohledem na přechod do nezastavěného území – doplnit o diferencované výsadby stanovištně odpovídající zeleně
- Bránit nevhodným architektonickým zásahům u obytných staveb (přístavby narušující hmotu a půdorys především starší obytné zástavby)

obr. č. C. 410: Různorodá přízemní zástavba při cestě v Zádubu se vzrostlou zelení alespoň částečně sjednocená podnoží plaňkového plotu



obr. č. C. 411: Hmotovou i proporční odlišnost dvou domů v Zádubu zdůrazněná výměnou oken



Preventivní hodnocení krajinného rázu CHKO Slavkovský les

**obr. č. C. 412 a C. 413:** Netradiční hmota postmoderního hotelu vystupující na horizontu ze zeleně připomíná spíše průmyslový objekt a tvoří stávající dominantu v zástavbě Zádubu a také v širokých výhledech



**obr. č. C. 414:** Architektonicky sjednocená patrová budova výletního penzionu u Müllerů v alpském stylu na okraji lesa



**obr. č. C. 415:** Jednoduché hmoty polopatrových zděných klasicistních stavení ve štítové poloze na návsi v Závěšíně



**obr. č. C. 416:** Kamenný smírčí kříž na návsi v Závěšíně v doprovodu zeleně



**obr. č. C. 417:** Rozsáhlý areál patrového hotelu Goethe v historizujícím stylu s bohatě členěnou fasádou lisěnými a plastickými římsami



| Sídlo     | Zlatá |               |      | obec              |                            |      |      |      |      |
|-----------|-------|---------------|------|-------------------|----------------------------|------|------|------|------|
|           |       |               |      | Kynšperk nad Ohří |                            |      |      |      |      |
|           |       |               |      | k. ú.             | Zlatá u Kynšperka nad Ohří |      |      |      |      |
| OKR       | B     | Západní svahy |      |                   | ČSÚ                        | 1869 | 1930 | 1950 | 2011 |
| MKR/pásmo | B.1   | I.            | II.  | III.              | obyvatel                   | 225  | 196  | 97   | 97   |
| Kategorie | I.    | II.           | III. | IV.               | domů                       | 33   | 37   | 22   | 40   |

Historický snímek mapy III. vojenského mapování (1877 – 1880) a aktuální ortofotomapa



#### Indikátory a hodnoty:

|                             |    |
|-----------------------------|----|
| plošná památková ochrana:   | ne |
| památkově chráněné objekty: | ne |

#### Pozice sídla v širším krajinném rámci:

Sídlo lokalizované na hranici CHKO, jehož výrazně větší část tvoří rozlehlý areál zemědělské výroby. K sídlu náleží rozptýlená zástavba podél silnice II/606) a mezi touto silnicí a rychlostní silnicí R6. Přechod části sídla zasahující do CHKO do volné krajiny je díky absencující zeleni velmi ostrý. Hranici CHKO tvoří silnice II/606. Sídlu se vizuálně uplatňuje do jižních a východních směrů – k zalesněným svahům Slavkovského lesa.

#### Základní historické souvislosti:

Zemědělsky orientovaná obec se prvně zmiňuje roku 1797. Současnost obce spočívá stále především v zemědělské výrobě a také službách.

#### Vizuální projev zástavby (urbanistická struktura a charakter zástavby):

Původní sídlu zaujímalo prostor mezi stávajícími silnicemi II/606 a R6, kde se rozptýlená zástavba doposud nachází. Stávající koncentrovaná zástavba zasahující do CHKO představuje později plánovanou vybudovanou část, což je na její kvalitě patrné. Naprosto dominantní součástí zástavby sídla tvoří areál zemědělské velkovýroby čítající několik převážně halových objektů se zásadním dopadem na vizuální projev sídla. Obytnou zástavbu tvoří atypické dvojdomky se sedlovou střechou, rozmístěné na pravidelném půdorysu podél obou ulic. Citelná je absence zeleně v okrajové (přechodové) části sídla.

#### Podmínky ochrany KR a doplňující doporučení k ochraně KR:

- Novou obytnou výstavbu situovat ve vazbě na strukturu stávající zástavby a uliční síť
- Při realizaci nové výstavby dbát alespoň základních architektonických pravidel či forem venkovské zástavby – sedlová střecha, obdélný půdorys, orientace, podlažnost; vyloučit výstavbu bytových domů
- Doplnit okrajové partie sídla o výsadby stanoviště odpovídající zeleně

- Realizovat ochranný pás stanoviště odpovídající druhově i tvarově diferencované zeleně v sousedství areálu zemědělské velkovýroby (především východní a jižní okraj areálu)
- Bránit nevhodným architektonickým zásahům u obytných staveb (přístavby narušující hmotu a půdorys obytné zástavby)

obr. č. C. 418: Pohled na Zlatou od jihu (od silnice na Libavu)



obr. č. C. 419: V ulici s hmotově sjednocenou zástavbou rodinných dvojdomků tradičního venkovského měřítka s individuálními stavebními úpravami zcela chybí vzrostlá zeleně



obr. č. C. 421: Vzrostlá téměř kompaktní zeleně podél drobné vodoteče alespoň částečně narušuje dlouhé horizontály sedlových střech zemědělského areálu při dálkových pohledech na severní svahy Slavk. lesa od silnice II/606



obr. č. C. 420: Mnohokrát přestavovaný rodinný dům se zázemím srostlice hospodářských objektů situovaný v místech historické zemědělské usedlosti sporadicky doplněný vzrostlou sídelní zelení



obr. č. C. 422: Výškovou dominantu sídla představuje patrový skladový objekt zemědělského areálu zastřešený sedlovou střechou



## Výrazné stavby mimo zástavbu sídel

**obr. č. C. 423:** Původní přízemní jednoduchá hmota usedlost s proskleným zádveřím a samostatně stojící pilřovou kůlnou v lesích západně od Rájova - Rájovská myslivna



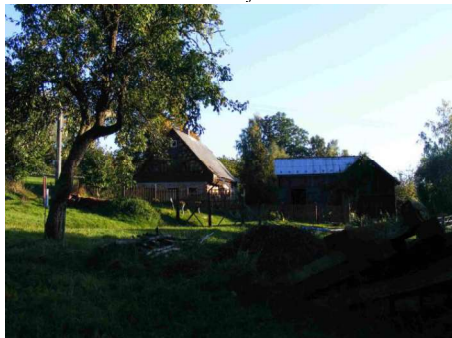
**obr. č. C. 425:** Robustní stylově různorodá hmota patrového objektu s mansardovou střechou s nepůvodními detaily uvnitř lesů - Vítrilka



**obr. č. C. 427:** Patrové stavení jednoduché tradiční hmoty pod polovalbovou střechou s vikýřem - v údolí Teplé pod silnicí do Tisové



**obr. č. C. 424:** Tradiční zemědělská usedlost menšího objemu v exponované poloze na západních svazích Slavkovského lesa - Těšovská hájenka



**obr. č. C. 426:** Původní přízemní hmota usedlosti s obytnou a hospodářskou částí v jednom objektu, ve dvorním traktu patrová přístavba - pod Hůreckým vrchem



**obr. č. C. 428:** Přízemní zděná kůlna v původní hmotě s opravenou sedlovou střechou - v údolí Teplé pod silnicí do Tisové



**obr. č. C. 429:** Javořina - částečně hrázděná patrová vila s rozměrově disproporčním velkým balkónem



**obr. č. C. 431:** Sv. Linhart - výletní restaurace včetně altánů v lázeňských lesích nad Doubím; původní hmoty byly nevhodně doplněny stavebními úpravami (zádveří, míže na oknech, luféry, venkovní světla, dřevěné obložení štítu)



**obr. č. C. 433:** Přízemní roubený částečně zděný dům s atypickou sedlovou střechou malého sklonu s velkými přesahy - Myslivna Králův kámen



**obr. č. C. 430:** Podhorní hájovna - hospodářská usedlost s dřevěnými přístavbami



**obr. č. C. 432:** Vildenava - zemědělská usedlost nad levým břehem Ohře při severní hranici CHKO



**obr. č. C. 434:** Nimrod - architektonicky ucelený přízemní objekt bývalého penzionu s mansardovou střechou se zachovalými detaily; v současnosti zcela bez údržby

